

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

A decorative border surrounds the text, featuring twelve circular vignettes with zodiac signs and scenes: a woman with children, a man with a staff, a bull, a dog, a man with a staff, a crab, a lion, a man with a staff, a crab, a man with a staff, a man with a staff, and a man with a staff.

Almanak Skriv- og Rejse-Kalender

for det år efter Kristi fødsel

1983

som er 3. år efter skudår

beregnet

af Observatoriet

til Københavns Observatoriums horisont
Geografisk bredde $55^{\circ} 41' 2''$ nordlig
Geografisk længde $50^{\text{m}} 19^{\text{s}}$ øst for Greenwich

Indholdsfortegnelse

	Side
Asteroiderne	44
Astronomiske fænomener 1983	47
Barometerstande, tabeller til omregning af	82
Dagens længde for forskellige breddegrader	52
Ejerskabsforhold i Dansk landbrug, historisk belyst	141
Formørkelser i året 1983	4
Fyr i Danmark, fortegnelse over de vigtigste	87
Græsk-katolske helligdage, vigtigste	4
Højvande 1983	71
Isforskning i Grønland	131
Jordmagnetiske forhold i Danmark	84
Kalendarium for året 1983	6
Kalendarium for 1984	31
Kalendarium for 1985	34
Kalendarium for 1701-2000	38
Kirkeåret	4
Klokkeslæt, kalenderens	35
Kometerne	45
Kongehus, det danske	3
Kronologiske opgivelser	1
Markedsfortegnelse for 1982, alfabetisk	116
Markedsfortegnelse for 1982, kronologisk	103
Middelnedbør	81
Middeltemperatur	78
Middeltemperatur i rigets fjernere dele	80
Mosaik kalender	5
Møntsystem, det danske	119
Møntsystemer i fremmede lande	119
Mål og vægt	122
Månefaser 1984	33
Planeterne i året 1983	39
Planeternes måner	43
Planeternes positioner 1983	44
Positioner, geografiske	56
Påskedag i årene 1970-2009	1
Romersk-katolske festdage	4
Solen, retningen til	37
Solens op- og nedgang i 1982 i Odense, Esbjerg, Århus	30
Solens op- og nedgang 1984	32
Stjernekortenes anvendelse	49
Stjernesked	44
Stjerner, tabel over positioner for	51
Stjernetid	36
Tidssignaler og normalure, danske	85
Ugenummerering	36
Vindstyrker og vindhastigheder, tabel til sammenligning af	75
Zonetider	68

Siden Københavns universitets oprettelse (i 1479) har det ~~al~~ ^{lige} retsfor skrifter - senest i Danske Lov, 2. bog, 21. kapitel, § 5 - været pålagt universitetet eller visse af dets professorer at udgive en almanak. Forpligtelsen har hidtil været forbundet med eneret til udgivelsen.

Eneretten - almanakprivilegiet - er imidlertid nu ved lov nr. 151 af 31. marts 1976 ophævet med virkning fra 1. april 1976. Ophævelsen medfører bl.a., at privat fremstillede almanakker (kalendere, datovisere etc.) ikke læn gere skal indsendes til stemping på universitetet og dermed er fritaget for afgift.

Alle klokkeslæt i denne kalender er angivet i mellemeuropæisk tid, som er normalt i Danmark. Når man har sommertid skal der lægges én time til de opgivne tidspunkter. Om kalenderens klokkeslæt se iøvrigt side 35.

Indeværende år regnes efter Kristi fødsel	1983
Siden reformationen	466
Siden den Oldenborgske stammes regerings begyndelse i dette rige	535
Siden vor allernådigste dronning, dronning <i>Margrethe den Andens</i> fødsel	43
Fra kong Christian den Femtes Danske Lov	300
Fra Danmarks grundlov	134

Året 1983 er det 6696de i den julianske periode.

Gyldentallet*)	8	Solcirklen*)	4
Epakten*)	16	Søndagsbogstavet*)	B

*) Se side 2.

1. påskedag i årene 1970–2009

1970 29. marts	1980 6. april	1990 15. april	2000 23. april
71 11. april	81 19. april	91 31. marts	1 15. april
72 2. april	82 11. april	92 19. april	2 31. marts
73 22. april	83 3. april	93 11. april	3 20. april
74 14. april	84 22. april	94 3. april	4 11. april
75 30. marts	85 7. april	95 16. april	5 27. marts
76 18. april	86 30. marts	96 7. april	6 16. april
77 10. april	87 19. april	97 30. marts	7 8. april
78 26. marts	88 3. april	98 12. april	8 23. marts
1979 15. april	1989 26. marts	1999 4. april	2009 12. april

Solcirklen og Søndagsbogstavet anvendes til at fastlægge søndagenes placering i året. Et almindeligt år har 52 uger og 1 dag, et sådant år vil altså ende med samme dag, hvormed det er begyndt. Et skudår har 52 uger og 2 dage, det vil altså ende med dagen efter den ugedag, hvormed det er begyndt. Den orden, i hvilken ugedagene falder i løbet af 28 år på en bestemt dag i året, er nøjagtig den samme, som i de foregående 28 år. Denne periode kaldes solcirklen. Solcirkelens talværdi angiver årets plads i denne periode.

For at betegne dagene i året tildeles hver dag et af bogstaverne A-G, således at 1. jan. får bogstavet A, 2. jan. B o.s.v. Når G nås begyndes forfra med A. Søndagsbogstavet for et givent år er da bogstavet, der findes ved søndagene. I skudår tildeles skuddagen 24. feb. samme bogstav som 23. feb., således at der i skudår forekommer to søndagsbogstaver, ét før og ét efter skuddagen.

Disse tal kan forudberegnes, idet solcirklen vokser med én hvert år, og ved at der altid til samme solcirkel svarer samme søndagsbogstav (Tabel 1). Ved hjælp af søndagsbogstavet kan en ugedag angives for en bestemt dato i et givent år.

TABEL 1

Solcirklen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28					
Søndagsbogstav før 1582	G	E	D	C	B	G	F	E	D	B	A	G	F	D	C	B	A	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A			
1582-1699	C	A	G	F	E	C	B	A	G	E	D	C	B	A	G	F	E	D	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D		
1700-1799	D	B	A	G	F	D	C	B	A	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	
1800-1899	E	C	B	A	G	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F
1900-2099	F	D	C	B	A	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G	F	E	D	C	B	A	G

Gyldentallet og Epakten er tal der benyttes til at fastlægge påsken og de bevægelige helligdage i året (s.38). Gyldentallet angiver årets plads i den 19-årige månecyklus, der opstår ved at 19 år meget nær svarer til 235 perioder for Månens faser. Epakten angiver det antal dage, der er forløbet fra sidste nymåne i det foregående år indtil 1. jan.

Disse tal kan forudberegnes, idet gyldentallet vokser med én hvert år, og ved at der til samme gyldental svarer en bestemt epakt (Tabel 2).

Ud fra epakten kan nymånen beregnes, idet der i gennemsnit foreløber 29.53 dage mellem 2 nymåner. Nymåne beregnet ved gyldental og epakt giver mindre afvigelser fra de nøjagtige tidspunkter for nymåne.

TABEL 2

Gyldental	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Epakt for 1582	30	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
1582-1699	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19
1700-1899	30	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18
1900-2099	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	30	11	22	3	14	25	6	17

Det danske kongehus

MARGRETHE II, Danmarks Dronning, født 16 april 1940, succederede 14 januar 1972, gift 10 juni 1967 med prins **HENRIK** af Danmark, født greve de Laborde de Monpezat, født 11 juni 1934.

Sønner: 1) **FREDERIK** André Henrik Christian, født 26 maj 1968. 2) **JOACHIM** Holger Waldemar Christian, født 7 juni 1969.

Søstre: 1) **BENEDIKTE** Astrid Ingeborg Ingrid, født 29 april 1944, gift 3 februar 1968 med **RICHARD** Casimir Karl August Konstantin, prins til Sayn-Wittgenstein-Berleburg, født 29 oktober 1934. *Børn:* a) **GUSTAV** Frederik Philip Richard, født 12 januar 1969. b) **ALEXANDRA** Rosemarie Ingrid Benedikte, født 20 november 1970. c) **NATHALIE** Xenia Margareta Benedikte, født 2 maj 1975. 2) **ANNE-MARIE** Dagmar Ingrid, født 30 august 1946, gift 18 september 1964 med Hans Majestæt **KONSTANTIN II**, forhen Hellenernes konge, født 2 juni 1940.

Moder: Dronning **INGRID** Victoria Sofia Louise Margareta, født Sveriges prinsesse, født 28 marts 1910, gift 24 maj 1935 med **KONG FREDERIK IX**, født 11 marts 1899, død 14 januar 1972.

Farbroder: Arveprins **KNUD** Christian Frederik Michael, født 27 juli 1900, død 14 juni 1976, gift 8 september 1933 med **CAROLINE -MATHILDE** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid (se nedenfor). *Datter:* **ELISABETH** Caroline-Mathilde Alexandrine Helena Olga Thyra Feodora Estrid Margarethe Désirée, født 8 maj 1935.

Farfaders broders børn: a) **CAROLINE -MATHILDE** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27 april 1912, gift 8 september 1933 (se ovenfor). b) **GORM** Christian Frederik Hans Harald, født 24 februar 1919.

Farfaders farbroders børn: 1) **AXEL** Christian Georg, født 12 august 1888, død 14 juli 1964, gift 22 maj 1919 med **MARGARETHA** Sofia Lovisa Ingeborg, født Sveriges prinsesse, født 25 juni 1899, død 4 januar 1977. *Søn:* **GEORG** Valdemar Carl Axel, født 16 april 1920, gift 16 september 1950 med **ANNE** Ferelith Fenella, født Bowes-Lyon, født 4 december 1917, død 26 september 1980. 2) **MARGRETHE** Françoise Louise Marie Helene, født 17 september 1895, gift 9 juni 1921 med **RENATUS** Karl Maria Joseph, prins af Bourbon-Parma, født 17 oktober 1894, død 30 juli 1962.

Formørkelser i året 1983

1. *Total solformørkelse* den 11. juni, *usynlig* i Danmark. Formørkelsen er synlig i Det Indiske Ocean, i de sydøstligste dele af Asien, i Indonesien, i Australien og i de vestlige dele af Stillehavet. Formørkelsen bliver total i et bælte, der løber fra et punkt i Det Indiske Ocean over Indonesien og Ny Guinea til et punkt i Stillehavet.
2. *Partiel måneformørkelse* den 25. juni, *usynlig* i Danmark.
3. *Ringformet solformørkelse* den 4. december, *usynlig* i Danmark. Formørkelsen er synlig i de sydvestlige dele af Europa, i de sydlige dele af Grønland, i Atlanterhavet, i de nordøstligste dele af Sydamerika, i Afrika, i Mellemøsten og i de vestlige dele af Det Indiske Ocean. Formørkelsen bliver ringformet i et bælte, der løber fra et punkt i Atlanterhavet, ind over Afrika ved ækvator og slutter i Somalia.

I kirkeåret 1982-83, der ender med 25. søndag efter trinitatis (20. november), vil der ordentligvis blive prædikeret over den første række af evangelietekster.

I kirkeåret 1983-84, der begynder med første søndag i advent (27. november), vil der ordentligvis blive prædikeret over den anden tekstrække.

Den tekstrække, hvorover der ordentligvis bliver prædikeret, kendetegnes ved tekstord, kapitel og vers, medens den tekstrække, hvorover der kun undtagelsesvis prædikes, kendetegnes alene ved kapitel og vers.

Romersk-katolske festdage m.m. i 1983

Foruden de altid på en søndag faldende hovedfester, 1. påskedag og 1. pinsedag, højtideligholdes endvidere følgende fester og helligdage:

Julens oktav (nytårsdag), Festen for Herrens åbenbarelse (søndagen e. 1. januar), skærtorsdag, langfredag, påskedag, Kristi himmelfartsdag, Kristi Legems og Blods Fest (2. søndag e. pinse), Marias optagelse i himlen (3. søndag i august), allehelgensdag (1. søndag i november), allesjælesdag (mandagen e. 1. søndag i november), juledag (25. december) og St. Stefan (26. december).

Påbudte helligdage er alle søndage samt juledag og Kristi himmelfartsdag. – Faste- og abstinensdage er kun følgende to dage: askeonsdag og langfredag. – Alle fredage er bodedage. – Tiden for den pligtmæssige påskedag-kommunion varer fra palmesøndag til 1. pinsedag.

Vigtigste Græsk-katolske helligdage i 1983

6. januar: Trettendagen, Epifanidag (Kristi dåbsdag), 25. marts: Mariæ bebudelsesdag, 8. maj: påskedag, 16. juni: Kristi himmelfartsdag, 26. juni: pinsedag, 15. august: Mariæ hensoven, 25. december: Kristi fødselsdag (jul).

Mosaisk kalender 1983

5743 (355 dage)

1	Shvat		Rosh Chodesh	1982	jan.	15
1	Adar		Rosh Chodesh	-	febr.	14
11	-	Esters fastedag	Ta'anit Ester	-	-	24
14	-	Purim	Purim	-	-	27
15	-	Shushan-Purim	Shushan-Purim	-	-	28
1	Nisan		Rosh Chodesh	-	marts	15
15	-	1ste påskedag	Jom alef shel Pesach	-	-	29
16	-	2den påskedag	Jom bet shel Pesach	-	-	30
21	-	7de påskedag	Shevi'i shel Pesach	-	april	4
22	-	8de påskedag	Acharon shel Pesach	-	-	5
1	Ijar		Rosh Chodesh	-	-	14
5	-	Israels Uafhængigheds-	Jom Ha'atzmaut	-	-	18
		dag	Lag b'omer	-	maj	1
18	-		Jom Jerushalajim	-	-	11
28	-	Jerusalem dagen	Rosh Chodesh	-	-	13
1	Sivan		Shavuot	-	-	18
6	-	Ugefestens 1. dag	Shavuot	-	-	19
7	-	Ugefestens 2. dag	Rosh Chodesh	-	juni	12
1	Tamuz		Shivah asar b'tamuz	-	-	28
17	-	Fastedag	Rosh Chodesh	-	juli	11
1	Aw		Tishah b'aw	-	-	19
9	-	Fastedag	Rosh Chodesh	-	aug.	10
1	Elul					

5744 (385 dage)

1	Tishri	Nytårsfestens 1. dag	Rosh Hashanah	-	sept.	8
2	-	Nytårsfestens 2. dag	Rosh Hashanah	-	-	9
10	-	Forsoningsdagen	Jom Kippur	-	-	17
15	-	Løvsalsfestens 1. dag	Sukkot	-	-	22
16	-	Løvsalsfestens 2. dag	Sukkot	-	-	23
22	-	Slutningsfest	Shemini Atzeret	-	-	29
23	-	Toraens glædesfest	Simchat Torah	-	-	30
1	Cheshvan		Rosh Chodesh	-	okt.	8
1	Kislev		Rosh Chodesh	-	nov.	7
25	-	Templets indvielses-	Chanukah	-	dec.	1
		fest	Rosh Chodesh	-	-	7
1	Tevet		Asarah b'tevet	-	-	16
10	-	Fastedag				

Enhver festdag begynder den foregående aften, og de udhævede fejres strengt.

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 7 ^t 3 ^m og tiltager i månedens løb 1 ^t 31 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° /	t m
Uge 52						
L. 1	Nytår	Solens radius 16' 18"	8 41	12 13	- 23 2	15 45
Jesu navn, Luk. 2,21. 2' række, Matth. 6,5-13.						
S. 2	S. e. nytår	Abel Jorden nærmest Solen Vega kulm. midn. m.n.	41	14	- 22 57	46
Hjemk. til Nazareth, Matth. 2,19 til enden, 2' række, Matth. 2,13-18. Uge 1						
M. 3	Enoch		8 41	12 14	- 22 51	15 47
Ti. 4	Methusalem	Sirius kulm. midn.	41	14	- 22 45	49
O. 5	Simeon	Tusmørket varer 52 ^m	40	15	- 22 39	50
To. 6	Hellig 3 konger	☉ s.kv. 5 ^t 0 ^m	40	15	- 22 32	51
F. 7	Knud, hertug		39	16	- 22 25	53
L. 8	Erhardt		38	16	- 22 17	54
S. 9	1. s.e.h. 3 k.	Julianus	38	17	- 22 9	56
Jesus 12 år gaml. i templet, Luk. 2,42 til end. 2' række, Mark. 10, 13-16. Uge 2						
M. 10	Paul eremit		8 37	12 17	- 22 0	15 58
Ti. 11	Hyginus		36	17	- 21 51	59
O. 12	Reinhold	Tusmørket varer 50 ^m	35	18	- 21 42	16 1
To. 13	Hilarius		34	18	- 21 32	3
F. 14	Felix	● n.m. 6 ^t 8 ^m	33	19	- 21 21	4
L. 15	Maurus	☾ fjernest Jorden	32	19	- 21 11	6
S. 16	2. s.e.h. 3 k.	Marcellus Castor kulm. midn.	31	19	- 21 0	8
Brylluppet i Kana, Joh. 2,1-11. 2' række, Luk. 19,1-10. Uge 3						
M. 17	Antonius		8 30	12 20	- 20 48	16 10
Ti. 18	Prisca	Procyon kulm. midn.	29	20	- 20 36	12
O. 19	Pontianus	Tusmørket varer 49 ^m Pollux kulm. midn.	27	20	- 20 24	14
To. 20	Fabian og Sebastian		26	21	- 20 11	16
F. 21	Agnes		25	21	- 19 58	18
L. 22	Vincentius	☉ f. kv. 6 ^t 33 ^m	23	21	- 19 45	20
S. 23	3. s.e.h. 3 k.	Emerentius	22	21	- 19 31	22
Hovedsmanden i Kapernaum, Matth. 8,1-13. 2' række, Luk. 17,5-10. Uge 4						
M. 24	Timotheus		8 20	12 22	- 19 17	16 24
Ti. 25	Pauli omv.		19	22	- 19 2	26
O. 26	Polycarpus	Tusmørket varer 47 ^m	17	22	- 18 47	28
To. 27	Chrysostomus	Carolus Magnus	15	22	- 18 32	30
F. 28	Fred. 6.s føds.	☉ f. m. 23 ^t 26 ^m ☾ nærmest Jorden	14	23	- 18 17	32
L. 29	Chr. 7.s føds.	Valerius	12	23	- 18 1	34
S. 30	Septuagesima	Adelgunde	10	23	- 17 44	36
Arbejderne i vingården, Matth. 20,1-16. 2' række, Matth. 25,14-30. Uge 5						
M. 31	Vigilius		8 8	12 23	- 17 28	16 39

	Dag i året	Månen C			Planeterne				
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.	
L.	1	18 23	1 49	10 25	<i>Merkur</i>				
S.	2	19 53	2 50	10 57	1	9 49	13 37	17 25	
					11	8 49	12 58	17 7	
					21	7 24	11 30	15 35	
M.	3	21 22	3 48	11 21	<i>Venus</i>				
Ti.	4	22 46	4 40	11 39	1	9 38	13 15	16 52	
O.	5	-	5 29	11 54	11	9 31	13 28	17 26	
To.	6	0 8	6 15	12 7	21	9 17	13 39	18 3	
F.	7	1 26	7 1	12 21	<i>Mars</i>				
L.	8	2 43	7 45	12 36	1	10 28	14 48	19 9	
S.	9	3 58	8 31	12 54	11	10 2	14 39	19 18	
					21	9 34	14 30	19 27	
M.	10	5 11	9 17	13 15	<i>Jupiter</i>				
Ti.	11	6 21	10 5	13 44	1	5 26	9 25	13 24	
O.	12	7 25	10 54	14 21	11	4 58	8 54	12 50	
To.	13	8 19	11 43	15 8	21	4 28	8 22	12 15	
F.	14	9 2	12 32	16 6	<i>Saturn</i>				
L.	15	9 35	13 20	17 12	1	2 32	7 34	12 37	
S.	16	10 1	14 7	18 22	11	1 56	6 58	11 59	
					21	1 20	6 20	11 20	
M.	17	10 20	14 52	19 34	<i>Uranus</i>				
Ti.	18	10 36	15 36	20 48	1	6 4	9 49	13 33	
O.	19	10 50	16 19	22 2	11	5 27	9 11	12 56	
To.	20	11 3	17 2	23 17	21	4 50	8 34	12 18	
F.	21	11 16	17 46	-	Middeltemperatur C				
L.	22	11 30	18 33	0 34	1931-60				
S.	23	11 47	19 23	1 55	Femdøgn			Kbhvn.	Tarm
M.	24	12 10	20 17	3 19	1-5			0° .8	0° .7
Ti.	25	12 41	21 16	4 44	6-10			0 .3	0 .3
O.	26	13 25	22 19	6 6	11-15			0 .3	0 .5
To.	27	14 27	23 24	7 18	16-20			0 .3	0 .6
F.	28	15 47	-	8 13	21-25			-0 .5	-0 .1
L.	29	17 17	0 29	8 52	26-30			-0 .4	-0 .8
S.	30	18 49	1 29	9 21					
M.	31	20 19	2 26	9 41					

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 8 ^t 34 ^m og tiltager i månedens løb 2 ^t 3 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
Uge 5			t m	t m	° /	t m
Ti. 1	Brigida	Solens radius 16' 16"	8 7	12 23	- 17 11	16 41
O. 2	Kyndelmisse	Tusmørket varer 46 ^m	5	23	- 16 54	43
To. 3	Blasius	Denebkulm. midn. m.n.	3	24	- 16 37	45
F. 4	Veronica	☉ s. kv. 20 ^t 17 ^m	1	24	- 16 19	47
L. 5	Agathe		7 59	24	- 16 1	49
S. 6	Sexagesima	Dorothea	57	24	- 15 43	52
<i>De fire slags sædejord, Luk. 8,4-15.</i>						
2' række, Mark. 4,26-32.						
Uge 6						
M. 7	Richard		7 55	12 24	- 15 24	16 54
Ti. 8	Corintha	Merkur st. vestl. elong.	53	24	- 15 5	56
O. 9	Appolonia	Tusmørket varer 44 ^m	51	24	- 14 46	58
To. 10	Scolastica	☾ fjernest Jorden	49	24	- 14 27	17 0
F. 11	Euphrosyne		46	24	- 14 7	2
L. 12	Eulalia	{Quinquagesima.	44	24	- 13 48	5
S. 13	Fastelavn	{Esto mihi	42	24	- 13 28	7
		{Benignus				
		{☉ n.m. 1 ^t 32 ^m				
<i>Jesu ddb, Matth. 3,13 til enden</i>						
2' række, Luk. 18,31 til enden.						
Uge 7						
M. 14	Valentinus		7 40	12 24	- 13 7	17 9
Ti. 15	Hvide Tirsd.	Faustinus	38	24	- 12 47	11
O. 16	Aske Onsdag	{Juliane	35	24	- 12 26	13
To. 17	Findanus	{Tusmørket varer 43 ^m	33	24	- 12 5	15
F. 18	Concordia		31	24	- 11 44	18
L. 19	Ammon	{Quadragesima.	28	24	- 11 23	20
S. 20	1. s. i fasten	{Invocavit	26	24	- 11 2	22
		{Eucharis				
		{☉ f. kv. 18 ^t 32 ^m				
<i>Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4,1-11.</i>						
2' række, Luk. 22,24-32.						
Uge 8						
M. 21	Samuel		7 24	12 23	- 10 40	17 24
Ti. 22	Peters stol		21	23	- 10 18	26
O. 23	Tamperdag	{Papias	19	23	- 9 56	28
To. 24	Matthias	{Tusmørket varer 42 ^m	16	23	- 9 34	31
F. 25	Victorinus	{☾ nærmest Jorden	14	23	- 9 12	33
		{Regulus kulm. midn.				
L. 26	Inger	{Reminiscere	12	23	- 8 50	35
S. 27	2. s. i fasten	{Leander	9	23	- 8 27	37
		{☉ f. m. 9 ^t 58 ^m				
<i>Den kananæiske kvinde, Matth. 15,21-28.</i>						
2' række, Mark. 9,17-29.						
Uge 9						
M. 28	Øllegaard		7 7	12 22	- 8 5	17 39

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m				
Ti. 1	32	21 45	3 19	9 58	<i>Merkur</i>			
O. 2	33	23 8	4 8	10 13		t m	t m	t m
To. 3	34	—	4 55	10 27	1	6 48	10 42	14 35
F. 4	35	0 28	5 41	10 42	11	6 49	10 40	14 31
L. 5	36	1 45	6 27	10 59	21	6 51	10 54	14 58
S. 6	37	3 1	7 14	11 19	<i>Venus</i>			
					1	8 55	13 49	18 44
M. 7	38	4 12	8 2	11 45	11	8 33	13 56	19 21
Ti. 8	39	5 18	8 50	12 19	21	8 8	14 2	19 57
O. 9	40	6 15	9 39	13 3	<i>Mars</i>			
To. 10	41	7 2	10 29	13 58				
F. 11	42	7 38	11 17	15 2	1	9 3	14 19	19 36
L. 12	43	8 5	12 4	16 11	11	8 33	14 8	19 44
S. 13	44	8 26	12 50	17 24	21	8 4	13 57	19 52
					<i>Jupiter</i>			
					1	3 54	7 46	11 37
M. 14	45	8 43	13 34	18 38	11	3 23	7 12	11 2
Ti. 15	46	8 58	14 18	19 52	21	2 49	6 38	10 26
O. 16	47	9 10	15 1	21 7	<i>Saturn</i>			
To. 17	48	9 23	15 45	22 23	1	0 38	5 38	10 38
F. 18	49	9 36	16 30	23 41	11	23 55	4 59	9 59
L. 19	50	9 52	17 17	—	21	23 15	4 20	9 20
S. 20	51	10 11	18 8	1 2	<i>Uranus</i>			
					1	4 9	7 53	11 36
M. 21	52	10 37	19 3	2 25	11	3 32	7 15	10 57
Ti. 22	53	11 14	20 3	3 46	21	2 54	6 36	10 19
O. 23	54	12 6	21 5	5 0	Middeltemperatur C			
To. 24	55	13 15	22 7	6 0	1931-60			
F. 25	56	14 39	23 9	6 46				
L. 26	57	16 11	—	7 18				
S. 27	58	17 43	0 7	7 42				
					Femdøgn	Kbhvn.	Tarm	
M. 28	59	19 13	1 2	8 1	31]- 4	0°.1	0°.0	
					5- 9	-0 .6	-0 .3	
					10-14	-0 .5	-0 .3	
					15-19	-0 .1	-0 .2	
					20-24	0 .0	-0 .2	
					25-[1	0 .3	0 .0	

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 10 ^h 37 ^m og tiltager i månedens løb 2 ^t 23 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
Uge 9			t m	t m	° /	t m
Ti. 1	Albinus	Solens radius 16' 10"	7 4	12 22	- 7 42	17 41
O. 2	Simplicius	Tusmørket varer 42 ^m	2	22	- 7 19	43
To. 3	Kunigunde		6 59	22	- 6 56	45
F. 4	Adrianus		57	22	- 6 33	47
L. 5	Theophilus	{ Oculi Gotfred Ø s. kv. 14 ^t 16 ^m	54	21	- 6 10	50
S. 6	3. s.i fasten		52	21	- 5 47	52
<i>Jesus uddriver en uren ånd, Luk. 11,14-28.</i>						
2' række, Joh. 8,42-51.			Uge 10			
M. 7	Perpetua		6 49	12 21	- 5 24	17 54
Ti. 8	Beata	{ Tusmørket varer 41 ^m ☉ fjernest Jorden	47	21	- 5 0	56
O. 9	40 riddere		44	20	- 4 37	58
To. 10	Ædel		41	20	- 4 14	18 0
F. 11	Fred. 9.s føds.	Thala	39	20	- 3 50	2
L. 12	Gregorius	{ Lætare Macedonius	36	20	- 3 27	4
S. 13	Midfaste		34	19	- 3 3	6
<i>Jesus bispiser 5000, Joh. 6,1-15.</i>			Uge 11			
2' række, Joh. 6,35-51.						
M. 14	Eutychius	● n.m. 18 ^t 43 ^m	6 31	12 19	- 2 39	18 8
Ti. 15	Zacharias		29	19	- 2 16	10
O. 16	Gudmund	Tusmørket varer 41 ^m	26	19	- 1 52	12
To. 17	Gertrud		23	18	- 1 28	14
F. 18	Fred. 3.s føds.	Alexander	21	18	- 1 5	16
L. 19	Joseph	{ Judica Gordius	18	18	- 0 41	18
S. 20	5. s. i fasten		16	17	- 0 17	20
<i>Englen Gabriel bebuder Jesu fødsel,</i>			Uge 12			
Luk. 1,26-38. 2' række, Luk. 1,46-56.						
M. 21	Benedictus	Jævn døgn	6 13	12 17	+ 0 7	18 22
Ti. 22	Paulus	☉ f. kv. 3 ^t 25 ^m	10	17	+ 0 30	24
O. 23	Fidelis	Tusmørket varer 42 ^m	8	16	+ 0 54	26
To. 24	Ulrica		5	16	+ 1 18	28
F. 25	Mariæ bebud.	☉ nærmest Jorden	2	16	+ 1 41	30
L. 26	Gabriel		0	16	+ 2 5	32
S. 27	Palmesøndag	Kastor	5 57	15	+ 2 28	34
<i>Jesu indtog i Jerusalem, Matth. 21,1-9.</i>			Uge 13			
2' række, Mark. 14,3-9.						
M. 28	Dr. Ingrid	{ Eustachius ☉ f.m. 20 ^t 27 ^m	5 55	12 15	+ 2 52	18 36
Ti. 29	Jonas		52	15	+ 3 15	38
O. 30	Quirinus	Tusmørket varer 42 ^m	49	14	+ 3 39	40
To. 31	Skærtorsdag	{ Fred. 5.s føds. Balbina	47	14	+ 4 2	42

Når sommertid er gældende, skal der lægges 1 time til alle tidspunkter

	Dag i året	Månen C			Planeterne				
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.	
		t m	t m	t m					
Ti. 1	60	20 40	1 54	8 16	<i>Merkur</i>				
O. 2	61	22 4	2 44	8 31		t m	t m	t m	
To. 3	62	23 25	3 32	8 45	1	6 48	11 11	15 35	
F. 4	63	—	4 20	9 2	11	6 36	11 34	16 34	
L. 5	64	0 44	5 7	9 21	21	6 19	12 2	17 48	
S. 6	65	1 59	5 56	9 45	<i>Venus</i>				
					1	7 48	14 6	20 26	
					11	7 22	14 11	21 2	
M. 7	66	3 9	6 45	10 16	21	6 58	14 17	21 38	
Ti. 8	67	4 10	7 34	10 57	<i>Mars</i>				
O. 9	68	5 1	8 24	11 48					
To. 10	69	5 40	9 12	12 49	1	7 40	13 48	19 58	
F. 11	70	6 10	10 0	13 57	11	7 10	13 37	20 5	
L. 12	71	6 32	10 46	15 10	21	6 41	13 25	20 11	
S. 13	72	6 50	11 31	16 24	<i>Jupiter</i>				
					1	2 22	6 9	9 57	
					11	1 46	5 33	9 19	
M. 14	73	7 5	12 15	17 39	21	1 9	4 55	8 41	
Ti. 15	74	7 18	12 59	18 55	<i>Saturn</i>				
O. 16	75	7 31	13 43	20 12					
To. 17	76	7 44	14 28	21 31	1	22 43	3 48	8 49	
F. 18	77	7 58	15 15	22 52	11	22 1	3 7	8 9	
L. 19	78	8 16	16 5	—	21	21 19	2 26	7 29	
S. 20	79	8 39	16 58	0 14	<i>Uranus</i>				
					1	2 23	6 5	9 47	
					11	1 44	5 26	9 8	
M. 21	80	9 11	17 55	1 35	21	1 5	4 47	8 29	
Ti. 22	81	9 56	18 55	2 51	Middeltemperatur C				
O. 23	82	10 57	19 55	3 55	1931-60				
To. 24	83	12 14	20 55	4 43	Femdøgn			Kbhvn.	Tarm
F. 25	84	13 40	21 53	5 19	2- 6			0°.3	0°.6
L. 26	85	15 10	22 48	5 45	7-11			0 .4	0 .6
S. 27	86	16 40	23 40	6 4	12-16			1 .4	1 .4
					17-21			2 .3	2 .4
M. 28	87	18 8	—	6 20	22-26			3 .4	3 .4
Ti. 29	88	19 34	0 31	6 35	27-31			3 .5	3 .4
O. 30	89	20 59	1 20	6 49					
To. 31	90	22 21	2 8	7 4					

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 13 ^t 0 ^m og tiltager i månedens løb 2 ^t 14 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° '	t m
F. 1	Langfredag	{ Hugo Solens radius 16' 2"	5 44	12 14	+ 4 25	18 44
L. 2	Theodosius		42	13	+ 4 48	46
S. 3	Påskedag	Nicætas	39	13	+ 5 11	48
<i>Kristi opstandelse, Mark. 16,1-7.</i>						
2' række, Matth. 28,1-8. Uge 14						
M. 4	2.påskedag	Ambrosius	5 36	12 13	+ 5 34	18 50
Ti. 5	Irene	☉ s. kv. 9 ^t 38 ^m	34	13	+ 5 57	52
O. 6	Sixtus	{ Tusmørket varer 43 ^m ☾ fjernest Jorden	31	12	+ 6 20	54
To. 7	Egesippus		29	12	+ 6 42	56
F. 8	Chr. 9.s føds.	Janus	26	12	+ 7 5	58
L. 9	Procopius	{ Quasimodo Ezechiel	24	11	+ 7 27	19 0
S. 10	1. s. e. påske		21	11	+ 7 50	2
<i>Den tvivlende Thomas, Joh. 20,19 til enden.</i>						
2' række, Joh. 21,15-19. Uge 15						
M. 11	Leo		5 19	12 11	+ 8 12	19 4
Ti. 12	Chr. 4.s føds.	Julius	16	11	+ 8 34	6
O. 13	Justinus	{ Tusmørket varer 45 ^m ● n.m. 8 ^t 58 ^m	14	10	+ 8 56	9
To. 14	Tiburtius		11	10	+ 9 18	11
F. 15	Chr. 5.s føds.	{ Olympia	9	10	+ 9 39	13
L. 16	{ Margrethe 2.s fødsel	{ Spica kulm. midn.				
S. 17		2. s.e. påske	{ Mariane	6	10	+ 10 0
		{ Misericordia Domini				
		{ Anicetus	4	9	+ 10 22	17
<i>Den gode hyrde, Joh. 10,11-16.</i>						
2' række, Joh. 10,22-30. Uge 16						
M. 18	Eleutherius	Pluto i opp. til Solen	5 1	12 9	+ 10 43	19 19
Ti. 19	Daniel	{ Tusmørket varer 46 ^m ☉ f. kv. 9 ^t 58 ^m	4 59	9	+ 11 4	21
O. 20	Sulpicius		56	9	+ 11 24	23
		{ ☾ nærmest Jorden				
To. 21	Florentius	Saturn i opp. til Solen	54	8	+ 11 45	25
F. 22	Cajus	Merkur st. østl. elong.	51	8	+ 12 5	27
L. 23	Georgius	Jubilate	49	8	+ 12 25	29
S. 24	3. s.e. påske	{ Albertus	47	8	+ 12 45	31
<i>Jesus forbereder disciplene på sin bortgang til Faderen, Joh. 16,16-22.</i>						
2' række, Joh. 14,1-11. Uge 17						
M. 25	Mark. evang.		4 44	12 8	+ 13 5	19 33
Ti. 26	Cletus	{ Ananias	42	8	+ 13 25	35
O. 27	Charl. Amalie	{ Tusmørket varer 48 ^m ☉ f.m. 7 ^t 31 ^m	40	7	+ 13 44	37
To. 28	Vitalis	Arcturus kulm. midn.	37	7	+ 14 3	39
F. 29	Bededag	Peter martyr	35	7	+ 14 22	40
L. 30	Severus		33	7	+ 14 40	42

	Dag i Året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m				
F. 1	91	23 40	2 57	7 22	<i>Merkur</i>			
L. 2	92	—	3 46	7 43		t m	t m	t m
S. 3	93	0 55	4 36	8 11	1	5 55	12 38	19 23
					11	5 31	13 10	20 51
					21	5 5	13 24	21 43
M. 4	94	2 1	5 26	8 48	<i>Venus</i>			
Ti. 5	95	2 57	6 16	9 36				
O. 6	96	3 41	7 6	10 34	1	6 32	14 25	22 19
To. 7	97	4 14	7 54	11 41	11	6 13	14 34	22 56
F. 8	98	4 38	8 41	12 52	21	5 59	14 44	23 30
L. 9	99	4 57	9 26	14 6	<i>Mars</i>			
S. 10	100	5 13	10 10	15 21				
					1	6 8	13 13	20 19
					11	5 40	13 2	20 25
					21	5 12	12 51	20 31
M. 11	101	5 26	10 54	16 37	<i>Jupiter</i>			
Ti. 12	102	5 38	11 38	17 55				
O. 13	103	5 51	12 23	19 14	1	0 25	4 12	7 58
To. 14	104	6 4	13 11	20 37	11	23 40	3 31	7 18
F. 15	105	6 21	14 0	22 1	21	22 58	2 50	6 37
L. 16	106	6 42	14 54	23 25	<i>Saturn</i>			
S. 17	107	7 11	15 50	—				
					1	20 31	1 40	6 45
					11	19 48	0 58	6 4
					21	19 4	0 16	5 24
M. 18	108	7 51	16 49	0 44	<i>Uranus</i>			
Ti. 19	109	8 47	17 50	1 52				
O. 20	110	9 59	18 49	2 45	1	0 21	4 3	7 45
					11	23 37	3 23	7 6
					21	22 56	2 43	6 25
To. 21	111	11 22	19 46	3 23	Middeltemperatur C			
F. 22	112	12 49	20 41	3 51	1931-60			
L. 23	113	14 17	21 32	4 11	Femdøgn			
S. 24	114	15 44	22 22	4 27	Kbhvn.			Tarm
					1-5			4° .9
					6-10			4° .9
					11-15			6° .2
					16-20			7° .1
					21-25			7° .5
					26-30			7° .8
M. 25	115	17 9	23 10	4 41	Fem døg			
Ti. 26	116	18 33	23 58	4 55	Kbhvn.			Tarm
O. 27	117	19 56	—	5 9	1-5			4° .5
					6-10			4° .9
					11-15			6° .2
					16-20			7° .1
To. 28	118	21 17	0 46	5 24	21-25			7° .5
F. 29	119	22 35	1 35	5 44	26-30			7° .8
L. 30	120	23 47	2 26	6 8	Fem døg			

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 15 ^h 14 ^m og tiltager i månedens løb 1 ^t 48 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° ' "	t m
S. 1	4. s.e. påske	Cantate Voldermisse Philip og Jacob Solens radius 15' 54"	4 31	12 7	+ 14 59	19 44
<i>Sandhedens ånd, Joh. 16,5-15.</i>						
2' række, Joh. 8,28-36. Uge 18						
M. 2	Athanasius		4 28	12 7	+ 15 17	19 46
Ti. 3	Korsmisse		26		7 + 15 35	48
O. 4	Florian	{ Tusmørket varer 51 ^m { fjernest Jorden	24		6 + 15 52	50
To. 5	{ Danmarks { befrielse	{ Gothard { 0 s. kv. 4 ^t 43 ^m	22		6 + 16 10	52
F. 6	{ Johannes { ante portam	De lyse nætter beg.	20		6 + 16 27	54
L. 7	Flavia		18		6 + 16 43	56
S. 8	5. s.e. påske	{ Rogate { Stanislaus	16		6 + 17 0	58
<i>Bøn i Jesu navn, Joh. 16,23-28.</i>						
2' række, Joh. 17,1-11. Uge 19						
M. 9	Caspar		4 13	12 6	+ 17 16	20 0
Ti. 10	Gordianus		11		6 + 17 32	2
O. 11	Mamertus	Tusmørket varer 54 ^m	9		6 + 17 48	4
To. 12	Kr. himmelf.	{ Pancratius { ● n.m. 20 ^t 25 ^m	8		6 + 18 3	6
F. 13	Ingenuus		6		6 + 18 18	8
L. 14	Kristian		4		6 + 18 33	9
S. 15	6. s.e. påske	{ Exaudi { Sophie	2		6 + 18 47	11
<i>Åndens vidnesbyrd, Joh. 15,26 til enden og 16,1-4.</i>						
2' række, Joh. 17,20 til enden. Uge 20						
M. 16	Sara	☉ nærmest Jorden	4 0	12 6	+ 19 2	20 13
Ti. 17	Bruno		3 58		6 + 19 15	15
O. 18	Erik	Tusmørket varer 57 ^m	57		6 + 19 29	17
To. 19	Potentiana	☉ f. kv. 15 ^t 17 ^m	55		6 + 19 42	18
F. 20	Angelica		53		6 + 19 55	20
L. 21	Helene		52		6 + 20 7	22
S. 22	Pinsedag	Castus	50		6 + 20 19	24
<i>Helligåndens komme, Joh. 14,23 til enden.</i>						
2' række, Joh. 14,15-21. Uge 21						
M. 23	2. pinsedag	Desiderius	3 49	12 6	+ 20 31	20 25
Ti. 24	Esther	{ Urbanus	47		6 + 20 42	27
O. 25	Tamperdag	{ Tusmørket varer 61 ^m	46		7 + 20 53	28
To. 26	Kpr. Frederik	{ Beda { 0 f.m. 19 ^t 48 ^m	44		7 + 21 4	30
F. 27	Lucian	Jupiter i opp. til Solen	43		7 + 21 15	32
L. 28	Vilhelm		42		7 + 21 24	33
S. 29	Trinitatis	{ Maximinus { Uranus i opp. til Solen	40		7 + 21 34	35
<i>Jesus og Nikodemus, Joh. 3,1-15.</i>						
2' række, Matth. 28,18 til enden. Uge 22						
M. 30	Vigand		3 39	12 7	+ 21 43	20 36
Ti. 31	Petronella		38		7 + 21 52	37

	Dag i året	Månen ☾			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
S. 1	121	-	3 16	6 41	<i>Merkur</i>			
		t m	t m	t m		t m	t m	t m
					1	4 40	13 5	21 29
					11	4 13	12 14	20 12
					21	3 45	11 17	18 48
M. 2	122	0 49	4 7	7 25	<i>Venus</i>			
Ti. 3	123	1 39	4 58	8 19				
O. 4	124	2 16	5 47	9 23				
To. 5	125	2 43	6 34	10 33	1	5 53	14 54	23 57
F. 6	126	3 4	7 20	11 46	11	5 57	15 5	0 12
L. 7	127	3 20	8 4	13 0	21	6 12	15 15	0 17
S. 8	128	3 34	8 48	14 16	<i>Mars</i>			
					1	4 46	12 40	20 36
					11	4 21	12 30	20 40
					21	3 58	12 20	20 43
M. 9	129	3 46	9 31	15 32	<i>Jupiter</i>			
Ti. 10	130	3 58	10 16	16 51				
O. 11	131	4 11	11 2	18 13				
To. 12	132	4 26	11 51	19 38	1	22 14	2 7	5 55
F. 13	133	4 44	12 44	21 5	11	21 29	1 23	5 13
L. 14	134	5 10	13 41	22 29	21	20 43	0 39	4 30
S. 15	135	5 47	14 41	23 45	<i>Saturn</i>			
					1	18 20	23 29	4 43
					11	17 37	22 47	4 2
					21	16 54	22 6	3 22
M. 16	136	6 38	15 43	-	<i>Uranus</i>			
Ti. 17	137	7 46	16 44	0 44				
O. 18	138	9 8	17 42	1 27				
To. 19	139	10 34	18 38	1 57	1	22 15	2 2	5 45
F. 20	140	12 2	19 29	2 19	11	21 33	1 21	5 5
L. 21	141	13 28	20 19	2 36	21	20 52	0 40	4 24
S. 22	142	14 52	21 6	2 50	<i>Middeltemperatur C</i>			
					1931-60			
M. 23	143	16 14	21 53	3 3	Femdøgn			
Ti. 24	144	17 36	22 40	3 16	Kbhvn.			
O. 25	145	18 57	23 28	3 30	Tarm			
To. 26	146	20 16	-	3 47	1-5	9° .6	9° .5	
F. 27	147	21 31	0 17	4 9	6-10	10 .4	10 .1	
L. 28	148	22 38	1 8	4 38	11-15	11 .6	11 .3	
S. 29	149	23 33	1 59	5 17	16-20	12 .1	11 .1	
					21-25	12 .9	12 .2	
M. 30	150	-	2 50	6 7	26-30	13 .7	13 .0	
Ti. 31	151	0 15	3 40	7 8				

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 17 ^t 2 ^m og tiltager derefter indtil den 22., hvor den er 17 ^t 27 ^m . Herefter og til månedens ende aftager dagen 5 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° '	t m
O. 1	Nikomedes	Tusmørket varer 64 ^m Solens radius 15' 48" ☉ fjernest Jorden Antares kulm. midn.	3 37	12 7	+ 22 1	20 39
To. 2	Marcellinus	Erasmus ☉ s. kv. 22 ^t 7 ^m	36	8	+ 22 9	40
F. 3	Fred. 8.s føds.		35	8	+ 22 16	41
L. 4	Optatus	Grundlovsdag	34	8	+ 22 24	43
S. 5	1. s.e. trin.	Kong Hans' føds. Bonifacius	33	8	+ 22 31	44
<i>Den rige mand og Lazarus,</i> Luk. 16,19 til enden. 2' række, Luk. 12,13-21.						
M. 6	Norbertus	Uge 23	3 32	12 8	+ 22 37	20 45
Ti. 7	Jeremias	Tusmørket varer 67 ^m Merkurst. vestl. elong.	32	8	+ 22 43	46
O. 8	Medardus		31	9	+ 22 49	47
To. 9	Primus		30	9	+ 22 54	48
F. 10	Onuphrius	Barnabas apostel ● n.m. 5 ^t 37 ^m	30	9	+ 22 59	49
L. 11	Pr. Henrik		29	9	+ 23 4	50
S. 12	2. s.e. trin.	Basilius	29	9	+ 23 8	50
<i>Den store nadver,</i> Luk. 14,16-24. 2' række, Luk. 14,25 til enden Uge 24						
M. 13	Cyryllus	☉ nærmest Jorden	3 28	12 10	+ 23 12	20 51
Ti. 14	Rufinus	Capella kulm. midn. m.n.				
O. 15	Valdemarsdag	Vitus Tusmørket varer 69 ^m	28	10	+ 23 18	53
To. 16	Tycho	Venus st. østl. elong.	28	10	+ 23 20	53
F. 17	Botolphus	☉ f. kv. 20 ^t 46 ^m	27	10	+ 23 22	54
L. 18	Leontius	Gervasius Neptun i opp. til Solen	27	11	+ 23 24	54
S. 19	3. s.e. trin.		27	11	+ 23 25	54
<i>Det tabte får,</i> Luk. 15,1-10. 2' række, Luk. 15,11 til enden Uge 25						
M. 20	Sylverius		3 27	12 11	+ 23 26	20 55
Ti. 21	Albanus		28	11	+ 23 26	55
O. 22	10.000 Martyrer	Tusmørket varer 70 ^m Solhverv, længste dag	28	11	+ 23 26	55
To. 23	Paulinus		28	12	+ 23 26	55
F. 24	St. Hansdag		28	12	+ 23 25	55
L. 25	Prosper	☉ f.m. 9 ^t 32 ^m	29	12	+ 23 24	55
S. 26	4. s.e. trin.	Pelagius	29	12	+ 23 22	55
<i>Vær barmhjertige,</i> Luk. 6,36-42. 2' række, Matth. 5,43 til enden. Uge 26						
M. 27	Syvsoverdag	Eleonora ☉ fjernest Jorden	3 30	12 13	+ 23 20	20 55
Ti. 28	Carol. Amalie		30	13	+ 23 18	55
O. 29	Petrus Paulus	Tusmørket varer 69 ^m	31	13	+ 23 15	55
To. 30	Lucina		32	13	+ 23 12	54

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m				
<i>Merkur</i>								
O.	1	152	0 46	4 28	8 16			
						t m	t m	t m
						1	3 13	10 40
To.	2	153	1 9	5 14	9 28	11	2 48	10 33
F.	3	154	1 27	5 59	10 41	21	2 33	10 50
								19 9
L.	4	155	1 41	6 42	11 55	<i>Venus</i>		
S.	5	156	1 53	7 24	13 10	1	6 36	15 22
						11	7 1	15 26
						21	7 25	15 24
								0 8
M.	6	157	2 5	8 8	14 27			23 48
Ti.	7	158	2 17	8 52	15 46	<i>Mars</i>		
O.	8	159	2 30	9 39	17 9	1	3 35	12 9
						11	3 17	12 0
To.	9	160	2 47	10 31	18 36	21	3 2	11 50
F.	10	161	3 9	11 26	20 3			20 38
L.	11	162	3 40	12 26	21 25	<i>Jupiter</i>		
S.	12	163	4 26	13 29	22 34	1	19 52	23 45
						11	19 6	23 1
						21	18 21	22 17
								3 42
M.	13	164	5 29	14 32	23 25			2 59
Ti.	14	165	6 48	15 34	-	<i>Saturn</i>		
O.	15	166	8 17	16 32	0 1	1	16 7	21 20
						11	15 25	20 39
To.	16	167	9 47	17 26	0 26	21	14 45	19 59
F.	17	168	11 14	18 17	0 44			1 17
L.	18	169	12 39	19 5	0 59	<i>Uranus</i>		
S.	19	170	14 2	19 51	1 12	1	20 6	23 51
						11	19 25	23 10
						21	18 43	22 29
								3 40
M.	20	171	15 22	20 37	1 25			2 59
Ti.	21	172	16 43	21 24	1 38	Middeltemperatur C		
O.	22	173	18 2	22 12	1 54	1931-60		
To.	23	174	19 18	23 2	2 14	Femdøgn	Kbhvn.	Tarm
F.	24	175	20 27	23 52	2 39			
L.	25	176	21 27	-	3 14	31]- 4	14° .3	13° .1
S.	26	177	22 14	0 43	4 0	5- 9	15 .0	13 .9
						10-14	14 .8	13 .4
M.	27	178	22 48	1 34	4 57	15-19	15 .4	14 .2
Ti.	28	179	23 14	2 23	6 3	20-24	16 .4	14 .9
O.	29	180	23 33	3 10	7 14	25-29	16 .9	15 .3
To.	30	181	23 48	3 55	8 26			

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 17 ^c 22 ^m og aftager i månedens løb 1 ^t 23 ^m .			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° '	t m
F. 1	Chr. 2.s føds.	{ Fred. 2.s føds.	3 32	12 13	+ 23 8	20 54
L. 2	Mariæ besøg.	{ Theobaldus	33	14	+ 23 4	54
S. 3	5. s.e. trin.	{ Solens radius 15' 45"	34	14	+ 22 59	53
		{ Cornelius				
		{ Ø s.kv. 13 ^t 12 ^m				
<i>Peters fiskedræt, Luk. 5,1-11.</i>						
2' række, Matth. 16,13-26. Uge 27						
M. 4	Ulricus	{ Vega kulm. midn.	3 35	12 14	+ 22 54	20 53
Ti. 5	Anshelmus	{ Tusmørket varer 66 ^m	36	14	+ 22 49	52
O. 6	Dion	{ Jorden fjernest Solen	37	14	+ 22 43	51
To. 7	Villebaldus		38	14	+ 22 37	50
F. 8	Kjeld		39	15	+ 22 31	50
L. 9	Sostrata		40	15	+ 22 24	49
S. 10	6. s.e. trin.	{ Knud konge	41	15	+ 22 17	48
		{ ● n.m. 13 ^t 18 ^m				
<i>Kristi nye lov, Matth. 5,20-26.</i>						
2' række, Matth. 19,16-26. Uge 28						
M. 11	Josva	{ ☾ nærmest Jorden	3 43	12 15	+ 22 9	20 47
Ti. 12	Henrik		44	15	+ 22 1	46
O. 13	Margarethe	{ Tusmørket varer 63 ^m	45	15	+ 21 53	45
To. 14	Bonaventura		47	15	+ 21 44	43
F. 15	Apostl. deling		48	16	+ 21 35	42
L. 16	Susanne		49	16	+ 21 25	41
S. 17	7. s.e. trin.	{ Alexius	51	16	+ 21 15	40
		{ ☉ f.kv. 3 ^t 50 ^m				
<i>Jesus bespiser 4000, Mark. 8,1-9.</i>						
2' række, Matth. 10,24-31. Uge 29						
M. 18	Arnolphus		3 52	12 16	+ 21 5	20 38
Ti. 19	Justa	{ Venus lyser stærkest	54	16	+ 20 54	37
O. 20	Elias	{ Tusmørket varer 60 ^m	55	16	+ 20 43	35
To. 21	Evenus		57	16	+ 20 32	34
F. 22	Maria Magd.	{ Altair kulm. midn.	59	16	+ 20 20	32
L. 23	Appolinaris	{ Hundedagene beg.	4 0	16	+ 20 8	31
S. 24	8. s.e. trin.	{ Christina	2	16	+ 19 56	29
<i>De falske profeter, Matth. 7,15-21.</i>						
2' række, Matth. 7,22 til enden. Uge 30						
M. 25	Jacobus	{ ☉ f.m. 0 ^t 27 ^m	4 4	12 16	+ 19 44	20 28
Ti. 26	Anna	{ ☾ fjernest Jorden	5	16	+ 19 31	26
O. 27	Martha	{ Tusmørket varer 56 ^m	7	16	+ 19 17	24
To. 28	Aurelius		9	16	+ 19 4	22
F. 29	Oluf		11	16	+ 18 50	20
L. 30	Abdon		12	16	+ 18 35	19
S. 31	9. s.e. trin.	{ Germanus	14	16	+ 18 21	17
<i>Den utro husholder, Luk. 16,1-9.</i>						
2' række, Luk. 12,32-48.						

Når sommertid er gældende, skal der lægges 1 time til alle tidspunkter

	Dag i året	Månen C			Planeterne				
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.	
		t m	t m	t m					
<i>Merkur</i>									
F.	1	182	—	4 38	9 39		t m	t m	t m
L.	2	183	0 1	5 20	10 53	1	2 44	11 31	20 19
S.	3	184	0 12	6 2	12 7	11	3 39	12 25	21 10
						21	5 1	13 11	21 18
<i>Venus</i>									
M.	4	185	0 24	6 45	13 23	1	7 44	15 18	22 51
Ti.	5	186	0 36	7 30	14 42	11	7 56	15 5	22 14
O.	6	187	0 51	8 18	16 5	21	7 57	14 44	21 31
To.	7	188	1 9	9 i0	17 32				
F.	8	189	1 35	10 7	18 57				
<i>Mars</i>									
L.	9	190	2 12	11 9	20 14	1	2 51	11 40	20 30
S.	10	191	3 7	12 13	21 15	11	2 42	11 30	20 18
						21	2 36	11 20	20 3
<i>Jupiter</i>									
M.	11	192	4 21	13 18	21 58				
Ti.	12	193	5 49	14 19	22 28	1	17 36	21 34	1 35
O.	13	194	7 22	15 17	22 49	11	16 54	20 51	0 53
To.	14	195	8 54	16 11	23 6	21	16 12	20 11	0 13
F.	15	196	10 23	17 1	23 20				
<i>Saturn</i>									
L.	16	197	11 48	17 49	23 33				
S.	17	198	13 10	18 36	23 46	1	14 5	19 19	0 37
						11	13 27	18 40	23 54
						21	12 49	18 2	23 15
<i>Uranus</i>									
M.	18	199	14 31	19 22	—				
Ti.	19	200	15 51	20 10	0 1	1	18 2	21 48	1 38
O.	20	201	17 7	20 59	0 19	11	17 21	21 8	0 58
To.	21	202	18 19	21 48	0 43	21	16 40	20 27	0 18
F.	22	203	19 21	22 39	1 14				
L.	23	204	20 12	23 29	1 56				
S.	24	205	20 50	—	2 49				
Middeltemperatur C 1931-60									
M.	25	206	21 18	0 19	3 52				
Ti.	26	207	21 39	1 6	5 2	Femdøgn	Kbhvn.	Tarm	
O.	27	208	21 55	1 52	6 15				
To.	28	209	22 8	2 36	7 28	30}- 4	17° .5	15° .8	
F.	29	210	22 20	3 18	8 40	5- 9	18 .1	16 .5	
L.	30	211	22 31	3 59	9 53	10-14	18 .1	16 .4	
S.	31	212	22 42	4 41	11 8	15-19	17 .7	16 .2	
						20-24	17 .7	16 .1	
						25-29	17 .5	16 .2	

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 15 ^h 59 ^m og aftager i månedens løb 2 ^t 11 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° /	t m
Uge 31						
M. 1	Peters fængsel	Solens radius 15' 47"	4 16	12 16	+ 18 6	20 15
Ti. 2	Hannibal	☉ s.kv. 1 ^t 52 ^m	18	16	+ 17 51	13
O. 3	Nikodemus	Tusmørket varer 53 ^m	20	16	+ 17 35	11
To. 4	Dominicus	Deneb kulm. midn.	21	16	+ 17 20	9
F. 5	Osvaldus		23	16	+ 17 4	7
L. 6	Kristi forkl.		25	16	+ 16 47	5
S. 7	10. s.e. trin.	Donatus	27	15	+ 16 31	3
<i>Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19,41 til enden</i>						
2' række, Matth. 11,16–24.						
Uge 32						
M. 8	Ruth	De lyse nætter ender ● n.m. 20 ^t 18 ^m	4 29	12 15	+ 16 14	20 0
Ti. 9	Romanus	☾ nærmest Jorden	31	15	+ 15 57	19 58
O. 10	Laurentius	Tusmørket varer 50 ^m	33	15	+ 15 40	56
To. 11	Herman		35	15	+ 15 22	54
F. 12	Chr. 3.s. føds.	Clara	37	15	+ 15 4	52
L. 13	Hippolytus		38	15	+ 14 46	49
S. 14	11. s.e. trin.	Eusebius	40	14	+ 14 28	47
<i>Farisæeren og tolderen, Luk. 18,9–14.</i>						
2' række, Luk. 7,36 til enden.						
Uge 33						
M. 15	Mariae himmelfart	☉ f.kv. 13 ^t 47 ^m	4 42	12 14	+ 14 9	19 45
Ti. 16	Rochus		44	14	+ 13 50	43
O. 17	Anastatius	Tusmørket varer 48 ^m	46	14	+ 13 31	40
To. 18	Agapetus		48	14	+ 13 12	38
F. 19	Sebaldus	Merkur st. østl. elong.	50	13	+ 12 53	36
L. 20	Bernhard		52	13	+ 12 33	33
S. 21	12. s.e. trin.	Salomon	54	13	+ 12 13	31
<i>Jesus helbreder en døvstum, Mark. 7,31 til enden</i>						
2' række, Matth. 12,31–42.						
Uge 34						
M. 22	Symphorian	☾ fjernest Jorden	4 56	12 13	+ 11 53	19 28
Ti. 23	Zakæus	Hundredagene ender ☉ f.m. 15 ^t 59 ^m	58	12	+ 11 33	26
O. 24	Bartholomæus	Tusmørket varer 46 ^m	5 0	12	+ 11 13	23
To. 25	Ludvig		2	12	+ 10 52	21
F. 26	Irenæus		3	12	+ 10 32	18
L. 27	Gebhardus		5	11	+ 10 11	16
S. 28	13. s.e. trin.	Lovise Augustinus	7	11	+ 9 50	13
<i>Den barmhjertige samaritan, Luk. 10,23–37.</i>						
2' række, Matth. 20,20–28.						
Uge 35						
M. 29	Joh. halsh.		5 9	12 11	+ 9 28	19 11
Ti. 30	Benjamin		11	10	+ 9 7	8
O. 31	Bertha	Tusmørket varer 44 ^m ☉ s.kv. 12 ^t 22 ^m	13	10	+ 8 46	6

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m		t m	t m	t m
M. 1	213	22 55	5 24	12 24	<i>Merkur</i>			
Ti. 2	214	23 11	6 9	13 43				
O. 3	215	23 33	6 58	15 6	1	6 21	13 42	20 59
To. 4	216	–	7 51	16 29	11	7 15	13 53	20 30
F. 5	217	0 3	8 49	17 49	21	7 48	13 51	19 53
L. 6	218	0 48	9 52	18 58				
S. 7	219	1 52	10 56	19 49	<i>Venus</i>			
					1	7 41	14 9	20 37
					11	7 4	13 23	19 40
					21	6 5	12 24	18 42
M. 8	220	3 14	12 0	20 25	<i>Mars</i>			
Ti. 9	221	4 47	13 1	20 51	1	2 32	11 8	19 42
O. 10	222	6 23	13 58	21 10	11	2 30	10 56	19 21
To. 11	223	7 56	14 51	21 25	21	2 29	10 43	18 57
F. 12	224	9 26	15 41	21 39				
L. 13	225	10 52	16 30	21 52	<i>Jupiter</i>			
S. 14	226	12 16	17 18	22 7	1	15 29	19 27	23 25
					11	14 51	18 49	22 46
					21	14 15	18 12	22 8
M. 15	227	13 38	18 6	22 24	<i>Saturn</i>			
Ti. 16	228	14 57	18 55	22 45	1	12 9	17 20	22 32
O. 17	229	16 11	19 45	23 14	11	11 33	16 43	21 53
To. 18	230	17 16	20 36	23 53	21	10 58	16 6	21 15
F. 19	231	18 10	21 26	–				
L. 20	232	18 52	22 16	0 43	<i>Uranus</i>			
S. 21	233	19 23	23 4	1 43	1	15 56	19 43	23 31
					11	15 16	19 4	22 51
					21	14 37	18 25	22 12
M. 22	234	19 45	23 50	2 51	Middeltemperatur C			
Ti. 23	235	20 3	–	4 4	1931–60			
O. 24	236	20 16	0 34	5 17	Femdøgn	Kbhvn.	Tarm	
To. 25	237	20 28	1 17	6 30				
F. 26	238	20 39	1 59	7 44	30]– 3	18° .2	16° .5	
L. 27	239	20 50	2 40	8 57	4– 8	17 .6	16 .3	
S. 28	240	21 2	3 22	10 12	9–13	17 .6	16 .1	
					14–18	17 .2	15 .6	
M. 29	241	21 16	4 6	11 30	19–23	17 .1	15 .7	
Ti. 30	242	21 35	4 53	12 49	24–28	17 .0	15 .7	
O. 31	243	22 0	5 43	14 11	29–]2	16 .0	14 .8	

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 13 ^h 48 ^m og aftager i månedens løb 2 ^t 16 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° /	t m
To. 1	Ægidius	Solens radius 15' 52"	5 15	12 10	+ 8 24	19 3
F. 2	Elisa		17	10	+ 8 2	1
L. 3	Seraphia	Juliane Marie Theodosia	19	9	+ 7 40	18 58
S. 4	14. s.e. trin.			21	9	+ 7 18
<i>De ti spedalske, Luk. 17,11-19.</i>						
2' række, Joh. 5,1-15.			Uge 36			
M. 5	Regina		5 23	12 9	+ 6 56	18 53
Ti. 6	Magnus	☾ nærmest Jorden	25	8	+ 6 34	51
O. 7	Louise	Robert	27	8	+ 6 11	48
		Tusmørket varer 43 ^m ● n.m. 3 ^t 35 ^m				
To. 8	Mariæ føds.	Fomalhaut kulm. midn.	28	8	+ 5 49	45
F. 9	Gorgonius		30	7	+ 5 26	43
L. 10	Burchhardt		32	7	+ 5 4	40
S. 11	15. s.e. trin.	Hillebert	34	6	+ 4 41	38
<i>Bekymrer Eder ikke, Matth. 6,24 til enden</i>						
2' række, Luk. 10,38 til enden			Uge 37			
M. 12	Guido		5 36	12 6	+ 4 18	18 35
Ti. 13	Cyprianus		38	6	+ 3 55	32
O. 14	† ophøjelse	Tusmørket varer 42 ^m	40	5	+ 3 32	30
To. 15	Æskild	☉ f.kv. 3 ^t 24	42	5	+ 3 9	27
F. 16	Euphemia		44	5	+ 2 46	24
L. 17	Lambertus	Chr. 8.s føds.	46	4	+ 2 23	22
S. 18	16. s.e. trin.	Titus	48	4	+ 2 0	19
<i>Enkens søn fra Nain, Luk. 7,11-17.</i>						
2' række, Joh. 11,19-45.			Uge 38			
M. 19	Constantia		5 50	12 4	+ 1 37	18 17
Ti. 20	Tobias		52	3	+ 1 13	14
O. 21	Tamperdag	Matthæus	53	3	+ 0 50	11
To. 22	Mauritius	Tusmørket varer 42 ^m	55	3	+ 0 27	9
		☉ f.m. 7 ^t 36 ^m				
F. 23	Linus	Jævndøgn	57	2	+ 0 3	6
L. 24	Tecla		59	2	- 0 20	3
S. 25	17. s.e. trin.	Cleophas	6 1	2	- 0 43	1
<i>Jesus som gæst hos farisæeren, Luk. 14,1-11.</i>						
2' række, Mark. 2,14-22.			Uge 39			
M. 26	Chr. 10.s føds.	Adolph	6 3	12 1	- 1 7	17 58
Ti. 27	Cosmus		5	1	- 1 30	56
O. 28	Venceslaus	Tusmørket varer 41 ^m	7	1	- 1 53	53
To. 29	St. Michael	☉ s.kv. 21 ^t 5 ^m	9	0	- 2 17	50
F. 30	Hieronymus		11	0	- 2 40	48

Når sommertid er gældende, skal der lægges 1 time til alle tidspunkter

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
To. 1	244	22 37	6 37	15 31	<i>Merkur</i>			
F. 2	245	23 30	7 36	16 42		t m	t m	t m
L. 3	246	—	8 37	17 40	1	7 45	13 26	19 6
S. 4	247	0 42	9 40	18 21	11	6 42	12 30	18 20
					21	4 59	11 22	17 47
M. 5	248	2 10	10 41	18 51	<i>Venus</i>			
Ti. 6	249	3 44	11 40	19 12	1	4 47	11 16	17 45
					11	3 42	10 24	17 7
O. 7	250	5 20	12 35	19 29	21	2 56	9 48	16 40
To. 8	251	6 53	13 28	19 43	<i>Mars</i>			
F. 9	252	8 24	14 19	19 56	1	2 28	10 29	18 29
L. 10	253	9 52	15 9	20 10	11	2 28	10 15	18 1
S. 11	254	11 18	15 58	20 27	21	2 27	10 0	17 33
					<i>Jupiter</i>			
					1	13 38	17 32	21 27
M. 12	255	12 41	16 48	20 47	11	13 5	16 57	20 50
Ti. 13	256	13 59	17 39	21 13	21	12 33	16 24	20 14
O. 14	257	15 9	18 30	21 48	<i>Saturn</i>			
To. 15	258	16 8	19 21	22 35	1	10 20	15 26	20 33
F. 16	259	16 54	20 12	23 33	11	9 46	14 51	19 55
L. 17	260	17 27	21 0	—	21	9 13	14 15	19 17
S. 18	261	17 52	21 47	0 39	<i>Uranus</i>			
					1	13 55	17 42	21 29
M. 19	262	18 10	22 32	1 51	11	13 17	17 3	20 50
Ti. 20	263	18 25	23 15	3 4	21	12 39	16 25	20 11
O. 21	264	18 37	23 58	4 18	Middeltemperatur C 1931-60			
To. 22	265	18 48	—	5 32				
F. 23	266	18 58	0 39	6 47				
L. 24	267	19 9	1 21	8 2				
S. 25	268	19 23	2 5	9 19				
					Femdøgn	Kbhvn.	Tarm	
					3-7	15°.6	14°.3	
M. 26	269	19 39	2 51	10 39	8-12	14 .7	13 .5	
Ti. 27	270	20 1	3 39	12 0	13-17	14 .1	13 .1	
O. 28	271	20 33	4 32	13 20	18-22	13 .1	12 .4	
To. 29	272	21 19	5 28	14 34	23-27	12 .2	11 .5	
F. 30	273	22 22	6 27	15 34	28-2	11 .7	10 .7	

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 11 ^t 32 ^m og aftager i månedens løb 2 ^t 19 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° /	t m
L. 1	Remigius	{ Solens radius 16' 0" Merkur st. vestl. elong. Venus lyser stærkest	6 13	12 0	— 3 3	17 45
S. 2	18. s.e. trin.	Ditlev	15	11 59	— 3 27	43
<i>Det store bud, Matth. 22,34 til enden</i>						
2' række, Joh. 15,1-11. Uge 40						
M. 3	Mette		6 17	11 59	— 3 50	17 40
Ti. 4	Franciscus	☾ nærmest Jorden	19	59	— 4 13	37
O. 5	Placidus	Tusmørket varer 41 ^m	21	58	— 4 36	35
To. 6	Fred. 7.s føds.	{ Broderus ● n.m. 12 ^t 16 ^m	23	58	— 4 59	32
F. 7	Fred. 1.s føds.	Amalie	25	58	— 5 22	30
L. 8	Ingeborg		27	57	— 5 45	27
S. 9	19. s.e. trin.	Dionysius	29	57	— 6 8	24
<i>Den værkbrudne, Matth. 9,1-8.</i>						
2' række, Joh. 1,35 til enden Uge 41						
M. 10	Gereon		6 31	11 57	— 6 31	17 22
Ti. 11	Fred. 4.s føds.		33	57	— 6 54	19
O. 12	Maximilian	Tusmørket varer 42 ^m	35	56	— 7 16	17
To. 13	Angelus	☉ f.kv. 20 ^t 42 ^m	37	56	— 7 39	14
F. 14	Calixtus		39	56	— 8 1	12
L. 15	Hedevig		41	56	— 8 24	9
S. 16	20. s.e. trin.	{ Gallus ☾ fjernest Jorden	43	55	— 8 46	7
<i>Kongesønnens bryllup, Matth. 22,1-14.</i>						
2' række, Matth. 21,28-44. Uge 42						
M. 17	Florentinus		6 45	11 55	— 9 8	17 4
Ti. 18	Lukas evang.		47	55	— 9 30	2
O. 19	Balthasar	Tusmørket varer 42 ^m	49	55	— 9 52	0
To. 20	Felicianus		51	55	— 10 13	16 57
F. 21	11.000 jomf.	☉ f.m. 22 ^t 53 ^m	53	54	— 10 35	55
L. 22	Cordula		55	54	— 10 56	52
S. 23	21. s.e. trin.	Søren	57	54	— 11 17	50
<i>Den kongelige embedsmand, Joh. 4,46-53.</i>						
2' række, Joh. 4, 34-42. Uge 43						
M. 24	FN dag	Proclus	6 59	11 54	— 11 38	16 48
Ti. 25	Crispinus		7 1	54	— 11 59	45
O. 26	Amandus	Tusmørket varer 43 ^m	4	54	— 12 20	43
To. 27	Sem		6	54	— 12 40	41
F. 28	{ Marie Sophie Frederikke	Simon og Judas	8	54	— 13 0	38
L. 29	Narcissus	☉ s.kv. 4 ^t 37 ^m	10	53	— 13 20	36
S. 30	22. s.e. trin.	Absalon	12	53	— 13 40	34
<i>Den gældbundne tjener, Matth. 18,23 til enden</i>						
2' række, Matth. 18,1-14. Uge 44						
M. 31	Reform. beg.	Louise	7 14	11 53	— 14 0	16 32

Når sommertid er gældende, skal der lægges 1 time til alle tidspunkter

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m				
L. 1	274	23 42	7 27	16 20				
S. 2	275	—	8 27	16 52				
M. 3	276	1 11	9 25	17 15				
Ti. 4	277	2 45	10 20	17 33				
O. 5	278	4 18	11 13	17 47				
To. 6	279	5 50	12 5	18 1				
F. 7	280	7 20	12 55	18 14				
L. 8	281	8 48	13 46	18 29				
S. 9	282	10 15	14 37	18 47				
M. 10	283	11 39	15 29	19 10				
Ti. 11	284	12 56	16 21	19 42				
O. 12	285	14 1	17 14	20 24				
To. 13	286	14 53	18 5	21 19				
F. 14	287	15 31	18 55	22 24				
L. 15	288	15 58	19 43	23 35				
S. 16	289	16 18	20 28	—				
M. 17	290	16 33	21 12	0 48				
Ti. 18	291	16 45	21 54	2 2				
O. 19	292	16 56	22 36	3 17				
To. 20	293	17 7	23 18	4 31				
F. 21	294	17 18	—	5 47				
L. 22	295	17 30	0 2	7 5				
S. 23	296	17 45	0 47	8 25				
M. 24	297	18 5	1 36	9 48				
Ti. 25	298	18 33	2 28	11 10				
O. 26	299	19 14	3 23	12 27				
To. 27	300	20 11	4 22	13 33				
F. 28	301	21 25	5 21	14 22				
L. 29	302	22 50	6 20	14 57				
S. 30	303	—	7 17	15 22				
M. 31	304	0 20	8 11	15 40				
					Middeltemperatur C 1931–60			
					Femdøgn	Kbhvn.	Tarm	
					3–7	10° .9	10° .0	
					8–12	10 .3	9 .5	
					13–17	9 .9	9 .3	
					18–22	8 .7	8 .3	
					23–27	7 .8	7 .0	
					28–[1	6 .8	6 .0	

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 9 ^t 13 ^m og aftager i månedens løb 1 ^t 48 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° /	t m
Ti. 1	Alle helgen	Solens radius 16' 8" ☾ nærmest Jorden	7 16	11 53	- 14 19	16 30
O. 2	Alle sjæle		Tusmørket varer 44 ^m	18	53	- 14 39
To. 3	Hubertus	● n.m. 23 ^t 21 ^m ☾ Venus st. vestl. elong.	20	53	- 14 57	25
F. 4	Otto		23	53	- 15 16	23
L. 5	Malachias	☾ Leonhardus	25	53	- 15 35	21
S. 6	Alle helgens s.		27	53	- 15 53	19
<i>Saligprisningerne, Matth. 5,1-12.</i> 2' række, Matth. 5,13-16			Uge 45			
M. 7	Engelbrecht	☾ nærmest Jorden	7 29	11 53	- 16 11	16 17
Ti. 8	Claudius		Tusmørket varer 46 ^m	31	53	- 16 28
O. 9	Theodor	☾ f.kv. 16 ^t 49 ^m ☾ Arcadius	33	53	- 16 46	13
To. 10	Luther		☾ fjernest Jorden	35	54	- 17 3
F. 11	Morten bisp	☾ Arcadius	37	54	- 17 20	9
L. 12	Torkild		☾ fjernest Jorden	39	54	- 17 36
S. 13	24. s.e. trin.	☾ fjernest Jorden	41	54	- 17 52	6
<i>Jairi datter, Matth. 9,18-26.</i> 2' række, Joh. 5,17-29.			Uge 46			
M. 14	Frederik	☾ nærmest Jorden	7 44	11 54	- 18 8	16 4
Ti. 15	Leopold		Tusmørket varer 47 ^m	46	54	- 18 24
O. 16	Othenius	☾ nærmest Jorden	48	54	- 18 39	1
To. 17	Anianus		☾ nærmest Jorden	50	55	- 18 54
F. 18	Hesychius	☾ nærmest Jorden	52	55	- 19 9	57
L. 19	Elisabeth		☾ nærmest Jorden	54	55	- 19 23
S. 20	25. s.e. trin.	☾ nærmest Jorden	56	55	- 19 37	54
<i>Ødelæggelsens vederstyggelighed, Matth. 24,15-28. 2' række, Luk. 17,20-33.</i>			Uge 47			
M. 21	Mariæ ofring	☾ nærmest Jorden	7 58	11 55	- 19 50	15 53
Ti. 22	Cecilia		Tusmørket varer 49 ^m	8 0	56	- 20 4
O. 23	Clemens	☾ nærmest Jorden	2	56	- 20 16	50
To. 24	Chrysogonus		☾ nærmest Jorden	3	56	- 20 29
F. 25	Catharina	☾ nærmest Jorden	5	57	- 20 41	47
L. 26	Conradus		☾ nærmest Jorden	7	57	- 20 53
S. 27	1. s. i advent	☾ nærmest Jorden	9	57	- 21 4	45
<i>Jesus i Nazareth synagoge, Luk. 4,16-30.</i> 1' række, Matth. 21,1-9.			Uge 48			
M. 28	Sophie Magd.	☾ nærmest Jorden	8 11	11 57	- 21 15	15 44
Ti. 29	Saturninus		Tusmørket varer 50 ^m	13	58	- 21 25
O. 30	Chr. 6.s føds.	☾ nærmest Jorden	14	58	- 21 35	42

	Dag i året	Månen ☾			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m		t m	t m	t m
Ti. 1	305	1 51	9 4	15 54	<i>Merkur</i>			
O. 2	306	3 21	9 54	16 7	1	7 21	11 58	16 33
To. 3	307	4 49	10 43	16 20	11	8 24	12 21	16 17
F. 4	308	6 18	11 33	16 33	21	9 21	12 46	16 10
L. 5	309	7 46	12 24	16 49				
S. 6	310	9 12	13 16	17 9				
					<i>Venus</i>			
					1	2 35	9 0	15 24
					11	2 53	8 59	15 4
					21	3 15	9 0	14 44
M. 7	311	10 34	14 9	17 36				
Ti. 8	312	11 47	15 2	18 14				
O. 9	313	12 46	15 55	19 4	<i>Mars</i>			
To. 10	314	13 31	16 47	20 6	1	2 19	8 54	15 29
F. 11	315	14 2	17 36	21 16	11	2 15	8 37	14 58
L. 12	316	14 24	18 22	22 29	21	2 11	8 19	14 27
S. 13	317	14 41	19 7	23 43				
					<i>Jupiter</i>			
					1	10 32	14 13	17 54
					11	10 4	13 43	17 21
					21	9 36	13 13	16 49
M. 14	318	14 54	19 49	-				
Ti. 15	319	15 5	20 31	0 57	<i>Saturn</i>			
O. 16	320	15 15	21 13	2 12	1	7 0	11 52	16 44
To. 17	321	15 25	21 56	3 27	11	6 28	11 17	16 7
F. 18	322	15 37	22 40	4 44	21	5 56	10 43	15 30
L. 19	323	15 50	23 28	6 4				
S. 20	324	16 8	-	7 27				
					<i>Uranus</i>			
					1	10 8	13 52	17 35
					11	9 32	13 15	16 58
					21	8 56	12 38	16 20
M. 21	325	16 33	0 20	8 52	Middeltemperatur C			
Ti. 22	326	17 10	1 15	10 14	1931-60			
O. 23	327	18 2	2 14	11 26	Femdøgn			
To. 24	328	19 13	3 15	12 22	Kbhvn.			
F. 25	329	20 36	4 15	13 2	Tarm			
L. 26	330	22 5	5 13	13 29	2- 6			
S. 27	331	23 35	6 8	13 48	7-11			
					12-16			
M. 28	332	-	7 0	14 3	17-21			
Ti. 29	333	1 3	7 49	14 16	22-26			
O. 30	334	2 29	8 37	14 28	27-1			
					4 .0			
					6 .0			
					5 .3			
					4 .7			
					4 .1			
					4 .4			
					4 .4			

Dagens længde er ved begyndelsen af denne måned 7 ^t 25 ^m og aftager derefter indtil den 22., hvor den er 6 ^t 56 ^m . Herefter og til månedens ende tiltager dagen 7 ^m			Solen ☉			
			Opg.	Kulm.	Deklin. i kulm.	Nedg.
			t m	t m	° '	t m
To. 1	Arnold	Solens radius 16' 15"	8 16	11 59	- 21 45	15 41
F. 2	Bibiana	Aldebaran kulm. midn.	18	59	- 21 54	40
L. 3	Svend	Charlotte Frederikke	19	59	- 22 3	39
S. 4	2. s.i advent	Barbara ● n.m. 13 ^t 26 ^m	21	12 0	- 22 12	38
<i>De 10 brudejomfruer, Matth. 25,1-13.</i>						
1' række, Luk. 21,25-36. Uge 49						
M. 5	Sabina		8 22	12 0	- 22 20	15 38
Ti. 6	Nikolaus		24	1	- 22 27	37
O. 7	Agathon	Tusmørket varer 51 ^m	25	1	- 22 34	36
To. 8	Mariæ undf.		27	1	- 22 41	36
F. 9	Rudolph		28	2	- 22 47	35
L. 10	Judith		29	2	- 22 53	35
S. 11	3. s.i advent	Damasus ☾ fjernest Jorden	30	3	- 22 58	35
<i>Zakarias' lovsang, Luk. 1,67 til enden</i>						
1' række, Matth. 11,2-10. Uge 50						
M. 12	Epimachus	☉ f. kv. 14 ^t 9 ^m Rigel kulm. midn.	8 32	12 3	- 23 3	15 35
Ti. 13	Lucia	Merkur st. østl. elong. Capella kulm. midn.	33	4	- 23 8	34
O. 14	Tamperdag	Crispus Tusmørket varer 52 ^m	34	4	- 23 12	34
To. 15	Nikatius		35	5	- 23 15	34
F. 16	Lazarus		36	5	- 23 18	34
L. 17	Albina		37	6	- 23 21	34
S. 18	4. s.i advent	Lovise	37	6	- 23 23	35
<i>Han bør vokse, men jeg forringes,</i>						
Joh. 3,25 til enden. 1' række, Joh. 1,19-28. Uge 51						
M. 19	Nemesius		8 38	12 7	- 23 24	15 35
Ti. 20	Abraham	☉ f. m. 3 ^t 0 ^m	39	7	- 23 26	35
O. 21	Thomas	Tusmørket varer 53 ^m	39	8	- 23 26	36
To. 22	Japetus	Solhv., korteste dag ☾ nærmest Jorden	40	8	- 23 27	36
F. 23	Torlacus	Betelgeuse kulm. midn.	40	9	- 23 26	37
L. 24	Alexandrine	Adam	41	9	- 23 26	37
S. 25	Juledag		41	10	- 23 24	38
<i>Ordet blev kød, Joh. 1,1-14.</i>						
1' række, Luk. 2,1-14. Uge 52						
M. 26	St. Stephan	☉ s. kv. 19 ^t 52 ^m	8 41	12 10	- 23 23	15 39
Ti. 27	Joh. evang.		42	11	- 23 21	40
O. 28	Børnedag	Tusmørket varer 53 ^m	42	11	- 23 18	40
To. 29	Noah		42	12	- 23 15	41
F. 30	David		42	12	- 23 11	42
L. 31	Sylvester		42	12	- 23 7	43

	Dag i året	Månen C			Planeterne			
		Opg.	Kulmin.	Nedg.	Dag	Opg.	Kulm.	Nedg.
		t m	t m	t m				
To. 1	335	3 55	9 26	14 40	<i>Merkur</i>			
F. 2	336	5 21	10 14	14 54		t m	t m	t m
L. 3	337	6 47	11 5	15 12	1	10 4	13 12	16 19
S. 4	338	8 10	11 57	15 35	11	10 20	13 32	16 44
					21	9 52	13 24	16 57
					31	8 20	12 10	16 0
					<i>Venus</i>			
M. 5	339	9 28	12 50	16 8	1	3 41	9 3	14 24
Ti. 6	340	10 34	13 44	16 52	11	4 9	9 7	14 5
O. 7	341	11 26	14 37	17 50	21	4 39	9 14	13 48
To. 8	342	12 3	15 27	18 57	31	5 9	9 22	13 35
F. 9	343	12 29	16 15	20 10	<i>Mars</i>			
L. 10	344	12 47	17 1	21 24	1	2 6	8 1	13 56
S. 11	345	13 1	17 44	22 38	11	2 1	7 43	13 24
					21	1 55	7 25	12 53
					31	1 48	7 6	12 22
					<i>Jupiter</i>			
M. 12	346	13 13	18 25	23 52	1	9 8	12 43	16 18
					11	8 40	12 13	15 46
Ti. 13	347	13 23	19 7	-	21	8 12	11 44	15 16
					31	7 43	11 14	14 45
					<i>Saturn</i>			
O. 14	348	13 33	19 48	1 5	1	5 23	10 8	14 52
To. 15	349	13 43	20 31	2 20	11	4 50	9 33	14 15
F. 16	350	13 56	21 17	3 38	21	4 16	8 57	13 38
L. 17	351	14 11	22 7	4 59	31	3 42	8 22	13 1
S. 18	352	14 32	23 1	6 24	<i>Uranus</i>			
					1	8 20	12 1	15 43
M. 19	353	15 3	23 59	7 49	11	7 44	11 25	15 5
Ti. 20	354	15 50	-	9 8	21	7 8	10 48	14 28
O. 21	355	16 55	1 1	10 13	31	6 32	10 11	13 50
To. 22	356	18 17	2 4	11 0	Middeltemperatur C			
F. 23	357	19 47	3 5	11 33	1931-60			
L. 24	358	21 19	4 3	11 55	Femdøgn			
S. 25	359	22 49	4 57	12 12	Kbhvn.		Tarm	
					2-6			
M. 26	360	-	5 47	12 25	3°.8			
Ti. 27	361	0 16	6 36	12 37	3°.9			
O. 28	362	1 41	7 23	12 49	2 .5			
To. 29	363	3 6	8 11	13 2	2 .3			
F. 30	364	4 30	9 0	13 17	2 .4			
L. 31	365	5 53	9 50	13 38	2 .2			
					2 .4			
					27-31			
					1 .4			

Solens op- og nedgang 1983 i:

		Odense		Esbjerg		Århus			
Dato		op	ned	op	ned	op	ned	Dato	
		t m	t m	t m	t m	t m	t m		
Jan.	1	8 48	15 56	8 57	16 3	8 54	15 51	Jan.	1
	11	8 43	16 10	8 51	16 17	8 48	16 6		11
	21	8 32	16 28	8 40	16 35	8 37	16 25		21
	31	8 16	16 49	8 24	16 56	8 20	16 46		31
Feb.	10	7 56	17 10	8 4	17 18	8 0	17 8	Feb.	10
	20	7 34	17 31	7 42	17 39	7 37	17 30		20
Marts	2	7 10	17 52	7 18	18 0	7 12	17 52	Marts	2
	12	6 45	18 13	6 53	18 21	6 46	18 13		12
	22	6 19	18 33	6 27	18 41	6 20	18 34		22
April	1	5 53	18 53	6 1	19 1	5 53	18 54	April	1
	11	5 28	19 13	5 35	19 21	5 27	19 15		11
	21	5 3	19 32	5 11	19 40	5 2	19 35		21
Maj	1	4 40	19 52	4 48	20 0	4 38	19 56	Maj	1
	11	4 20	20 11	4 27	20 19	4 17	20 16		11
	21	4 2	20 29	4 9	20 37	3 58	20 34		21
	31	3 49	20 44	3 56	20 53	3 44	20 50		31
Juni	10	3 40	20 56	3 48	21 4	3 36	21 2	Juni	10
	20	3 38	21 1	3 46	21 10	3 33	21 8		20
	30	3 42	21 1	3 50	21 9	3 38	21 7		30
Juli	10	3 52	20 55	3 59	21 3	3 48	21 0	Juli	10
	20	4 6	20 43	4 13	20 51	4 2	20 48		20
	30	4 23	20 26	4 30	20 34	4 19	20 30		30
Aug.	9	4 41	20 6	4 48	20 14	4 38	20 10	Aug.	9
	19	5 0	19 43	5 7	19 51	4 58	19 46		19
	29	5 19	19 19	5 26	19 27	5 18	19 21		29
Sep.	8	5 38	18 54	5 45	19 2	5 37	18 55	Sep.	8
	18	5 57	18 28	6 4	18 36	5 57	18 29		18
	28	6 16	18 2	6 23	18 10	6 17	18 2		28
Okt.	8	6 35	17 36	6 43	17 44	6 37	17 36	Okt.	8
	18	6 55	17 11	7 3	17 19	6 57	17 10		18
	28	7 16	16 48	7 24	16 56	7 19	16 47		28
Nov.	7	7 37	16 27	7 45	16 34	7 40	16 25	Nov.	7
	17	7 57	16 9	8 5	16 16	8 1	16 6		17
	27	8 16	15 55	8 24	16 3	8 21	15 52		27
Dec.	7	8 32	15 47	8 40	15 54	8 38	15 43	Dec.	7
	17	8 43	15 45	8 52	15 52	8 49	15 41		17
	27	8 48	15 50	8 57	15 58	8 54	15 46		27

KALENDARIUM FOR 1984

Januar S. 1 Nytår F. 6 Hellig 3 konger S. 8 1. s. e. h. 3 k. S. 15 2. s. e. h. 3 k. S. 22 3. s. e. h. 3 k. S. 29 4. s. e. h. 3 k.	Juni S. 17 Trinitatis S. 24 { 1. s. e. trin. St. Hansdag
Februar S. 5 5. s. e. h. 3 k. S. 12 6. s. e. h. 3 k. S. 19 Septuagesima F. 24 Skuddag S. 26 Sexagesima	Juli S. 1 2. s. e. trin. S. 8 3. s. e. trin S. 15 4. s. e. trin. S. 22 5. s. e. trin. S. 29 6. s. e. trin.
Marts S. 4 Fastelavn S. 11 1. s. i fasten S. 18 2. s. i fasten S. 25 3. s. i fasten O. 28 Dronning Ingrid	August S. 5 7. s. e. trin. S. 12 8. s. e. trin. S. 19 9. s. e. trin. S. 26 10. s. e. trin.
April S. 1 Midfaste S. 8 5. s. i fasten S. 15 Palmesøndag M. 16 Margrethe 2. fødsel To. 19 Skærtorsdag F. 20 Langfredag S. 22 Påskedag M. 23 2. påskedag S. 29 1. s. e. påske	September S. 2 11. s. e. trin. S. 9 12. s. e. trin. S. 16 13. s. e. trin. S. 23 14. s. e. trin. L. 29 St. Michael S. 30 15. s. e. trin.
Maj L. 5 Danmarks befrielse S. 6 2. s. e. påske S. 13 3. s. e. påske F. 18 Bededag S. 20 4. s. e. påske L. 26 Kronprins Frederik S. 27 5. s. e. påske To. 31 Kr. himmelfart	Oktober S. 7 16. s. e. trin. S. 14 17. s. e. trin. S. 21 18. s. e. trin. O. 24 De forenede nationers dag S. 28 19. s. e. trin.
Juni S. 3 6. s. e. påske Ti. 5 Grundlovsdag S. 10 Pinsedag M. 11 { 2. pinsedag Prins Henrik F. 15 Valdemarsdag	November S. 4 Alle helgens s. S. 11 { 21. s. e. trin. Morten bisp S. 18 22. s. e. trin. S. 25 23. s. e. trin.
December S. 2 1. s. i advent S. 9 2. s. i advent S. 16 3. s. i advent S. 23 4. s. i advent Ti. 25 Juledag O. 26 St. Stephan S. 30 S. m. jul og nytår	

Solens op- og nedgang 1984

Dato	op	ned	Dato	op	ned
<i>Januar</i>			<i>Juli</i>		
4	8 ^t 41 ^m	15 ^t 48 ^m	4	3 ^t 36 ^m	20 ^t 52 ^m
11	8 36	15 59	11	3 43	20 46
18	8 29	16 11	18	3 53	20 37
25	8 19	16 25	25	4 5	20 26
<i>Februar</i>			<i>August</i>		
1	8 7	16 40	1	4 17	20 13
8	7 53	16 55	8	4 30	19 59
15	7 38	17 11	15	4 44	19 43
22	7 22	17 26	22	4 57	19 26
29	7 5	17 41	29	5 11	19 9
<i>Marts</i>			<i>September</i>		
7	6 47	17 55	5	5 24	18 51
14	6 29	18 10	12	5 38	18 33
21	6 11	18 24	19	5 51	18 15
28	5 53	18 38	26	6 5	17 56
<i>April</i>			<i>Oktober</i>		
4	5 35	18 52	3	6 18	17 38
11	5 17	19 6	10	6 32	17 20
18	4 59	19 20	17	6 46	17 3
25	4 42	19 34	24	7 1	16 46
<i>Maj</i>			<i>November</i>		
2	4 27	19 48	7	7 30	16 16
9	4 12	20 1	14	7 45	16 3
16	3 59	20 14	21	7 59	15 52
23	3 47	20 26	28	8 12	15 43
30	3 38	20 37	<i>December</i>		
<i>Juni</i>			5	8 23	15 37
6	3 32	20 46	12	8 32	15 34
13	3 28	20 52	19	8 39	15 35
20	3 28	20 55	26	8 42	15 39
27	3 30	20 55			

MÅNEFASER 1984

Jan. 3 ● n. m. 6^t 16^m
 11 ○ f. kv. 10 48
 18 ○ f. m. 15 5
 25 ○ s. kv. 5 48

Febr. 2 ● n. m. 0 46
 10 ○ f. kv. 5 0
 17 ○ f. m. 1 41
 23 ○ s. kv. 18 12

Marts 2 ● n. m. 19 31
 10 ○ f. kv. 19 27
 17 ○ f. m. 11 10
 24 ○ s. kv. 8 58

April 1 ● n. m. 13 10
 9 ○ f. kv. 5 51
 15 ○ f. m. 20 11
 23 ○ s. kv. 1 26

Maj 1 ● n. m. 4 45
 8 ○ f. kv. 12 50
 15 ○ f. m. 5 29
 22 ○ s. kv. 18 45
 30 ● n. m. 17 48

Juni 6 ○ f. kv. 17 42
 13 ○ f. m. 15 42
 21 ○ s. kv. 12 10
 29 ● n. m. 4 18

Juli 5 ○ f. kv. 22^t 4^m
 13 ○ f. m. 3 20
 21 ○ s. kv. 5 1
 28 ● n. m. 12 51

Aug. 4 ○ f. kv. 3 33
 11 ○ f. m. 16 43
 19 ○ s. kv. 20 40
 26 ● n. m. 20 25

Sept. 2 ○ f. kv. 11 30
 10 ○ f. m. 8 1
 18 ○ s. kv. 10 31
 25 ● n. m. 4 11

Okt. 1 ○ f. kv. 22 52
 10 ○ f. m. 0 58
 17 ○ s. kv. 22 14
 24 ● n. m. 13 8
 31 ○ f. kv. 14 7

Nov. 8 ○ f. m. 18 43
 16 ○ s. kv. 7 59
 22 ● n. m. 23 57
 30 ○ f. kv. 9 0

Dec. 8 ○ f. m. 11 53
 15 ○ s. kv. 16 25
 22 ● n. m. 12 47
 30 ○ f. kv. 6 27

KALENDARIUM FOR 1985

Januar	Juni
Ti. 1 Nytår S. 6 Hellig 3 konger S. 13 1. s. e. h. 3 k. S. 20 2. s. e. h. 3 k. S. 27 3. s. e. h. 3 k.	S. 16 2. s. e. trin. S. 23 3. s. e. trin. M. 24 St. Hansdag S. 30 4. s. e. trin.
Februar	Juli
S. 3 Septuagesima S. 10 Sexagesima S. 17 Fastelavn S. 24 1. s. i fasten	S. 7 5. s. e. trin. S. 14 6. s. e. trin. S. 21 7. s. e. trin. S. 28 8. s. e. trin.
Marts	August
S. 3 2. s. i fasten S. 10 3. s. i fasten S. 17 Midfaste S. 24 5. s. i fasten To. 28 Dronning Ingrid S. 31 Palmesøndag	S. 4 9. s. e. trin. S. 11 10. s. e. trin. S. 18 11. s. e. trin. S. 25 12. s. e. trin.
April	September
To. 4 Skærtorsdag F. 5 Langfredag S. 7 Påskedag M. 8 2. påskedag S. 14 1. s. e. påske Ti. 16 Margrethe 2. fødsel S. 21 2. s. e. påske S. 28 3. s. e. påske	S. 1 13. s. e. trin. S. 8 14. s. e. trin. S. 15 15. s. e. trin. S. 22 16. s. e. trin. S. 29 { 17. s. e. trin. { St. Michael
Maj	Oktober
F. 3 Bededag S. 5 { 4. s. e. påske { Danmarks befrielse S. 12 5. s. e. påske To. 16 Kr. himmelfart S. 19 6. s. e. påske S. 26 { Pinsedag { Kronprins Frederik M. 27 2. pinsedag	S. 6 18. s. e. trin. S. 13 19. s. e. trin. S. 20 20. s. e. trin. To. 24 FN dag S. 27 21. s. e. trin.
Juni	November
S. 2 Trinitatis O. 5 Grundlovsdag S. 9 1. s. e. trin. Ti. 11 Prins Henrik L. 15 Valdemarsdag	S. 3 Alle helgens s. S. 10 23. s. e. trin. M. 11 Morten bisp S. 17 24. s. e. trin. S. 24 25. s. e. trin.
December	December
	S. 1 1. s. i advent S. 8 2. s. i advent S. 15 3. s. i advent S. 22 4. s. i advent O. 25 Juledag To. 26 St. Stephan S. 29 S.m. jul og nytår

Om kalenderens klokkeslæt

Mellemeuropæisk tid blev indført i Danmark ved lov af 29. marts 1893, ifølge hvilken tiden for alle dele af landet skal bestemmes lig med middelsoltiden for den 15. længdegrad øst for Greenwich, således at tiden i Danmark er 1' forud for Greenwich tid. På Færøerne gælder dog fra 1. januar 1908 Greenwich tid, og på Grønland er tiden 3' eller 2' efter Greenwich tid. Alle klokkeslæt i denne kalender er angivet i mellemeuropæisk tid, som er 9^m 41^s mere end Københavns middelsoltid, der før 1894 blev benyttet som fælles tid for hele landet.

Når man har sommertid i Danmark, skal alle tider i denne almanak korrigeres for forskellen mellem sommertid og mellemeuropæisk tid.

Døgnet antages overensstemmende med almindelig vedtægt at begynde ved midnat og regnes indtil næste midnat fra 0^t 0^m til 24^t 0^m, som er det samme som 0^t 0^m det følgende døgn.

De i denne kalender angivne klokkeslæt for Solens, Månens og planeterens *kulminationer*, er beregnet for disse himmellegemers centre og gælder for København, hvor andet ikke er angivet. For landets øvrige steder må der for vestligere længder lægges så meget til og for østligere længder trækkes så meget fra, som sidste rubrik i fortegnelsen side 56–67 angiver. For eksempel kulminerer Solen i København den 25. juni kl. 12^t 12^m (se side 16); altså kulminerer den samme dag i Skagen kl. 12^t 20^m.

Denne kalenders klokkeslæt for Solens, Månens og planeterens *opgang og nedgang* er ligeledes beregnet for disse himmellegemers centre og gælder for København, hvor andet ikke er angivet. For landets øvrige steder må man trække den halve dagbue fra eller lægge den til klokkeslættet for kulminationen på det pågældende sted, idet den halve dagbue er lig tidsrummet fra opgang til kulmination eller fra kulmination til nedgang. For Solen kan den halve dagbue findes af tabellen side 52–55. Men den kan også findes ved hjælp af nedenstående lille tabel, der gælder for Solen, planeterne og tilnærmelsesvis også for Månen. Fra kalenderen kan man finde den halve dagbue for København, og tabellen angiver da, hvor mange minutter der skal lægges til (+) eller trækkes fra (–) den halve dagbue for København for at få den halve dagbue for steder, der ligger 1 grad sydligere henholdsvis 1 og 2 grader nordligere end København, alt efter som den halve dagbue i København er fra 3 til 9 timer.

	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m		
København	3	0	4	0	5	0	6	0	7	0	8	0	9	0
1° s.f. Kbhvn. . .	+	8	+	5	+	2	0	–	2	–	5	–	8	
1° n.f. Kbhvn. . .	–	9	–	5	–	2	0	+	2	+	5	+	9	
2° n.f. Kbhvn. . .	–	19	–	11	–	5	0	+	5	+	11	+	19	

Eksempel: Solens op- og nedgang i Skagen den 25. juni. På side 16 ses, at Solens halve dagbue den 25. juni er $8^{\text{t}} 43^{\text{m}}$. Da Skagen ligger $2^{\circ} 2'$ nordligere end København, bliver der ifølge tabellen 17^{m} at lægge til. Solens halve dagbue for Skagen er altså den dag $9^{\text{t}} 0^{\text{m}}$. Trækkes dette fra eller lægges til klokkeslættet for Solens kulmination i Skagen, der ovenfor blev fundet til $12^{\text{t}} 20^{\text{m}}$, fås for Solens opgang kl. $3^{\text{t}} 20^{\text{m}}$ og for dens nedgang kl. $21^{\text{t}} 20^{\text{m}}$.

Kalenderens klokkeslæt er således baseret på middelsoldøgnet, som er Jordens gennemsnitlige rotationstid i forhold til Solen. Dette tidsmål er velegnet for det borgerlige liv, men for astronomisk observationspraksis er det mere hensigtsmæssigt at anvende stjernetid, som baseres på stjernedøgnet, der bortset fra en mindre korrektion er Jordens rotationstid i forhold til stjernehimlen. Stjernedøgnet er ca. 4^{m} kortere end middelsoldøgnet. Klokkeslættet efter stjernetid kan angives som rektascensionen (se side 49) for de punkter på himlen, som i det pågældende øjeblik kulminerer i syd. Tallene i Tabel 3 på side 50 er således stjernetiden i hele timer for København på de angivne dage og klokkeslæt efter mellemeuropæisk tid. Nedenfor er stjernetiden ved midnat angivet for de samme dage, men med større nøjagtighed, og herefter kan den nøjagtige stjernetid for ethvert andet tidspunkt beregnes, idet den vokser proportionalt med mellemeuropæisk tid. For hver 24^{t} middelsoltid forløber der $24^{\text{t}} 3^{\text{m}} 56^{\text{s}} 555$ stjernetid.

Stjernetid for Københavns Observatoriums meridian ved mellemeuropæisk midnat 1983

9. januar		$7^{\text{t}} 2^{\text{m}} 0^{\text{s}} 2$	11. juli		$19^{\text{t}} 3^{\text{m}} 29^{\text{s}} 8$
24. —		8 1 8.5	26. —		20 2 38.2
8. februar		9 0 16.9	10. august		21 1 46.5
24. —		10 3 21.8	25. —		22 0 54.9
11. marts		11 2 30.1	9. september		23 0 3.2
26. —		12 1 38.4	25. —		0 3 8.0
10. april		13 0 46.7	10. oktober		1 2 16.3
26. —		14 3 51.5	25. —		2 1 24.6
11. maj		15 2 59.8	9. november		3 0 32.9
26. —		16 2 8.2	25. —		4 3 37.8
10. juni		17 1 16.5	10. december		5 2 46.2
25. —		18 0 24.9	25. —		6 1 54.6

Ugenummerering

Den i kalendariet anvendte nummerering af ugerne er i overensstemmelse med den af Dansk Standardiseringsråd (DS 2098) og ISO (R 2015) vedtagne standard.

Et ugenummer omfatter efter denne standard altid et tidsrum på 7 dage. Efter denne ugenummerering er mandag den første dag i ugen. Uge nr. 1 i et år er den første uge, som indeholder mindst 4 dage af det nye år. Da den første dag i ugen er mandag, er uge nr. 1 i et år altså den uge, som indeholder den første torsdag i januar.

Retningen til Solen

Retningen til Solen kan angives ved to størrelser, højde og azimut. Højden angiver Solens højde over horisonten, og azimut angiver vinklen målt i horisonten fra sydpunktet mod vest til det punkt i horisonten der ligger lodret under Solen. Idet azimut tælles fra 0° til 360° , bliver azimut lig med 0° når Solen står stik syd, 90° når Solen står stik vest, og 270° når Solen står stik øst.

Solens højde og azimut kan findes ud fra iagttagelsesstedets geografiske bredde, Solens deklination og dens timevinkel. Den geografiske bredde kan findes ved hjælp af et kort eller ud fra tabellen (side 56–67). Solens deklination er for hver dag angivet i kalendarieret (side 6–28). Solens timevinkel til et opgivet klokkeslæt findes ved at trække kulminationstidspunktet fra det opgivne klokkeslæt. Kulminationstidspunktet beregnes som beskrevet side 35. Er kulminationstidspunktet større end det opgivne klokkeslæt, lægges 24^t til klokkeslættet, inden subtraktionen udføres.

Solens højde og azimut kan findes grafisk ved hjælp af kortene bag i bogen.

Kort A og C anvendes til at finde Solens højde. Kort A benyttes, når Solens deklination er positiv, og kort C benyttes, når Solens deklination er negativ. På den lodrette akse afsættes et punkt, der (ifølge inddelingen til venstre for linien) svarer til Solens deklination. Ved hjælp af kortets grad- og timenet opsøges derefter det til bredden og timevinklen svarende punkt. Er timevinklen større end 12^t benyttes det tal, der fremkommer ved at trække timevinklen fra 24^t . Afstanden mellem de to punkter afsættes på den lodrette akse ud fra 90° og nedefter; det tal man derved kan aflæse på gradinddelingen til venstre for linien angiver Solens højde.

Kort B anvendes til bestemmelse af Solens azimut. På den forlængede midterlinie S-N opsøges det punkt, der (ifølge inddelingen til venstre for linien) svarer til Solens deklination. Ved hjælp af kortets gradinddeling (langs de lodrette og vandrette akser) og timeinddeling (langs kortets yderkant) opsøges derefter det punkt, der svarer til stedets geografiske bredde og Solens timevinkel. Tegnes linien mellem de to punkter, er azimut vinklen fra den forlængede midterlinie S-N til den således fastlagte linie, regnet i den retning, som viserne på et ur bevæger sig i.

Specialiserer man kortet til kun at gælde for en bestemt bredde, bliver der kun midterlinien med deklinationsinddeling og en breddeellipse med timevinkelinddeling tilbage. Anbringes kortet nu således, at midterlinien S-N går i retningen syd-nord, så kan det på den måde reducerede kort tjene til grundlag for et vandret solar. En lodret skygge giver, anbragt på midterlinien i det til Solens deklination svarende punkt, vil kaste sin skygge på et punkt på timevinkelinddelingen, svarende til sand soltid for stedet. Omvendt kan man benytte kortet til at følge, hvordan retningen til Solen ændrer sig i løbet af dagen.

Solens højde h og azimut Az kan også beregnes af følgende trigonometriske formler:

$$\sin h = \sin \varphi \sin \delta + \cos \varphi \cos \delta \cos t,$$

$$\operatorname{tg} Az = \frac{\cos \delta \sin t}{\sin \varphi \cos \delta \cos t - \cos \varphi \sin \delta},$$

hvor φ er stedets geografiske bredde, δ er Solens deklination og t er Solens timevinkel. Timevinklen omregnes fra tidsmål til gradmål ved at benytte, at $1^t = 15^\circ$ og $1^m = 15'$.

Eks. Find retningen til Solen den 25. juni kl. 10^t30^m i Skagen.

Geografisk bredde for Skagen (side 58) = $57^\circ 43'$

Solens deklination d. 25. juni (side 16) = $+23^\circ 24'$

Timevinkel kl. 10^t30^m er $10^t30^m + 24^t - 12^t20^m = 22^t10^m = 332^\circ 30'$

$$\sin h = \sin(57^\circ 43') \sin(23^\circ 24') + \cos(57^\circ 43') \cos(23^\circ 24') \cos(332^\circ 30')$$

$$\text{tg Az} = \frac{\cos(23^\circ 24') \sin(332^\circ 30')}{\sin(57^\circ 43') \cos(23^\circ 24') \cos(332^\circ 30') - \cos(57^\circ 43') \sin(23^\circ 24')}$$

$$\sin h = 0.7705 \quad \text{tg Az} = -0.8901$$

h : højden over horisonten = $50^\circ 24'$

Az: azimut regnet fra syd = $318^\circ 20'$

Kalendarium for 1701–2000

Ved et kalendarium forstås en fortegnelse over årets søn- og helligdage. De bevægelige helligdage fastlægges ud fra påskedag, der falder på den første søndag efter den første fuldmåne, efter forårsjævndøgn. Påske fuldmåne beregnes efter den Gaussiske påskeregul, eller ved hjælp af gyldentallet og epakten (side 2), og kan afvige 1-2 dage fra den astronomiske fuldmåne.

Når datoen for påskedag er fastlagt, kan datoerne for de bevægelige fester findes ud fra denne, og rækkefølgen af søndagene i kirkeåret kan let konstrueres. Nu kan 1. påskedag falde på en hvilken som helst dato i tidsrummet fra 22. marts til 25. april, d.v.s. på ialt 35 forskellige datoer. Når påskedag to år falder på samme dato, er kalendarierne for disse år fuldstændig ens. Der forekommer altså ialt 35 forskellige kalendarier. Disse er opført i tabel I (bag i bogen), og nummereret fra 1–35. Er året et skudår anvendes i januar og februar tabel II. Tabel III viser hvilket kalendarium der skal anvendes et givet år i perioden 1701–2000. Tabel IV viser hvilke år et givet kalendarium anvendes. Af pladshensyn er kun søndage opført i tabel I og II, datoer for de øvrige fest- og helligdage kan findes af tabel V.

Solens og planeterne's årlige bevægelse på stjernehimlen

Foruden at deltage i himmelkuglens daglige omdrejning fra øst mod vest, flytter Solen og planeterne sig fra dag til dag mellem stjernerne. Solens tilsyneladende årlige bane kaldes ekliptika, (indtegnet på stjernekort II og III). Ved forårsjævndøgn passerer Solen himlens ækvator (side 49) fra syd mod nord gennem forårspunktet. Solens position på ekliptika kan angives ved længden, der måles langs ekliptika fra forårspunktet mod øst. Alle planeterne (med undtagelse af Pluto) bevæger sig altid inden for et smalt bælte, zodiak'en eller dyrekredsen, der ligger symmetrisk omkring ekliptika. Dyrekredsen opdeles i 12 lige store dele, de 12 dyrekredstegn, der hver er opkaldt efter de stjernebilleder, hvori de i oldtiden befandt sig.

Solens længde og indgangsdage i dyrekredsens tegn i 1983

Vandmanden	300°	20. jan.	Løven	120°	23. juli
Fiskene	330°	19. feb.	Jomfruen	150°	23. aug.
Vædderen	0°	21. mar. jævnd.	Vægten	180°	23. sep. jævnd.
Tyren	30°	20. april	Skorpionen	210°	24. okt.
Tvillingerne	60°	21. maj	Skytten	240°	22. nov.
Krebsen	90°	22. juni solhv.	Stenbukken	270°	22. dec. solhv.

Planeterne i året 1983

Merkur er solsystemets inderste planet. Den er i almindelighed Solen så nær, at den ikke ses med det blotte øje. Den amerikanske rumsonde Mariner 10 fotograferede i 1974 den ene halvdel af Merkurs overflade, som viste sig at være kraterdækket i lighed med Månens. Merkur er praktisk taget atmosfæreløs, og temperaturen på dens overflade varierer mellem +430° C og -170° C.

Planeten vil set fra Jorden bevæge sig fra den ene side af Solen til den anden flere gange i årets løb. Den 8. februar, 8. juni og 1. oktober er den længst vest for Solen og står omkring disse dage i København op henholdsvis 1 time, 1/2 time og 1 3/4 time før Solen. Den 21. april, 19. august og 13. december er den længst øst for Solen og går da ned henholdsvis 2 1/4 time, 1/2 time og 1 1/4 time efter Solen.

Venus er den næste planet i rækken fra Solen og den, der kommer Jorden nærmest. Dens størrelse og masse er omtrent som Jordens, og den er omgivet af et tæt skylag, der hindrer direkte iagttagelse af dens overflade. En række russiske og amerikanske rumsonder har vist, at temperaturen på planetens overflade er nær +500° C, og atmosfæren består hovedsagelig af kuldioxyd, og skylaget væsentligst af små dråber svovlsyre. Rumsonderne har endvidere vist, at Venus' overflade er en tør og stenet ørken med kratere, bjergkæder og vældige kløftdannelser.

Planetens tilsyneladende bevægelse er meget lig Merkurs, men noget langsommere, og Venus når større vinkelafstand fra Solen. Indtil begyndelsen af august ses den på aftenhimmelen. Den 16. juni er den længst øst for Solen og går da ned 2 3/4 time efter Solen. Den 25. august er den i nedre konjunktion med Solen og kan ikke iagttages. Fra slutningen af august og

året ud ses den på morgenhimmelen. Den 4. november er den længst vest for Solen og står da op $4\frac{3}{4}$ time før Solen. Venus lyser klarest den 19. juli og 1. oktober.

Mars er den jordnæreste af de ydre planeter. Dens afstand fra Jorden varierer mellem ca. 56 mill. km og ca. 378 mill. km. Når den ved opposition er nærmest, overgås den i lysstyrke kun af Venus; når den er fjernest, er den ikke klarere end Nordstjernen. Mars, der er omgivet af 2 måner, har en tynd atmosfære, og overfladestrukturerne kan svagt skimtes i store kikkerter. Amerikanske rumsonder har vist at ca. 40% af marsoverfladen er dækket af kratere, men desuden er der store områder med en kaotisk bjergstruktur, samt kæmpemæssige vulkaner og kløftdannelser. Biologiske eksperimenter udført af amerikanske sonder på Mars' overflade i 1976 og 1977 synes at vise, at der ikke eksisterer kendte former for liv på Mars.

Mars står ved årets begyndelse i Stenbukken, midt i januar går den ind i Vandmanden, midt i februar ind i Fiskene, i begyndelsen af april ind i Vædderen, i begyndelsen af maj ind i Tyren, i slutningen af juni ind i Tvillingerne (4. august passerer den 6° syd for Pollux) i begyndelsen af august ind i Krebsen, i begyndelsen af september ind i Løven (28. september passerer den 0.9° nord for Regulus) og i begyndelsen af november ind i Jomfruen hvor den forbliver resten af året (27. december passerer den 4° nord for Spica).

Indtil begyndelsen af maj vil Mars være synlig på aftenhimmelen. Ved årets begyndelse går den ned $3\frac{1}{2}$ time efter Solen. I begyndelsen af april går den ned $1\frac{1}{2}$ time efter Solen. Den 3. juni er den i konjunktion med Solen og kan ikke iagttages. Fra midt i juli og året ud ses den på morgenhimmelen. I begyndelsen af oktober står den op 4 timer før Solen og ved årets udgang ses den mod syd kl. 7.

Jupiter er den største af planeterne. Den er omgivet af 16 kendte måner, hvoraf de 4 største – Jo, Europa, Ganymede og Callisto – kan ses i selv ret små kikkerter. Jupiter er omgivet af et tæt skylag, som udviser en iøjnefaldende bæltestruktur parallel med ækvator. Et ejendommeligt fænomen er den Store Røde Plet, som menes at være en gigantisk, stedsevarende hvirvelstorm. Fotografier, optaget af de amerikanske rumsonder Voyager 1 og 2 i 1979, har bl. a. afsløret en tynd ring af meget små partikler omkring Jupiters ækvator, aktive vulkaner på Månen Jo, samt tre nye måner.

Jupiter går i begyndelsen af januar fra Vægten ind i Skorpionen. I begyndelsen af februar går den ind i Ophiuchus, i midten af maj tilbage til Skorpionen, i begyndelsen af juli ind i Vægten, i slutningen af august igen ind i Skorpionen og i begyndelsen af oktober ind i Ophiuchus hvor den forbliver resten af året.

I begyndelsen af januar er Jupiter synlig på morgenhimmelen og står op $3\frac{1}{4}$ time før Solen. Herefter står den op tidligere og tidligere. I begyndelsen af april står den op omkring midnat og står i syd kl. 4. Den 27. maj er den i opposition til Solen og er synlig det meste af natten. Omkring 1. juli står den i syd kl. $21\frac{1}{2}$ og er synlig på aftenhimmelen. I slutningen af september går den ned 2 timer efter Solen. Den 14. december er den i konjunktion med Solen og kan ikke iagttages.

Tabel V

Bevægelige helligdage

Skærtorsdag	Torsdag før påskesøndag
Langfredag	Fredag før påskesøndag
2. påskedag	Mandag efter påskesøndag
Bededag	Fjerde fredag efter påskesøndag
Kr. himmelfartsdag	Sjette torsdag - - -
2. pinsedag	Mandag efter pinsesøndag

Faste fest- og helligdage

Nytår	1. januar
Hellig 3 konger	6. januar
Danmarks befrielse	5. maj
Grundlovsdag	5. juni
Valdemarsdag	15. juni
St. Hansdag	24. juni
St. Michael	29. sep.
De forenede nationers dag	24. okt.
Morten bisp	11. nov.
Juledag	25. dec.
St. Stephan	26. dec.

Tabel IV. De til påskedags-numrene svarende år i tidsrummet 1701-2000.

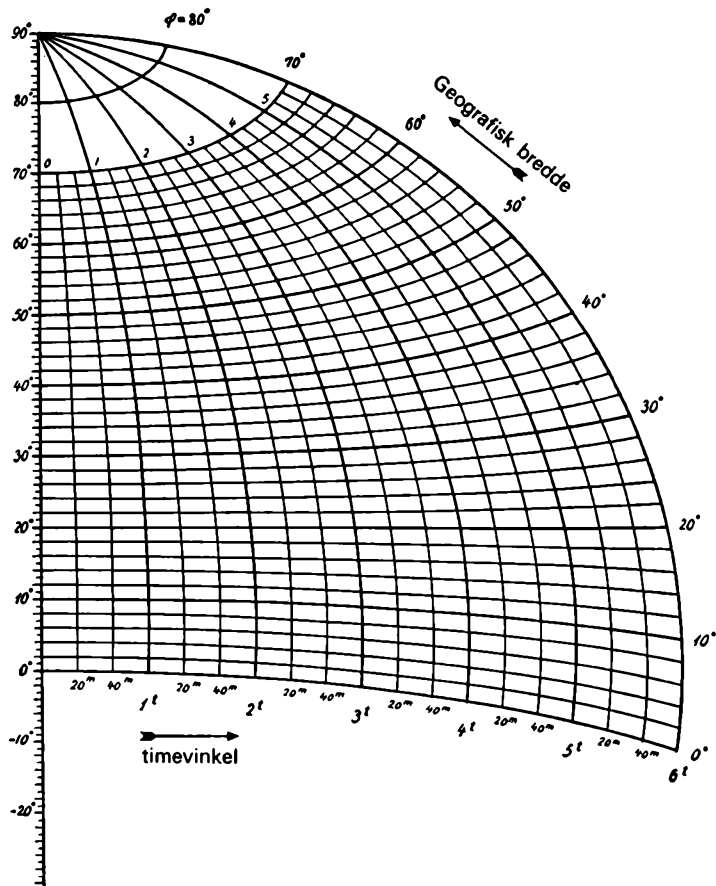
Nr.	Ar
1	1761,1818
2	1704,1788,1845,1856,1913
3	1799,1940
4	1731,1742,1883,1894,1951
5	1758,1769,1780,1815,1826,1837,1967,1978,1989
6	1701,1712,1785,1796,1842,1853,1864,1910,1921,1932
7	1717,1723,1728,1869,1875,1880,1937,1948
8	1739,(1744*),1750,1807,1812,1891,1959,1964,1970
9	1755,1766,1777,1823,1834,1902,1975,1986,1997
10	1709,1720,1771,1782,1793,1839,1850,1861,1872,1907,1918,1929,1991
11	1714,1725,1736,1804,1866,1877,1888,1923,1934,1945,1956
12	1741,1747,1752,1809,1820,1893,1899,1961,1972
13	1763,1768,1774,1825,1831,1836,1904,1983,1988,1994
14	1706,1779,1790,1847,1858,1915,1920,1926,1999
15	1711,1722,1733,1744*),1795,1801,1863,1874,1885,1896,1931,1942,1953
16	1738,1749,1760,1806,1817,1828,1890,1947,1958,1969,1980
17	1765,1776,1822,1833,1844,1901,1912,1985,1996
18	1703,1708,1787,1792,1798,1849,1855,1860,1917,1928
19	1719,1730,1871,1882,1939,1944,1950
20	1735,1746,1757,1803,1814,1887,1898,1955,1966,1977
21	1751,1762,1773,1784,1819,1830,1841,1852,1909,1971,1982,1993
22	1705,1716,1789,1846,1857,1868,1903,1914,1925,1936,1998
23	1721,1727,1732,1800,1873,1879,1884,1941,1952
24	1743,1748,1754,1805,1811,1816,1895,1963,1968,1974
25	1759,1770,1781,1827,1838,1900,1906,1979,1990
26	1702,1713,1724,1775,1786,1797,1843,1854,1865,1876,1911,1922,1933,1995
27	1718,1729,1740,1808,1870,1881,1892,1927,1938,1949,1960
28	1745,1756,1802,1813,1824,1897,1954,1965,1976
29	1767,1772,1778,1829,1835,1840,1908,1981,1987,1992
30	1710,1783,1794,1851,1862,1919,1924,1930
31	1715,1726,1737,1867,1878,1889,1935,1946,1957
32	1753,1764,1810,1821,1832,1962,1973,1984
33	1848,1905,1916,2000
34	1707,1791,1859
35	1734,1886,1943

*) År 1744 har påskedags-nummeret 15 efter gregoriansk tidsregning, derimod 8 efter den dengang i Danmark benyttede.

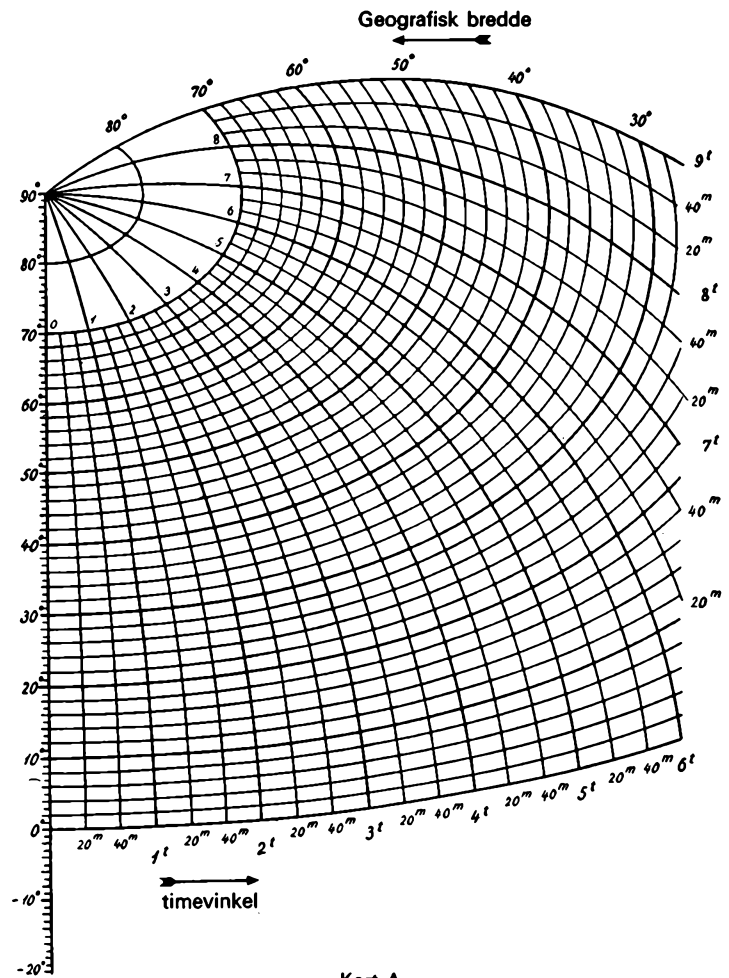
Tabel III. Påskedags-numrene for årene 1701-2000.

Ar	Nr.	Ar	Nr.	Ar	Nr.	Ar	Nr.	Ar	Nr.	Ar	Nr.
1701	6	1751	21	1801	15	1851	30	1901	17	1951	4
1702	26	1752 Sk	12	1802	28	1852 Sk	21	1902	9	1952 Sk	23
1703	18	1753	32	1803	20	1853	6	1903	22	1953	15
1704 Sk	2	1754	24	1804 Sk	11	1854	26	1904 Sk	13	1954	28
1705	22	1755	9	1805	24	1855	18	1905	33	1955	20
1706	14	1756 Sk	28	1806	16	1856 Sk	2	1906	25	1956 Sk	11
1707	34	1757	20	1807	8	1857	22	1907	10	1957	31
1708 Sk	18	1758	5	1808 Sk	27	1858	14	1908 Sk	29	1958	16
1709	10	1759	25	1809	12	1859	34	1909	21	1959	8
1710	30	1760 Sk	16	1810	32	1860 Sk	18	1910	6	1960 Sk	27
1711	15	1761	1	1811	24	1861	10	1911	26	1961	12
1712 Sk	6	1762	21	1812 Sk	8	1862	30	1912 Sk	17	1962	32
1713	26	1763	13	1813	28	1863	15	1913	2	1963	24
1714	11	1764 Sk	32	1814	20	1864 Sk	6	1914	22	1964 Sk	8
1715	31	1765	17	1815	5	1865	26	1915	14	1965	28
1716 Sk	22	1766	9	1816 Sk	24	1866	11	1916 Sk	33	1966	20
1717	7	1767	29	1817	16	1867	31	1917	18	1967	5
1718	27	1768 Sk	13	1818	1	1868 Sk	22	1918	10	1968 Sk	24
1719	19	1769	5	1819	21	1869	7	1919	30	1969	16
1720 Sk	10	1770	25	1820 Sk	12	1870	27	1920 Sk	14	1970	8
1721	23	1771	10	1821	32	1871	19	1921	6	1971	21
1722	15	1772 Sk	29	1822	17	1872 Sk	10	1922	26	1972 Sk	3
1723	7	1773	21	1823	9	1873	23	1923	11	1973	3
1724 Sk	26	1774	13	1824 Sk	28	1874	15	1924 Sk	30	1974	29
1725	11	1775	26	1825	13	1875	7	1925	22	1975	9
1726	31	1776 Sk	17	1826	5	1876 Sk	26	1926	14	1976 Sk	28
1727	23	1777	9	1827	25	1877	11	1927	27	1977	20
1728 Sk	7	1778	29	1828 Sk	16	1878	31	1928 Sk	18	1978	5
1729	27	1779	14	1829	29	1879	23	1929	10	1979	25
1730	19	1780 Sk	5	1830	21	1880 Sk	7	1930	30	1980 Sk	16
1731	4	1781	25	1831	13	1881	27	1931	15	1981	29
1732 Sk	23	1782	10	1832 Sk	32	1882	19	1932 Sk	6	1982	21
1733	15	1783	30	1833	17	1883	4	1933	26	1883	13
1734	35	1784 Sk	21	1834	9	1884 Sk	23	1934	11	1984 Sk	32
1735	20	1785	6	1835	29	1885	15	1935	31	1985	17
1736 Sk	11	1786	26	1836 Sk	13	1886	35	1936 Sk	22	1986	9
1737	31	1787	18	1837	5	1887	20	1937	7	1987	29
1738	16	1788 Sk	2	1838	25	1888 Sk	11	1938	27	1988 Sk	13
1739	8	1789	22	1839	10	1889	31	1939	19	1989	5
1740 Sk	27	1790	14	1840 Sk	29	1890	16	1940 Sk	3	1990	25
1741	12	1791	34	1841	21	1891	8	1941	23	1991	10
1742	4	1792 Sk	18	1842	6	1892 Sk	27	1942	15	1992 Sk	29
1743	24	1793	10	1843	26	1893	12	1943	35	1993	21
1744 Sk	15(8)*	1794	30	1844 Sk	17	1894	4	1944 Sk	19	1994	13
1745	28	1795	15	1845	2	1895	24	1945	11	1995	26
1746	20	1796 Sk	6	1846	22	1896 Sk	15	1946	31	1996 Sk	17
1747	12	1797	26	1847	14	1897	28	1947	16	1997	9
1748 Sk	24	1798	18	1848 Sk	33	1898	20	1948 Sk	7	1998	22
1749	16	1799	3	1849	18	1899	12	1949	27	1999	14
1750	8	1800	23	1850	10	1900	25	1950	19	2000 Sk	33

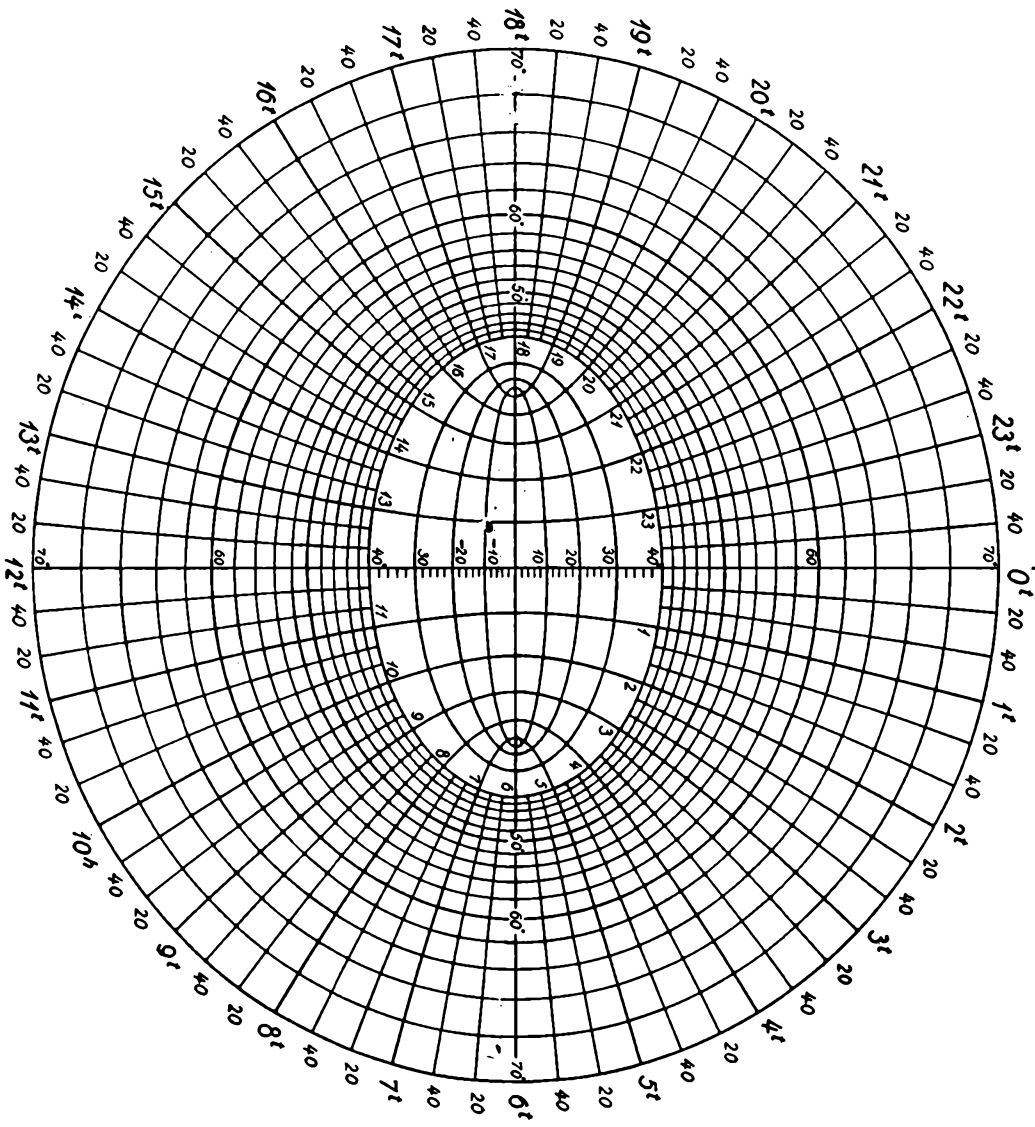
*) År 1744 har påskedags-nummeret 15 efter gregoriansk tidsregning, derimod 8 efter den dengang i Danmark benyttede.

Kort C

Kort A

N

S

Kort B

Saturn er den yderste af de i oldtiden kendte planeter. Den er omgivet af mindst 17 måner og et iøjnefaldende ringsystem, der kan ses i en god kikkert. Fotografier optaget af de amerikanske rumsonder Voyager 1 i 1980 og Voyager 2 i 1981 har vist, at ringsystemet består af et meget stort antal enkeltringe (måske tusinder).

Saturn står i Jomfruen indtil sidst i oktober, herefter går den ind i Vægten hvor den forbliver resten af året. I begyndelsen af januar står den i syd kl. 7^{1/2} og er synlig på morgenhimmelen. I begyndelsen af april står den i syd kl. 1^{1/2}, den 21. april er den i opposition til Solen og er synlig det meste af natten. I slutningen af juni står den i syd kl. 19^{1/2} og er synlig på aftenhimmelen. I slutningen af september går den ned 1 time efter Solen. Den 31. oktober er den i konjunktion med Solen og kan ikke iagttages. Ved årets udgang ses den på morgenhimmelen og står op 5 timer før Solen.

Uranus blev opdaget i 1781 af W. Herschel. Den er omgivet af 5 måner, der kun kan ses i store kikkerter, samt et ringsystem, der opdagedes i 1977. Planeten er endvidere ejendommelig derved, at dens rotationsakse er omtrent sammenfaldende med baneplanen.

Uranus, som under særligt gunstige forhold netop kan skimtes med det blotte øje, går i begyndelsen af januar fra Skorpionen ind i Ophiuchus. I slutningen af maj går den tilbage til Skorpionen og i slutningen af oktober igen tilbage til Ophiuchus, hvor den forbliver resten af året. Den er i opposition til Solen den 29. maj og står da 13° over Københavns horisont.

Neptun blev opdaget i 1846 ud fra beregninger af dens position, og efter at dens eksistens var forudsagt på grund af uregelmæssigheder i Uranus' banebevægelse. Neptun, der ikke er synlig for det blotte øje, er omgivet af 2 måner.

Neptun står hele året i Skytten. Den er i opposition til Solen den 19. juni og står da 12° over Københavns horisont.

Pluto, der blev opdaget i 1930, er den yderste, kendte planet i solsystemet. Den er lyssvag og kan kun ses i store kikkerter. Den ledsages af en måne, der opdagedes i 1978.

Pluto står hele året i Jomfruen. Den er i opposition til Solen den 18. april.

Planetsystemet I

Solens rotationstid ved ækvator = 25.4 døgn						
	Middelafstand fra Solen i AE*)	Siderisk omløbstid	Banens ekscentricitet	Baneplanens vinkel med ekliptikas plan	Rotationstid ved ækvator	Rotationsaksens vinkel m. normalen t. baneplanen
☿ Merkur	0.387	87 ^d 97	0.206	7°00	58 ^d 6	< 7°
♀ Venus	0.723	224.70	0.007	3.39	243 .0 r**)	~ 179
♁ Jorden	1.000	365.26	0.017	0.00	23 ^t 56 ^m	23.5
♂ Mars	1.524	687.00	0.093	1.85	24 37	25.2
♃ Jupiter	5.203	11 ^{år} 86	0.048	1.31	9 51	3.1
♄ Saturn	9.54	29.46	0.056	2.49	10 14	26.7
♅ Uranus	19.18	84.02	0.047	0.77	10 49 r	97.9
♆ Neptun	30.07	164.79	0.008	1.78	15 50 ?	28.8
♇ Pl. Pluto	39.44	248.43	0.249	17.17	6 ^d 4	?

*) AE = astronomisk enhed = Jordens middelfstand fra Solen = 149.6 mill. km.

***) r betyder, at rotationen foreløber retrograd

Planetsystemet II

Solens diameter ved ækvator = 1391400 km Solens masse = 332270 jordmasser						
	Diameter ved ækvator i km	Fladtryktheden*)	Masse ($\delta = 1$)	Middeltæthed i g/cm ³	Tyngdeacceleration v. overfladen ($\delta = 1$)	Antal måner
☿ Merkur	4865	0	0.055	5.5	0.38	0
♀ Venus	12104	0	0.814	5.2	0.90	0
♁ Jorden	12756	1:298	1.000	5.52	1.00	1
♂ Mars	6787	1:192	0.108	3.9	0.38	2
♃ Jupiter	142800	1:16	317.7	1.4	2.64	16
♄ Saturn	120900	1:10	95.2	0.7	1.13	17
♅ Uranus	51800	1:17	14.6	1.2	1.07	5
♆ Neptun	50900	1:50	17.2	1.6	1.08	2
♇ Pl. Pluto	3000?	?	0.003?	1.5?	0.05?	1

*) Fladtryktheden findes som $\frac{\text{ækvator diameter} - \text{poldiameter}}{\text{ækvator diameter}}$

Planeternes måner

Navn		Omløbstid	Middelfastand fra planeten	Diameter	Op- daget
		døgn	km	km	
(Jorden)	Månen	27.32166	384 400	3476	
(Mars)	Phobos	0.31875	9 379	19 × 27	1877
	Deimos	1.26250	23 459	10 × 16	1877
(Jupiter)	I Jo	1.7699	422 000	3640	1610
	II Europa	3.5541	671 000	3130	1610
	III Ganymede	7.1664	1 070 000	5280	1610
	IV Callisto	16.7536	1 883 000	4840	1610
	V Amalthea	0.4982	181 000	170?	1892
	VI Himalia	266	11 470 000	130?	1904
	VII Elara	277	11 740 000	44?	1905
	VIII Pasiphae	737	23 500 000	12?	1908
	IX Sinope	758	23 700 000	14?	1914
	X Lysithea	255	11 850 000	14?	1938
	XI Carme	692	22 560 000	16?	1938
	XII Ananke	631	21 200 000	12?	1951
	XIII Leda	282	12 400 000	?	1974
	XIV (1979 J 1)	0.298	128 000	20?	1979
	XV (1979 J 2)	0.675	222 000	80?	1979
	XVI (1979 J 3)	0.295	127 000	40?	1979
(Saturn)	I Mimas	0.942	186 000	390	1789
	II Enceladus	1.369	238 000	510	1789
	III Tethys	1.885	295 000	1050	1684
	IV Dione	2.733	377 000	1120	1684
	V Rhea	4.511	527 000	1530	1672
	VI Titan	15.910	1 222 000	5120	1655
	VII Hyperion	21.281	1 483 000	310	1848
	VIII Japetus	79.155	3 560 000	1440	1671
	IX Phoebe	549.148	12 950 000	200	1898
	X *) (1980 S 1)	0.694	151 000	190?	1980
	XI *) (1980 S 3)	0.695	151 000	120?	1980
	XII (1980 S 6)	2.739	378 000	60?	1980
	XIII (1980 S 13)	1.885	295 000	60?	1980
	XIV (1980 S 25)	1.885	295 000	50?	1980
	XV (1980 S 26)	0.629	142 000	90?	1980
	XVI (1980 S 27)	0.613	139 000	110?	1980
	XVII (1980 S 28)	0.602	138 000	60?	1980
(Uranus)	Ariel	2.520	192 000	1470?	1851
	Umbriel	4.144	267 000	960?	1851
	Titania	8.706	438 000	1760?	1787
	Oberon	13.463	586 000	1600?	1787
	Miranda	1.414	128 000	550?	1948
(Neptun)	Triton	5.877	353 000	3800	1846
	Nereid	360	5 600 000	540?	1949
(Pluto)	Charon	6.4	15 200?	1200?	1978

*) Det er sandsynligt, at opdagelsen af månen Janus i 1966 skyldtes observationer af disse to måner.

Planeterne positioner 1983

Kl. I	Merkur	Venus	Mars		Jupiter		Saturn	
	Elong. ¹⁾	Elong. ¹⁾	rek.	dek. ²⁾	rek.	dek. ²⁾	rek.	dek. ²⁾
Jan. 1	20° Ø.	14° Ø.	21° 19 ^m	-16° 51'	15° 57 ^m	-19° 35'	14° 6 ^m	-10° 13'
- 21	11 V.	19 -	22 20	-11 26	16 12	-20 17	14 10	-10 31
Febr. 10	26 -	23 -	23 18	- 5 20	16 25	-20 46	14 12	-10 35
Mar. 2	19 -	28 -	0 15	+ 1 0	16 34	-21 4	14 11	-10 25
- 22	5 -	32 -	1 11	+ 7 9	16 38	-21 11	14 8	-10 4
Apr. 11	16 Ø.	37 -	2 7	+12 45	16 37	-21 7	14 3	- 9 34
Maj 1	16 -	40 -	3 5	+17 28	16 31	-20 55	13 57	- 9 3
- 21	12 V.	43 -	4 3	+21 2	16 21	-20 34	13 52	- 8 37
Juni 10	24 -	45 -	5 3	+23 17	16 11	-20 10	13 48	- 8 20
- 30	11 -	45 -	6 2	+24 6	16 2	-19 50	13 47	- 8 17
Juli 20	12 Ø.	39 -	7 0	+23 32	15 57	-19 40	13 48	- 8 28
Aug. 9	25 -	24 -	7 57	+21 43	15 57	-19 45	13 51	- 8 52
- 29	25 -	10 V.	8 50	+18 51	16 2	-20 4	13 56	- 9 26
Sep. 18	5 V.	32 -	9 41	+15 10	16 12	-20 33	14 3	-10 9
Okt. 8	16 -	43 -	10 29	+10 55	16 25	-21 9	14 12	-10 56
- 28	2 -	46 -	11 15	+ 6 22	16 41	-21 45	14 21	-11 43
Nov. 17	10 Ø.	46 -	11 59	+ 1 42	16 58	-22 17	14 30	-12 29
Dec. 7	19 -	44 -	12 42	- 2 50	17 18	-22 43	14 39	-13 10
- 27	10 -	41 -	13 24	- 7 3	17 37	-23 0	14 47	-13 44

¹⁾ Elongationen er planeternes vinkelafstand fra Solen målt langs ekliptika, mod vest (V) eller mod øst (Ø). Ved vestlige elongationer ses planeterne som regel som morgenstjerner, ved østlige elongationer som aftenstjerner.

²⁾ Rektascension og deklination (side 49). Ved at indtegne positionerne på et stjernekort kan planeterne gang over himlen følges i store træk.

Asteroiderne

Foruden de nævnte 9 større planeter findes en mængde småplaneter (planetoider eller asteroider), der også kredser omkring Solen. De fleste vandrer i baner mellem mars- og jupiterbanen. Ingen af dem kan ses med det blotte øje. Diameteren for den største asteroide, Ceres, er ca. 1000 km, en del har diametre på nogle hundrede km, men de allerfleste kan, efter deres svage lys at dømme, kun være få km i diameter. For tiden kendes banerne for ca. 2100 asteroider.

Stjernes kud

Stjernes kud viser sig hver klar nat, men på enkelte tider af året ses flere end sædvanligt, således hvert år omkring 3.-4. januar (Kvadrantiderne), 22. april (Lyriderne), 12. august (Perseiderne), 21. oktober (Orioniderne) og 13. december (Geminiderne), medens der med års mellemrum kan forekomme mange stjernes kud omkring 9. oktober (Oktober-Draconiderne) og 17. november (Leoniderne).

Når en komet er blevet opdaget og iagttaget i nogen tid, kan man beregne dens bane. Det viser sig for de allerfleste kometers vedkommende, at deres baner er så langstrakte, at de ikke kan ventes tilbage i en overskuelig fremtid. For enkelte kometer giver regningerne dog en mindre langstrakt bane, så at de kan ventes tilbage om så og så mange år. De kaldes da periodiske. Da regningerne imidlertid ikke altid fører til genopdagelse, bliver ingen komet optaget i listen over de periodiske kometer, uden at den har vist sig igen.

	Op- daget	Seneste obser- verede perihel- passage	Mindste afstand fra med Jordens middel- afstand fra Solen som enhed	Største afstand fra Solen	Hældning mod ekliptika	Om- løbs- tid i år
Encke	1786	1980	0.3	4.1	11.9°	3.3
Grigg-Skjellerup	1902	1977	1.0	4.9	21.1	5.1
Honda-Mrkos- Pajdušáková ..	1948	1980	0.6	5.5	13.1	5.3
Tempel 2	1873	1978	1.4	4.7	12.5	5.3
Schwassmann- Wachmann 3 .	1930	1979	0.9	5.2	10.5	5.3
Neujmin 2	1916	1927	1.3	4.8	10.6	5.4
Brorsen	1846	1879	0.6	5.6	29.4	5.5
Tempel 1	1867	1978	1.5	4.7	10.5	5.5
Clark	1973	1978	1.6	4.7	9.5	5.5
Tuttle-Giacobini- Kresák	1858	1978	1.1	5.2	9.9	5.6
Tempel-L. Swift.	1869	1908	1.2	5.2	5.4	5.7
Wirtanen	1947	1974	1.3	5.3	12.3	5.9
West-Kohoutek -Ikemura	1975	1981	1.4	5.3	30.1	6.1
d'Arrest	1851	1976	1.2	5.6	16.7	6.2
Kohoutek	1975	1981	1.6	5.2	5.4	6.2
du Toit-Neujmin- Delporte	1941	1970	1.7	5.1	2.9	6.3
de Vico-E. Swift .	1844	1965	1.6	5.2	3.6	6.3
Forbes	1929	1980	1.5	5.3	4.7	6.3
Pons-Winnecke .	1819	1976	1.3	5.6	22.3	6.4
Kopff	1906	1977	1.6	5.3	4.7	6.4
Giacobini-Zinner	1900	1979	1.0	6.0	31.7	6.5
Schwassmann- Wachmann 2 .	1929	1981	2.1	4.8	3.7	6.5
Wolf-Harrington	1924	1978	1.6	5.4	18.5	6.5
Churyumov- Gerasimenko .	1969	1976	1.3	5.7	7.1	6.6
Biela	1772	1852	0.9	6.2	12.6	6.6
Tsuchinshan 1 ..	1965	1978	1.5	5.6	10.5	6.7
Perrine-Mrkos ..	1896	1968	1.3	5.8	17.8	6.7
Reinmuth 2	1947	1981	1.9	5.2	7.0	6.7
Borrelly	1905	1981	1.3	5.8	30.2	6.8
Johnson	1949	1977	2.2	5.0	13.9	6.8
Arend-Rigaux ..	1951	1978	1.4	5.8	17.9	6.8
Gunn	1969	1976	2.4	4.7	10.4	6.8
Tsuchinshan 2 ..	1965	1978	1.8	5.4	6.7°	6.8
Harrington	1953	1980	1.6	5.6	8.6	6.9

	Op- daget	Seneste obser- verede perihel- passage	Mindste afstand fra Solen med Jordens middel- afstand fra Solen som enhed	Største afstand fra Solen med Jordens middel- afstand fra Solen som enhed	Hældning mod ekliptika	Om- løbs- tid i år
Brooks 2	1889	1980	1.8	5.4	5.5	6.9
Longmore	1974	1981	2.4	4.9	24.4	7.0
Finlay	1886	1981	1.1	6.2	3.6	7.0
Taylor	1915	1977	2.0	5.3	20.6	7.0
Holmes	1892	1979	2.2	5.2	19.2	7.1
Daniel	1909	1978	1.7	5.7	20.1	7.1
Shan-Schaldach .	1949	1979	2.2	5.3	6.2	7.3
Ashbrook-Jackson	1948	1978	2.3	5.3	12.5	7.3
Faye	1843	1977	1.6	6.0	9.1	7.4
Whipple	1933	1978	2.5	5.2	10.2	7.4
Harrington-Abel	1955	1976	1.8	5.9	10.2	7.6
Reinmuth 1	1928	1980	2.0	5.7	8.3	7.6
Kojima	1970	1978	2.4	5.5	0.9	7.9
Gehrels 2	1973	1981	2.4	5.6	6.7	8.0
Arend	1951	1975	1.8	6.1	20.0	8.0
Oterma	1943	1958	3.4	4.6	4.0	8.0
Schaumasse	1911	1968	1.2	6.9	11.9	8.2
Jackson-Neujmin	1936	1978	1.4	6.8	14.1	8.4
Wolf 1	1884	1976	2.5	5.8	27.3	8.4
Comas Solá	1926	1978	1.9	6.7	13.0	8.9
Denning- Fujikawa	1881	1978	0.8	7.9	8.7	9.0
Kearns-Kwee ...	1963	1981	2.2	6.4	9.0	9.0
Swift-Gehrels ...	1889	1981	1.4	7.5	9.2	9.3
Väisälä 1	1939	1982	1.8	8.0	11.6	10.9
Neujmin 3	1929	1972	2.0	7.7	3.9	10.6
Gale	1927	1938	1.2	8.7	11.7	11.0
Klemola	1965	1976	1.7	8.2	10.6	11.0
Slaughter-Burn- ham	1958	1981	2.5	7.7	8.2	11.6
van Biesbroeck .	1954	1978	2.4	8.3	6.6	12.4
Wild	1960	1973	2.0	9.2	19.9	13.3
Tuttle	1790	1980	1.0	10.4	54.5	13.7
Schwassmann- Wachmann 1 .	1925	1973	5.5	7.3	9.4	16.3
Neujmin 1	1913	1966	1.5	12.2	15.0	17.9
Crommelin (Pons-Forbes) .	1457	1956	0.7	18.0	28.9	27.9
Tempel-Tuttle ..	1366	1965	1.0	19.6	162.7	32.8
Stephan-Oterma	1867	1980	1.6	20.9	18.0	37.7
Westphal	1852	1913	1.3	30.0	40.9	61.7
Brorsen-Metcalf .	1847	1919	0.5	33.2	19.2	69.1
Olbers	1815	1956	1.2	32.6	44.6	69.6
Pons-Brooks	1812	1954	0.8	33.7	74.0	71.6
Halley	- 86	1910	0.6	35.3	162.2	76.0

I året 1981 blev der opdaget 5 nye kometer, og 7 af de periodiske kometer blev genfundet.

Astronomiske Fænomener 1983

Jan.		Apr.
2 Jorden nærmest Solen		22 Venus 7° n.f. Aldebaran
7 Merkur 2° n.f. Venus		26 Saturn 1°6 s.f. Månen
7 Saturn 2° s.f. Månen		29 Uranus 1°5 s.f. Månen
9 Jupiter 2° s.f. Månen		29 Jupiter 0°6 s.f. Månen
10 Uranus 2° s.f. Månen		Maj
14 Månen fjernest Jorden		4 Månen fjernest Jorden
15 Venus 1°8 n.f. Månen		6 Jupiter 6° n.f. Antares
16 Merkur i nedre konj.		12 Merkur i nedre konj.
17 Mars 3° n.f. Månen		16 Venus 1°5 n.f. Månen
28 Månen nærmest Jorden		16 Jupiter 0°8 n.f. Uranus
Feb.		16 Månen nærmest Jorden
3 Saturn 2° s.f. Månen		24 Saturn 1°8 s.f. Månen
6 Jupiter 1°5 s.f. Månen		26 Jupiter 0°8 s.f. Månen
6 Uranus 2° s.f. Månen		27 Uranus 1°6 s.f. Månen
8 Merkur st. vestl. elong.		27 Jupiter i opp. til Solen
10 Månen fjernest Jorden		29 Uranus i opp. til Solen
10 Merkur 2° n.f. Månen		29 Venus 4° s.f. Pollux
15 Venus 4° n.f. Månen		Juni
15 Mars 5° n.f. Månen		1 Månen fjernest Jorden
15 Uranus 5° n.f. Antares		3 Mars i konj. med Solen
17 Jupiter 5° n.f. Antares		8 Merkur st. vestl. elong.
17 Jupiter 0°8 n.f. Uranus		9 Merkur 0°8 s.f. Månen
18 Venus 0°5 s.f. Mars		13 Månen nærmest Jorden
25 Månen nærmest Jorden		14 Venus 1°5 s.f. Månen
Mar.		16 Venus st. østl. elong.
3 Saturn 1°7 s.f. Månen		20 Saturn 2° s.f. Månen
6 Uranus 1°8 s.f. Månen		21 Merkur 4° n.f. Aldebaran
6 Jupiter 1°0 s.f. Månen		22 Solhverv
9 Månen fjernest Jorden		22 Jupiter 1°2 s.f. Månen
16 Mars 5° n.f. Månen		23 Uranus 1°7 s.f. Månen
17 Venus 5° n.f. Månen		28 Månen fjernest Jorden
21 Jævn døgn		Juli
25 Månen nærmest Jorden		6 Jorden fjernest Solen
26 Merkur i øvre konj.		9 Merkur i øvre konj.
30 Saturn 1°5 s.f. Månen		10 Venus 0°7 s.f. Regulus
Apr.		11 Månen nærmest Jorden
2 Uranus 1°6 s.f. Månen		13 Venus 6° s.f. Månen
2 Jupiter 0°6 s.f. Månen		17 Saturn 2° s.f. Månen
6 Månen fjernest Jorden		19 Venus lyser klarest
9 Merkur 1°4 n.f. Mars		20 Jupiter 1°4 s.f. Månen
10 Uranus 5° n.f. Antares		20 Uranus 1°7 s.f. Månen
14 Merkur 6° n.f. Månen		26 Månen fjernest Jorden
16 Venus 4° n.f. Månen		Aug.
21 Månen nærmest Jorden		1 Merkur 0°4 n.f. Regulus
21 Merkur st. østl. elong.		4 Mars 6° s.f. Pollux
21 Saturn i opp. til Solen		6 Merkur 6° n.f. Venus

Astronomiske Fænomener 1983

Aug.

- 7 Mars 1°8 s.f. Månen
- 8 Månen nærmest Jorden
- 10 Venus 12° s.f. Månen
- 10 Merkur 6° s.f. Månen
- 13 Saturn 1°9 s.f. Månen
- 16 Jupiter 1°3 s.f. Månen
- 16 Uranus 1°6 s.f. Månen
- 19 Merkur st. østl. elong.
- 22 Månen fjernest Jorden
- 25 Venus i nedre konj.

Sep.

- 5 Mars 3° s.f. Månen
- 5 Venus 13° s.f. Månen
- 6 Månen nærmest Jorden
- 7 Merkur 10° s.f. Månen
- 10 Saturn 1°7 s.f. Månen
- 12 Jupiter 0°9 s.f. Månen
- 12 Uranus 1°3 s.f. Månen
- 14 Venus 9° s.f. Mars
- 15 Merkur i nedre konj.
- 18 Månen fjernest Jorden
- 23 Jævn døgn
- 24 Jupiter 0°4 n.f. Uranus
- 28 Mars 0°9 n.f. Regulus

Okt.

- 1 Venus lyser klarest
- 1 Merkur st. vestl. elong.
- 3 Venus 9° s.f. Månen
- 3 Mars 4° s.f. Månen
- 4 Månen nærmest Jorden
- 5 Merkur 4° s.f. Månen
- 7 Venus 4° s.f. Regulus
- 8 Saturn 1°4 s.f. Månen
- 10 Uranus 1°0 s.f. Månen
- 10 Jupiter 0°4 s.f. Månen
- 13 Jupiter 5° n.f. Antares

Okt.

- 16 Månen fjernest Jorden
- 28 Venus 1°7 s.f. Mars
- 30 Merkur i øvre konj.
- 31 Saturn i konj. med Solen

Nov.

- 1 Månen nærmest Jorden
- 1 Mars 4° s.f. Månen
- 1 Venus 5° s.f. Månen
- 4 Venus st. vestl. elong.
- 6 Uranus 0°7 s.f. Månen
- 7 Jupiter 0°2 n.f. Månen
- 13 Månen fjernest Jorden
- 20 Merkur 1°8 s.f. Uranus
- 20 Merkur 3° n.f. Antares
- 26 Månen nærmest Jorden
- 26 Merkur 3° s.f. Jupiter
- 29 Venus 4° n.f. Spica
- 29 Mars 4° s.f. Månen
- 30 Venus 2° s.f. Månen

Dec.

- 2 Uranus i konj. med Solen
- 2 Saturn 0°9 s.f. Månen
- 6 Merkur 0°9 s.f. Månen
- 11 Månen fjernest Jorden
- 13 Merkur st. østl. elong.
- 14 Jupiter i konj. med Solen
- 17 Venus 0°2 n.f. Saturn
- 22 Solhverv
- 22 Månen nærmest Jorden
- 27 Mars 4° n.f. Spica
- 28 Mars 3° s.f. Månen
- 29 Saturn 0°6 s.f. Månen
- 30 Venus 0°7 n.f. Månen
- 31 Merkur i nedre konj.
- 31 Uranus 0°4 s.f. Månen

Forkortelser anvendt i tabellen og i kalenderiet:

Konj.: Ved *konjunktion* med Solen står planeten tæt ved Solen og kan ikke iagttages

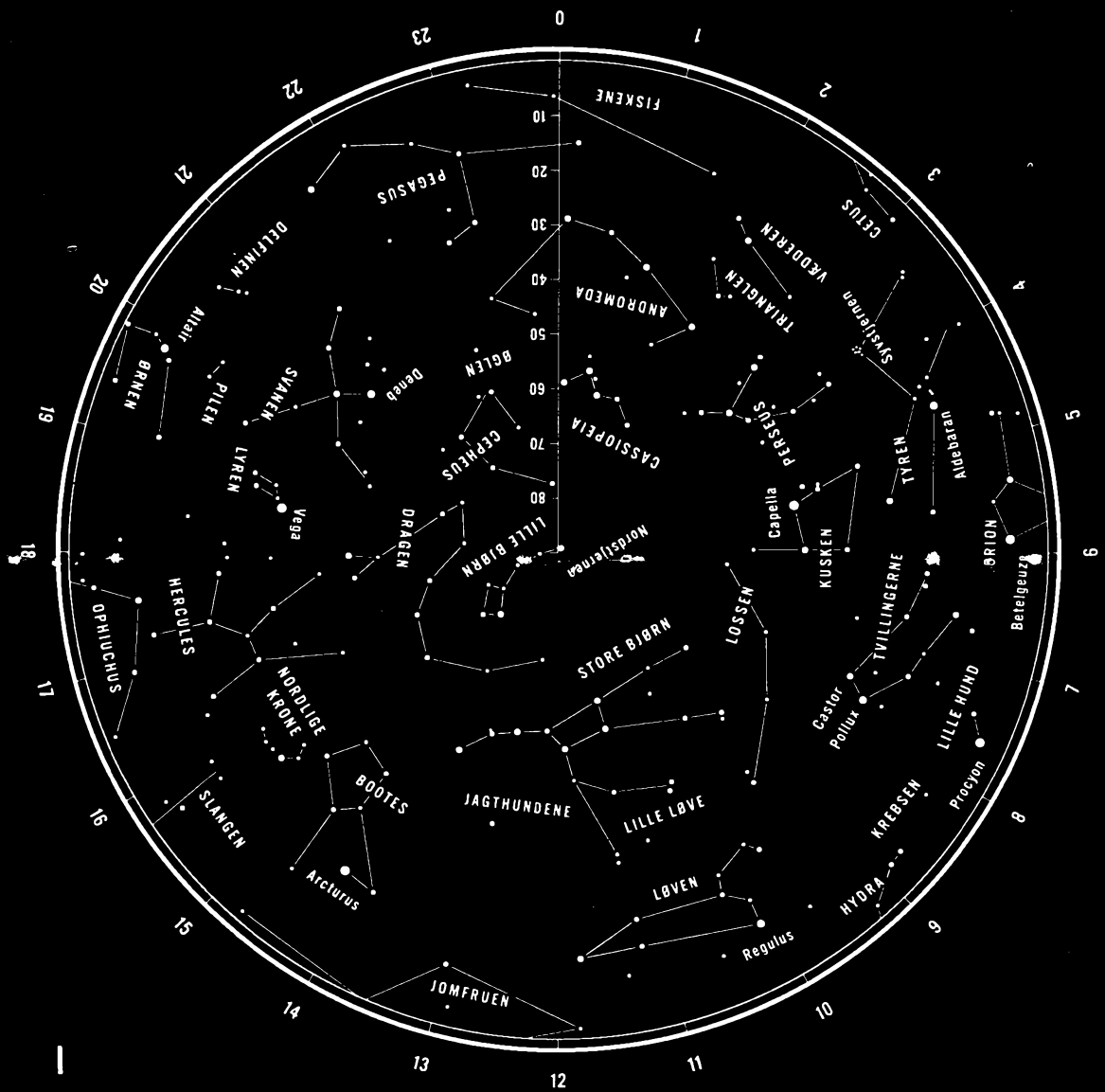
Opp.: Ved *opposition* står planeten modsat Solen og ses imod syd omkring midnat.

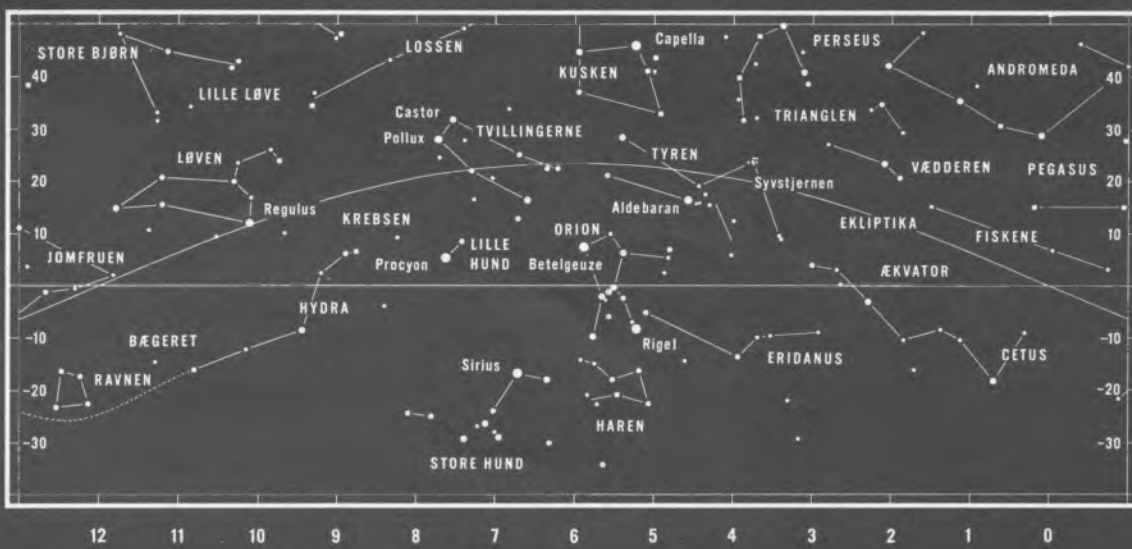
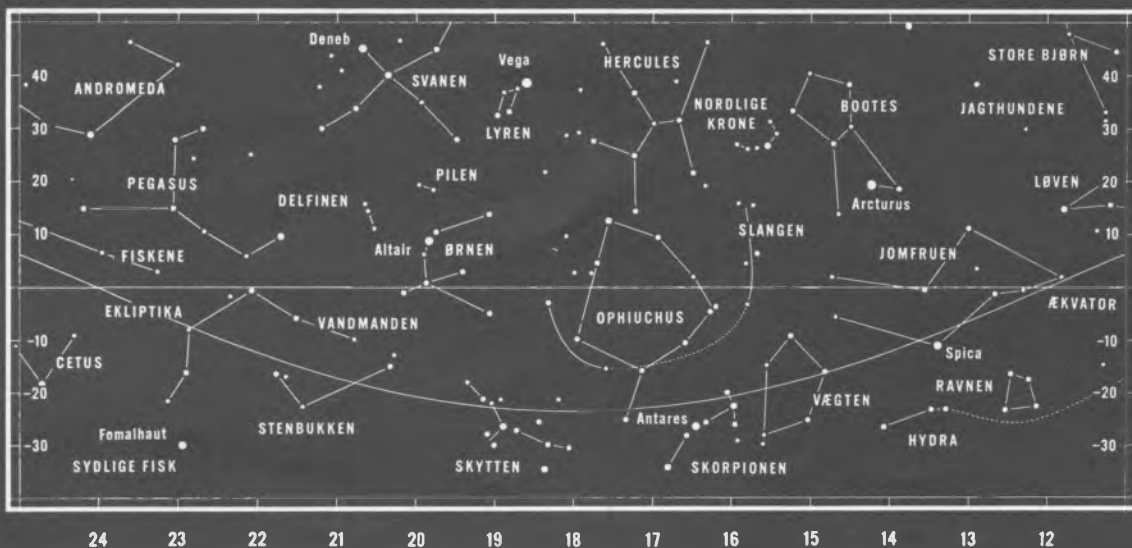
st. vestl. elong.: Ved *størst vestlig elongation* er planeten længst vest for Solen og ses som regel som morgenstjerne.

st. østl. elong.: Ved *størst østlig elongation* er planeten længst øst for Solen og ses som regel som aftenstjerne

s.f.: syd for

n.f.: nord for

Om stjernekortenes anvendelse

Kortene skal tjene det formål at være til hjælp ved orienteringen på himlen, således at det altid er muligt at genfinde stjernebillederne, de klare stjerner og andre objekter. Ved betragtning af stjernehimlen får man det umiddelbare indtryk, at himmellegemerne fordeler sig ud over en vældig kugleflade, himmelkuglen, med iagttageren selv i midtpunktet. Den del af himmelkuglen, der i årets løb bliver synlig over horisonten i Danmark, er afbildet på stjernekortene. På et plant kort er det imidlertid kun muligt at give et tilnærmet billede af stjernernes indbyrdes beliggenhed på kuglefladen, og for at stjernebilledernes udseende og den indbyrdes beliggenhed kan fremtræde nogenlunde troværdigt, er den pågældende del af himlen her gengivet på tre forskellige kort.

På det store kort, kort I, falder himmelkuglens nordlige pol i centrum, og kortet begrænses af ækvator. Poler og ækvator svarer her ganske til jordklodens poler og ækvator. Himmelkuglens poler står lodret over Jordens poler og himlens ækvator over Jordens. Ligesom ethvert punkt på Jorden tillægges en geografisk længde og bredde, således tillægger vi ethvert punkt på himmelkuglen to størrelser til fastlæggelse af positionen. Rektascensionen svarer til den geografiske længde på Jorden; den regnes langs ækvator fra det punkt, hvor Solen ved forårsjævndøgn passerer ækvator, positiv imod stjernehimlens daglige bevægelse fra 0^{t} til 24^{t} . Deklinationen svarer til den geografiske bredde, og den regnes som denne fra ækvator positiv mod nord og negativ mod syd fra 0° til $\pm 90^{\circ}$. På kortet er rektascensionen angivet med store tal langs ækvator, medens deklinationen er angivet langs en linie fra ækvators nulpunkt til polen.

Zonen omkring ækvator er af praktiske grunde delt mellem kortene II og III. De dækker området fra deklinationen ca. -35° , som er grænsen for, hvad der er synligt i Danmark, op til $+ 50^{\circ}$. Ækvator er her tegnet som en kraftig, ret linie tværs gennem kortene, og endvidere er Solens årlige bane mellem stjernerne, ekliptika, indtegnet. Angivelse af rektascension (store tal) og deklination findes langs kanten af kortene.

Ved anvendelse af kortene må man især tage to forhold i betragtning. For det første stjernehimlens daglige samt årlige omdrejning og for det andet, at man ikke på noget tidspunkt kan se hele den del af himlen, som er gengivet på kortene. Tabel 3 skal tjene til at lette brugen af de tre stjernekort. Her er der for en række dage året igennem for hver time efter mørkets frembrud noteret et tal. Dette tal angiver den rektascension, som på pågældende dato og klokkeslæt kulminerer i syd. Når man derfor på det runde kort eller på et af de rektangulære kort opsøger den rektascension, man har aflæst i tabellen, så ser man herover de stjernebilleder, som i det givne øjeblik står på den sydlige himmel. For eksempel finder vi ved anvendelse af tabellen den 8. februar kl. 20 tallet 5, altså rektascensionen 5^{t} . Kortene II og I viser da, at man lige over horisonten i syd finder Haren, lidt højere Orion og næsten lodret over stedet Kusken. Bevæger man nu på det samme tidspunkt blikket længere mod øst, ser man områder på himlen, der har større rektascension. Rektascensionen til østretningen, der findes ved at lægge 6^{t} til det fundne tal, bliver i dette tilfælde $5^{\text{t}} + 6^{\text{t}} = 11^{\text{t}}$. Men her må man huske på, at det, der i denne retning er under ækvator, skjules under horisonten. Løven er således netop i færd med at stå op i øst. På tilsvarende måde finder man

Tabel 3

Dag	Klokkeslæt														
	17	18	19	20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7
9. jan.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
24. -	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
8. febr. ...		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
24. - ...		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
11. marts ..			6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
26. - ..			7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
10. april ...				9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
26. - ...				10	11	12	13	14	15	16	17	18			
11. maj ...					12	13	14	15	16	17	18				
26. - ...					13	14	15	16	17	18	19				
10. juni ...						15	16	17	18	19					
25. - ...						16	17	18	19	20					
11. juli						17	18	19	20	21					
26. -						17	18	19	20	21	22	23			
10. aug. ...						18	19	20	21	22	23	0			
25. - ...					18	19	20	21	22	23	0	1	2		
9. sept. ...					19	20	21	22	23	0	1	2	3	4	
25. - ...				19	20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	
10. okt.			19	20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7
25. -			20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8
9. nov. ...	20	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25. - ...	21	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
10. dec. ...	22	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
25. - ...	23	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

rektascensionen til vestretningen ved at trække 6^t fra det fundne tal. Da kommer vi imidlertid uden for området 0^t til 23^t , i hvilket tilfælde vi blot skal korrigere med 24^t . Vi finder altså her $5^t - 6^t + 24^t = 23^t$ og ser, at Pegasus om lidt går ned i vest. Rektascensionen til nordretningen findes ved at lægge 12^t til det fundne tal 5^t . Men her skjules en stor del af kortenes stjernebilleder under horisonten. Af Hercules er kun den nordligste del oppe, og Vega står få grader over horisonten. For almindelig orientering på himlen er det tilstrækkeligt i Tabel 3 at anvende den dag, der er nærmest dags dato, og ligeledes at anvende nærmeste hele time.

For de klareste stjerner, der er synlige i Danmark, er der i Tabel 4 angivet rektascension og deklination samt den dag, da stjernen kulminerer ved midnat. Endvidere er stjernens halve dagbue angivet, medmindre stjernen aldrig går ned; i så tilfælde betegnes den cirkumpolar. For hvert døgn, der går, kulminerer alle stjerner omtrent 4^m (nøjagtigere $3^m 56^s$) tidligere, hvorfor kulminationstidspunktet for en bestemt stjerne kan findes ved at

Tabel 4

	Rektasc.	Dekl.	Kulmination ved midnat	Halv dagbue
Nordstjernen	2 ^t 16 ^m	+89° 11'	28. okt.	cirkumpolar
Aldebaran	4 34.9	+16 29	2. dec.	7 ^t 48 ^m
Rigel	5 13.7	- 8 13	12. -	5 15
Capella	5 15.4	+45 59	13. -	cirkumpolar
Betelgeuze	5 54.3	+ 7 24	23. -	6 48
Sirius	6 44.4	-16 42	4. jan.	4 21
Castor	7 33.3	+31 56	16. -	10 36
Procyon	7 38.4	+ 5 16	18. -	6 35
Pollux	7 44.3	+28 4	19. -	9 33
Regulus	10 7.5	+12 3	25. febr.	7 17
Spica	13 24.3	-11 4	15. april	4 58
Arcturus	14 14.9	+19 16	28. -	8 8
Antares	16 28.4	-26 24	1. juni	3 0
Vega	18 36.4	+38 46	4. juli	cirkumpolar
Altair	19 50.0	+ 8 49	22. -	6 57
Deneb	20 40.9	+45 13	4. aug.	cirkumpolar
Fomalhaut	22 56.7	-29 43	8. sept.	2 21

tælle dagene mellem dags dato og den dag, da stjernen kulminerer ved midnat. Kender man en stjernes kulminationstid, findes dens opgang og nedgang ved at trække den halve dagbue fra – henholdsvis lægge den til – kulminationstiden. Søger vi således Rigels op- og nedgang den 15. november, er fremgangsmåden følgende. Den 12. december kulminerer Rigel ved midnat. 27 dage tidligere kulminerer den 27 × (3^m 56^s) senere end midnat, altså kl. 1^t 46^m. Da stjernerens halve dagbue er 5^t 15^m, finder den opgang, der hører til denne kulmination, sted kl. 20^t 31^m den 14. november. Idet også op- og nedgangstidspunkterne rykker 4^m frem for hvert døgn, finder vi, at Rigel den 15. november står op kl. 20^t 27^m. Den 15. november går Rigel ned kl. 7^t 1^m.

Dagens længde for forskellige breddegrader

Nordlig geografisk bredde:

Sol. dekl.	0°		5°		10°		15°		20°		25°		30°		35°		40°		42°		44°	
	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m
-23°	12	5	11	48	11	31	11	13	10	54	10	34	10	13	9	48	9	20	9	8	8	54
-22	12	5	11	49	11	32	11	16	10	58	10	39	10	18	9	55	9	28	9	17	9	4
-21	12	5	11	50	11	34	11	18	11	1	10	43	10	23	10	2	9	37	9	25	9	13
-20	12	5	11	50	11	36	11	20	11	4	10	47	10	29	10	8	9	45	9	34	9	23
-19	12	5	11	51	11	37	11	23	11	8	10	52	10	34	10	15	9	52	9	42	9	32
-18	12	5	11	52	11	39	11	25	11	11	10	56	10	39	10	21	10	0	9	51	9	41
-17	12	5	11	53	11	40	11	27	11	14	11	0	10	44	10	27	10	8	9	59	9	50
-16	12	5	11	53	11	42	11	30	11	17	11	4	10	49	10	33	10	15	10	7	9	58
-15	12	5	11	54	11	43	11	32	11	20	11	8	10	54	10	39	10	23	10	15	10	7
-14	12	5	11	55	11	45	11	34	11	23	11	12	10	59	10	46	10	30	10	23	10	15
-13	12	5	11	56	11	46	11	37	11	27	11	16	11	4	10	51	10	37	10	31	10	24
-12	12	5	11	56	11	48	11	39	11	30	11	20	11	9	10	57	10	44	10	38	10	32
-11	12	5	11	57	11	49	11	41	11	33	11	24	11	14	11	3	10	51	10	46	10	40
-10	12	5	11	58	11	51	11	43	11	36	11	28	11	19	11	9	10	58	10	53	10	48
- 8	12	5	11	59	11	53	11	48	11	42	11	35	11	28	11	21	11	12	11	8	11	4
- 6	12	5	12	0	11	56	11	52	11	47	11	43	11	38	11	32	11	26	11	23	11	20
- 4	12	5	12	2	11	59	11	56	11	53	11	50	11	47	11	43	11	39	11	37	11	36
- 2	12	5	12	3	12	2	12	1	11	59	11	58	11	56	11	54	11	53	11	52	11	51
0	12	5	12	5	12	5	12	5	12	5	12	5	12	5	12	6	12	6	12	6	12	6
+ 2	12	5	12	6	12	8	12	9	12	11	12	13	12	15	12	17	12	20	12	21	12	22
+ 4	12	5	12	8	12	10	12	13	12	17	12	20	12	24	12	28	12	33	12	35	12	37
+ 6	12	5	12	9	12	13	12	18	12	23	12	28	12	33	12	40	12	47	12	50	12	53
+ 8	12	5	12	10	12	16	12	22	12	28	12	35	12	43	12	51	13	0	13	5	13	9
+10	12	5	12	12	12	19	12	27	12	34	12	43	12	52	13	3	13	14	13	20	13	25
+11	12	5	12	13	12	21	12	29	12	38	12	47	12	57	13	8	13	21	13	27	13	33
+12	12	5	12	13	12	22	12	31	12	41	12	51	13	2	13	14	13	29	13	35	13	42
+13	12	5	12	14	12	24	12	33	12	44	12	55	13	7	13	20	13	36	13	43	13	50
+14	12	5	12	15	12	25	12	36	12	47	12	59	13	12	13	26	13	43	13	50	13	58
+15	12	5	12	16	12	27	12	38	12	50	13	3	13	17	13	33	13	50	13	58	14	7
+16	12	5	12	16	12	28	12	40	12	53	13	7	13	22	13	39	13	58	14	6	14	16
+17	12	5	12	17	12	30	12	43	12	56	13	11	13	27	13	45	14	6	14	15	14	24
+18	12	5	12	18	12	31	12	45	13	0	13	15	13	32	13	51	14	13	14	23	14	33
+19	12	5	12	19	12	33	12	47	13	3	13	19	13	38	13	58	14	21	14	31	14	43
+20	12	5	12	20	12	34	12	50	13	6	13	24	13	43	14	4	14	29	14	40	14	52
+21	12	5	12	20	12	36	12	52	13	10	13	28	13	48	14	11	14	37	14	49	15	2
+22	12	5	12	21	12	38	12	55	13	13	13	33	13	54	14	18	14	46	14	58	15	11
+23	12	5	12	22	12	40	12	58	13	17	13	37	14	0	14	25	14	54	15	7	15	21

Ved dagens længde forstås her tidsrummet mellem solcentrets op- og nedgang under hensyntagen til, at lysbrydningen ved horisonten hæver Solen 35 bueminutter.

i afhængighed af Solens deklination

Nordlig geografisk bredde:

Sol. dekl.	46°	48°	50°	51°	52°	53°	54°	55°	56°	57°	58°
	t m	t m	t m	t m	t m	t m	t m	t m	t m	t m	t m
-23°	8 39	8 24	8 6	7 56	7 46	7 36	7 25	7 12	7 0	6 46	6 31
-22	8 50	8 35	8 19	8 10	8 0	7 50	7 40	7 29	7 17	7 4	6 50
-21	9 0	8 46	8 31	8 23	8 14	8 5	7 55	7 44	7 33	7 21	7 9
-20	9 11	8 57	8 43	8 35	8 27	8 18	8 9	8 0	7 49	7 38	7 26
-19	9 20	9 8	8 55	8 47	8 40	8 32	8 23	8 14	8 5	7 54	7 44
-18	9 30	9 19	9 6	8 59	8 52	8 45	8 37	8 28	8 20	8 10	8 0
-17	9 40	9 29	9 17	9 11	9 4	8 57	8 50	8 42	8 34	8 25	8 16
-16	9 49	9 39	9 28	9 22	9 16	9 10	9 3	8 56	8 48	8 40	8 32
-15	9 58	9 49	9 39	9 34	9 28	9 22	9 16	9 9	9 2	8 55	8 47
-14	10 7	9 59	9 50	9 45	9 39	9 34	9 28	9 22	9 16	9 9	9 2
-13	10 16	10 9	10 0	9 55	9 51	9 46	9 40	9 35	9 29	9 23	9 16
-12	10 25	10 18	10 10	10 6	10 2	9 57	9 52	9 47	9 42	9 36	9 30
-11	10 34	10 28	10 20	10 17	10 13	10 9	10 4	10 0	9 55	9 50	9 44
-10	10 43	10 37	10 30	10 27	10 24	10 20	10 16	10 12	10 8	10 3	9 58
- 8	11 0	10 55	10 50	10 48	10 45	10 42	10 39	10 36	10 32	10 29	10 25
- 6	11 17	11 13	11 10	11 8	11 6	11 4	11 2	10 59	10 57	10 54	10 52
- 4	11 34	11 31	11 29	11 28	11 27	11 25	11 24	11 22	11 21	11 19	11 17
- 2	11 50	11 49	11 48	11 48	11 47	11 47	11 46	11 45	11 45	11 44	11 43
0	12 7	12 7	12 7	12 7	12 8	12 8	12 8	12 8	12 8	12 9	12 9
+ 2	12 23	12 25	12 26	12 27	12 28	12 29	12 30	12 31	12 32	12 33	12 34
+ 4	12 40	12 43	12 46	12 47	12 49	12 50	12 52	12 54	12 56	12 58	13 0
+ 6	12 57	13 1	13 5	13 7	13 10	13 12	13 15	13 17	13 20	13 23	13 26
+ 8	13 14	13 19	13 25	13 28	13 31	13 34	13 37	13 41	13 45	13 49	13 53
+10	13 31	13 38	13 45	13 48	13 52	13 56	14 1	14 5	14 10	14 15	14 20
+11	13 40	13 47	13 55	13 59	14 3	14 8	14 13	14 18	14 23	14 29	14 34
+12	13 49	13 57	14 5	14 10	14 14	14 19	14 25	14 30	14 36	14 42	14 49
+13	13 58	14 6	14 16	14 20	14 26	14 31	14 37	14 43	14 49	14 56	15 3
+14	14 7	14 16	14 26	14 32	14 37	14 43	14 49	14 56	15 3	15 10	15 18
+15	14 16	14 26	14 37	14 43	14 49	14 55	15 2	15 9	15 17	15 25	15 33
+16	14 26	14 36	14 48	14 54	15 1	15 8	15 15	15 23	15 31	15 40	15 49
+17	14 35	14 47	14 59	15 6	15 13	15 20	15 28	15 37	15 45	15 55	16 5
+18	14 45	14 57	15 11	15 18	15 25	15 33	15 42	15 51	16 0	16 11	16 22
+19	14 55	15 8	15 22	15 30	15 38	15 47	15 56	16 6	16 16	16 27	16 39
+20	15 5	15 19	15 34	15 43	15 51	16 1	16 10	16 21	16 32	16 44	16 57
+21	15 15	15 30	15 47	15 55	16 5	16 15	16 25	16 36	16 48	17 1	17 15
+22	15 26	15 42	15 59	16 9	16 19	16 29	16 41	16 53	17 6	17 20	17 35
+23	15 37	15 54	16 12	16 22	16 33	16 45	16 57	17 10	17 24	17 39	17 56

Ved anvendelse af tabellen benyttes den værdi for Solens deklination ved kulmination, som findes anført i kalenderiet for den pågældende dag. Stedets breddegrad kan tilsvarende eventuelt findes i sammenstillingen af geografiske positioner side 56–67. Dagens længde for given deklination og bredde-

Dagens længde for forskellige breddegrader

Nordlig geografisk bredde:

at addere:

Sol. dekl.	59°		60°		61°		62°		63°		64°		65°		66°		67°		59°	63°	67°
	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	m	m	m
-23°	6	14	5	56	5	36	5	14	4	48	4	19	3	43	2	57	1	49	6	9	23
-22	6	35	6	19	6	1	5	41	5	18	4	52	4	22	3	46	3	0	6	8	15
-21	6	55	6	40	6	23	6	5	5	45	5	23	4	57	4	27	3	50	6	7	12
-20	7	14	7	0	6	45	6	29	6	11	5	51	5	28	5	2	4	31	5	7	10
-19	7	32	7	19	7	6	6	51	6	34	6	16	5	56	5	33	5	7	5	7	9
-18	7	49	7	38	7	25	7	12	6	57	6	41	6	23	6	2	5	39	5	6	8
-17	8	6	7	56	7	44	7	32	7	18	7	4	6	47	6	29	6	9	5	6	8
-16	8	23	8	13	8	2	7	51	7	39	7	25	7	11	6	55	6	37	5	6	7
-15	8	39	8	30	8	20	8	10	7	59	7	46	7	33	7	19	7	3	5	6	7
-14	8	54	8	46	8	37	8	28	8	18	8	7	7	55	7	42	7	27	5	5	7
-13	9	9	9	2	8	54	8	45	8	36	8	26	8	16	8	4	7	51	5	5	7
-12	9	24	9	17	9	10	9	3	8	54	8	45	8	36	8	25	8	14	4	5	6
-11	9	39	9	33	9	26	9	19	9	12	9	4	8	55	8	46	8	36	4	5	6
-10	9	53	9	48	9	42	9	36	9	29	9	22	9	14	9	6	8	57	4	5	6
- 8	10	21	10	17	10	13	10	8	10	3	9	57	9	51	9	45	9	38	4	5	6
- 6	10	49	10	46	10	42	10	39	10	35	10	31	10	27	10	23	10	18	4	5	6
- 4	11	16	11	14	11	12	11	10	11	7	11	5	11	2	10	59	10	56	4	5	6
- 2	11	42	11	42	11	41	11	40	11	39	11	38	11	37	11	36	11	34	4	5	5
0	12	9	12	9	12	10	12	10	12	10	12	11	12	11	12	11	12	12	4	5	5
+ 2	12	36	12	37	12	39	12	40	12	42	12	44	12	45	12	48	12	50	4	5	5
+ 4	13	3	13	5	13	8	13	11	13	14	13	17	13	20	13	24	13	28	4	5	6
+ 6	13	30	13	33	13	37	13	41	13	46	13	51	13	56	14	1	14	7	4	5	6
+ 8	13	58	14	2	14	8	14	13	14	19	14	25	14	32	14	39	14	48	4	5	6
+10	14	26	14	32	14	39	14	46	14	53	15	1	15	10	15	19	15	30	4	5	6
+11	14	41	14	48	14	55	15	2	15	11	15	20	15	30	15	40	15	52	5	5	6
+12	14	56	15	3	15	11	15	20	15	29	15	39	15	50	16	2	16	15	5	5	7
+13	15	11	15	19	15	28	15	37	15	47	15	59	16	11	16	24	16	38	5	6	7
+14	15	26	15	35	15	45	15	55	16	7	16	19	16	32	16	47	17	3	5	6	7
+15	15	42	15	52	16	3	16	14	16	26	16	40	16	55	17	11	17	29	5	6	8
+16	15	59	16	9	16	21	16	33	16	47	17	2	17	18	17	37	17	57	5	6	8
+17	16	16	16	27	16	40	16	54	17	9	17	25	17	43	18	4	18	27	5	6	9
+18	16	33	16	46	17	0	17	15	17	31	17	49	18	10	18	33	19	0	5	7	10
+19	16	52	17	5	17	20	17	37	17	55	18	15	18	38	19	5	19	36	5	7	11
+20	17	11	17	26	17	42	18	0	18	21	18	44	19	10	19	41	20	18	6	7	13
+21	17	30	17	47	18	5	18	25	18	48	19	14	19	45	20	22	21	10	6	8	17
+22	17	51	18	10	18	30	18	52	19	18	19	49	20	25	21	13	22	28	6	9	37
+23	18	14	18	34	18	56	19	22	19	52	20	29	21	16	22	30	-	7	10	-	-

grad kan da bestemmes tilnærmelsesvist af ovenstående tabelværdier ved et skøn eller regnemæssigt, ved interpolation.

En streg (-) i stedet for tal betyder, at Solen under de givne forhold enten slet ikke står op eller går ned.

i afhængighed af Solens deklination

Nordlig geografisk bredde:

at addere:

Sol. dekl.	68°		69°		70°		71°		72°		73°		74°		75°		76°		68°	72°	76°
	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	t	m	m	m	m
-23°	—																				
-22	1	51	—																23		
-21	3	3	1	53	—														15		
-20	3	55	3	7	1	56	—												12		
-19	4	37	3	59	3	11	1	58	—										10		
-18	5	13	4	42	4	4	3	15	2	1	—								9	25	
-17	5	46	5	19	4	48	4	10	3	20	2	4	—						9	16	
-16	6	16	5	53	5	26	4	55	4	16	3	25	2	7	—				8	13	
-15	6	45	6	24	6	1	5	34	5	2	4	23	3	31	2	11	—		8	11	
-14	7	11	6	53	6	33	6	10	5	43	5	10	4	30	3	37	2	15	7	10	28
-13	7	37	7	21	7	3	6	43	6	19	5	52	5	19	4	38	3	44	7	10	19
-12	8	1	7	47	7	31	7	13	6	53	6	30	6	2	5	29	4	48	7	9	15
-11	8	24	8	12	7	58	7	43	7	25	7	5	6	42	6	14	5	40	6	8	13
-10	8	47	8	36	8	24	8	10	7	55	7	38	7	18	6	55	6	27	6	8	12
-8	9	31	9	22	9	13	9	3	8	52	8	39	8	25	8	8	7	49	6	8	10
-6	10	12	10	6	10	0	9	53	9	45	9	36	9	26	9	15	9	2	6	7	10
-4	10	53	10	49	10	45	10	41	10	36	10	31	10	25	10	18	10	10	6	7	9
-2	11	33	11	31	11	30	11	28	11	26	11	24	11	21	11	18	11	15	6	7	9
0	12	12	12	13	12	14	12	14	12	15	12	16	12	17	12	18	12	19	6	7	9
+2	12	52	12	55	12	58	13	1	13	5	13	9	13	13	13	18	13	24	6	7	9
+4	13	32	13	37	13	43	13	48	13	55	14	2	14	11	14	20	14	31	6	7	9
+6	14	14	14	21	14	29	14	37	14	47	14	58	15	10	15	25	15	41	6	7	10
+8	14	56	15	6	15	17	15	29	15	42	15	57	16	15	16	35	16	59	6	8	11
+10	15	41	15	54	16	8	16	24	16	41	17	2	17	26	17	54	18	29	7	9	14
+11	16	5	16	19	16	35	16	53	17	13	17	37	18	5	18	40	19	23	7	9	16
+12	16	29	16	45	17	3	17	24	17	48	18	16	18	49	19	32	20	29	7	10	21
+13	16	55	17	13	17	33	17	57	18	25	18	58	19	40	20	35	22	6	7	11	46
+14	17	21	17	42	18	6	18	33	19	6	19	47	20	41	22	9	—		8	12	
+15	17	50	18	13	18	41	19	13	19	53	20	47	22	13	—				8	14	
+16	18	20	18	48	19	20	19	59	20	52	22	16	—						9	19	
+17	18	54	19	26	20	5	20	56	22	18	—								10	41	
+18	19	31	20	10	21	0	22	20	—										11		
+19	20	14	21	4	22	23	—												13		
+20	21	7	22	25	—														17		
+21	22	26	—																38		
+22	—																				
+23																					

Tidsrummet mellem op- og nedgang af øvre solrand under hensyntagen til lysbrydningen ved horisonten kan, for høje breddegrader, ligeledes bestemmes tilnærmelsesvis, idet man til den fundne værdi for dagens længde adderer et antal minutter som anført i de tre sidste kolonner på siderne 54 og 55.

Geografiske positioner

f. betyder fyr, *k.* kirke (for danske, færøske og islandske steder betyder *k.* kirketårn evt. vestlige gavl ved kirker uden tårn, *k.-midte* kirkemidte), *kons.* konsulat, *t.* tårn, *to* toldbod, *t.s.* tidssignal.

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
<i>Danmark inkl. Færøerne og Grønland</i>			
Åbenrå, <i>k.</i>	55° 2' 42" n.	9° 25' 10" ø.	0 ^t 12 ^m 38 ^s
Åkirkeby, <i>k.</i>	55 4 26 -	14 55 14 -	0 9 22
Ålborg, <i>Budolfi k.</i>	57 2 55 -	9 55 13 -	0 10 38
Århus, <i>dom</i>	56 9 27 -	10 12 40 -	0 9 28
Allinge, <i>k.</i>	55 16 36 -	14 48 14 -	0 8 54
Angmagssalik, <i>k.</i>	65 36 43 -	37 38 10 v.	3 20 51
Anholt, <i>k.</i>	56 42 15 -	11 32 44 ø.	0 4 8
Assens, <i>k.</i>	55 16 12 -	9 53 41 -	0 10 44
Bogense, <i>k.</i>	55 34 5 -	10 5 21 -	0 9 57
Brorfelde, <i>obs.</i>	55 37 31 -	11 39 59 -	0 3 39
Brønderslev, <i>k.</i>	57 16 8 -	9 57 17 -	0 10 30
Christiansfeld, <i>k.</i>	55 21 23 -	119 28 56 -	0 12 23
Daneborg	74 18 -	20 14 v.	2 11
Danmarkshavn, <i>astr. st.</i>	76 46 15 -	18 42 30 -	2 5 9
Ebeltoft, <i>k.</i>	56 11 43 -	10 40 37 ø.	0 7 36
Egedesminde, <i>k.</i>	68 42 40 -	52 52 28 v.	4 21 49
Esbjerg, <i>Zions k.</i>	55 28 20 -	8 26 42 ø.	0 16 32
Fåborg, <i>k.</i>	55 4 50 -	10 14 50 -	0 9 19
Fanø, <i>Nordby k.</i>	55 26 28 -	8 23 55 -	0 16 43
Farvel, <i>Kap</i>	59 46.7 -	43 55.0 v.	3 46.0
Fredensborg, <i>slot, spir</i>	55 58 59 -	12 23 49 ø	0 0 43
Fredericia, <i>mindesmærke Landsoldaten</i>	55 34.1 -	9 45.2 -	0 11 18
Frederiksberg, <i>rådhus t.</i>	55 40.7 -	12 32.0 -	0 0 10
Frederiksborg, <i>slot, højeste t.</i>	55 56 8 -	12 18 8 -	0 1 6
Frederikshåb, <i>k.</i>	61 59 43 -	49 40 18 v.	4 9 0
Frederikshavn, <i>k.</i>	57 26 28 -	10 32 23 ø.	0 8 9
Frederikssund, <i>k.</i>	55 50 21 -	12 4 13 -	0 2 2
Frederiksværk, <i>k.</i>	55 58 25 -	12 1 24 -	0 2 13
Gedser, <i>k.</i>	54 34 31 -	11 55 54 -	0 2 35
Godhavn, <i>astr. st.</i>	69 14 54 -	53 32 49 v.	4 24 30
Godthåb, <i>k.</i>	64 10 52 -	51 44 55 -	4 17 18
Grenå, <i>k.</i>	56 24 51 -	10 52 37 ø.	0 6 48
Grindsted, <i>k.</i>	55 45 23 -	8 55 57 -	0 14 35
Haderslev, <i>dom.,k. midte</i>	55 15 2 -	9 29 20 -	0 12 21

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Hasle, <i>k.</i>	55° 11' 08" n.	14° 42' 33" ø.	0' 8 ^m 32 ^s
Helsingør, <i>St. Olai k.</i> .	56 2 10 -	12 36 53 -	0 0 9
Herning, <i>k.</i>	56 8 18 -	8 58 37 -	0 14 24
Himmelbjerg, 147, <i>t.</i> ..	56 6 21 -	9 41 11 -	0 11 34
Hjørring, <i>St. Kathrine k.</i>	57 27 44 -	9 59 0 -	0 10 22
Hobro, <i>k.</i>	56 38 16 -	9 47 45 -	0 11 8
Holbæk, <i>k.</i>	55 43 2 -	11 42 53 -	0 3 27
Holstebro, <i>k.</i>	56 21 35 -	8 37 3 -	0 15 50
Holsteinsborg, <i>k.</i>	66 56 21 -	53 40 32 v.	4 25 1
Horsens, <i>Frels. k.</i>	55 51 46 -	9 51 10 ø.	0 10 54
Ivigtut	61 13.1 -	48 10.5 v.	4 3.0
Jakobshavn, <i>Zimmers fj.</i>	69 13 16 -	51 5 27 -	4 14 40
Julianehåb, <i>k.</i>	60 43 11 -	46 2 30 -	3 54 29
Kalundborg, <i>k.</i>	55 40 52 -	11 4 55 ø.	0 5 59
Kerteminde, <i>k.</i>	55 27 00 -	10 39 33 -	0 7 40
Kolding, <i>ruin, t.</i>	55 29 32 -	9 28 30 -	0 12 25
Korsør, <i>k.</i>	55 19 51 -	11 8 15 -	0 5 46
København, <i>obs.</i>	55 41 15 -	12 34 40 -	0 0 0
Køge, <i>k.</i>	55 27 32 -	12 11 1 -	0 1 35
Lemvig, <i>k.</i>	56 33 2 -	8 18 37 -	0 17 4
Læsø, <i>Byrum k.</i>	57 15 20 -	11 0 1 -	0 6 19
Løgstør, <i>k.</i>	56 58 6 -	9 15 27 -	0 13 17
Mariager, <i>kloster k.</i> ...	56 38 55 -	9 58 47 -	0 10 24
Maribo, <i>k.</i>	54 46 23 -	11 30 1 -	0 4 19
Marstal, <i>k.</i>	54 51 20 -	10 31 5 -	0 8 14
Middelfart, <i>k.</i>	55 30 27 -	9 43 44 -	0 11 24
Myggenæs, <i>f.</i>	62 5 48 -	7 40 36 v.	1 21 1
Nakskov, <i>k.</i>	54 49 54 -	11 8 9 ø.	0 5 46
Neksø, <i>k.</i>	55 3 41 -	15 7 59 -	0 10 13
Nibe, <i>k.</i>	56 59 2 -	9 38 21 -	0 11 45
Nyborg, <i>k.</i>	55 18 44 -	10 47 38 -	0 7 8
Nykøbing F., <i>k.</i>	54 45 59 -	11 52 14 -	0 2 50
Nykøbing M., <i>k.</i>	56 47 43 -	8 51 41 -	0 14 52
Nykøbing S., <i>k.</i>	55 55 32 -	11 40 19 -	0 3 37
Nysted, <i>k.</i>	54 39 56 -	11 44 0 -	0 3 22
Næstved, <i>St. Mortens k.</i>	55 13 49 -	11 45 43 -	0 3 16
Nørresundby, <i>k.</i>	57 3 41 -	9 55 15 -	0 10 38
Odense, <i>St. Knuds k.</i> .	55 23 46 -	10 23 23 -	0 8 45
Præstø, <i>k.</i>	55 7 26 -	12 2 57 -	0 2 7
Randers, <i>St. Mortens k.</i>	56 27 38 -	10 2 9 -	0 10 10
Ribe, <i>dom., nordre t.</i> ..	55 19 43 -	8 45 47 -	0 15 16
Ringkøbing, <i>k.</i>	56 5 29 -	8 14 45 -	0 17 20
Ringsted, <i>vandtårn</i> ...	55 26 37 -	11 47 35 -	0 3 8
Roskilde, <i>dom., nordre t.</i>	55 38 36 -	12 4 52 -	0 1 59
Rudkøbing, <i>k.</i>	54 56 15 -	10 42 39 -	0 7 28

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Rødby, <i>k.</i>	54° 41' 46" n.	11° 23' 14" ø.	0 ^t 4 ^m 46 ^s
Rønne, <i>k.</i>	55 5 59 -	14 41 55 -	0 8 29
Sakskøbing, <i>k.</i>	54 48 3 -	11 38 10 -	0 3 46
Samsø, <i>Tranebjerg k.</i> ..	55 50 7 -	10 35 16 -	0 7 58
Scoresbysund, <i>k.</i>	70 29 7 -	21 58 31 v.	2 18 13
Silkeborg, <i>k.</i>	56 10 13 -	9 33 9 ø.	0 12 6
Skagen, <i>k.</i>	57 43 19 -	10 35 9 -	0 7 58
Skamlingsbanken, <i>støtten</i>	55 25 10 -	9 34 1 -	0 12 3
Skanderborg, <i>Skander-</i> <i>rup k.</i>	56 2 27 -	9 55 48 -	0 10 35
Skelskør, <i>k.</i>	55 15 17 -	11 17 15 -	0 5 10
Skive, <i>gamle k.</i>	56 33 56 -	9 1 24 -	0 14 13
Slagelse, <i>St. Mikkels k.</i>	55 24 15 -	11 21 20 -	0 4 53
Sorø, <i>k.</i>	55 25 51 -	11 33 29 -	0 4 5
Stege, <i>k.</i>	54 59 5 -	12 17 6 -	0 1 10
Storeheddinge, <i>k.</i>	55 18 48 -	12 23 33 -	0 0 44
Struer, <i>k.</i>	56 29 24 -	8 35 42 -	0 15 56
Stubbekøbing, <i>k.</i>	54 53 27 -	12 2 42 -	0 2 8
Sukkertoppen, <i>flagstang</i>	65 24 52 -	52 54 15 v.	4 21 56
Svaneke, <i>k.</i>	55 8 05 -	15 8 36 ø.	0 10 18
Svendborg, <i>Vor Frue k.</i>	55 3 39 -	10 36 39 -	0 7 52
Sæby, <i>k.</i>	57 20 2 -	10 31 46 -	0 8 12
Sønderborg, <i>k.</i>	54 54 43 -	9 47 16 -	0 11 10
Thisted, <i>k.</i>	56 57 19 -	8 41 25 -	0 15 33
Thorshavn, <i>k.</i>	62 0 31 -	6 45 59 v.	1 17 23
Thule (dundas)	76 33 53 -	68 47 9 -	5 25 27
Tønder, <i>k.</i>	54 56 14 -	8 52 19 ø.	0 14 49
Umanak, <i>Præstebakken</i>	70 40 31 -	52 8 16 v.	4 18 52
Upernavik, <i>k.</i>	72 47 0 -	56 9 20 -	4 34 56
Varde, <i>k.</i>	55 37 15 -	8 28 50 ø.	0 16 23
Vejle, <i>St. Nikolai k.</i> ...	55 42 29 -	9 32 8 -	0 12 10
Viborg, <i>dom., nordre t.</i>	56 27 5 -	9 24 48 -	0 12 39
Vordingborg, <i>k.</i>	55 0.5 -	11 54.4 -	0 2.7
Ærøskøbing, <i>k.</i>	54 53 19 -	10 24 47 -	0 8 40

Positionerne for de danske byer (system E. D.) og for steder på Færøerne og Grønland er meddelt af Geodætisk Institut.

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
<i>Udlandet</i>			
<i>Aachen, Granus t.</i>	50° 46' 34" n.	6° 4' 29" ø.	0 ^t 26 ^m 1 ^s
Aberdeen	57 8 58 -	2 5 39 v.	0 58 41
Åbo, obs.	60 27 9 -	22 13 45 ø.	0 38 36
Acapulco	16 50 19 -	99 53 3 v.	7 29 51
Accra	5 33 -	0 12 -	0 51.1
Adelaide, t. s.	34 51 6 s.	138 30 49 ø.	8 23 45
Addis Abeba	9 2 n.	38 45 -	1 44.7
Aden, telegr.	12 46 40 -	44 59 5 -	2 9 38
Agulhas, Kap.	34 50 s.	20 1 -	0 29.7
Ajaccio, k.	41 55 1 n.	8 44 17 -	0 15 22
Akureyri, k.	65 40 1 -	18 5 23 v.	2 2 40
Aleppo	36 11 25 -	37 5 12 ø.	1 38 2
Alexandria, f.	31 11 43 -	29 51 38 -	1 9 8
Alger	36 47 16 -	3 4 13 -	0 38 2
Alma Ata	43 15 -	76 55 -	4 17.3
Altona	53 32 45 -	9 56 32 -	0 10 33
Amoy, flagstang, t. s. ..	24 27 25 -	118 3 32 -	7 1 55
Amsterdam, vestl. t. ..	52 22 30 -	4 53 6 -	0 30 46
Anchorage	61 13 -	149 50 v.	10 49.7
Ancona, f.	43 37 15 -	13 31 17 ø.	0 3 46
Ankara	39 57 -	32 53 -	1 21.2
Antwerpen, t. s.	51 13 15 -	4 24 13 -	0 32 32
Ararat, 5155	39 42 24 -	44 17 40 -	2 6 52
Archangelsk, k.	64 32 8 -	40 31 7 -	1 51 46
Arendal, f.	58 24 37 -	8 47 59 -	0 15 7
Ascencion, t. s.	7 55 20 s.	14 25 32 v.	1 48 1
Asuncion	25 21 -	67 37 -	5 20.8
Astrakhan	46 25 n.	48 3 ø.	2 21.9
Athen, Parthenon	37 58 8 -	23 43 41 -	0 44 36
Auckland, New Zealand	36 50 5 s.	174 47 44 -	10 48 52
Augsburg, St. Ulr.	48 21 44 n.	10 54 5 -	0 6 42
Azorerne, St. Maria ..	37 0 -	25 10 v.	2 31.0
Bagdad	33 19 50 -	44 22 27 ø.	2 7 11
Bahia, f.	13 0 37 s.	38 32 7 v.	3 24 27
Baku	40 21 n.	49 50 ø.	2 29.0
Baltimore, monum ...	39 17 48 -	76 37 1 v.	5 56 47
Bangkok, kons.	13 43 59 -	100 30 59 ø.	5 51 45
Barcelona	41 21 44 -	2 9 56 -	0 41 39
Basel, k.	47 33 25 -	7 35 35 -	0 19 56
Basra, to.	30 32 0 -	47 51 21 -	2 21 7
Beirut, Ras Hussein ...	33 54 27 -	35 29 2 -	1 31 37
Belém	1 28 s.	48 27 v.	4 4.1
Benghazi	37 7 n.	20 2 ø.	0 29.8

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Beograd, <i>fort.</i>	44° 47' 57" n.	20° 29' 26" ø.	0 ^t 31 ^m 39 ^s
Bergedorf, <i>obs.</i>	53 28 47 -	10 14 26 -	0 9 21
Bergen, <i>t. s.</i>	60 23 54 -	5 18 14 -	0 29 6
Berlin, <i>gamle obs.</i>	52 29 7 -	13 28 33 -	0 3 36
Berlin, Babelsberg, <i>obs.</i>	52 24 24 -	13 6 22 -	0 2 7
Bern, <i>obs.</i>	46 57 13 -	7 25 43 -	0 20 36
Bernhard, Store St. 2474	45 50 16 -	7 4 30 -	0 22 1
Bjørnøya	74 31 -	19 1 -	0 25.7
Bogota	4 36 -	74 5 v.	5 46.7
Bologna, <i>obs.</i>	44 29 53 -	11 21 7 ø.	0 4 54
Bombay, <i>t. s.</i>	18 55 53 -	72 50 26 -	4 1 3
Bonn, <i>obs.</i>	50 43 45 -	7 5 48 -	0 21 55
Bordeaux, <i>St. Andr. k.</i>	44 50 19 -	0 34 28 v.	0 52 37
Boston	42 21 28 -	71 3 50 -	5 34 34
Braunschweig, <i>St. And.</i>	52 16 6 -	10 31 28 ø.	0 8 13
Bremen, <i>St. Ansgar</i>	53 4 48 -	8 48 17 -	0 15 6
Brest, <i>t. s.</i>	48 23 32 -	4 29 38 v.	1 8 17
Brindisi, <i>f.</i>	40 39 21 -	17 57 53 ø.	0 21 33
Brisbane	27 28 s.	153 2 -	9 21.8
Bristol, <i>k.</i>	51 27 24 n.	2 35 57 v.	1 0 43
Bruxelles, <i>obs.</i>	50 47 55 -	4 21 29 ø.	0 32 53
Budapest, <i>obs.</i>	47 29 59 -	18 57 51 -	0 25 32
Buenos Aires, <i>to.</i>	34 36 30 s.	58 22 17 v.	4 43 48
Bukarest, <i>k.</i>	44 25 39 n.	26 6 18 ø.	0 54 7.
Bulawayo	20 11 s.	28 41 -	1 4.4
Cadix, <i>St. Fern.</i>	36 27 41 n.	6 12 21 v.	1 15 8
Cagliari, <i>St. Pancr.</i>	39 13 14 -	9 7 2 ø.	0 13 51
Calais, <i>spir.</i>	50 57 33 -	1 51 12 -	0 42 54
Calcutta, <i>havn, t. s.</i>	22 34 36 -	88 21 0 -	5 3 5
Callao, <i>f.</i>	12 4 3 s.	77 15 33 v.	5 59 21
Canberra, <i>obs.</i>	35 19 16 -	149 0 20 ø.	9 5 3
Canton, <i>f.</i>	23 6 35 n.	113 16 32 -	6 42 47
Caracas, <i>obs.</i>	10 30 24 -	66 55 39 v.	5 18 1
Cartagena, <i>ars. port.</i>	37 35 50 -	0 59 6 -	0 54 15
Casablanca	33 35 -	7 35 0 -	1 20 39
Cayenne, <i>landg.</i>	4 56 20 -	52 20 48 -	4 19 42
Ceuta, <i>f.</i>	35 53 44 -	5 16 44 -	1 11 26
Cheljuskin, <i>Kap.</i>	77 52 -	104 30 ø.	6 7.7
Cherbourg, <i>t. s.</i>	49 38 42 -	1 37 37 v.	0 56 49
Chicago, <i>obs.</i>	42 34 13 -	88 33 24 -	6 44 32
Chimborazo, 6310	1 29 0 s.	79 2 20 -	6 6 28
Chungking	29 34 n.	106 31 ø.	6 15.7
Colombo, Ceylon	6 54 -	77 52 -	4 21.1
Comorin, <i>Kap. f.</i>	8 4 0 -	77 33 9 -	4 19 54
Cork, <i>t. s.</i>	51 53 53 -	8 27 18 v.	1 24 8

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Croix, St., Kristiansted	17° 45' 9" n.	64° 42' 18" v.	5 ^t 9 ^m 8 ^s
Dacca	23 43 -	91 26 ø.	5 15.4
Dairen	38 54 -	121 38 -	7 16.2
Dakar	14 41 -	17 25 v.	2 0.0
Dallas	32 46 -	96 47 -	7 17.5
Damaskus	33 30 -	36 18 ø.	1 34.9
Delhi	28 39 -	77 17 -	4 18.8
Denver	39 45 -	105 0 v.	7 50.3
Desnev, Kap.	66 10 -	170 10 ø.	11 50.3
Dieppe, <i>tårnet</i>	49 55 35 -	1 4 40 -	0 46 0
Djakarta, (Batavia) <i>t. s.</i>	6 6 12 s.	106 52 57 -	6 17 13
Dover, <i>slot</i>	51 7 46 n.	1 19 26 -	0 45 1
Dresden, <i>mathem.salon</i>	51 3 14 -	13 43 58 -	0 4 37
Dublin, <i>obs.</i>	53 23 13 -	6 20 16 v.	1 15 39
Dunkerque, <i>t.</i>	51 2 8 -	2 22 35 ø.	0 40 48
Edinburgh, <i>obs. t. s.</i>	55 55 30 -	3 10 57 v.	1 3 2
Elisabethville	11 39 s.	27 28 ø.	0 59.5
Erzurum	39 54 32 n.	41 16 25 -	1 54 47
Etna, 3280	37 45 11 -	15 0 57 -	0 9 45
Everest, Mount, 8840	27 59 17 -	86 55 32 -	4 57 23
Fairbanks	64 50 -	147 43 v.	10 41.2
Falmouth, <i>St. Ant.</i>	50 8 30 -	5 1 2 -	1 10 23
Falsterbo	55 23 0 -	12 48 58 ø.	0 0 57
Ferrol	43 29 30 -	8 13 26 v.	1 23 12
Fez	34 6 3 -	5 1 22 -	1 10 24
Firenze	43 46 4 -	11 15 20 ø.	0 5 17
Flensburg, <i>k.</i>	54 47 5 -	9 26 17 -	0 12 34
Frankfurt a.M.	50 6 43 -	8 41 32 -	0 15 34
Freetown	8 30 -	13 24 v.	1 43.9
Galapagos	0 0 -	89 0 -	6 46.3
Gander	48 58 n.	54 34 -	4 28.6
Gdansk, <i>navig.</i>	54 21 19 -	18 40 3 ø.	0 24 22
Genève, <i>obs.</i>	46 11 59 -	6 9 9 -	0 25 42
Genova, <i>t. s.</i>	44 25 38 -	8 56 3 -	0 14 34
Gibraltar, <i>dok. flagst.</i>	36 7 20 -	5 21 28 v.	1 11 45
Glasgow	55 52 43 -	4 17 41 -	1 7 29
Gode Haab, Kap	34 21 12 s.	18 29 28 ø.	0 23 39
Goose Bay	53 20 n.	60 24 v.	4 51.9
Gorkij, <i>k.</i>	56 19 44 -	44 0 18 ø.	2 5 43
Gotha	50 56 38 -	10 42 36 -	0 7 28
Gotthard, St., 2114	46 32 1 -	8 31 20 -	0 16 13
Greenwich, <i>obs.</i>	51 28 38 -	0 0 0 -	0 50 19
Guam	13 31 -	144 49 ø.	8 48.9
Guardafui, Kap	11 50 30 -	51 21 -	2 35.1
Gävle, <i>k.</i>	60 40 29 -	17 8 27 -	0 18 15

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Göteborg, <i>t. s.</i>	57° 42' 34" n.	11° 57' 58" ø.	0 ^t 2 ^m 27 ^s
Haag, <i>t.</i>	52 4 40 -	4 18 28 -	0 33 5
Habana, <i>f.</i>	23 9 21 -	82 21 32 v.	6 19 45
Halifax	44 39 -	63 36 -	5 4.7
Halmstad, <i>slot</i>	56 40 21 -	12 51 36 ø.	0 1 8
Hamburg, <i>obs.</i>	53 28 47 -	10 14 26 -	0 9 21
Hammerfest, <i>Fuglenæs</i>	70 40 10 -	23 39 58 -	0 44 21
Hannover, <i>t.</i>	52 22 20 -	9 44 21 -	0 11 21
Hanoi	21 2 -	105 51 -	6 13.1
Haparanda, <i>f.</i>	65 31 32 -	23 33 43 -	0 43 56
Harbin	45 46 -	127 10 -	7 38.3
Havre, <i>le, t.</i>	49 29 16 -	0 6 27 -	0 49 53
Helena, <i>St., t. s.</i>	15 55 25 s.	5 42 30 v.	1 13 9
Helgoland, <i>f.</i>	54 10 50 n.	7 52 58 ø.	0 18 47
Helsingfors, <i>obs.</i>	60 9 48 -	24 56 4 -	0 49 26
Hongkong, <i>t. s.</i>	22 17 44 -	114 10 8 -	6 46 22
Honolulu, <i>toldfy</i>	21 18 6 -	157 52 10 v.	11 21 47
Horn, <i>Kap</i>	55 58 28 s.	67 17 23 -	5 19 28
Hull, <i>t. s.</i>	53 45 0 n.	0 15 3 ø.	0 51 19
Hven, <i>Uranienborg</i> ...	55 54 26 -	12 41 44 -	0 0 28
Hälsingborg, <i>f.</i>	56 2 42 -	12 41 30 -	0 0 27
Härnösand, <i>f.</i>	62 36 43 -	18 3 18 -	0 21 55
Irkutsk	52 16 -	104 9 -	6 6.3
Isfahan	32 39 34 -	51 44 34 -	2 36 40
Istanbul, <i>St. Sophie</i> ...	41 0 30 -	28 58 19 -	1 5 35
Izmir	38 26 30 -	27 9 40 -	0 58 20
Jamaica, <i>Port Royal</i> ..	17 55 50 -	76 50 52 v.	5 57 42
Jan Mayen	71 1 -	8 25 -	1 24.0
Jerusalem, <i>h. gr.</i>	31 46 30 -	35 13 4 ø.	1 30 34
Johannesburg	26 11 s.	28 3 -	1 1.9
Kabul	34 41 n.	69 9 -	3 46.3
Kairo, <i>Janitsch. t.</i>	30 2 4 -	31 15 24 -	1 14 43
Kaliningrad, <i>obs.</i>	54 42 51 -	20 29 44 -	0 31 40
Kalmar	56 40 0 -	16 20 47 -	0 15 4
Kandia, <i>byen</i>	35 21 0 -	25 7 57 -	0 50 13
Karachi	24 48 -	67 19 -	3 38.9
Karlskrona, <i>t. s.</i>	56 9 29 -	15 35 46 -	0 12 4
Karlsruhe, <i>obs.</i>	49 1 27 -	8 23 7 -	0 16 46
Kashgar	39 30 -	76 3 -	4 13.9
Kassel, <i>Wilh. H.</i>	51 18 58 -	9 23 51 -	0 12 43
Keflavik, <i>k.</i>	64 0 12 -	22 34 0 v.	2 20 35
Kharkov, <i>obs.</i>	50 0 10 -	36 13 56 ø.	1 34 37
Khartoum	15 36 -	32 33 -	1 19.9
Kiel	54 20 29 -	10 8 54 -	0 9 43
Kijev	50 27 -	30 30 -	1 11.7

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Klaipeda, <i>f.</i>	55° 43' 45" n.	21° 6' 12" ø.	0' 34 ^m 6 ^s
Korinth, <i>minaret</i>	37 54 15 -	22 52 57 -	0 41 13
Krakatau	6 8 50 s.	105 26 57 -	6 11 29
Kristianssand, <i>f.</i>	58 8 10 n.	8 0 28 -	0 18 17
Kullen, <i>f.</i>	56 18 2 -	12 27 14 -	0 0 30
Køln, <i>dom.</i>	50 56 29 -	6 57 40 -	0 22 28
Lagos	6 27 -	3 24 -	0 36.7
Lahore	31 35 -	74 20 -	4 17.0
Landskrona, <i>f.</i>	55 52 0 -	12 49 36 -	0 1 0
La Paz	16 30 s.	68 10 v.	5 23.0
Leiden, <i>obs.</i>	52 9 20 n.	4 29 2 ø.	0 32 22
Leipzig, <i>obs.</i>	51 20 6 -	12 23 29 -	0 0 45
Leith, <i>dokur</i>	55 59 0 -	3 15 1 v.	1 3 19
Leningrad, <i>t. s.</i>	59 56 30 -	30 18 22 ø.	1 10 55
Leopoldville	4 19 s.	14 39 -	0 8.3
Lhasa	29 40 n.	91 5 -	5 14.0
Libau, <i>k.</i>	56 30 20 -	21 0 44 -	0 33 44
Lima, <i>k.</i>	12 3 6 s.	77 2 28 v.	5 58 29
Lindesnes, <i>Kap, f.</i>	57 59 0 n.	7 3 2 ø.	0 22 7
Lisboa, <i>marine-obs.</i> ...	38 42 18 -	9 8 26 v.	1 26 52
Liverpool, <i>St. Paul</i> ...	53 24 37 -	2 59 24 -	1 2 16
Livorno, <i>f.</i>	43 32 36 -	10 17 38 ø.	0 9 8
London, <i>St. Paul</i>	51 30 49 -	0 5 45 v.	0 50 42
Luleå	65 33 -	22 8 ø.	0 38.2
Lund, <i>obs.</i>	55 41 52 -	13 11 15 -	0 2 26
Luxembourg	49 37 38 -	6 9 38 -	0 25 40
Lübeck, <i>Marie k.</i>	53 52 10 -	10 41 23 -	0 7 33
Lyon, <i>Notre Dame</i> ...	45 45 50 -	4 49 6 -	0 31 2
Madeira, <i>Funchal</i>	32 38 4 -	16 53 56 v.	1 57 54
Madras, <i>obs.</i>	13 4 8 -	80 14 47 ø.	4 30 40
Madrid, <i>obs.</i>	40 24 30 -	3 41 16 v.	1 5 4
Magdeburg, <i>k.</i>	52 8 4 -	11 38 40 ø.	0 3 44
Mainz, <i>Steph. k.</i>	49 59 44 -	8 16 20 -	0 17 13
Malaga	36 50 -	4 24 39 v.	1 7 57
Malmø, <i>t. s.</i>	55 37 0 -	13 0 14 ø.	0 1 42
Malta, <i>t. s.</i>	35 53 45 -	14 31 6 -	0 7 46
Manaos	3 28 s.	60 1 v.	4 50.4
Mandal, <i>t.</i>	58 1 57 n.	7 27 36 ø.	0 20 48
Mandalay, <i>slot</i>	21 59 30 -	96 5 39 -	5 34 4
Manila, <i>k.</i>	14 35 31 -	120 58 5 -	7 13 34
Marrakech	31 35 -	12 17 v.	1 39.5
Marseille, <i>obs.</i>	43 18 16 -	5 23 38 ø.	0 28 44
Marstrand, <i>f.</i>	57 53 50 -	11 28 2 -	0 4 27
Mauritius	20 5 39 s.	57 33 7 -	2 59 54
Mecca	21 25 n.	37 54 -	1 41 3

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Melbourne	37° 49' 53" s.	144° 58' 29" ø.	8 ^t 49 ^m 35 ^s
Messina, <i>f.</i>	38 11 33 n.	15 34 24 -	0 11 59
Metz, <i>k.</i>	49 7 14 -	6 10 35 -	0 25 36
Mexico City	19 26 1 -	99 6 39 v.	7 26 45
Miami	25 49 -	80 17 -	6 11.5
Milano, <i>obs.</i>	45 27 59 -	9 11 28 ø.	0 13 38
Mombassa	4 4 s.	39 42 -	1 48.5
Mont Blanc, 4810 ...	45 49 59 n.	6 51 57 -	0 22 51
Montevideo, <i>k.</i>	34 54 33 s.	56 12 17 v.	4 35 8
Montreal, <i>t. s.</i>	45 31 0 n.	73 33 17 -	5 44 32
Monte-Rosa, 4636 ...	45 56 1 -	7 52 20 ø.	0 18 49
Moskva, <i>obs.</i>	55 45 20 -	37 34 14 -	1 39 58
Mount Hamilton, <i>obs.</i>	37 20 25 -	121 38 44 v.	8 56 54
Mount Locke, <i>obs.</i> ...	30 40 18 -	104 1 21 -	7 46 24
Mount Palomar, <i>obs.</i> .	33 21 22 -	116 51 51 -	8 37 46
Mount Wilson, <i>obs.</i> ...	34 13 0 -	118 3 35 -	8 42 33
München, <i>obs.</i>	48 8 50 -	11 36 30 ø.	0 3 53
Münster	51 58 10 -	7 37 43 -	0 19 48
Nagasaki, <i>to.</i>	32 44 35 -	129 52 7 -	7 49 10
Nairobi	1 18 s.	36 50 -	1 37.0
Nanking	32 4 40 n.	118 47 10 -	7 4 50
Nantes, <i>k.</i>	47 13 8 -	1 33 6 v.	0 56 31
Napoli, <i>obs.</i>	40 51 45 -	14 15 21 ø.	0 6 43
Nazaire, <i>St.</i>	47 16 18 -	2 11 51 v.	0 59 6
New Orleans, <i>råd.</i> ..	29 57 46 -	90 3 30 -	6 50 33
New York, <i>t. s.</i>	40 42 28 -	74 0 26 -	5 46 20
Nice, <i>obs.</i>	43 43 17 -	7 18 0 ø.	0 21 7
Nordkap	71 10 0 -	25 50 14 -	0 53 2
Novosibirsk	54 58 -	82 57 -	4 41.5
Nürnberg, <i>d. runde tårn</i>	49 27 26 -	11 4 38 -	0 6 0
Odessa, <i>obs.</i>	46 28 38 -	30 45 29 -	1 12 43
Oldenburg	53 8 19 -	8 13 11 -	0 17 26
Orleans, <i>spir</i>	47 54 9 -	1 54 37 -	0 42 40
Oslo, <i>obs.</i>	60 12 30 -	10 45 30 -	0 7 17
Ostende, <i>t.</i>	51 13 50 -	2 55 22 -	0 38 37
Ottawa	45 20 -	75 41 v.	5 53.1
Oxford, <i>univ. obs.</i>	51 45 34 -	1 15 6 -	0 55 19
Palermo, <i>obs.</i>	38 6 43 -	13 21 28 ø.	0 3 7
Palma, Mallorca	39 34 4 -	2 38 24 -	0 39 45
Panama, <i>k.</i>	8 57 6 -	79 32 14 v.	6 8 28
Paris, <i>obs.</i>	48 50 11 -	2 20 14 ø.	0 40 58
Peking	39 54 23 -	116 28 10 -	6 55 34
Perth	31 57 s.	115 49 -	6 52.9
Philadelphia, <i>t. s.</i>	39 56 45 n.	75 9 20 v.	5 50 56
Plymouth, <i>ny k.</i>	50 22 20 n.	4 8 2 v.	1 6 51

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Pondisherry, <i>fm.</i>	11° 55' 54" -	79° 50' 6" ø.	4' 29 ^m 2 ^s
Port Darwin	12 23 s.	130 55 -	7 53.3
Porto, <i>f.</i>	41 9 9 n.	8 48 17 v.	1 24 52
Portsmouth, <i>k.</i>	50 47 27 -	1 6 7 -	0 54 43
Potosi	19 45 s.	65 34 -	5 12.6
Potsdam, <i>obs.</i>	52 22 56 n.	13 3 58 ø.	0 1 57
Praha, <i>obs.</i>	50 4 36 -	14 23 43 -	0 7 16
Prestwick	55 31 -	4 36 v.	1 8.7
Puerto Rico, <i>byen, f.</i> . .	18 28 56 -	66 7 30 -	5 14 49
Pulkova, <i>obs.</i>	59 46 19 -	30 19 38 ø.	1 11 0
Quebec, <i>obs.</i>	46 47 59 -	71 13 10 v.	5 35 11
Quito	0 14 0 s.	78 45 20 -	6 5 20
Rangoon	16 43 n.	96 13 ø.	5 34.5
Recife	8 9 0 s.	34 51 59 v.	3 9 47
Reims, <i>k.</i>	49 15 15 n.	4 2 1 ø.	0 34 11
Rendsburg, <i>ny k.</i>	54 18 4 -	9 39 57 -	0 11 39
Reykjavik, <i>dom.</i>	64 8 46 -	21 56 30 v.	2 18 5
Riga, <i>t. s.</i>	56 56 52 -	24 5 28 ø.	0 46 3
Rio de Janeiro, <i>obs.</i> . .	22 53 51 s.	43 11 10 v.	3 43 3
Rochelle, <i>La, indre f.</i> .	46 9 23 n.	1 9 11 -	0 54 55
Roma, <i>Peterskirken</i> . . .	41 54 6 -	12 26 32 ø.	0 0 33
Rostock, <i>Jak. k.</i>	54 5 27 -	12 8 14 -	0 1 46
Rotterdam, <i>t. s.</i>	51 54 39 -	4 29 46 -	0 32 20
Saigon	10 46 47 -	106 42 2 -	6 16 29
Salt Lake City	40 46 -	111 58 v.	8 18.2
Samarkand	39 39 -	66 57 ø.	3 37.5
San Francisco, <i>t. s.</i> . . .	37 47 25 -	122 25 33 v.	9 0 1
Santander, <i>Calderon m.</i>	43 27 52 -	3 48 48 -	1 5 34
Santiago d. Ch., <i>obs.</i> . .	33 23 50 s.	70 32 55 -	5 32 30
Santos	23 55 -	46 19 -	3 55.6
Schleswig, <i>St. Michael</i> .	54 30 55 n.	9 34 21 ø.	0 12 1
Schwerin	53 37 38 -	11 25 8 -	0 4 38
Seoul	37 31 -	127 6 -	7 38.1
Setubal, <i>f.</i>	38 29 15 -	8 56 1 -	1 26 3
Sevastopol, <i>k.</i>	44 36 51 -	33 31 20 -	1 23 47
Sevilla, <i>la Giralda</i>	37 22 44 -	6 1 11 v.	1 14 23
Seydisfjord, <i>k.</i>	65 19 39 -	14 0 48 -	1 46 22
Shanghai, <i>t. s.</i>	31 14 7 -	121 29 7 ø.	7 15 38
Shannon	52 41 -	8 55 v.	1 26.0
Simrishamn, <i>k.</i>	55 33 40 -	14 19 31 ø.	0 6 59
Singapore, <i>batt.</i>	1 17 11 -	103 51 5 -	6 5 6
Siracusa, <i>f.</i>	37 3 4 -	15 17 35 -	0 10 52
Southampton, <i>t. s.</i>	50 53 39 -	1 24 6 v.	0 55 55
Srinagar	34 6 -	74 51 ø.	4 9.1
Stavanger, <i>f.</i>	58 58 15 -	5 44 18 -	0 27 22

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Stockholm, <i>obs.</i>	59° 16' 18" n.	18° 18' 30" ø.	0t 22m55s
Strasbourg, <i>obs.</i>	48 35 2 -	7 46 4 -	0 19 14
Strömstad, <i>t.</i>	58 56 24 -	11 10 26 -	0 5 37
Stuttgart, <i>k.</i>	48 46 36 -	9 10 40 -	0 13 36
Suez, <i>telegr. st.</i>	29 57 54 -	32 33 19 -	1 19 55
Svalbard, Isfjord	78 4 -	13 38 -	0 4.2
Sverdløvsø	56 44 -	60 38 -	3 12.2
Sydney, <i>obs.</i>	33 51 41 s.	151 12 18 -	9 14 30
Syra, <i>f.</i>	37 26 2 n.	24 56 12 -	0 49 26
Szczecin, <i>slot</i>	53 25 41 -	14 33 50 -	0 7 57
Tahiti	17 40 s.	149 30 v.	10 48.3
Tallinn, <i>k.</i>	59 26 28 n.	24 44 42 ø.	0 48 40
Tamatave, Madag.	18 9 40 s.	49 25 42 -	2 27 24
Tanger, <i>fr. kons.</i>	35 47 4 n.	5 48 53 v.	1 13 34
Tashkent	41 20 -	69 18 ø.	3 46.9
Teheran, <i>telegr.</i>	35 41 7 -	51 25 21 -	2 35 23
Tel Aviv	32 6 -	34 47 -	1 28.8
Tenerife, <i>Pico de Teyde</i> , 3710	28 16 14 -	16 38 4 v.	1 56 51
Theben, <i>Luxor</i>	25 41 57 -	32 35 19 ø.	1 20 3
Thomas, <i>St., fort</i>	18 20 23 -	64 55 55 v.	5 10 2
Tiflis	41 43 8 -	44 47 49 ø.	2 8 53
Toblosk	59 22 -	68 5 -	3 42.0
Tokyo, <i>obs.</i>	35 40 21 -	139 32 31 -	8 27 51
Tombouctou	16 46 -	3 1 v.	1 2.4
Tomsk	56 29 26 -	84 57 45 ø.	4 49 32
Torino	45 4 8 -	7 41 45 -	0 19 32
Torneå, <i>k.</i>	65 50 56 -	24 8 55 -	0 46 17
Toulon, <i>t. s.</i>	43 7 37 -	5 55 24 -	0 26 37
Trafalgar, <i>Kap</i>	36 10 47 -	6 2 20 v.	1 14 28
Trieste, <i>obs.</i>	45 38 36 -	13 46 6 ø.	0 4 46
Tripoli, <i>Løve t.</i>	34 27 6 -	35 49 21 -	1 32 59
Tripolis	32 45 -	13 10 47 -	0 2 24
Tromsø	69 39 12 -	18 56 58 -	0 25 29
Trondheim, <i>t. s.</i>	63 25 48 -	10 27 8 -	0 8 30
Trujillo, <i>Ciudad, f.</i>	18 27 54 -	69 52 59 v.	5 29 51
Tucuman	26 48 s.	65 12 -	5 11.1
Tunis, <i>Kasbah</i>	36 47 44 n.	10 9 59 ø.	0 9 39
Uddevalla	58 21 15 -	11 56 27 -	0 2 33
Ulan Bator	47 54 -	106 57 -	6 17.5
Umeå, <i>k.</i>	63 49 22 -	20 17 26 -	0 30 51
Uppsala, <i>obs.</i>	59 51 29 -	17 37 32 -	0 20 11
Valencia, Spanien	39 27 10 -	0 19 9 v.	0 51 35
Valentia, Eire	51 53 8 -	10 23 19 -	1 31 52
Valparaiso, <i>børs</i>	33 2 10 s.	71 38 26 -	5 36 52

Sted	Bredde	Længde f. Grw. i vinkelmål	Længde f. Kbh. i tidsmål
Vancouver	49° 11' " n.	123° 10' " v.	9 ^t 3 ^m 5
Varberg, slot	57 6 26 -	12 14 30 ø.	0 1 21
Vardøhus	70 22 36 -	31 5 32 -	1 14 3
Warszawa, obs.	52 13 5 -	21 1 49 -	0 33 49
Washington, D.C., obs.	38 54 26 -	77 4 34 v.	5 58 37
Wellington, obs.	41 17 4 s.	174 45 55 ø.	10 48 45
Venezia, St. Marco ...	45 26 2 n.	12 20 23 -	0 0 57
Vera Crux, f.	19 12 30 -	96 7 52 v.	7 14 50
Vestmannaeyar	63 24 -	20 17 -	2 11.5
Vesuv, 1186	40 49 39 -	14 23 55 ø.	0 7 17
Wien, Stephan k.	48 12 33 -	16 22 40 -	0 15 12
Wilhelmshaven, t. s. ..	53 31 51 -	8 8 46 -	0 17 44
Williams Bay, Yerk. obs.	42 34 13 -	88 33 24 v.	6 44 32
Winnipeg	49 53 -	97 17 -	7 19.5
Visby, st. kirke	57 38 50 -	18 16 35 ø.	0 22 48
Vladivostok	43 7 -	131 55 -	7 57.3
Volgograd	48 36 -	44 16 -	2 6.7
Wroclaw, obs.	51 6 42 -	17 5 18 -	0 18 2
Västervik	57 45 42 -	16 36 43 -	0 16 8
Yokohama, Mar.hosp. .	35 26 34 -	139 39 12 -	8 28 18
Ystad, f.	55 25 42 -	13 49 40 -	0 5 0
Zanzibar, fr. kons.	6 9 37 s.	39 11 24 -	1 46 27
Zürich, obs.	47 22 38 n.	8 33 4 -	0 16 6
Öland, n. f.	57 22 2 -	17 5 51 -	0 18 5
Öland, s. f.	56 11 50 -	16 24 2 -	0 15 17
Örebro	59 17 12 -	15 13 17 -	0 10 34

Zonetider

Sidste rubrik i foranstående fortegnelse angiver, hvor meget mere (for østlige længder) eller mindre (for vestlige længder) klokken er efter vedkommende steds tid end efter **Københavns** stedtid. Men hverken i København eller de fleste andre steder benyttes stedtid nu mere. I følgende lande (i nogle dog kun for kommunikationsmidlernes vedkommende) regnes klokken for at være følgende antal timer mere (+) eller mindre (–) end i **Greenwich**:

Tidsforskel mellem stedet og Greenwich		Lande
+ 12 ^t til + 3 ^t		De asiatiske og europæiske Sovjetrepublikker.
+ 12		New Zealand.
+ 10		Østaustralien.
+ 9 ^{1/2}		Nord- og Sydaustralien.
+ 9		Japan, Korea, Manchuriet.
+ 8		Filippinerne, Indonesisk Borneo, Kina, Malaysia, Taiwan, Vestaustralien.
+ 7		Bali, Java, Sumatra, Thailand.
+ 6 ^{1/2}		Burma.
+ 6		Bangladesh.
+ 5 ^{1/2}		Indien, Sri Lanka (Ceylon).
+ 5		Pakistan.
+ 4 ^{1/2}		Afghanistan.
+ 3 ^{1/2}		Iran.
+ 3		Etiopien, Irak, Kenya, Saudi Arabien, Tyrkiet.
+ 2	Østeuropæisk tid	Bulgarien, Cypern, det østlige Zaire, Egypten, Finland, Grækenland, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Rumænien, Sudan, Sydafrika, Syrien.
+ 1	Mellemeuropæisk tid	Albanien, Belgien, <i>Danmark</i> , det vestlige Zaire, Frankrig med Korsika, Holland, Italien, Jugoslavien, Cameroun, Luxembourg, Malta, Nigeria, Norge, Polen, Schweiz, Spanien, Sverige, Tjekslovakiet, Tunesien, Tyskland, Ungarn, Østrig.
0	Vesteuropæisk tid (Greenwich tid = verdenstid)	Algeriet, <i>Færøerne</i> , Irland, Island, Madeira, Marokko, Portugal, Storbritannien og Nordirland, De Kanariske Øer.
– 1		Azorerne, Scoresbysund-distriktet på <i>Grønland</i> .

Tidsforskel
mellem stedet
og Greenwich

2^t

3

3^{1/2}4^t

Atlantisk tid
(Intercolonial)

5

Østlig tid
(Eastern)

6 til – 7

6

Centraltid
(Central)

7 til – 8

7

Bjergtid
(Mountain)

8

Stillehavstid
(Pacific)

9

10

Lande

Argentina, Brasilien, Grønlands vestkyst fra Melvillebugten og sydefter samt ved Angmassalik, Uruguay.

Canada: Labrador, Newfoundland.

Bolivia, Chile, Dundas på Grønland, Paraguay, Venezuela, De Vestindiske Øer.

Canada: Nova Scotia, Ny Brunswick, Øst-Quebec.

Columbia, Cuba, Ecuador, Panama, Peru, Thule.

Canada: Øst-Keewatin, Ontario, Vest-Quebec.

Forenede Stater: Connecticut, Delaware, Columbia distrikt, Florida, Georgia, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Hampshire, New Jersey, New York, Nord-Carolina, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Syd-Carolina, Vermont, Vest-Virginia, Virginia.

Canada: Saskatschewan.

Forenede Stater: Syd-Dakota, Nord-Dakota, Kansas, Nebraska.

Mexico.

Canada: Manitoba, Vest-Keewatin.

Forenede Stater: Alabama, Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kentucky, Louisiana, Minnesota, Mississippi, Missouri, Oklahoma, Tennessee, Texas, Wisconsin.

Canada: Mackenzie.

Forenede Stater: Arizona, Idaho, Utah.

Canada: Alberta.

Forenede Stater: Colorado, Montana, New Mexico, Wyoming.

Canada: British Columbia

Forenede Stater: California, Nevada, Oregon, Washington.

Canada: Yukon.

Forenede Stater: Alaska, Hawaii.

I visse lande benyttes en særlig sommertid.

Højvande 1983

Tabellerne side 72-73 er meddelt af The Institute of Oceanographic Sciences, Birkenhead.

Højvands-konstanter til London Bridge

for nogle vesteuropæiske havne.

Stedet		Stedet		Stedet	
Ålborg	- 4 ¹⁵ m	Emden	- 2 ¹⁵ m	Newport, Wales ..	+ 5 ²⁴ m
Århus	- 3 45	Esbjerg	+ 0 3	Nolsøfjord	
Aberdeen	- 0 50	Exmouth	+ 3 43	(Thorshavn) ...	+ 2 29
Antwerpen	+ 1 29	Falmouth	+ 3 19	Ostende	- 1 45
Beachy Head	- 3 4	Flamborough H. .	+ 2 32	Plymouth	+ 3 56
Belfast	- 3 16	Frederikshavn ..	+ 3 41	Portland	+ 5 13
Blyth	+ 1 23	Glasgow H.	- 0 31	Portsmouth	- 2 38
Bordeaux	+ 4 54	Grådyb Barre	- 1 16	Reykjavik	+ 4 30
Borkum	- 3 51	Gravesend	- 0 55	La Rochelle	+ 1 38
Boulogne	- 3 1	Greenock	- 1 31	Rotterdam	+ 1 44
Bremerhaven	- 1 31	Grimby	+ 3 38	Rouen	+ 0 26
Bremen	+ 1 5	Hallig Hooge	- 1 25	Scarborough	+ 2 15
Brest	+ 2 6	Hals	- 6 17	Schlüttsiel	- 0 53
Bridgewater	+ 5 4	Hamburg	+ 2 33	Shields N.	+ 1 29
Brighton	- 3 8	Hartlepool	+ 1 35	Skagen	+ 2 55
Bristol	+ 5 25	Harwich	- 2 32	Southampton ..	- 3 47
Brouwershaven ..	- 0 14	Havneby		{	- 1 7
Brunsbüttel	- 0 43	(Rømø)	- 0 17	St. Malo	+ 4 15
Burntisland	+ 0 39	Le Havre	- 5 5	Stornoway	+ 5 14
Calais	- 2 41	Helgoland	- 2 58	Stromnes	- 5 12
Cardiff	+ 5 15	Hellevoetsluis ...	+ 0 16	Sunderland	+ 1 30
Cherbourg	+ 6 8	Hirtshals	+ 2 11	Swansea Bay	+ 4 17
Cork	+ 3 34	Hull	+ 4 32	Tees Bar	+ 1 51
Cowes W	- 4 3	Hvide Sande	+ 0 6	Terschelling W ..	+ 6 21
{	- 3 3	Højer Sluse	+ 0 16	Texel Bar	+ 4 13
Cuxhaven	- 1 44	Kingstown	- 2 47	Thyborøn Havn ..	+ 1 36
Dartmouth	+ 4 32	Leith	+ 0 32	Torsminde	+ 0 47
Dublins Bar	- 2 46	Lister Dyb	- 1 10	Tynemouth Bar ..	+ 1 26
Dundee	+ 0 46	Liverpool	- 2 48	Vlissingen	- 1 12
Dungeness	- 3 42	Mandø,		Wick	- 2 49
Dunkerque	- 2 0	sydøstkysten ...	- 0 5	Wilhelmshaven ..	- 1 38
Elben, fyrsk. I ...	- 2 39	Newcastle	+ 1 40	Yarmouth Red ...	- 5 15

Eksempel på beregning af højvandsklokkeslæt

Højvande for Esbjerg 1983 den 13. febr. fm.

Højvande ved London Bridge 2^t 9^m G.M.T

Højv.-konstant for Esbjerg + 0 3

Højvande i Esbjerg den 13 febr. fm 2^t12^m G.M.T

Korrektion fra G.M.T.

til mellemeuropæisk tid M.E.T. ... + 1 0

Højv. i Esbjerg den 13 febr. fm ... 3^t12^m M.E.T

Højvande ved London Bridge 1983

Dato	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Dato
1	2 ^t 46 ^m 15 8	4 ^t 6 ^m 16 34	3 ^t 5 ^m 15 32	4 ^t 0 ^m 16 24	4 ^t 10 ^m 16 26	5 ^t 4 ^m 17 6	1
2	3 34 15 59	4 49 17 19	3 46 16 13	4 37 16 58	4 45 16 58	5 44 17 46	2
3	4 20 16 48	5 32 18 3	4 26 16 52	5 12 17 30	5 25 17 32	6 31 18 31	3
4	5 8 17 39	6 15 18 48	5 5 17 30	5 51 18 8	6 8 18 14	7 24 19 24	4
5	5 56 18 29	7 2 19 38	5 43 18 10	6 38 18 53	7 3 19 7	8 27 20 36	5
6	6 46 19 23	7 58 20 36	6 24 18 50	7 38 19 55	8 11 20 19	9 35 21 50	6
7	7 40 20 23	9 5 21 46	7 14 19 42	8 54 21 12	9 27 21 43	10 37 22 52	7
8	8 43 21 31	10 31 23 8	8 19 20 46	10 28 22 48	10 40 22 55	11 32 23 46	8
9	9 57 22 42	11 46 —	9 39 22 9	11 37 23 51	11 34 23 49	— 12 22	9
10	11 12 23 44	0 8 12 39	11 18 23 37	— 12 24	— 12 19	0 36 13 9	10
11	— 12 11	0 55 13 21	— 12 15	0 35 13 2	0 31 13 0	1 23 13 54	11
12	0 35 12 59	1 34 13 59	0 28 12 57	1 12 13 37	1 10 13 38	2 9 14 37	12
13	1 17 13 40	2 9 14 33	1 9 13 34	1 47 14 11	1 49 14 16	2 56 15 22	13
14	1 54 14 16	2 43 15 7	1 44 14 8	2 20 14 44	2 27 14 56	3 43 16 9	14
15	2 27 14 51	3 17 15 41	2 18 14 42	2 54 15 19	3 8 15 35	4 34 16 57	15
16	3 1 15 27	3 49 16 14	2 51 15 14	3 29 15 55	3 50 16 16	5 27 17 47	16
17	3 35 16 2	4 20 16 45	3 24 15 48	4 6 16 31	4 38 17 2	6 22 18 41	17
18	4 7 16 35	4 49 17 19	3 55 16 20	4 45 17 11	5 30 17 53	7 21 19 40	18
19	4 41 17 11	5 22 17 54	4 26 16 52	5 30 17 57	6 29 18 52	8 25 20 44	19
20	5 12 17 46	5 58 18 36	5 1 17 29	6 27 18 55	7 35 19 59	9 34 21 57	20
21	5 46 18 24	6 45 19 33	5 39 18 10	7 40 20 12	8 47 21 14	10 44 23 8	21
22	6 25 19 12	7 54 20 53	6 28 19 4	9 1 21 36	10 3 22 31	11 46 —	22
23	7 17 20 16	9 24 22 17	7 40 20 26	10 26 22 58	11 15 23 39	0 8 12 38	23
24	8 30 21 34	10 52 23 36	9 10 21 55	11 40 —	— 12 14	0 57 13 23	24
25	9 55 22 47	— 12 10	10 41 23 19	0 4 12 38	0 34 13 3	1 41 14 1	25
26	11 11 23 56	0 42 13 10	11 57 —	0 57 13 27	1 20 13 45	2 20 14 36	26
27	— 12 19	1 35 14 2	0 25 12 57	1 42 14 9	2 1 14 23	2 57 15 10	27
28	0 55 13 19	2 22 14 49	1 19 13 47	2 23 14 47	2 37 14 57	3 34 15 42	28
29	1 48 14 12	— —	2 4 14 30	3 0 15 22	3 14 15 29	4 10 16 16	29
30	2 36 15 1	— —	2 46 15 11	3 35 15 55	3 49 16 0	4 47 16 49	30
31	3 21 15 48	— —	3 24 15 49	— —	4 26 16 33	— —	31

Greenwich middelsoltid (G.M.T.)

Dato	Juli	August	September	Oktober	November	December	Dato
1	5 ^t 23 ^m 17 25	6 ^t 7 ^m 18 8	6 ^t 59 ^m 19 16	7 ^t 41 ^m 20 27	10 ^t 20 ^m 23 5	11 ^t 4 ^m 23 43	1
2	6 1 18 1	6 48 18 52	8 6 20 40	9 12 22 0	11 32 —	— 12 4	2
3	6 43 18 43	7 40 19 49	9 34 22 10	10 41 23 23	0 7 12 28	0 36 12 53	3
4	7 33 19 34	8 50 21 11	10 58 23 34	11 53 —	0 59 13 16	1 23 13 38	4
5	8 33 20 44	10 7 22 31	— 12 11	0 27 12 49	1 44 13 58	2 2 14 19	5
6	9 42 21 59	11 19 23 47	0 42 13 7	1 19 13 37	2 25 14 37	2 40 14 57	6
7	10 47 23 5	— 12 27	1 35 13 57	2 5 14 19	3 1 15 15	3 15 15 35	7
8	11 49 —	0 52 13 23	2 23 14 42	2 47 15 0	3 38 15 53	3 49 16 14	8
9	0 7 12 45	1 48 14 12	3 8 15 22	3 27 15 38	4 12 16 31	4 21 16 52	9
10	1 4 13 37	2 37 14 58	3 50 16 3	4 3 16 17	4 44 17 11	4 55 17 33	10
11	1 57 14 25	3 25 15 43	4 31 16 44	4 40 16 55	5 19 17 54	5 33 18 17	11
12	2 47 15 12	4 10 16 27	5 11 17 23	5 15 17 34	5 58 18 46	6 17 19 9	12
13	3 36 15 59	4 55 17 9	5 50 18 4	5 51 18 21	6 50 19 52	7 9 20 9	13
14	4 26 16 45	5 40 17 53	6 31 18 53	6 35 19 19	8 4 21 7	8 19 21 15	14
15	5 15 17 32	6 25 18 38	7 20 19 54	7 34 20 33	9 27 22 23	9 31 22 17	15
16	6 5 18 21	7 13 19 30	8 22 21 11	8 53 22 6	10 41 23 20	10 33 23 12	16
17	6 56 19 12	8 8 20 34	9 42 22 52	10 31 23 22	11 34 —	11 26 —	17
18	7 52 20 9	9 12 21 53	11 18 23 57	11 37 —	0 5 12 17	0 1 12 17	18
19	8 54 21 17	10 34 23 19	— 12 14	0 10 12 22	0 43 12 55	0 49 13 3	19
20	10 3 22 34	11 47 —	0 43 12 56	0 49 12 59	1 20 13 31	1 34 13 49	20
21	11 13 23 43	0 21 12 41	1 21 13 33	1 23 13 31	1 58 14 9	2 18 14 34	21
22	— 12 12	1 7 13 21	1 55 14 5	1 54 14 4	2 34 14 47	3 0 15 21	22
23	0 39 13 2	1 47 13 58	2 26 14 36	2 26 14 36	3 12 15 28	3 45 16 9	23
24	1 26 13 42	2 22 14 32	2 57 15 5	3 0 15 8	3 52 16 13	4 30 16 59	24
25	2 5 14 19	2 56 15 4	3 29 15 36	3 34 15 43	4 35 17 2	5 18 17 51	25
26	2 43 14 53	3 27 15 35	4 0 16 7	4 7 16 21	5 23 17 57	6 8 18 48	26
27	3 17 15 25	3 59 16 6	4 33 16 40	4 45 17 5	6 18 19 0	7 4 19 49	27
28	3 52 15 59	4 30 16 35	5 6 17 18	5 27 17 56	7 23 20 11	8 8 20 57	28
29	4 26 16 31	5 1 17 5	5 44 18 1	6 19 19 2	8 36 21 27	9 18 22 7	29
30	4 59 17 2	5 34 17 39	6 31 19 2	7 31 20 22	9 53 22 40	10 31 23 13	30
31	5 32 17 33	6 12 18 19	— —	8 57 21 48	— —	11 39 —	31

Tablel til sammenligning af vindstyrker og vindhastigheder

Betegnelse	Vindens virkninger		Beauforts skala	Vindhastighed middel gennem 10 min., målt 10 m over åbent, fladt terræn ^{a)}		
	på land	på åbent hav		knob	m/s	km/t
Stille	Røg stiger lige op	Havet spejlblankt	0	Min- dre end 1	0,0-0,2	Min- dre end 1
Næsten stille	Røgens drift viser netop vindens ret- ning; vind- fløje påvirkes ikke	Små fiskeskæl- lignende krus- ninger, men uden skum	1	1-3	0,3-1,5	1-5
Svag vind	Vinden føles i ansigtet; små blade bevæ- ger sig; vimp- pel løftes; vindfløj (i god stand) viser vindens ret- ning	Ganske korte småbølger, som ikke brydes	2	4-6	1,6-3,3	6-11
Let vind	Blade og små kviste ^{b)} bevæ- ger sig uaf- brudt; lette flag og vimp- ler strækkes	Kraftige små- bølger; toppene begynder at bry- des, glasagtigt skum	3	7-10	3,4-5,4	12-19
Jævn vind	Støv, løs sne og papir løf- tes; kviste og mindre grene ^{b)} bevæ- ger sig	Mindre bølger, ret hyppige skumtoppe	4	11-16	5,5-7,9	20-28

Betegnelse	Vindens virkninger		Beauforts skala	Vindhastighed middel gennem 10 min., målt 10 m over åbent, fladt terræn ^{a)}		
	på land	på åbent hav		knob	m/s	km/t
Frisk vind	Små løvtræer begynder at svaje ^{b)} ; toppede småbølger viser sig på damme og søer	Middelstore bølger af langagtig form; mange hvide skumtoppe (muligvis lidt skumsprøjt)	5	17–21	8,0–10,7	29–38
Hård vind	Store grene ^{b)} bevæger sig; det synger i telefonledninger	Store bølger; hvide skumtoppe overalt (sandsynligvis skumsprøjt)	6	22–27	10,8–13,8	39–49
Stiv kuling	Større træer bevæger sig; trættende at gå imod vinden	Hvidt skum fra brydende bølger begynder at føres i striber i vindens retning	7	28–33	13,9–17,1	50–61
Hård kuling	Kviste og grene ^{b)} brækkes af træerne; besværligt at gå imod vinden	Temmelig høje og ret lange bølger; bølgetoppenes kamme begynder at brydes til skumsprøjt, der føres i striber i vindens retning	8	34–40	17,2–20,7	62–74
Stormende kuling	Træstammer bevæges stærkt, store grene knækkes af træerne; tagsten kan blæse ned	Høje bølger; tætte skumstriber; bølgetoppene begynder at vælte over; skumsprøjt kan påvirke sigtbarheden	9	41–47	20,8–24,4	75–88

Betegnelse	Vindens virkninger		Beauforts skala	Vindhastighed middel gennem 10 min., målt 10 m over åbent, fladt terræn ^{a)}		
	på land	på åbent hav		knob	m/s	km/t
Storm (sjældnen i det indre af landet)	Træer rives op med rode; betydelige skader på huse	Meget høje bølger; havets overflade næsten helt hvid; skumsprøjt påvirker sigtbar- heden	10	48-55	24,5- 28,4	89- 102
Stærk storm (meget sjældnen)	Talrige ødelæggende virkninger; for at stå må man holde sig fast	Umådeligt høje søer; havet dækket af hvide skumflager; sigtbarheden forringes	11	56-63	28,5- 32,6	103- 117
Orkan (over- ordent- lig sjældnen)	Voldsomme ødelæggende virkninger	Luften fyldt med skum og sprøjt; sigtbarheden for- ringes væsentligt	12	64 og der- over	32,7 og der- over	118 og der- over

a) For visse specielle formål foretages måling over andre, kortere tidsrum og/eller i andre højder.

b) Gælder for løvklædte træer eller nåltræer; nøgne træer påvirkes ikke på samme måde.

Middeltemperatur, Celsius° (1931-60, international periode).

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Året
Skagen	0.4	- 0.2	1.4	5.3	10.4	14.0	16.7	16.4	13.3	9.3	5.5	3.0	8.0
Herning	- 0.4	- 0.7	1.4	6.0	11.0	14.3	16.1	15.6	12.5	8.1	4.5	1.9	7.5
Odense	0.1	- 0.1	2.0	6.7	11.5	14.9	16.8	16.4	13.2	8.8	5.1	2.3	8.1
København	0.1	- 0.1	1.9	6.6	11.8	15.6	17.8	17.2	13.9	9.3	5.4	2.5	8.5
Dueodde	0.3	- 0.2	1.3	5.0	9.4	14.0	17.0	17.1	14.0	9.6	5.5	2.7	8.0
Stockholm	- 2.9	- 3.1	- 0.7	4.4	10.1	14.9	17.8	16.6	12.2	7.1	2.8	0.1	6.6
Helsinki	- 6.8	- 7.4	- 4.1	2.2	9.0	14.3	17.1	15.6	10.4	4.8	0.6	- 3.2	4.4
Oslo	- 4.7	- 4.0	- 0.5	4.8	10.7	14.7	17.3	15.9	11.3	5.9	1.1	- 2.0	5.9
Reykjavik	- 0.4	- 0.1	1.5	3.1	6.9	9.5	11.2	10.8	8.6	4.9	2.6	0.9	5.0
Edinburgh	3.3	3.6	5.2	7.4	9.9	12.9	14.8	14.4	12.5	9.4	6.3	4.6	8.7
London	4.2	4.4	6.6	9.3	12.4	15.8	17.6	17.2	14.8	10.8	7.2	5.2	10.5
Paris	3.1	3.8	7.2	10.3	14.0	17.1	19.0	18.5	15.9	11.1	6.8	4.1	10.9
Nice	7.5	8.5	10.8	13.3	16.7	20.1	22.7	22.5	20.3	16.0	11.5	8.2	14.8
Lisboa	10.8	11.6	13.6	15.6	17.2	20.1	22.2	22.5	21.2	18.2	14.4	11.5	16.6
Madrid	4.9	6.5	10.0	12.7	15.7	20.6	24.2	23.7	19.8	14.0	8.9	5.6	13.9
Roma	8.0	9.0	10.9	13.7	17.5	21.6	24.4	24.2	21.5	17.2	12.7	9.5	15.9
Berlin	- 0.5	0.2	3.9	9.0	14.3	17.7	19.4	18.8	15.0	9.6	4.7	1.2	9.5
Praha	- 2.6	- 1.6	2.7	7.8	12.9	16.2	17.9	17.4	13.9	8.2	3.1	- 0.8	7.9
Wien	- 1.4	0.4	4.7	10.3	14.8	18.1	19.9	19.3	15.6	9.8	4.8	1.0	9.8
Budapest	- 1.1	1.0	5.8	11.8	16.8	20.2	22.2	21.4	17.4	11.3	5.8	1.5	11.2
Istanbul	4.6	4.3	5.3	9.7	14.9	19.6	22.2	22.0	17.9	13.8	10.3	6.9	12.6
Athen	9.3	9.9	11.3	15.3	20.0	24.6	27.6	27.4	23.5	19.0	14.7	11.0	12.6

Warszawa ³⁾	- 2.4	- 3.3	0.6	7.3	12.9	17.3	18.7	17.8	13.1	8.2	3.0	0.4	7.8
Leningrad	- 7.6	- 7.9	- 4.3	3.3	9.9	15.4	18.4	16.8	11.2	5.1	- 0.2	- 4.4	4.6
Moskva	- 9.9	- 9.5	- 4.2	4.7	11.9	16.8	19.0	17.1	11.2	4.5	- 1.9	- 6.8	4.4
Kijev	- 6.1	- 5.2	- 0.5	7.6	14.7	18.6	20.4	19.3	14.2	7.5	1.4	- 2.9	7.4
Odessa	- 2.2	- 1.9	1.7	8.4	14.9	19.7	22.4	21.6	17.0	11.1	5.4	0.4	9.9
Omsk	-19.2	-17.7	-11.4	2.3	11.3	17.2	18.8	16.2	10.4	2.2	- 9.3	-16.5	0.4
Irkutsk	-20.8	-17.8	- 9.3	1.6	8.8	15.4	17.9	15.1	8.2	1.1	-10.8	-18.5	- 0.8
Tokyo	3.7	4.3	7.6	13.1	17.6	21.1	25.1	26.4	22.8	16.7	11.3	6.1	14.7
Peking	- 4.7	- 1.9	4.7	13.7	20.0	24.5	26.2	24.8	20.0	12.9	4.1	- 2.7	11.8
Bangkok ³⁾	26.1	27.6	29.2	30.3	29.8	28.9	28.4	28.2	27.9	27.6	26.7	25.5	28.0
Djakarta (Batavia)	26.2	26.3	27.1	27.2	27.3	27.0	26.7	27.0	27.4	27.4	26.9	26.6	26.9
Calcutta	20.2	23.0	27.9	30.1	31.1	30.4	29.1	29.1	29.2	27.9	24.0	20.6	26.8
Teheran ²⁾	3.5	5.2	10.2	15.4	21.2	26.1	29.5	28.4	24.6	18.3	10.6	4.9	16.5
Jerusalem	8.6	9.4	11.8	15.9	20.2	21.9	23.3	23.5	21.8	20.0	15.4	10.8	16.9
Kairo	14.0	15.1	17.8	21.2	25.3	27.6	28.9	28.6	26.3	24.2	19.9	15.5	22.0
Alger	10.3	10.8	13.0	15.2	18.0	21.8	24.4	25.1	23.1	18.9	14.9	11.7	17.3
Tenerife (Santa Cruz) ..	17.4	17.5	18.2	19.2	20.4	22.2	24.2	24.7	24.1	22.7	20.5	18.4	20.8
Lagos ³⁾	26.7	27.5	27.7	27.4	26.7	25.6	24.4	24.3	25.0	25.6	26.8	26.8	26.2
Kapstaden ³⁾	20.3	20.0	18.8	16.1	14.0	12.6	11.6	12.3	13.7	15.0	17.6	19.3	15.9
Sydney	21.9	21.9	21.2	18.3	15.7	13.1	12.3	13.4	15.3	17.6	19.4	21.0	17.6
Wellington ⁵⁾	15.4	15.7	14.6	13.2	10.7	8.8	7.8	8.4	9.5	11.0	12.6	14.4	11.8
San Francisco	9.2	10.5	11.8	13.2	14.6	16.2	17.1	17.1	17.7	15.8	12.7	10.1	13.8
Chicago	- 3.3	- 2.3	2.4	9.5	15.6	21.5	24.3	23.6	19.1	13.0	4.4	- 1.6	10.5
New York	0.9	0.9	4.9	10.7	16.7	21.9	24.9	24.1	20.4	14.8	8.6	2.4	12.6
New Orleans	12.3	13.4	15.8	19.4	23.3	26.4	27.3	27.4	25.4	21.1	15.3	12.7	20.0

1) Periode 1941-60.

5) Periode 1928-58

2) Periode 1943-60

3) Periode 1951-60

4) Periode 1958-68

Middeltemperatur, Celsius° (1931-60, international periode).

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Året
Mexico City	12.1	13.8	16.1	17.1	17.4	17.0	15.9	15.9	15.6	14.7	13.3	12.2	15.1
Rio de Janeiro	25.9	26.1	25.5	23.9	22.3	21.3	20.8	21.1	21.5	22.3	23.1	24.4	23.2
Buenos Aires	23.7	23.0	20.7	16.6	13.7	11.1	10.6	11.5	13.6	16.5	19.5	22.1	16.9
Valparaiso	17.8	17.7	16.4	14.4	13.3	12.1	11.6	11.7	12.9	13.6	15.3	16.9	14.5
Lima	21.5	22.3	21.9	20.1	17.8	16.0	15.3	15.1	15.4	16.3	17.7	19.4	18.2
Honolulu	22.5	22.4	22.7	23.4	24.4	25.5	26.0	26.3	26.2	25.7	24.4	23.1	24.4
Tahiti ¹⁾	26.0	26.2	26.5	26.3	25.5	24.6	24.1	23.9	24.3	24.8	25.6	26.0	25.3
Vostok (Antarktis) ⁴⁾	-33.4	-44.2	-57.4	-65.7	-66.2	-66.0	-66.7	-68.4	-65.6	-57.4	-43.6	-32.7	-55.6

¹⁾ Periode 1941-60. ²⁾ Periode 1943-60 ³⁾ Periode 1951-60 ⁴⁾ Periode 1958-68 ⁵⁾ Periode 1928-58

Middeltemperatur i rigets fjernere dele (1931-60, international periode).

Celsius°	Vinter	Forår	Sommer	Efterår	Året
Tórshavn, Færøerne	4.2	5.8	10.4	8.0	7.1
Angmagssalik, Grønland ..	- 6.5	- 2.0	6.5	0.4	- 0.4
Ivigtut, ...	- 4.6	1.0	9.0	1.9	1.8
Godthåb, ...	- 7.0	- 2.3	6.8	0.1	- 0.6
Jakobshavn, ...	-12.8	- 6.8	7.1	- 2.7	- 3.8
Umanak, ...	-12.5	- 8.6	6.9	- 1.5	- 3.9
Upernavik, ...	-16.3	-11.5	4.9	- 3.2	-

Middelnedbør, millimeter, (1931-60, international periode).

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Året
Skagen	46	32	25	41	33	50	61	66	72	69	67	49	611
Herning	73	49	40	42	39	49	85	94	83	87	71	65	777
Odense	49	35	30	35	39	46	64	80	56	63	49	46	592
København	49	39	32	38	42	47	71	66	62	59	48	49	602
Dueodde	48	33	29	31	32	42	57	58	61	60	54	48	553
Stockholm	43	30	26	31	34	45	61	76	60	48	53	48	555
Oslo	49	35	26	44	44	71	84	96	83	76	69	63	740
Reykjavik	90	65	65	53	42	41	48	66	72	97	85	81	805
London	53	40	37	38	46	46	56	59	50	57	64	48	594
Paris	54	43	32	38	52	50	55	62	51	49	50	49	585
Lisboa	111	76	109	54	44	16	3	4	33	62	93	103	708
Madrid	38	34	45	44	44	27	11	14	31	53	47	48	436
Roma	83	73	52	50	48	18	9	18	70	110	113	105	749
Berlin	41	37	30	39	44	60	67	65	45	45	44	39	556
Wien	40	43	45	45	70	67	83	72	41	56	53	45	660
Istanbul	88	80	61	37	32	28	27	22	49	62	87	96	669
Athen	62	36	38	23	23	14	6	7	15	51	56	71	402
Moskva	31	28	33	35	52	67	74	74	58	51	36	36	575

De side 77-87 opgive data og kort er meddelt af Meteorologisk Institut. Det samme gælder om de under hver måned angivne femdøgnsmiddeltemperaturer. Alle meteorologiske data er baseret på 30 års iagttagelser (1931-60), hvor intet andet er anført. Ved vinter forstås månederne december (foregående år), januar og februar, ved forår månederne marts-maj, ved sommer månederne juni-august, ved efterår månederne september-november.

Tabeller til omregning af barometerstande

I

Omregning af millimeter til millibar og engelske tommer

Milli- meter	Milli- bar	En- gelske tommer	Milli- meter	Milli- bar	En- gelske tommer	Milli- meter	Milli- bar	En- gelske tommer
705	939.9	27.76	735	979.9	28.94	765	1019.9	30.12
706	941.3	27.80	736	981.3	28.98	766	1021.2	30.16
707	942.6	27.83	737	982.6	29.02	767	1022.6	30.20
708	943.9	27.87	738	983.9	29.06	768	1023.9	30.24
709	945.3	27.91	739	985.3	29.09	769	1025.2	30.28
710	946.6	27.95	740	986.6	29.13	770	1026.6	30.31
711	947.9	27.99	741	987.9	29.17	771	1027.9	30.35
712	949.3	28.03	742	989.3	29.21	772	1029.2	30.39
713	950.6	28.07	743	990.6	29.25	773	1030.6	30.43
714	951.9	28.11	744	991.9	29.29	774	1031.9	30.47
715	953.3	28.15	745	993.3	29.33	775	1033.2	30.51
716	954.6	28.19	746	994.6	29.37	776	1034.6	30.55
717	955.9	28.23	747	995.9	29.41	777	1035.9	30.59
718	957.3	28.27	748	997.3	29.45	778	1037.2	30.63
719	958.6	28.31	749	998.6	29.49	779	1038.6	30.67
720	959.9	28.35	750	999.9	29.53	780	1039.9	30.71
721	961.3	28.39	751	1001.3	29.57	781	1041.2	30.75
722	962.6	28.43	752	1002.6	29.61	782	1042.6	30.79
723	963.9	28.46	753	1003.9	29.65	783	1043.9	30.83
724	965.3	28.50	754	1005.3	29.69	784	1045.2	30.87
725	966.6	28.54	755	1006.6	29.72	785	1046.6	30.91
726	967.9	28.58	756	1007.9	29.76	786	1047.9	30.94
727	969.3	28.62	757	1009.3	29.80	787	1049.2	30.98
728	970.6	28.66	758	1010.6	29.84	788	1050.6	31.02
729	971.9	28.70	759	1011.9	29.88	789	1051.9	31.06
730	973.3	28.74	760	1013.3	29.92	790	1053.2	31.10
731	974.6	28.78	761	1014.6	29.96	791	1054.6	31.14
732	975.9	28.82	762	1015.9	30.00	792	1055.9	31.18
733	977.3	28.86	763	1017.2	30.04	793	1057.2	31.22
734	978.6	28.90	764	1018.6	30.08	794	1058.6	31.26

II

Omregning af millibar til millimeter og engelske tommer

Milli- bar	Milli- meter	En- gelske tommer	Milli- bar	Milli- meter	En- gelske tommer	Milli- bar	Milli- meter	En- gelske tommer
940	705.1	27.76	980	735.1	28.94	1020	765.1	30.12
941	705.8	27.79	981	735.8	28.97	1021	765.8	30.15
942	706.6	27.82	982	736.6	29.00	1022	766.6	30.18
943	707.3	27.85	983	737.3	29.03	1023	767.3	30.21
944	708.1	27.88	984	738.1	29.06	1024	768.1	30.24
945	708.8	27.91	985	738.8	29.09	1025	768.8	30.27
946	709.6	27.94	986	739.6	29.12	1026	769.6	30.30
947	710.3	27.96	987	740.3	29.15	1027	770.3	30.33
948	711.1	27.99	988	741.1	29.18	1028	771.1	30.36
949	711.8	28.02	989	741.8	29.21	1029	771.8	30.39
950	712.6	28.05	990	742.6	29.23	1030	772.6	30.42
951	713.3	28.08	991	743.3	29.26	1031	773.3	30.45
952	714.1	28.11	992	744.1	29.29	1032	774.1	30.47
953	714.8	28.14	993	744.8	29.32	1033	774.8	30.50
954	715.6	28.17	994	745.6	29.35	1034	775.6	30.53
955	716.3	28.20	995	746.3	29.38	1035	776.3	30.56
956	717.1	28.23	996	747.1	29.41	1036	777.1	30.59
957	717.8	28.26	997	747.8	29.44	1037	777.8	30.62
958	718.6	28.29	998	748.6	29.47	1038	778.6	30.65
959	719.3	28.32	999	749.3	29.50	1039	779.3	30.68
960	720.1	28.35	1000	750.1	29.53	1040	780.1	30.71
961	720.8	28.38	1001	750.8	29.56	1041	780.8	30.74
962	721.6	28.41	1002	751.6	29.59	1042	781.6	30.77
963	722.3	28.44	1003	752.3	29.62	1043	782.3	30.80
964	723.1	28.47	1004	753.1	29.65	1044	783.1	30.83
965	723.8	28.50	1005	753.8	29.68	1045	783.8	30.86
966	724.6	28.53	1006	754.6	29.71	1046	784.6	30.89
967	725.3	28.56	1007	755.3	29.74	1047	785.3	30.92
968	726.1	28.59	1008	756.1	29.77	1048	786.1	30.95
969	726.8	28.61	1009	756.8	29.80	1049	786.8	30.98
970	727.6	28.64	1010	757.6	29.83	1050	787.6	31.01
971	728.3	28.67	1011	758.3	29.85	1051	788.3	31.04
972	729.1	28.70	1012	759.1	29.88	1052	789.1	31.07
973	729.8	28.73	1013	759.8	29.91	1053	789.8	31.10
974	730.6	28.76	1014	760.6	29.94	1054	790.6	31.12
975	731.3	28.79	1015	761.3	29.97	1055	791.3	31.15
976	732.1	28.82	1016	762.1	30.00	1056	792.1	31.18
977	732.8	28.85	1017	762.8	30.03	1057	792.8	31.21
978	733.6	28.88	1018	763.6	30.06	1058	793.6	31.24
979	734.3	28.91	1019	764.3	30.09	1059	794.3	31.27

For anvendelsen af foranstående tabeller bemærkes, at en aflæsning i tommer (in.) eller millimeter (mm) af et kviksølvbarometer før omregning til millibar (mb) skal korrigeres til 0° Celsius. Hvis barometret ikke er indrettet til at vise rigtigt ved normaltyngden, skal der også korrigeres for tyngde. Ved 55° br. er denne korrektion 0,67 mm og i København 0,7 mm.

1 mb svarer til trykket af en 0,750062 mm eller 0,0295300 in. høj kviksølv søjle ved temperaturen 0° Celsius og normaltyngden 980,665 cm/sek².

Den meteorologiske verdensorganisation (WMO) angiver følgende relationer:

$$\begin{aligned} 1 \text{ in.} &= 25,4 \text{ mm}; 1 \text{ mm} = 0,03937008 \text{ in.}; \\ 1 \text{ mb} &= 0,750062 \text{ (mm Hg)}_n = 0,0295300 \text{ (in. Hg)}_n; \\ 1 \text{ (mm Hg)}_n &= 1,333224 \text{ mb} = 0,03937008 \text{ (in. Hg)}_n. \end{aligned}$$

WMO har principielt vedtaget, at lufttrykket skal angives i hectopascal (hPa) i alle meldinger (indtil videre dog undtagen i visse meldinger til aeronautiske formål), men accepterer imidlertid fortsat benyttelse af mb. Indførelse af hPa medfører ikke anvendelse af yderligere omsætningstabeller, idet 1 hPa = 1 mb.

Jordmagnetiske forhold i Danmark

(med Færøerne og Grønland)

Misvisningen eller den jordmagnetiske deklination er vinklen mellem kompasnåleens nordretning og geografisk nord, idet denne vinkel regnes positiv, når kompasnåleens nordende peger øst for geografisk nord, i modsat tilfælde negativ. På det herhos gengivne kort er den magnetiske deklination forudberegnet for midten af år 1985, og der er tegnet linier – isogoner – gennem steder med samme magnetiske deklination. Det kan tilføjes, at misvisningsforholdene syd for Hanstholm, SW for Silkeborg og syd for Korsør er lidt mere indviklede end angivet på kortet. Dog overstiger afvigelserne fra de værdier, der fremgår af kortet, normalt ikke 1°.

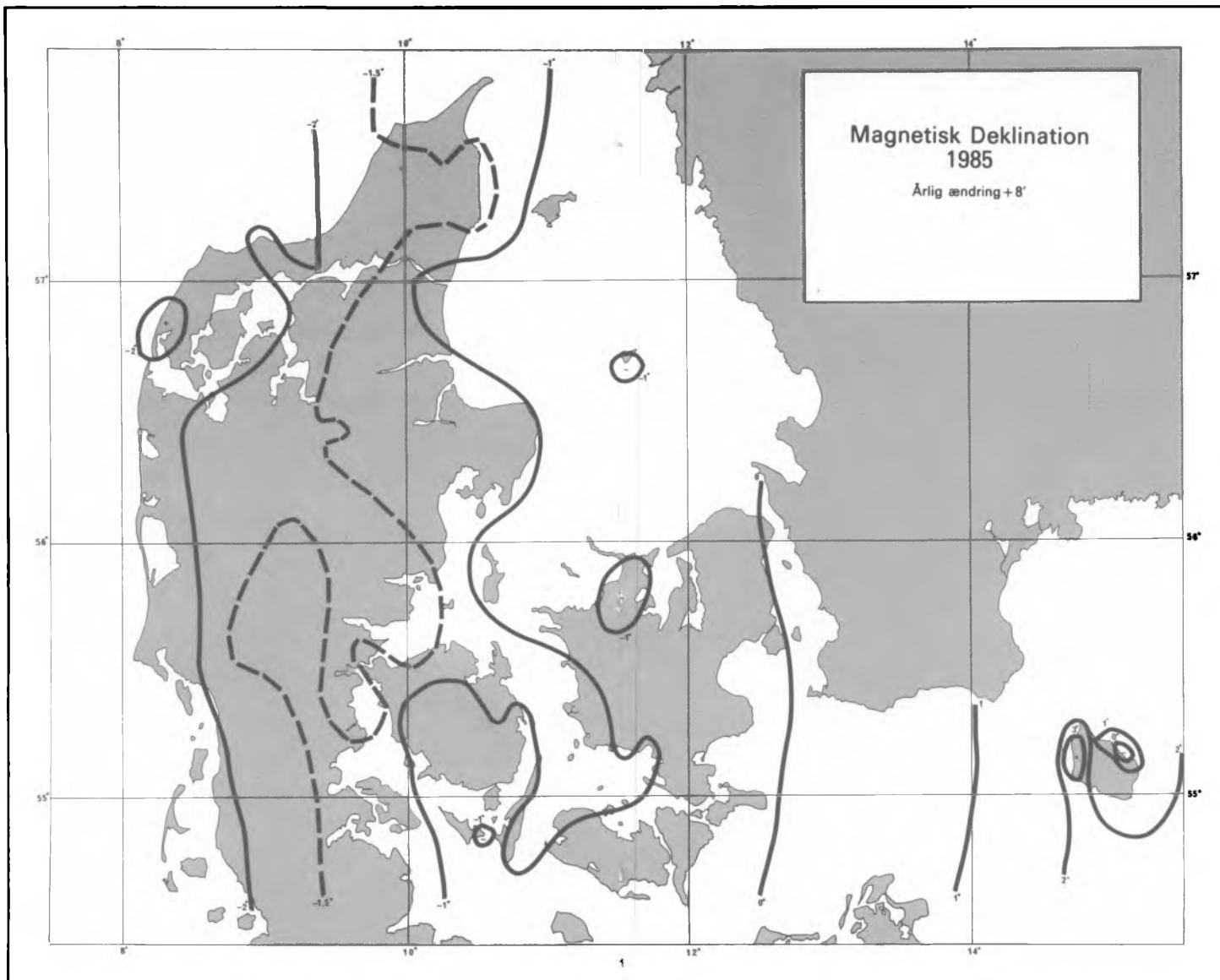
På Bornholm kan man imidlertid visse steder træffe afvigelser på endog flere grader ved sammenligning med kortets værdier. I hovedtrækkene er – som det fremgår af kortet – en østlig misvisning dominerede på Vestbornholm, medens en kyststrækning mod nordøst indtil videre har vestlig misvisning som andetsteds i Danmark.

I indeværende århundrede er kompasnåleens visning her i landet blevet mindre og mindre vestlig fra år til år. Den årlige ændring, der altså gør misvisningen mere og mere østlig, var ret lille – nær 1 bueminut – sidst i tresserne, men steg derefter og var sidst i halvfjerdserne steget til ca. 8 bueminutter.

Den magnetiske hældningsnåls vinkel med det vandrette plan kaldes inklinationen og regnes positiv, når nåleens nordende peger nedefter. I det nordlige Jylland er den mellem 70° og 71°, i det sydlige Jylland og på øerne normalt mellem 69° og 70°.

Anvendes mikrotlesla*) som enhed for det jordmagnetiske felt, kan for første halvdel af firserne den vandrette komponent eller horisontalintensiteten sættes til 16.3 ved Skagen, til 17.0 omkring 56° nordl. br., til 17.7 i

**Kort over
Magnetisk Deklination
år 1985**
(vestl. dekl. negativ, østl. dekl. positiv)

de dele af landet, der ligger syd for 55° nordl. br., og til 17.5 på Bornholm, idet der her dog må regnes med en del lokale afvigelser til begge sider.

Jordmagnetismens lodrette komponent eller vertikalintensiteten er for første halvdel af firserne omkring 46.9 nord for 57° nordl. br., medens den omkring 56° nordl. br. er omkring 46.4 og i de sydligste egne af Danmark ca. 45.9 . Med hensyn til Bornholm må det tilføjes, at vertikalintensiteten varierer en del fra sted til sted, men gennemgående ligger mellem 46.4 og 46.9 .

Både horisontalintensiteten og vertikalintensiteten er for tiden tiltagende i Danmark. For begge var den årlige forøgelse i årene omkring 1980 lidt mindre end én promille. Dette er der taget hensyn til i de ovennævnte værdier.

På Færøerne og på Grønland peger kompasnålen ret meget vest for geografisk nord, og misvisningen er altså negativ. For år 1980 lå den numeriske værdi i området ved Færøerne gennemgående mellem 12° og 13° . For Grønlands vedkommende måtte i 1980 langs hele østkysten fra Kap Tobin til station Nord regnes med 26° – 30° , ved Kap Farvel med 32° , ved Ivigtut med 35° , ved Godhavn med 47° , og ved Etah med ca 77° .

Horisontalintensiteten er på Færøerne og Grønland næsten overalt betydeligt mindre end i det øvrige Danmark, medens vertikalintensiteten er større. Imidlertid optræder der store variationer fra sted til sted i såvel horisontalintensitet som vertikalintensitet, hovedsagelig som følge af magnetiske egenskaber i de omgivende bjergarter.

*) En mikrotesla (μT) er tusind gange så stor som den hidtil anvendte enhed gamma, medens en nanotesla (nT) netop svarer til én gamma. Begge de nævnte enheder er afledet af den internationalt anbefalede enhed tesla (SI-systemet), som følgelig svarer ti ialt $1000.000.000$ gamma. Definitionsmæssigt er tesla det samme som weber/ m^2 , hvilken enhed igen er 10.000 gauss.

Danske tidssignaler

Telefon- og radio-tidssignalet (»frk. klokken«, 0055).

Fra Københavns Telefonaktieselskabs uranlæg i Borups Alle udsendes tidssignaler med 10 sekunders mellemrum. På teleteknisk Forskningslaboratorium kontrolleres tidssignalernes stand i forhold til UTC tidsskalaen. Afvigelserne er normalt mindre end 5 ms. Uranlæggets tidssignaler fordeles 1) over hele landet via telefonnettet, der – afhængigt af koblingsvejen – i almindelighed forsinkes signalet noget, mindre end 10 ms. 2) til Danmarks Radio, hvorfra de transmitteres i forbindelse med de officielle radioprogrammer med en forsinkelse mindre end 5 ms.

Fortegnelse over de vigtigste fyr i Danmark

(Sluttet 1. marts 1982)

Fyrene brænder i almindelighed hele året rundt omtrent fra Sølens nedgang til dens opgang. Når farveskæret ikke er angivet, er det hvidt. Den ved et fyr i denne fortegnelse angivne synsvidde, er den *optiske* synsvidde (lysevne), som er den afstand, i hvilken fyrene kan ses i klart vejr. En sømil er 1852 meter. Lysets højde over daglig vandstand er angivet i meter. Kompasgrader er angivet retvisende.

Den fuldstændige officielle fyrfortegnelse udgives af Farvandsdirektoratet.

Forandring i fyrbelysningen meddeles i Efterretninger for Søfarende, der ugentlig udsendes fra Farvandsdirektoratet.

Almindelige oplysninger

Fyrstationer

Efter fyrenes anvendelse kan disse deles i følgende arter:

Anduvningsfyr. Kraftigt lysende fyr på kysten.

Vinkelfyr. Fyr, som til vejledning for sejladsen er inddelt i vinkler (lysvinkler) med forskellig karakter eller farve.

Ledefyr. To, eller flere fyr, der ved at holdes overet i samme linie eller ved, at et fyr holdes vandrede mellem to andre fyr, benyttes til at lede gennem et løb eller udenom en grund. De højeste, bageste fyr kaldes bagfyr, de laveste, forreste fyr kaldes forfyr. Fyr, som ligger mellem bagfyr og forfyr, kaldes mellemfyr.

Bifyr. Fyr, der vises fra samme bygning som det egentlige fyr.

Tværmærkefyr. Fyr, der tjener som hjælpefyr ved kursændringer e.l.

Varselsfyr. Fyr, som angiver kablers leje, kloakledninger, øvelsespladser m.m.

Signalfyr. Fyr, som angiver havnesignaler, brosignaler o.l.

Luftfartsfyr. (Lft.) Til vejledning for lufttrafikken findes luftfartsfyr med stor lysstyrke.

Hindringslys for luftfarten (Hl.) kan findes på høje radiomaster, tårne, skorstene o.l. til advarsel for flyvere. Fyrene viser som regel hvide et-blink.

Efter karakteren inddeles fyrene i:

1. **Fast fyr (Fst.)**, som viser stadigt, uforandret lys.
2. **Blinkfyr (Blk.)**, som viser blink eller grupper af blink med mellemliggende mørke, hvilke gentages med regelmæssige mellemrum.
3. **Fyr med isofase (Iso.)** er kendetegnet ved, at alle lys- og mørkeperioder er lige lange.
4. **Fyr med formørkelser (Fmk.)**, som viser stadigt lys, der med regelmæssige mellemrum afbrydes af en eller flere mørkeperioder, hvorefter de igen viser stadigt lys.
5. **Fast fyr med blink (Fst. Blk.)**, som viser stadigt lys, varieret med blink eller grupper af blink af større lysstyrke end det stadige lys, med en kort formørkelse før og efter hvert blink.
6. **Vekslede fyr (Vksl.)**, hvis lys i samme lysvinkel pludselig skifter farve. Fyrkaraktererne 2, 3 og 4 kan også være vekslende.
7. **Fyr med hurtigblink (Q-Blk.)**, som viser blink i hurtig, uafbrudt rækkefølge (60-240 blink hvert minut).

Fyrskibe

De danske fyrskibe er malet røde med et hvidt kors, i hvis vandrette stribe stationens navn er malet med sorte bogstaver.

Fyrskibene er foruden lanternen forsynet med et mekanisk tågesignalsapparat samt med radiofyr (RC) og radarsvarefyr (Racon).

Der er nu (i 1983) kun udlagt 2 danske fyrskibe (Anholt N. og Møn SE.).

Forkortelser

br.	bredde.	m.	minut.
E.	øst.	N.	nord.
fmk.	fyr med formørkelser.	Q-Blk.	hurtigblink.
gr.	grøn.	r.	rød.
hv.	hvid.	S.	syd.
Iso.	lys og mørke lige langt.	s.	sekund.
lg.	længde.	TS.	tågesignal.
		W.	vest.
RC.	Cirkulære radiofyr (cirkular radio beacons), der udsender samme signal i alle retninger.		
RD.	Retningsradiofyr (directional radio beacons), der udsender forskellige signaler i forskellige retninger.		
Racon	Radarsvarefyr (radar beacons).		

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. / "	Fyrkarakter	Syns- vidde i sømil	Flamme- højde i meter	Anmærkning
I. Nordsøen og Skagerrak.					
Jørg. (1962)	55 28 55 8 22 05	Q-Blk.	7	8	
Fovrføld. (1966)	55 29 05 8 23 50	Rødt to-blk. hver 10 s.	3	10	
Fovrføld N. (1969)	55 29 20 8 23 52	Hv., r. og gr. lys: to-fmk. hver 6 s.	5	7	
Sædenstrand. Bagfyr (1953)	55 30 13 8 25 00	Fast lys.	18	37	Leder overet i pejling 54° gennem den gra- vede rende over Grå- dyb.
- (1873)	Mellem- fyr. 55 29 59 8 24 26	Iso. 4 s.	21	27	
- (1873)	Forfyr. 55 29 47 8 23 57	Iso. 2 s.	21	13	
Blåvandshuk. (1888)	55 33 31 8 05 04	Tre-blk. hver 20 s.	23	55	RC.
Hvide Sande. (1948)	56 00 02 8 07 25	Fast lys	14	27	
Hvide Sande Læmole. (1964)	55 59 59 8 06 37	Rødt et-blk. hver 3 s.	3	6	
Lyngvig. (1906)	56 03 01 8 06 18	Et-blk. hver 5 s.	22	53	
Torsminde. (1967)	56 22 28 8 07 10	Fast lys.	14	30	TS: En-tone hver 30 s.
Bovbjerg. (1877)	56 30 50 8 07 16	To blk. hver 15 s.	16	62	
Thyborøn. Anduvningsfyr. (1931)	56 42 32 8 13 00	Tre blk. hver 10 s.	16	24	TS: En-tone hver 30 s. RC.
Lodbjerg. (1884)	56 49 27 8 15 51	To-blk. hver 20 s.	23	48	
Hænstholt. (1843)	57 06 48 8 36 00	Tre-blk. hver 20 s.	26	65	RC.

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Hirtshals. (1863)	57 35 07 9 56 36	Fast lys med et-blk. hver 30 s.	18	57	TS: To-toner hvert 1 m. RC.
Skagen W. (1956)	57 44 58 10 35 47	Hv. og r. tre-blk. hver 10 s.	17	31	TS: Tre-toner hvert 1 m. RC.
Skagen. (1561)	57 44 10 10 37 54	Et-blk. hver 4 s.	23	44	
II. Limfjorden, W.-lige del.					
Thyborøn Kanal. Bagfyr (1897)	56 43 22 8 14 33	Hv., r. og gr. lys; en-fmk- hver 5 s.	11	17	
- Forfyr. (1913)	56 43 16 8 14 08	Iso. 2 s.	8	10	
Thyborøn Tange N. (1911)	56 42 24 8 13 29	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 12 s.	12	6	
Oddesund Bro. (1938)	56 34 45 8 33 28	Iso. hv. r. gr. 2 s.	11	10	TS: En-tone hver 20 s.
Grisetåodde. (1909)	56 34 53 8 34 03	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	10	8	
Sillerslev. Bagfyr (1911)	56 41 32 8 44 32	Iso. 4 s.	14	28	
- Forfyr. (1911)	56 40 59 8 43 57	Iso. 2 s.	14	10	
Langerodde. (1911)	56 42 50 8 50 07	Iso. hv. r. gr. 2 s.	14	9	
Glyngøre. (1911)	56 45 53 8 51 51	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	12	8	
Vodstrup. (1911)	56 48 25 8 52 24	Iso. hv. r. gr. 2 s.	12	16	
Fur. (1911)	56 50 19 8 58 30	Hv., r. og gr. lys; en fmk. hver 5 s.	12	13	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
III. Limfjorden, E.-lige del.					
Egense. Bagfyr (1978)	56 58 53 10 18 11	Iso. 4 s.	12	20	Bagfyret, holdt midt imellem de to forfyr i pejling 294° angiver den gravede rende over barren.
- N.-lige Forfyr. (1895)	56 58 25 10 20 06	Et-blk. gr. 3 s.	9	5	
- S.-lige forfyr. (1895)	56 58 24 10 20 06	Et-blk. r. 3 s.	9	5	
Løgster Grunde. Bagfyr. (1908)	56 58 26 9 17 25	Iso. 4 s.	17	38	Bagfyret, holdt midt imellem de to forfyr, angiver den gravede rende.
- S.-lige Forfyr. (1908)	56 58 12 9 15 10	Iso. gr. 2 s.	13	9	
- N.-lige Forfyr. (1908)	56 58 12 9 15 10	Iso. r. 2 s.	13	9	
IV. Kattegat, Østerrende.					
Syrodde. (1922)	57 19 11 11 12 01	Hv. og r. et-blk. hver 3 s.	8	12	TS: To-toner hver 20 s. RC: Racon.
Anholt. (1561)	56 44 17 11 39 06	Et-blk. hver 10 s.	19	40	
Anholt Knob. Fyrskib. (1842)	56 45 24 11 52 58	To-blk. hver 20 s.	12	16	
Lysegrund. (1892)	56 18 12 11 47 49	To-blk. hver 5 s.	5	8	
Hessele. (1841)	56 11 50 11 42 40	Fire-blk. hver 20 s.	18	40	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seemil	Flamme- højde i meter	Anmærkning
IV. Kattegat, Vesterrenden					
Hirsholm. (1838)	57 29 10 10 37 33	Tre-blk. hver 30 s.	22	30	TS: Tre-toner hvert 1 m. RC.
Nordre-Rønner. (1880)	57 21 39 10 55 28	Fire-blk. hver 15 s.	14	16	
Læsø Rende. Fyrbåke. (1965)	57 13 10 10 40 25	Hv., r. og gr. to-blk. hver 20 s.	18	25	TS: To-toner hver 20 s. RC. Racon.
Hals Bærre. Fyr. (1912)	56 57 19 10 25 36	Et-blk. hver 10 s.	26	18	TS: En-tone hver 30 s. RC. Racon.
Hals Bærre. Bifyr. (1912)	Samme tårn.	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 6 s.	12	15	
Ålborg Bugt. Fyr. (1973)	56 51 04 10 36 25	Hv. og r. tre-blk. hver 10 s.	8	10	Racon.
Als Odde. Bagfyr (1930)	56 42 34 10 19 21	Iso. 4 s.	12	20	Leder overet i pejling 262° gennem den græ- vede rende.
- Forfyr. (1930)	56 42 42 10 20 52	Iso. 2 s.	10	7	
Udbyhøj. (1894)	56 35 26 10 19 17	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	15	35	
Anholt Havn. (1903)	56 42 55 11 30 32	Iso. hv. r. gr. 4 s.	14	8	TS: To-toner hver 30 s.
Gjerrild. (1895)	56 31 43 10 49 52	Hv. og gr. fire-blk. hver 20 s.	14	27	
Fornæs. (1839)	56 26 38 10 57 31	Et-blk. hver 20 s.	23	32	TS: En-tone hvert 1 m.
Sjællands Rev N. Fyrbåke (1971)	56 06 05 11 12 10	Iso. hv. r. gr. 2 s.	22	25	TS: To-toner hver 30 s. RC. Racon.
Yderflak. Fyrbåke. (1971)	56 04 02 11 01 27	Hv., r. gr. et-blk. hver 3 s.	8	10	
Hjelm. (1856)	56 08 02 10 48 22	Iso. hv. r. gr. 8 s.	18	61	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Hatterrev. (1972)	55 54 09 10 51 46	Gr. ét-blk. hver 5 s.	5	11	Racon.
Hatter Barn. (1972)	55 53 11 10 50 12	Rødt to-blk. hver 10 s.	6	9	
IV. Kattegat, S.-lige del.					
Lushage. (Samse). (1900)	55 45 55 10 37 19	Et-blk. hver 3 s.	6,5	5	TS: En-tone hver 30 s.
Røsnæs Puller. (1938)	55 45 02 10 50 41	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 6 s.	8	13	RC.
Røsnæs. (1844)	55 44 39 10 52 13	Et-blk. hver 5 s.	20	24	
Sejers. (1852)	55 55 11 11 04 57	To-blk. hver 15 s.	17	31	
Sjællands Rev. (1896)	56 04 48 11 12 59	Et-blk. hver 5 s.	7	6	
Spodsbjerg. (1845)	55 58 36 11 51 26	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	18	40	TS: To-toner hver 30 s.
Løserup. (Tuse Næs). (1949)	55 46 49 11 44 39	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	5	23	Hvide vinkler leder E. om Lysegrund til Øre Vestre løb.
Hønehalsen. (1949)	55 46 10 11 46 04	Hv., r. og gr. et-blk. hver 3 s.	6	5	
Holbæk. Bagfyr (1921)	55 43 16 11 42 31	Rødt, fast lys.		16	Leder overet i pejling 241°5 gennem den gra- vede rende.
- Forfyr. (1921)	55 43 23 11 42 55	Rødt, fast lys.		9	
IV. Kattegat, SW.-lige del.					
Ebeltoft Vig. (1883)	56 13 54 10 36 31	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	13	13	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. / "	Fyrkarakter	Syns- vidde i sømil	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Sletterhage. (1872)	56 05 45 10 30 51	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 10 s.	16	17	TS: To-toner hvert 1 m. RC.
Århus. Bagfyr (1927)	56 10 10 10 12 45	Iso. 4 s.	14	53	Leder overet i pejling 295° ind til havnen. RC.
- Forfyr. (1927)	56 10 03 10 13 11	Iso. 2 s.	14	28	
Tunø. (Øens E.-side). (1801)	55 57 01 10 26 42	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	12	31	
Æbele. (1883)	55 38 48 10 09 51	To-blk. hver 15 s.	18	20	
Enebærødde. (1869)	55 31 00 10 33 44	Hv., r. og gr. et-blk. hver 5 s.	11	13	
Vesborg (Samsø). (1858)	55 46 14 10 33 08	Hvidt lys; to-fmk. hver 12 s.	17	36	TS: To-toner hver 30 s.
V. Sundet.					
Nakkehoved. (1772)	56 07 12 12 20 39	Tre-blk. hver 20 s.	25	54	RC.
Julebæk. (1925)	56 03 42 12 34 21	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	15	8	
Kronborg. (1772)	56 02 24 12 37 25	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 6 s.	15	34	TS: En-tone hver 30 s.
Snækkersten Havn. (1906)	56 00 31 12 35 29	Rødt, fast lys	3	5	
Espergærde Havn. (1906)	55 59 35 12 33 53	Rødt, fast lys.		4	
Humblebæk Havn. (1913)	55 58 20 12 32 56	Rødt, fast lys.	3	7	
Sletten Havn. (1932)	55 57 16 12 32 20	Rødt, fast lys	3	5	
Rungsted. (1974)	55 53 14 12 33 02	Hv. r. gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	8	6	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r. "	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Vedbæk Havn. E.-lige mole og N.-lige mole. (1977 - 1923)	55 51 04 12 34 27	Iso. hv. r. gr. 2 s. og Blk. gr. 3 s.	6	5	
Tuborg Havn. Bagfyr (1894)	55 43 34 12 34 47	Rødt, fast lys.	10	22	Leder overet i pejling 258° midt igennem løbet til havnen.
- Mellem- fyr. (1894)	55 43 35 12 34 57	Rødt, fast lys.	10	13	
- Forfyr. (1957)	55 43 36 12 35 04	Rødt, fast lys.	10	7	
Trekroner. (1836)	55 42 14 12 36 57	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 10 s.	20	20	
Middelgrunds Fort W. (1896 - 1952)	55 43 17 12 39 56	Hv. r. gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	15	11	
- E. (1952)	55 43 13 12 40 07	Hv., r. gr. to-fmk. hver 12 s.	15	11	
Prøvesten. (1877)	55 41 01 12 38 16	Hv., r. og gr. lys; tre-fmk. hver 15 s.	13	10	
Flakfort. (1915)	55 42 15 12 43 54	To-blk. hver 10 s.	7	21	
Nordre-Røse. (1877)	55 38 12 12 41 17	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 6 s.	18	14	TS: To-toner hvert 1 m.
Dragør Fort. (1915)	55 35 22 12 40 52	Hv., r. og gr. to-fmk. hver 12 s.	14	6	
Drogden. (1937)	55 32 13 12 42 46	Hv., r. og gr. lys; tre-fmk. hver 15 s.	18	18	TS: Tre-toner hvert 1 m RC. Racon.
Stevns. (1818)	55 17 29 12 27 17	Et-blk. hver 25 s.	26	64	TS: En-tone hvert 1 m. RC.
VI. Store-Bælt.					
Kalundborg Fjord. (1957)	55 39 57 11 04 50	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	14	13	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Asnæs. (1908)	55 40 20 10 56 10	Et-blk. hver 3 s.	4	12	
Sprogø NE. Fyr. (1973)	55 21 03 11 01 39	R. og gr. to-blk. hver 10 s.	6	10	
Halskov Rev S. Fyr. (1973)	55 19 30 11 02 24	R. og gr. et-blk. hver 5 s.	6	10	Racon.
Halskov. (1957)	55 20 19 10 06 00	Hv., r. gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	14	10	
Korsør Båke. (1912)	55 19 55 11 06 57	Hv., r. og gr. tre-blk. hver 15 s.	14	10	
Sprogø SE. Fyr. (1977)	55 19 02 11 00 50	R. gr. tre-blk. hver 10 s.	6	10	
Egholm Flæk. Fyr. (1977)	55 15 21 11 05 52	R. gr. et-blk. hver 3 s.	6	10	
Vengeancegrund Fyr. (1977)	55 13 46 11 05 29	Hv., r. gr. to-blk. hver 5 s.	8	10	
Agersø Flæk Fyr. (1977)	55 12 25 11 06 42	Hv. r. gr. tre-blk. hver 10 s.	8	10	Racon.
Romsø Tøe Fyr. (1973)	55 33 33 10 49 17	Hv. r. og gr. et-blk. hver 3 s.	8	10	Racon.
Knudshoved. (1750)	55 17 27 10 51 07	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 10 s.	16	16	
Slipshavn. (1847)	55 17 10 10 49 32	Gr. et-blk. hver 3 s.	7	8	
Esehoved. (1894)	55 06 09 10 46 33	Hv. r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	12	10	
Lohals. (1880)	55 08 09 10 54 12	Iso. hv. r. gr. 2 s.	12	8	
Frankeklint. (1894)	55 09 39 10 55 58	R. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	7	16	
Hov. (1893)	55 08 50 10 57 21	Iso. hv. r. gr. 4 s.	16	12	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Langelsbælt N. Fyr. (1978)	55 07 47 10 59 57	R. og gr. et-blk. hver 3 s.	5	10	
Bøstrup E. Fyr. (1978)	55 00 45 10 59 20	R. og gr. et-blk. hver 5 s.	5	10	
Spodsbjerg SE. Fyr. (1977)	54 55 14 10 50 39	Hv., r. og gr. et-blk. hver 3 s.	8	10	
Højbjerg E. Fyr. (1978)	54 52 45 10 50 05	R. og gr. et-blk. hver 5 s.	5	10	Racon.
Langelsbælt S. Fyr. (1978)	55 48 04 10 50 20	R. og gr. et-blk. hver 3 s.	5	10	Racon.
Keldsnor. (1885)	54 43 54 10 43 21	To-blk. hver 20 s. Bifyr: Hv. r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	25	39	TS: To-toner hvert 1 m.
Omsø. (1894)	55 09 38 11 08 06	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 12 s.	18	21	
Albuen. (1896)	54 50 11 10 57 51	Iso. hv. r. gr. 8 s.	11	11	
VII. Lille-Bælt.					
Træskohage. (1904)	55 40 53 9 44 52	Hv. r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	8	13	
Trelde Næs. (1916)	55 37 33 9 51 39	Hv., r. og gr. et-blk. hver 5 s.	6	26	
Strib. (1900)	55 32 36 9 45 30	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. 5 s.	15	21	
Stavrby Skov. (1965)	55 31 00 9 45 38	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	12	9	
Børup W. (1935)	55 31 44 9 40 34	Iso. hv. r. gr. 2 s.	14	5	
Damgård. (1935)	55 31 41 9 40 18	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	14	7	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r. "	Fyrkarakter	Syns- vidde i sømil	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Snoghøj. (1935)	55 31 34 9 41 46	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	14	6	
Børup N. (1900)	55 31 46 9 40 48	Iso. hv. r. gr. 4 s.	14	9	
Skærbæk. (1951)	55 30 45 9 37 05	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 12 s.	14	36	
Fænsø. (1900)	55 28 32 9 42 10	Hv., r. og gr. et-blk. hver 5 s.	11	11	
Båge. (1705)	55 17 46 9 48 00	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 6 s.	12	12	
Tvingsbjerg N.	55 18 41 9 53 39	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	15	12	
Tvingsbjerg. Bagfy (1900)	55 19 34 9 55 02	Iso. 4 s.	14	28	Leder overet i pejling 42° mellem Årø Flak og Torø Rev.
- Forfy. (1900)	55 18 41 9 53 39	Iso. hv. r. gr. 2 s.	12	12	
Assens. (1976)	55 16 13 9 53 06	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 10 s.	14	6	
Årøund. (1905)	55 15 46 9 42 49	Hv., r. og gr. en-fmk. hver 5 s.	10	9	
Årø. (1905)	55 15 28 9 43 42	Iso. hv. r. gr. 2 s.	8	12	
Helnæs. (1901)	55 08 02 9 58 48	Hv., r. og gr. et-blk. hver 5 s.	16	30	
Skjoldnæs. (1881)	54 58 11 10 12 29	Et-blk. hver 30 s.	20	32	TS: En-tone hvert 1 m.
Nordborg. (1904)	55 04 43 9 42 45	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	16	27	
Tranerødde. (1921)	55 02 47 9 51 10	Iso. hv. r. gr. 2 s.	13	12	
Taksensand. (1923)	55 00 26 9 57 55	Hv., r. og gr. lys; to-fmk. hver 12 s.	15	15	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. ”	Fyrkarakter	Syns- vidde i semil	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Gammel Pøl. (1906)	54 52 55 10 04 14	Hv., r. og gr. lys; tre-fmk. hver 15 s.	14	20	
Ballebro. (1904)	54 59 53 9 40 26	Iso. hv. r. gr. 2 s.	10	11	
Kegnæs. (1845)	54 51 13 9 59 20	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	14	32	
VIII. Farvandet S. for Fyn.					
Bjørne. (1916)	55 03 18 10 15 45	Iso. hv. r. gr. 4 s.	10	6	
Munke. (1925)	55 01 26 10 16 25	Iso. hv. r. gr. 4 s.	14	10	
Nakkeodde. (1918)	55 01 02 10 20 01	Iso. hv. r. gr. 5 s.	11	9	
Bækkehave. (1925)	55 01 05 10 32 45	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	12	6	
St. Jørgens (1949)	55 02 54 10 35 52	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. hver 5 s.	10	8	
Tåsinge. Bagfyr (1894)	55 01 44 10 39 17	Iso. r. 4 s.	11	15	
- Forfyr. (1894)	55 01 42 10 39 29	Iso. r. 2 s.	11	11	
IX. Smålands- farvandet.					
Helleholm. (1846)	55 11 11 11 12 36	Hv., r. og gr. lys; tre-fmk. hver 15 s.	12	12	
Vejrø. (1846)	55 02 21 11 22 14	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. 5 s.	16	19	
Karrebæksminde. (1930)	55 10 34 11 38 18	Hv., r. og gr. et-blk. hver 3 s.	6	12	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r.	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Ore. (1895)	55 00 27 11 52 16	Iso. hv. r. gr. 4 s.	14	13	
Orehoved. (1895)	54 57 39 11 51 09	Iso. hv. r. gr. 4 s.	12	11	
Stenhage. (1903)	55 06 32 12 13 12	Grønt et-blk. hver 5 s.	3	5	
Sandhage. (1903)	55 06 53 12 13 31	Rødt et-blk. hver 5 s.	4	5	
Stubbekøbing. (1895)	54 53 36 12 01 39	Iso. hv. r. gr. 4 s.	14	5	
Hårbølle Pynt N. Bagfyr (1893)	54 53 18 12 08 54	Iso. 4 s.	12	18	
- Forfyr. (1893)	54 53 23 12 08 14	Iso. hv. r. gr. 2 s.	12	6	
Hårbølle Pynt S. Bagfyr (1893)	54 53 18 12 08 54	Iso. gr. 4 s.	8	18	
- Forfyr. (1893)	54 53 03 12 08 57	Iso. gr. 2 s.	8	10	
Grønsund. Bagfyr (1891)	54 53 16 12 07 01	Iso. 4 s.	13	20	
- Forfyr. (1891)	54 53 03 12 07 17	Iso. 2 s.	9	12	
X. Østersøen.					
Vejsnæs Nakke. (1937)	54 49 06 10 25 35	Hv., r. og gr. lys; en-fmk. 5 s.	7	24	
Keldsnor. (1885)	54 43 54 10 43 21	To-blk. hver 20 s.	25	39	TS: To-toner hvert 1 m.
Rødsand Rende S. (1921)	54 32 47 11 56 15	Tre-blk. hver 10 s.	12	14	TS: Tre-toner hver 30 s.
Gødser. (1802)	54 33 53 11 57 53	Tre-blk. hver 20 s.	24	26	

Navn (oprettet år)	Position N.-lig br. E.-lig lg. o. r. "	Fyrkarakter	Syns- vidde i seml	Flamme- højde i meter	Anmærkning
Møn SE. Fyrskib. (1979)	54 47 42 12 46 41	To-blk. hver 15 s.	16	12	TS: To-toner hver 15 s. RC: Racon
Hestehoved. (1891)	54 50 05 12 09 59	Hv. r. og gr. to-fmk. hver 6 s.	13	14	RC.
Møn. (1845)	54 56 50 12 32 28	Fire-blk. hver 30 s.	22	25	TS: Fire-toner hvert 1 m.
Hellehavn Nakke. (1911)	55 00 25 12 31 16	Hv., r. og gr. et-blk. hver 5 s.	12	40	
Hammeren. (1802)	55 17 15 14 45 38	Iso. 12 s.	16	91	
Hammerodde. (1895)	55 17 55 14 46 29	To-blk. hver 10 s.	18	21	TS: Tre-toner hver 30 s. RC.
Svaneke. (1920)	55 07 56 15 09 14	To-blk. hver 20 s.	21	20	TS: To-toner hvert 1 m.
Dueodde. (1880 - 1962)	54 59 33 15 04 32	Tre-blk. hver 10 s.	20	48	TS: Tre-toner hvert 1 m.
Christiansø. (1805)	55 19 16 15 11 17	Et-blk. hver 5 s	19	29	TS: En-tone hver 30 s.
Tat. (1962)	55 19 50 15 10 32	Et-blk. hver 3 s.	5	4	

1. Kronologisk markedsfortegnelse for 1983.

Udfærdiget af landbrugsministeriet. Sluttet den 11. juni 1982

Om eventuelle ændringer vil der senere ske bekendtgørelse i Statstidende.

H betyder heste, Lk levekvæg, Sk slagtekvæg, Eksp. eksportmarked.

Januar

3. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Randers HSk.
4. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
5. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
6. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
7. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
8. Randers HLk.
10. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Brønderslev H, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
11. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
12. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk,

Odense Lk.

13. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
14. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
15. Randers HLk.
17. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
18. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
19. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
20. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
21. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
22. Randers HLk.
24. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
25. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.

26. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
27. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
28. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
29. Randers HLk.
31. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.

Februar

1. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
2. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
3. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
4. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
5. Randers HLk.
7. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Brønderslev H, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
8. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
9. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
10. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
11. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
12. Randers HLk.
14. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Brønderslev H, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
15. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
16. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
17. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
18. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
19. Randers HLk.
21. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
22. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.

23. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
24. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
25. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
26. Randers HLk. Ny Toftegård pr. Ølstykke H.
28. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.

Marts

1. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
2. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
3. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
4. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
5. Randers HLk.
7. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Brønderslev H, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
8. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
9. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup HLk.
10. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
11. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
12. Randers HLk.
14. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
15. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
16. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
17. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
18. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
19. Randers HLk.
21. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
22. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.

23. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
24. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
25. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
26. Randers HLk.
28. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
29. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
30. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Varde Lk, Holstebro Lk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.

April

2. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Randers HLk, Thisted Eksp. HSk.
5. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Odense Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Vejle Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Lemvig HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Thisted Lk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Ålborg Eksp. HSk, Års Eksp. HSk.
6. Skærbæk HSk, Horsens Eksp.

HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.

7. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
8. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
9. Randers HLk, Ringsted H.
11. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
12. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
13. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
14. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
15. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
16. Randers HLk.
18. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
19. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
20. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk,

Odense Lk.

21. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
22. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
23. Løgumkloster H, Randers HLk, Viborg H.
25. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
26. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
27. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
28. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
30. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Randers HLk.

Maj

2. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
3. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
4. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk,

Odense Lk, Brørup HLk.

5. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
6. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
7. Randers HLk, Arnum H.
9. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
10. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
11. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
13. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk, Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
14. Randers HLk.
16. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
17. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
18. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
19. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk,

20. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
21. Randers HLk, Gram H, Hørup hav H, Højby H.
24. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Odense Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Aabenraa Eksp. Sk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Vejle Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Lemvig HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Thisted Lk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Aalborg Eksp. HSk, Aars Eksp. HSk.
25. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
26. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
27. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
28. Randers HLk.
30. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
31. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
2. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
3. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Hjallerup H.
4. Randers HLk.
6. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
7. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
8. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
9. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
10. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
11. Randers HLk, Bjerringbro H, (markedet fortsætter om søndagen) Kliplev H, Ringsted H.
13. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
14. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
15. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.

Juni

1. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.

16. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
17. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Salten H.
18. Randers HLk, Bække H, Ravsted H, Salten H.
20. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
21. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
22. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
23. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
24. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
25. Randers HLk, Vollerup H.
27. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
28. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk, Odense (St. Knud) H.
29. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
30. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.

Juli

1. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
2. Randers HLk, Jægerspris H.
4. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
5. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
6. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
7. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
8. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
9. Randers HLk, Esbjerg (Korskroen) H, Ørbæk HSk.
11. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Brønderslev H, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev.
12. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
13. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.

14. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
15. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
16. Randers HLk.
18. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
19. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
20. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
21. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
22. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Vorbasse H.
23. Randers HLk.
25. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
26. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
27. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Vildsund H.
28. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk, Vildsund H.

29. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
30. Randers HLk, Jerslev H (markedet fortsætter om søndagen).

August

1. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
2. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
3. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
4. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
5. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
6. Randers HLk, Ringsted H, Brovst H.
8. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
9. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
10. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk,

- Odense Lk,
11. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 12. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 13. Randers HLk, Løgumkloster H.
 15. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
 16. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 17. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
 18. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 19. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 20. Randers HLk.
 22. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
 23. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 24. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
 25. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 26. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 27. Randers HLk, Ho færemarked.
 29. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
 30. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 31. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Ulfborg HLk.

September

1. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
2. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
3. Randers HLk, Hammel H.
5. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
6. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
7. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.

8. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
9. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk, Hurup (Møllekroen) H.
10. Randers HLk, Hurup (Møllekroen) H.
12. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Flaunskjold H.
13. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
14. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Kolind H.
15. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
16. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
17. Arnum H, Randers HLk, Pandrup H.
19. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
20. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
21. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup HLk, Ege-

skov HSk.

22. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
23. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
24. Randers HLk, Viborg H.
26. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
27. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
28. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup HLk.
29. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
30. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.

Oktober

1. Randers HLk.
3. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
4. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
5. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk,

- Odense Lk, Brørup Lk.
6. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 7. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 8. Ringsted H, Randers HLk.
 10. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Brønderslev H, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
 11. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 12. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
 13. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 14. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 15. Randers HLk.
 17. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
 18. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 19. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
 20. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 21. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 22. Randers HLk.
 24. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
 25. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
 26. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
 27. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
 28. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
 29. Randers HLk.
 31. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.

November

1. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
2. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.

3. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
4. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
5. Randers HLk.
7. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
8. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
9. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
10. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
11. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
12. Randers HLk.
14. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. HSk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
15. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
16. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
17. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
18. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
19. Randers HLk.
21. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
22. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
23. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
24. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
25. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
26. Randers HLk.
28. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
29. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. HSk, Åbenrå Eksp. HSk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
30. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.

December

1. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.

2. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
3. Randers HLk.
5. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
6. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
7. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
8. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
9. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
10. Randers HLk.
12. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk, Brønderslev H.
13. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
14. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
15. Varde HLk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
16. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
17. Randers HLk.
19. Odense Eksp. HSk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Vejle Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Års Eksp. HSk.
20. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Åbenrå Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Lemvig HSk, Thisted Lk, Ålborg Eksp. HSk.
21. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk, Brørup Lk.
22. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
23. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
24. Randers HLk.
27. Holbæk Eksp. HSk, Nykøbing F. Eksp. HSk, Odense Eksp. HSk, Svendborg Eksp. Sk, Aabenraa Eksp. Sk, Brørup Eksp. HSk, Grindsted HSk, Varde Eksp. Sk, Kolding Eksp. HSk, Vejle Eksp. HSk, Herning Eksp. HSk, Holstebro Eksp. HSk, Lemvig HSk, Århus Eksp. HSk, Skive Eksp. HSk, Thisted Lk, Hjørring Eksp. HSk, Hobro HSk, Nibe HSk, Aalborg Eksp. HSk, Aars Eksp. HSk.
28. Skærbæk HSk, Horsens Eksp. HSk, Skjern Eksp. HSk, Randers Eksp. HSk, Kjellerup Eksp. HSk, Odense Lk.
29. Varde Lk, Holstebro Lk, Thisted Eksp. HSk.
30. Horsens Lk, Skjern Lk, Ålborg Lk.
31. Randers HLk.

2. Alfabetisk markedsfortegnelse for 1983

Udfærdiget af landbrugsministeriet.

Om eventuelle ændringer vil der senere ske bekendtgørelse i Statstidende.

Øerne øst for Storebælt

Holbæk, hver tirsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg.

Højby Sj., pinselørdag, heste.

Jægerspris, 2. juli, heste

Nykøbing på Falster, hver tirsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg.

Ringsted, anden lørdag i april, juni og oktober samt første lørdag i august, heste.

Ny Toftegård pr. Ølstykke, 26. febr., heste.

Øerne vest for Storebælt

Egeskov, 21. sept., heste og kreaturer.

Odense, hver mandag (eller hvis helligdag den påfølgende tirsdag) eksportmarked med heste og slagtekvæg; 28. juni (St. Knud), heste; hver onsdag marked med levekqvæg og grisemarked.

Svendborg, hver tirsdag eksportmarked med slagtekvæg.

Ørbæk, 2. lørdag i juli.

Jylland

Sønderjyllands amtskomune

Arnum, første lørdag i maj og tredje lørdag i september, heste.

Gram, pinselørdag, heste.

Høruphav, pinselørdag, heste.

Kliplev, anden lørdag i juni, heste.

Løgumkloster, 23. april og 13 aug., heste.

Ravsted, 18. juni, heste.

Skærbæk, hver onsdag marked med heste og slagtekvæg.

Vollerup, Sidste lørdag i juni, heste.

Åbenrå, hver tirsdag eksportmarked med slagtekvæg.

Ribe amtskommune

- Brørup**, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg. 19. jan., 16. febr., 16. marts, 6., 13. og 27. april, 18. maj, 20. juli, 17. aug., 7. og 21. sept., 5., 19. og 26. okt., 2. og 16. nov., 7. og 21. dec. levekvæg., 9. marts, 4. maj og 28. sept. heste og levekvæg.
- Bække**, tredje lørdag i juni marked med heste.
- Esbjerg**, 2. lørdag i juli, hestemarked (Korskroen).
- Grindsted**, hver mandag marked med heste og slagtekvæg. Torvedag samt grisemarked hver torsdag.
- Ho**, 27. aug. fåremarked.
- Varde**, hver mandag eksportmarked med slagtekvæg; hver torsdag i april og oktober og hver første og tredje torsdag i de øvrige måneder marked med heste og levekvæg. De øvrige torsdage marked med levekvæg. Torvedag hver torsdag.
- Vorbasse**, næstsidste fredag i juli, heste.

Vejle amtskommune

- Horsens**, hver onsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg; hver fredag marked med levekvæg. Torvedag hver onsdag og lørdag; landboauktion og grisemarked hver fredag.
- Kolding**, hver tirsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg.
- Vejle**, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg.

Ringkøbing amtskommune

- Herning**, hver tirsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg. Torvedag hver tirsdag og lørdag, grisemarked hver torsdag.
- Holstebro**, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg. Hver torsdag marked med levekvæg og grisemarked.
- Lemvig**, hver tirsdag marked med heste og slagtekvæg.
- Skjern**, hver onsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg. Hver fredag marked med levekvæg.
- Ulfborg**, 31. aug., heste og levekvæg.

Århus amtskommune

- Hammel**, hestemarked 1. lørdag i september. Grisemarked hver torsdag, hvis helligdag søgnedagen før.
- Kolind**, 2. onsdag i sept., heste.
- Løgten By**, første onsdag i hver måned grisemarked.
- Randers**, hver onsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg; hver lørdag marked med heste og levekvæg.
- Salten**, 17. og 18. juni, heste.

Skanderborg, torvedag hver fredag; grisemarked hver tirsdag.
Århus, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg på kvægtorvet.

Viborg amtskommune

Bjerringbro, lørdag 11. og søndag 12. juni, heste.
Hurup (Møllekroen) 9. og 10. september.
Kjellerup, hver onsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg.
Skive, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg.
Thisted, hver torsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg. Hver tirsdag marked med levekæg.
Viborg, fjerde lørdag i april og september marked med heste.
Vildsund, 4. onsdag og den følgende torsdag i juli, heste.

Nordjyllands amtskommune

Brovst, første lørdag i august marked med heste.
Brønderslev, anden mandag i hver måned (i marts og september den første mandag), heste.
Flauenskjold, 12. sept., heste.
Hjallerup, sommermarked med heste den første fredag i juni, med forprang dagen før.
Hjørring, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg.
Hobro, hver mandag marked med heste og slagtekvæg.
Jerslev, lørdag 30. juli og søndag 31. juli, heste.
Nibe, hver mandag marked med heste og slagtekvæg.
Pandrup, tredje lørdag i sept., heste.
Ålborg, hver tirsdag eksportmarked med heste og slagtekvæg. Hver fredag marked med levekæg og grisemarked.
Års, hver mandag eksportmarked med heste og slagtekvæg.

Opmærksomheden henledes på, at der på grund af helligdage og de veterinære sikkerhedsbestemmelser kan ske flytninger, eventuelt bortfald, af nogle i foranstående *alfabetiske* markedsfortegnelse nævnte markedsdage. Eventuelle sådanne flytninger eller bortfald vil fremgå af den kronologiske markedsfortegnelse, hvori samtlige inden fortegnelsens slutning approberede markeder er anført.

Det danske Møntsystem.

Regningsenheden er

1 *krone* som deles i 100 *øre*.

Finansministeren kan lade præge og udsende mønter lydende på 10 kr., 5 kr., 1 kr., 25 øre, 10 øre og 5 øre.

Bestemmelserne om mønternes vægt, diameter, materiale og præg fastsættes ved kongelig anordning. Ved kongelig anordning kan ministeren bemyndiges til i særlige tilfælde at lade præge og udsende mønter lydende på anden værdi.

Finansministeren kan træffe bestemmelse om indkaldelse og ugyldiggørelse af mønter, der er lovlige betalingsmidler. Varslet for ugyldiggørelse skal i forhold til statens kasser og Danmarks Nationalbank være mindst 3 måneder.

Ingen har pligt til i en betaling at modtage et større beløb i mønter end:

- 1) 100 kr. i mønter, der lyder på kronebeløb,
- 2) 5 kr. i mønter, der lyder på ørebeløb.

Mønter, der er væsentligt beskadigede eller er så slidte, at præget er blevet utydeligt, er ikke lovlige betalingsmidler. Over for statens kasser og Danmarks Nationalbank gælder dette dog kun, når de er så beskadigede eller slidte, at præget eller den pålydende værdi ikke med sikkerhed kan konstateres.

Smeltning eller anden omdannelse af mønter er forbudt.

Fra 1. april 1973 gælder, at ved betaling i dansk mønt af et ørebeløb, som ikke er deleligt med fem, afrundes dette, medmindre andet er aftalt, til det nærmeste beløb, der kan deles med fem.

Møntsystemer i fremmede lande

(Meddelt af Den Danske Banks arbitrageafdeling).

Kurserne er angivet i kr. pr. 100 stk. af vedkommende mønt.

Land	Møntsort	Kurs ult. jan. 1982
Albanien	1 lek á 100 quintar	143,75
Algeriet	1 dinar á 100 centimes	173,50
Argentina	1 peso á 100 centavos	0,08
Australien	1 dollar á 100 cents	850,00
Bahrein	1 dinar á 1000 fils	2044,00
Bangla Desh	1 taka á 100 paisa	37,25
Belgien	1 franc á 100 centimes	19,28
Bolivia	1 peso á 100 centavos	30,75
Brasilien	1 cruzeiro á 100 centavos	5,75
Bulgarien	1 leva á 100 stotinki	791,25
Burma	1 kyat á 100 pyas	119,25
Canada	1 dollar á 100 cents	633,55
Chile	1 peso á 100 centavos	19,75
Colombia	1 peso á 100 centavos	13,00

Land	Møntsort	Kurs ult. jan. 1982
Communauté Financière Africaine	1 C.F.A.franc	2,59 ²⁾
Costa Rica	1 colon á 100 centimos	38,50
Cuba	1 peso á 100 centavos	961,50
Cypern	1 pund á 1000 mils	1737,00
Czekoslovakiet	1 koruna á 100 halér	124,75
Ecuador	1 sucre á 100 centavos	31,00
Eire	1 pund á 100 pence	1154,50
El Salvador	1 colon á 100 centavos	308,75
England	1 pund sterling á 100 pence	1426,10
Ethiopien	1 birr	377,50
Finland	1 mark á 100 penni	171,50
For. Arab. Emirater	1 dirham á 100 fils	209,75
Frankrig	1 franc á 100 centimes	128,95
Gambia	1 dalasi á 100 butut	357,00
Ghana	1 cedi á 100 pesewas	280,25
Grækenland	1 drachma á 100 lepta	12,84
Guatemala	1 quetzal á 100 centavos	756,65
Haiti	1 gourde á 100 centimes	154,00
Holland	1 gylde á 100 cents	298,95
Hong Kong	1 dollar á 100 cents	131,00
Indien	1 rupee á 100 paise	83,85
Indonesien	1 rupiah á 100 sen	1,24
Iran	1 rial á 100 dinar	9,50
Iraq	1 dinar á 1000 fils	2616,00
Island	1 krone á 100 øre	82,00
Israel	1 shekel á 100 agorot	46,75
Italien	1 lire á 100 centesimi	0,6130
Japan	1 yen	3,3250
Jordan	1 dinar á 1000 fils	2266,00
Jugoslavien	1 dinar á 100 paraš	17,75
Kenya	1 shilling á 100 cents	74,25
Kina	1 renminbi á 10 jiao á 10 fen	425,85
Kuwait	1 dinar á 1000 fils	2709,00
Libanon	1 pund á 100 piastre	162,00
Libyen	1 dinar á 1000 dirham	2611,25
Luxembourg	1 franc á 100 centimes	19,28
Malawi	1 kwacha á 100 tambala	834,25
Malaysia	1 ringgit á 100 sen	340,00
Malgache	1 franc malgache	2,59
Mali	1 franc	1,30
Malta	1 pund á 100 cents á 10 mils	1955,00
Marokko	1 dirham á 100 centimes	144,00
Mauretanien	1 ouguiya á 5 khoums	12,95
Mexico	1 peso á 100 centavos	29,00
New Zealand	1 dollar á 100 cents	620,00
Nicaragua	1 cordoba á 100 centavos	77,00
Nigeria	1 naira á 100 kobo	1180,25
Norge	1 krone á 100 øre	128,64
Oman	1 rial omani á 1000 baiza	2229,00
Pakistan	1 rupee á 100 paisa	74,75
Paraguay	1 guarani á 100 centimos	6,10
Peru	1 sol á 100 centavos	1,48
Philippinerne	1 peso á 100 centavos	94,00
Polen	1 zloty á 100 groszy	9,65
Portugal	1 escudo á 100 centavos	11,36
Qatar	1 riyal á 100 dirham	211,75
Rumænien	1 leu á 100 bani	172,25 ¹⁾
Saudi Arabien	1 riyal á 20 qursh á 5 halalas	225,25
Schweiz	1 franc á 100 centimes	410,85
Sierra Leone	1 leone á 100 cents	643,25
Singapore	1 dollar á 100 cents	373,00

Land	Møntsort	Kurs ult. jan. 1982
Spanien	1 peseta á 100 centimos	7,73
Sri Lanka (Ceylon) ...	1 rupee á 100 cents	37,75
Sudan	1 pund á 100 piastre á 10 mills	856,00
Sverige	1 krone á 100 øre	133,92
Sydafrikanske Rep	1 rand á 100 cents	789,25
Syrien	1 pund á 100 piastre	197,00
Tanzania	1 shilling á 100 cents	94,00
Thailand	1 baht (tical) á 100 satang	33,60
Tunesien	1 dinar á 1000 millimes	1475,00
Tyrkiet	1 lira á 100 kurus	5,70
Tyskland (Vest)	1 mark á 100 pfennige	328,05
Tyskland (Øst)	1 mark á 100 pfennige	328,50
Uganda	1 shilling á 100 cents	9,00
Ungarn	1 forint á 100 fillér	22,35
Uruguay	1 peso á 100 centesimos	66,00
U.S.A.	1 dollar á 100 cents	756,65
U.S.S.R.	1 rubel á 100 kopek	1065,75
Venezuela	1 bolivar á 100 centimos	179,75
Zaire	1 zaire á 100 makuta á 100 sengi	138,50
Zambia	1 kwacha á 100 ngwee	857,50
Zimbabwe	1 dollar á 100 cents	1078,50
Ægypten	1 pund á 100 piastre á 10 mills	928,00
Østrig	1 shilling á 100 groschen	46,84

¹⁾ Kursen ved ikke-kommercielle betalinger er væsentlig lavere.

²⁾ Følgende lande deltager i dette valutamæssige samarbejde:

Benin, Cameroun, Centralaf. Rep., Elfenbenskysten, Gabon, Kongo (Rep.), Niger, Senegal, Tchad, Togo og Øvre Volta.

Mål og vægt

Det internationale enhedssystem (SI) for mål og vægt, således som det senest er vedtaget af den 16. generalkonference for mål og vægt (oktober 1979).

1. Enhederne.

1.1 Grundenheder.

Det internationale enhedssystem er baseret på syv grundenheder, der er givet i tabel 1.

Tabel 1.

Størrelse	SI grundenhedens navn	Symbol
længde	meter	m
masse	kilogram	kg
tid	sekund	s
elektrisk strøm	ampere	A
termodynamisk temperatur	kelvin (se note 1)	K
stofmængde	mol	mol
lysstyrke	candela	cd

Note 1: Foruden den termodynamiske temperatur (symbol T) udtrykt i kelvin, bruges også celsiustemperatur (symbol t), der er defineret ved ligningen

$$t = T - T_0,$$

hvor pr. definition $T_0 = 273,15$ K.

Celsiustemperaturen udtrykkes i almindelighed i grad Celsius (symbol $^{\circ}\text{C}$). Enheden „grad Celsius“ er således lig enheden „kelvin“, og interval eller forskel mellem to celsiustemperaturer udtrykkes normalt i grad Celsius.

Note 2: Definitioner af grundenhederne i det internationale enhedssystem.

METER

En meter er defineret som længden af 1 650 763,73 bølglængder i det tomme rum af strålingen fra krypton-86 atomet ved overgang mellem niveauerne $2p_{10}$ og $5d_5$.

KILOGRAM

Et kilogram er defineret som massen af den internationale kilogramprototype.

SEKUND

Et sekund er defineret som varigheden af 9 192 631 770 perioder af strålingen af cæsium-133 atomet ved overgang mellem grundtilstandens to hyperfinstruktur-niveauer.

AMPERE

En ampere er defineret som strømstyrken af en konstant elektrisk strøm, der – når den løber i to parallelle, uendeligt lange ledere med forsvindende lille cirkulært tværsnit, som har en indbyrdes afstand på 1 meter og er anbragt i det tomme rum – bevirker, at den ene leder påvirker den anden med kraften 2×10^{-7} newton for hver meter.

KELVIN

En kelvin er defineret som brøkdelen $1/273,16$ af vands tripelpunkts termodynamiske temperatur.

MOL

Et mol er defineret som den stofmængde af et system, der indeholder lige så mange elementære dele, som der er atomer i 0,012 kilogram kulstof-12. Ved brug af molet må de elementære dele specificeres; det kan være atomer, molekyler, ioner, elektroner, andre partikler eller specificerede grupper af sådanne partikler.

CANDELA

En candela er defineret som lysstyrken i en given retning af en lyskilde, som udsender monokromatisk lys med en frekvens på 540×10^{12} hertz, og hvis strålingsstyrke i denne retning er $1/683$ watt pr. steradian.

1.2 Supplerende enheder.

Visse enheder i det internationale enhedssystem – kaldet „supplerende enheder“ – kan ifølge Conférence Générale des Poids et Mesures betragtes enten som grundenheder eller som afledede enheder.

Disse enheder er givet i tabel 2.

Tabel 2.

Størrelse	Den supplerende SI-enheds navn	Symbol
vinkel	radian	rad
rumvinkel	steradian	sr

RADIAN

En radian er den plane vinkel, som af en cirkel med centrum i vinklens toppunkt udskærer en buelængde lig cirkelens radius.

STERADIAN

En steradian er den rumvinkel, som af en kugleflade med centrum i rumvinklens toppunkt udskærer et areal lig arealet af et plant kvadrat, hvis side er lig kuglens radius.

1.3 Afledede enheder.

Afledede enheder og deres symboler dannes ved multiplikation og/eller division af grundenheder og supplerende enheder; for eksempel er SI-enheden for hastighed meter pr. sekund (m/s), og SI-enheden for vinkelhastighed er radian pr. sekund (rad/s).

For nogle af de afledede SI-enheder er der vedtaget særlige navne og symboler:

Tabel 3.

Størrelse	SI-enhedens navn	Symbol	SI-enheden udtrykt ved grund- eller afledede enheder
frekvens	hertz	Hz	1 Hz = 1 s ⁻¹
kraft	newton	N	1 N = 1 kg·m/s ²
tryk, spænding	pascal	Pa	1 Pa = 1 N/m ²
arbejde, energi, varmemængde	joule	J	1 J = 1 N·m
effekt ¹⁾	watt	W	1 W = 1 J/s
elektrisk ladning	coulomb	C	1 C = 1 A·s
elektrisk potential,			
elektromotorisk kraft,	volt	V	1 V = 1 W/A
elektrisk spænding	farad	F	1 F = 1 A·s/V
elektrisk kapacitans	ohm	Ω	1 Ω = 1 V/A
elektrisk resistans	siemens	S	1 S = 1 Ω ⁻¹
elektrisk konduktans	weber	Wb	1 Wb = 1 V·s
magnetisk flux			
magnetisk induktion,	tesla	T	1 T = 1 Wb/m ²
magnetisk fluxtæthed	henry	H	1 H = 1 V·s/A
induktans	grad Celsius	°C	1 °C = 1 K
celsiustemperatur	lumen	lm	1 lm = 1 cd·sr
lysstrøm	lux	lx	1 lx = 1 lm/m ²
belysningsstyrke, illuminans	becquerel	Bq	1 Bq = 1 s ⁻¹
aktivitet (radioaktivitet)	gray	Gy	1 Gy = 1 J/kg
(absorberet) dosis	sievert	Sv	1 Sv = 1 J/kg
dosisækvivalent			

¹⁾ I vekselstrømsteknik udtrykkes tilsyneladende effekt i voltampere (VA) og reaktiv effekt i var (var).

1.4 Multipla af SI-enheder.

Præfikserne givet i tabel 4 (SI-præfikserne) bruges til at danne navne og symboler for multipla af SI-enhederne.

Tabel 4.

Den faktor, hvormed enheden multipliceres	Præfiks	
	Navn	Symbol
10^{18}	exa	E
10^{15}	peta	P
10^{12}	tera	T
10^9	giga	G
10^6	mega	M
10^3	kilo	k
10^2	hecto	h
10	deca	da
10^{-1}	deci	d
10^{-2}	centi	c
10^{-3}	milli	m
10^{-6}	micro	μ
10^{-9}	nano	n
10^{-12}	pico	p
10^{-15}	femto	f
10^{-18}	atto	a

Navnet på grundenheden „kilogram“ for masse indeholder SI-præfikset „kilo“; derfor dannes multipla af SI-enheden for masse ved at føje præfikserne til „gram“, for eksempel milligram (mg) i stedet for mikrokilogram (μ kg).

1.5 Andre enheder, som må bruges sammen med SI-enhederne og disses decimale multipla.

Nedennævnte enheder uden for SI bevares enten på grund af deres praktiske betydning, eller fordi de bruges på specielle områder.

Enheder til generelt brug.

Tabel 5.

Størrelse	Enhedens navn	Enhedens symbol	Definition
tid	minut	min	1 min = 60 s
	time	h	1 h = 60 min
	døgn	d	1 d = 24 h
vinkel	grad	\dots°	$1^\circ = (\pi/180)$ rad
	minut	\dots'	$1' = (1/60)^\circ$
	sekund	\dots''	$1'' = (1/60)'$
volumen	gon	gon	1 gon = $(\pi/200)$ rad
	liter	l, L	1 l = 1 L = 1 dm^3
masse	ton	t	1 t = 10^3 kg
luft- og væsketryk	bar	bar	1 bar = 10^5 Pa

Enheder til anvendelse inden for afgrænsede fagområder.

Tabel 6.

Størrelse	Enhedens navn	Enhedens symbol	Definition
længde	Astronomisk enhed	AE	1 AE = $149\,597\,870 \times 10^6$ m (System of Astronomical Constants, 1976)
	parsec	pc	1 pc er den afstand, fra hvilken en astronomisk enhed ses under vinklen 1 sekund 1 pc = $206\,265$ AE = $30\,857 \times 10^{12}$ m (tilnærmet)
areal	sømil ¹⁾	a ²⁾	1 sømil = 1852 m
	ar		1 a = 100 m ² 100 a = 1 ha kaldes hektar
hastighed	knob ¹⁾		1 knob = 1 sømil pr. time
masse	metrisk karat ³⁾		1 metrisk karat = 2×10^{-4} kg = 200 mg
	atommasse- enhed	u	1 atommasseenhed er lig med 1/12 af massen af et atom af nuclidet ¹² C 1 u = $1,660\,57 \times 10^{-27}$ kg (tilnærmet)
linear densitet	tex	tex ⁴⁾	1 tex = 10^{-6} kg/m = 1 mg/m
blodtryk	millimeter kviksølv	mmHg ⁵⁾	1 mm Hg = 133,3 Pa = 1,333 hPa
energi	elektronvolt	eV	1 elektronvolt er den kinetiske energi, en elek- tron erhverver ved passage gennem en poten- tialdifferens på 1 volt i vakuum 1 eV = $1,602\,19 \times 10^{-19}$ J (tilnærmet)
optiske syste- mers styrke	dioptri		1 dioptri = 1 m ⁻¹
aktivitet (radioaktivi- tet)	curie	Ci	1 Ci = $3,7 \times 10^{10}$ Bq

¹⁾ Må kun anvendes inden for skibs- og luftfart. Den internationale hydrografororganisation (IHO) anbefaler at benytte M som symbol for sømil.

²⁾ Areal af grunde og jorder.

³⁾ Masse af ædle stene

⁴⁾ Masse pr. længde af tekstilfibre og -garner.

⁵⁾ Kun til måling af blodtryk.

2. Skriveregler.

Internationale symboler for enheder.

Når der i det foregående er anført symboler for enheder, bør disse symboler benyttes. De sættes med lodret (ordinær) type (uanset hvilken type der bruges i den øvrige tekst); de forandres ikke i flertal, efterfølges ikke af punktum og anbringes efter størrelsens talværdi. Det er en almindelig regel, at de skrives med små bogstaver, medmindre enhedens navn er afledt af et personnavn.

Eksempler:

m	meter
kg	kilogram
s	sekund
A	ampere
Wb	weber

Kombination af enhedssymboler.

Når en sammensat enhed dannes ved multiplikation af to eller flere enheder, kan dette angives på følgende måder:

$$N \text{ m}, \quad N \cdot \text{m}$$

Når en sammensat enhed dannes ved division af en enhed med en anden, kan dette angives på en følgende måde:

$$\frac{\text{m}}{\text{s}}, \quad \text{m/s}, \quad \text{m s}^{-1} \quad \text{eller} \quad \text{m} \cdot \text{s}^{-1}$$

Der bør aldrig forekomme mere end én skrå brøkstreg (/) på samme linie, medmindre der anvendes parenteser for at undgå enhver misforståelse. I mere komplicerede tilfælde bør der anvendes potenser med negativ eksponent eller parenteser.

Symboler for præfikser sættes med lodret (ordinær) type (uanset hvilken type der bruges i den øvrige tekst) uden mellemrum mellem præfikset og enhedssymbol.

Et præfiks anses for at høre til det enhedssymbol, som følger umiddelbart efter det; sammen danner de et nyt enhedssymbol, som kan opløftes til potens med positiv eller negativ eksponent, og som kan kombineres med andre enhedssymboler til symboler for sammensatte enheder.

Eksempler:

$$1 \text{ cm}^3 = (10^{-2} \text{ m})^3 = 10^{-6} \text{ m}^3$$

$$1 \mu\text{s}^{-1} = (10^{-6} \text{ s})^{-1} = 10^6 \text{ s}^{-1}$$

$$1 \text{ kA/m} = (10^3 \text{ A})/\text{m} = 10^3 \text{ A/m}$$

Sammensatte præfikser må ikke forekomme.

Eksempel: Skriv nm (nanometer) og ikke mµm.

Omregningstabeller (se også side 128).

1. Masse, længde, areal og rumfang.

De i § 8 i lov nr. 124 af 4. maj 1907 om indførelse af det metriske system for mål og vægt anførte omregningsforhold mellem dagældende mål og vægt og metrisk mål og vægt anvendes fortsat.

2. Længde.

engelsk tomme (inch) 1 in = 25,4 mm (eksakt)

3. Masse pr. længde.

„tykkelse“ af tekstilfibre 1 denier = $\frac{1}{9}$ tex = $\frac{1}{9}$ mg/m

4. Rumfang.

registerton 1 registerton = 100 engelske kubikfod
= 2,832 m³

5. Kraft.

kilopond 1 kp = 9,806 65 N

6. Tryk.

kilopond pr. kvadratcentimeter,
teknisk atmosfære 1 at = 98,066 5 kPa

1 ato er benyttet til at betegne overtryk over
1 at

fysisk atmosfære 1 atm = 101,325 kPa

Under betingelserne (eller omregnet til)

temperatur: 0 °C, tyngdeacceleration:

9,806 65 m/s² og kviksølvmassefylde:

13 595,1 kg/m³ er 1 atm = 760 mmHg = 760 Torr

og 1 mmHg = 1 Torr = 133,322 Pa

meter vandsøjle (4 °C) 1 mH₂O = 9807 Pa

pound per square inch 1 psi = 6,895 kPa

7. Energi.

kilopondmeter 1 kpm = 9,806 65 J

hestekrafttime 1 hkh = 2,648 MJ

kalorie I.T. 1 cal_{IT} = 4,186 8 J

kalorie 15 °C 1 cal₁₅ = 4,185 5 J

thermo-kemisk kalorie 1 cal_{th} = 4,184 J

(Ofte er der fejlagtigt udeladt præfikset kilo og blot anført kalorie eller „en stor kalorie“ for kilokalorie).

8. Effekt.

kilopondmeter pr. sekund 1 kpm/s = 9,806 65 W

kilokalorie pr. sekund 1 kcal_{IT}/s = 4,186 8 kW

kilokalorie pr. time 1 kcal_{IT}/h = 1,163 0 W

hestekraft 1 hk = 735,5 W

horsepower 1 hp = 745,7 W

9. Dynamisk viskositet.

centipoise 1 cP = 10⁻³ Pa·s

10. Kinematisk viskositet.

centistokes 1 cSt = 10⁻⁶ m²/s

11. Aktivitet (radioaktivitet).

Radioaktive kilders styrke angives ved antallet af kerneomdannelser eller -overgange i en vis mængde af et radionuclid eller en radioaktiv kilde i et lille tidsinterval, divideret med dette tidsinterval.

Opgivne værdier for aktivitet er ikke entydige, medmindre radionuclidet eller den radioaktive kilde samt arten af omdannelsen eller overgangen er specificeret.

curie 1 Ci = 3,7 · 10¹⁰ s⁻¹ = 3,7 · 10¹⁰ Bq (eksakt)

12. (Absorberet) dosis.

rad 1 rad = 10⁻² Gy

13. Eksposition.

røntgen 1 R = 2,58 · 10⁻⁴ C/kg

14. Omregningsøjagtighed.

Ved omregning mellem gamle og nye enheder bør der i almindelighed ikke medtages flere betydende cifre, end der forekommer i den oprindeligt givne størrelse.

Tillæg angående omregningsforhold.

Metrisk	Dansk
1 meter (m) = 10 decimeter (dm) á 10 centimeter (cm) á 10 millimeter (mm) á 1000 mikron (μ).	= 3.1862 fod eller 38.23 tommer eller 458.8 linier.
1 myriameter (mrm) eller metermil = 10 kilometer (km) á 10 hektometer (hm) á 10 dekameter (dam) á 10 meter.	= 1.3276 mil.
100 kvadrat-kilometer (km ²)	= 1.76 kvadrat-mil.
1 hektar (ha), d. e. 10000 kvadratmeter = 100 ar (a).	= 25380 kvadrat-alen eller 1.8128 tdr. land.
1 liter (l), d. e. 1 kubik-decimeter = 10 deciliter (dl) á 10 centiliter (cl).	= 55.8936 kub.-tommer = eller 1.035 potter.
1 hektoliter (hl) = 100 liter	= 0.7188 tdr. (korn).
1 kubik-meter (m ³)	= 32.346 kub.-fod eller 0.45 favn (brænde)
1 kilogram (kg) = 10 hektogram(hg) á 10 dekagram (dag) á 10 gram (g) á 10 decigram (dg) á 10 centigram (cg) á 10 milligram (mg).	= 2 pund.
1 hektokilogram (hkg) = 100 kilogram	= 200 pund.
Den metriske karat, meterkaraten (ka) = 200 milligram.	

Dansk	Metrisk
1 fod = 12 tommer á 12 linier	= 0.31385 meter.
1 mil = 4000 favne á 3 alen á 2 fod	= 7.5325 kilometer.
1 kvadrat-mil	= 56.738 kvadrat-kilom.
1 kvadrat-alen á 4 kvadrat-fod	= 0.3940 kvadrat-meter.
1 tønde land, d. e. 14000 □ alen = 8 skæpper á 4 fjerdingkar.	= 55.16 ar.
1 tønde (korn), 144 potter ell. 4½ kubik-fod	= 1.3912 hektoliter.
1 pot, d. e. 1/32 kubik-fod = 4 pægle	= 0.9661 liter.
1 kubik-favn = 27 kubik-alen á 8 kubik-fod	= 6.678 kubik-meter.
1 favn (brænde) ell. 72 kubik-fod	= 2.226 kubik-meter.
1 pund = 100 kvint á 10 ort	= 0.50 kilogram.
1 centner = 100 pund	= 50 kilogram = 0.5 hektokilogram.

1 geografisk mil	= 0.985 mil	= 7.422 kilom.
1 sømil (kvartmil)	= 5900 fod	= 1.852 kilom.

England og Nordamerika

	Engelsk	Metrisk
<i>Længde</i>		
1 yard (3 foot)	yd =	0.9144 m
1 foot (12 inch)	ft =	30.480 cm
1 inch	in =	25.400 mm
1 mile	=	1.609 km
1 nautical mile*	=	1.853 km

Areal

1 sq. yard	yd ² =	0.8361 m ²
1 sq. foot	ft ² =	929.03 cm ²
1 sq. inch	in ² =	645.16 mm ²
1 acre (4840 yd ²)	=	0.4047 ha

Volumen

1 cu. yard	yd ³ =	0.7646 m ³
1 cu. foot	ft ³ =	0.02832 m ³
1 cu. inch	in ³ =	16.387 cm ³
1 gallon (Imperial)	gal =	4.546 l
1 gallon (U.S.)	gal =	3.785 l
1 pint	pt =	0.5683 l
1 barrel (42 U.S. gal)	=	1.590 hl

Vægt

1 pound (16 ounce)	lb =	0.45359 kg
1 ounce	oz =	28.35 g
1 grain	gr =	0.06478 g
1 ton (2240 lb)	=	1.0160 ton

Hastighed

1 mile/hour	m.p.h =	1.609 km/t
1 foot/second	ft/s =	1.097 km/t

* Engelsk sømil (international sømil = 1.852 km).

19. Nov. 1981

Isforskning i Grønland

*Tale ved Universitetets årsfest
af W. Dansgaard:*

Grønland er en videnskabelig guldgrube – for samfundsforskeren, for biologen, for geologen, for geofysikeren: Problemerne i forbindelse med det grønlandske samfunds lynkarriere ind i den moderne verden, under gunstigere betingelser end andre udviklingslande har haft, stiller samfundsforskeren over for det spændende spørgsmål om et samfund overhovedet kan foretage et »kvantespring« uden at tage alvorlig skade. Øens enorme udstrækning – 2500 km fra nord til syd – giver biologen muligheder for at studere den arktiske flora og fauna med vidt forskellige livsvilkår. Dens geologi rækker fra de ældste bjergarter til den yngste, for så vidt som gletscheris iflg. geologerne er en krystallisk bjergart, og mange geofysiske discipliner har frugtbare forskningsmuligheder p.g.r. a. Grønland placering nær den geomagnetiske pol i Nordvest, nær de dominerende Atlantiske cyklonbaner i Syd, nær det Arktiske Ocean i Nord og dets betydeligste afløb i den østgrønlandske strøm.

Særlig begunstiget er vel glaciologien, som i Indlandsisen har en stadig levende flig af de enorme iskapper, der i istiden dækkede store dele af Nordamerika og Europa, et studieobjekt der kan lære os hvordan disse fortidige ismasser fungerede, og hvad betingelserne er for at de vil gendannes, således som det synes at ske hver gang en varmeperiode, som den vi selv lever i, har varet ca. 10.000 år.

Indlandsisen er enestående – ikke så meget på grund af sin størrelse (den overgår mange gange af Antarktis'), men først og fremmest fordi – modsat Antarktis – pålejres de centrale dele af Grønlands indlandsis tilstrækkelig årlig nedbør (25-50 cm isækvivalent) til at give en til vished grænsende sandsynlighed for en kontinuert følge af årlag nedefter fra overfladen – hundredtusinder af årlag, der rækker ned gennem flere istider og mellemistider. Det er fascinerende at tænke på, at der gennem så lang tid ikke er sket ét eneste stort og udbredt snefald i Grønland, som ikke stadigvæk ligger repræsenteret ved et lag i Indlandsisen.

Sammen med sneen pålejres alle former for nedfald af urenheder i atmosfæren – urenheder, der som små partikler – helt ned til atomar størrelse – kan holde sig svævende i luften i lang tid, indtil de så at sige løber ind i et regn- eller snevejr, der vasker dem ud af atmosfæren. Det drejer sig om findelt kontinentalt støv, biologisk og vulkansk materiale, krystaller af havsalte, radioaktive isotoper dannet ved kosmisk bestråling af atmosfæren, o.s.v. Sædvanligvis falder de ned i sæsonmæssigt varierende koncentrationer, hvilket muliggør identifikation af hvert enkelt årlag. Under den påfølgende gradvise sammenpresning af sneen til fast is – en proces der i Grønland varer op til 100 år – indlejres urenhederne i isen sammen med små bobler af atmosfærisk luft, og de forbliver der i uforstyrret sekvens, mens årlagene langsomt synker ned mod bunden som sammenhængende skiver, samtidig med at de på grund af isens flydning strækkes i vandret retning og derved

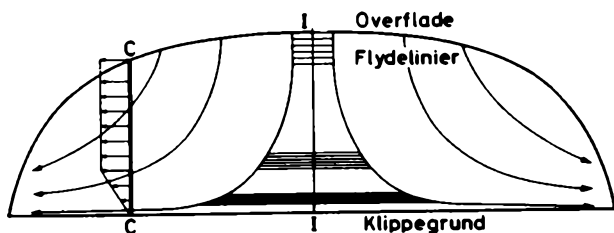

Fig. 1. Lodret tværsnit gennem Indlandsisen, som tænkes at ligge på et vandret underlag. Til højre for isdeleren I-I bevæger isen sig mod Øst, til venstre for I-I mod Vest som antydtes ved flydelinierne. Omkring I-I ses hvordan en serie nydannede årlag (øverst) synker ned mod bunden idet de strækkes i vandret retning og derved bliver stadig tyndere. En iskerne boret langs I-I indeholder derfor hundrede tusinder af årlag, men langt de fleste ligger ret nær ved bunden.

bliver stadig tyndere (Fig. 1). Efterhånden når det meste af isen ud til kysterne, hvor den enten smelter væk eller udstødes som en del af et isfjeld, men tilbage bliver i Centralgrønland en ganske tynd skive af hvert årlag med nøjagtig samme isotopiske sammensætning, og med samme urenheder i de samme koncentrationer som fandtes i det oprindelige årlag. Urenhederne udgør – sammen med sneens stabil-isotopiske sammensætning – den rigeste kendte informationskilde vedrørende atmosfærens fysisk-kemiske tilstand op gennem tiderne. Mange træk af denne tilstand, som den var på tidspunktet for sneens (isens) dannelse, afspejles nemlig direkte eller indirekte i de forskellige komponenter af det atmosfæriske nedfald, som kan måles årlag for årlag nedefter i en iskerne, udboret lodret nedefter fra overfladen, helst i det centrale Grønland, hvor der aldrig forekommer smelting.

Det vil føre for vidt at gå i detaljer med alle disse målinger og med de muligheder for fortolkning og misfortolkning de giver anledning til. Det får være nok at nævnte, at identifikationen af de enkelte årlag (Fig. 2) tillader en absolut datering af iskernen ved tælling af årlag nedefter fra overfladen, og under gunstige forhold med en nøjagtighed på nogle få år pr. tusind inden for de sidste 5-, 10- eller måske 15.000 år. Tykkelsen af årlagene giver – efter korrektion for isflydningen – en registrering af nedbøren år for år lige så langt tilbage i tiden. Isens isotopiske sammensætning er et mål for overfladetemperaturen på dannelses-tidspunktet, og det giver en registrering af temperaturen lige så langt tilbage i tiden som iskernen rækker.

Dermed har vi fået registreret de to vigtigste klimaparametre, nedbør og temperatur. Men hertil kommer, at analyse af luftboblerne i isen kan fortælle om atmosfærens kuldioxidindhold op gennem tiderne, og om dens eventuelle sammenhæng med klimasvingninger – et meget aktuelt spørgsmål, når man tænker på den forurening med CO₂, der sker i vor tid.

Og der er mere at hente: Isens indhold af havsalte afhænger nemlig i høj grad af afstanden til det åbne ocean – på et givet sted af Indlandsisen, altså af bredden af havisbæltet ud fra kysten, så årlagenes havsaltindhold giver

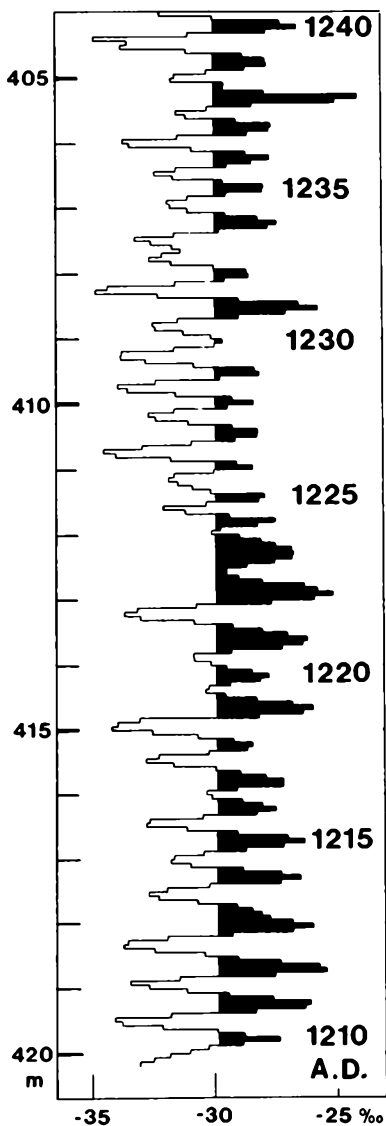

Fig. 2. Sæsonvariationer i O^{18} koncentrationen i is fra Midtgrønland (Milcent) dannet i årene 1210-1240. Årlagene fra denne periode er nu beliggende i en dybde, der ville svare til 420-404 meter is, hvis lagene ikke var blevet tyndere ved isflydning i mellemtiden (se Fig. 1). Dateringen er sket ved tælling af sommertoppe nedefter fra overfladen. Ud fra den korrigerede dybdeskala til venstre beregnes let, at den årlige middelnedbør i nævnte periode var 51 cm is pr. år – meget nær gennemsnittet for de sidste 800 år. Men 10-året 1225-1235 havde mindre nedbør (og var koldere) end 1210-1225.

altså en indikation af havisens udbredelse. – Og deres indhold af støv fortæller en – ganske vist mere kompliceret – historie om, hvor tørt der var i de områder af Nordamerika som støvet fortrinsvis kommer fra, og om voldsomheden af de storme, der bragte det til Grønland. Eksempelvis kan nævnes, at is dannet i istiden indeholder mange gange mere støv end yngre is, og det må antagelig fortolkes som et resultat af langt voldsommere storme dengang end nu.

Men den mest spændende parameter – set fra et tværvideenskabeligt synspunkt – er nok isens surhedsgrad. Licentiat Claus Hammer opdagede for et par år siden, at store og voldsomme vulkanudbrud på den nordlige halvkugle har sat sig spor i Indlandsisen i form af lag med højt indhold af stærke syrer, navnlig svovlsyre. Forklaringen er, at store mængder svovlsure gasser – SO_2 og H_2S – afgives til atmosfæren under vulkanudbrud. De gasser der kun når op i 5-10 km højde vaskes hurtigt ud af nedbør – i løbet af en uge eller to – men under meget voldsomme udbrud når store mængder helt op i stratosfæren, hvor de forbliver i årevis under omdannelse til svovlsyremolekyler, der knytter vandmolekyler til sig og derved bliver til mikrodråber af fortyndet svovlsyre. En stor del af dem når at spredes over hele halvkuglens stratosfære, inden de falder ned i lavere luftlag, hvor de vaskes ud af regn og sne, altså også i Grønland, hvor de sure lag kan genfindes og dateres i en iskerne.

Betydningen af denne teknik ligger navnlig i, at man kan måle den vulkanske aktivitet meget længere tilbage i tiden end de få hundrede år, som nogenlunde fyldige historiske efterretninger dækker. Indtil videre foreligger en sammenhængende måleserie gennem de sidste 1400 år, og den viser en statistisk signifikant sammenhæng med temperaturkurven, sådan at forstå, at stærk vulkansk aktivitet stort set falder sammen med kuldeperioder. F.eks. finder man den stærkeste vulkanske aktivitet under kulminationen af den såkaldte lille istid i 1500- og 1600-tallene – og modsætningsvis har der hidtil være meget ringe vulkansk aktivitet i vort eget århundrede, som er det varmeste århundrede Jorden har oplevet siden Middelalderen. Forklaringen på vulkanismens afkølede virkning ligger nok deri, at vulkanske aerosoler i stratosfæren spreder en del af solstrålingen tilbage til verdensrummet og derved frembringer en slags skygge i lavere luftlag.

Men det må understreges, at vulkanisme ingenlunde er den eneste årsag til klimændringer, hvilket fremgår allerede deraf, at *den* afkøling der fandt sted i 1960-erne begyndte længe før århundredets eneste virkeligt store vulkanudbrud – Agung i 1963. Alligevel betyder vulkanismens afkølede virkning en yderligere komplikation for den i forvejen yderst komplicerede, men meget vigtige opgave at forudsige klimaudviklingen i de kommende årtier. En tilfredsstillende løsning af *den* opgave forudsætter nemlig, at man bliver i stand til at forudsige global vulkanisme, og det er der vist ingen, der anser for muligt foreløbig.

Andre spændende muligheder ligger i detektion af de enkelte vulkanudbrud. Det største udbrud i vort årtusind var Tamboras i Indonesien i 1815. Ud fra syrenedfaldet i Grønland, som vi finder i årlagene fra 1816 og 1817 (Fig. 3), kan man beregne det globale nedfald af stærke syrer til ca. 150 mill tons. Det svarer nogenlunde til det samlede årlige nedfald af industrielle forureningsprodukter i vor tid. Men i modsætning til industrien forurenede Tambora *stratosfæren* og fik derfor en betydelig global klimatisk virkning:

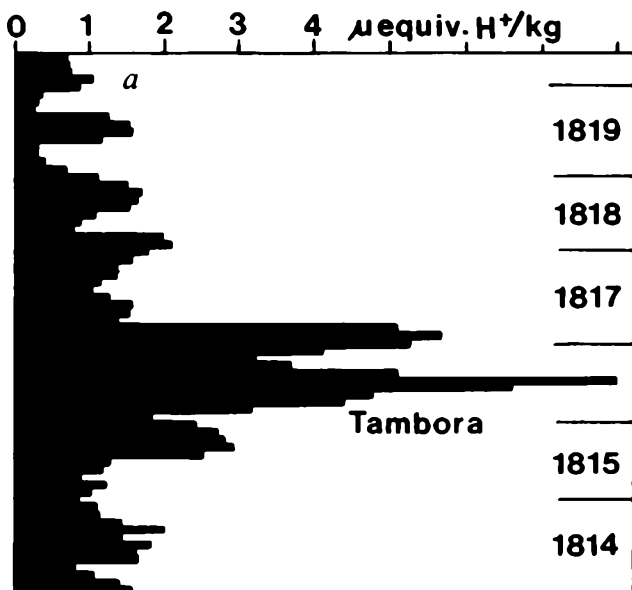

Fig. 3. Surhedsgraden i islagene fra 1814-19. Det største vulkanudbrud i de sidste 1000 år skete i 1815 i Indonesien, hvor vulkanen Tambora tilførte stratosfæren store mængder sure gasser. I de følgende to år gav de anledning til et nedfald af ca 150 mill. tons syrer over hele Jorden.

Vinteren 1816 frøs Themsens til, og samme år kaldes i Amerika for »Året uden sommer«.

Udbrud i Island er af – om man så må sige – nærliggende grunde særlig lette at detektere i Indlandsisen. De giver sig til kende ved langt større signaler end lige så store udbrud i troperne, og signalerne viser sig normalt allerede samme år som udbruddet finder sted. Det største Hekla-udbrud i historisk tid indtraf iflg. de islandske annaler i året 1104. Vi fandt det sure nedfald i årlaget fra 1105, og var ganske godt tilfredse med at tidsskalaen kun var 1 år gal så langt tilbage, indtil vor islandske medarbejder Sigfus Johnsen gjorde opmærksom på, at annalerne også taler om »sandregns vinteren 1104-05«. »Sandregn« betyder i denne forbindelse utvivlsomt aske-regn, og da asken fortrinsvis falder i begyndelsen af et udbrud er det nærliggende at konkludere, at udbruddet begyndte sent på året 1104, så det virkelig er årlaget 1105 der er blevet forurennet med vulkanske syrer.

Tidsskalaen er altså korrekt omkring år 1100, og det er vigtigt at vide, hvis man vil datere andre, mindre kendte vulkanske udbrud. Således skrev den islandske geolog Thorarinsson til os og spurgte om vi kunne finde og evt. datere spor af et kæmpe udbrud af vulkanen Eldgjá, meget større end

Heklas i 1104, et udbrud der iflg. de tidligste islandske skrifter skulle have fundet sted engang i landnamstiden eller kort derefter, men ikke senere end år 950. Det var med slet dulgt tilfredshed at Claus Hammer kunne svare, at det næststørste vulkanske signal siden istiden – så stort at det kun kan stamme fra et islandsk udbrud – ligger i laget fra år $934 \pm$ højst 2 år (Fig. 4).

Desværre er der foreløbig ikke mulighed for med sikkerhed at korrigere tidsskalaen længere tilbage i tiden end 1104. Et af *de* ældre vulkanudbrud, som måske kunne hjælpe os, er Vesuvs berømte udbrud i Antiken, et udbrud der iflg. Plinius begyndte d. 24. August år 79 e.Kr. En foreløbig undersøgelse af en ny iskerne fra Grønland viser imidlertid, at der omkring dette tidspunkt ligger flere forskellige signaler, og umiddelbart er det vanskeligt at udpege et bestemt af dem som hindrende fra Vesuv.

Måske vil nærmere kemisk undersøgelse af iskernen hjælpe på dette punkt. Ellers må man nok lade sig nøje med en anden fiksering af tidsskalaen i Oldtiden, der til dels bygger på mindre nøgterne beretninger end den, Plinius gav om Vesuv: Virgil skrev således omkring år 35 f.Kr.:

»Da Cæsar var død, fattede også Solen medlidenhed med Rom, da den dækkede sit strålende hoved med mørke, og de ufromme slægter frygtede en evig nat.« Selv om Virgil var mere digter end observator, er der grund til at tage beretningen alvorligt – måske bortset fra det med medlidenheden – navnlig fordi den blev skrevet allerede få år efter drabet på Cæsar i marts, 44 f.Kr. Der er andre vidnesbyrd om at kornhøsten slog fejl det år, jordskælv rystede Rom, vinen modnedes ikke – ulykkerne var uden ende, men alle kan de forklares som virkninger af et stort vulkanudbrud, måske Ætna, som man ved var i udbrud samme år. Problemet er, hvor stort det var. Plinius d. Ældre beretter i sin *Historia Naturalis* om en ildkugle, der anrettede skader over 100 km væk, helt over på den anden side Messina Strædet. Udbruddet har sikkert været voldsomt, men har det været af Tambora klassen, hvilket er nødvendigt, hvis Ætna udbruddet skal gøres ansvarlig for det tredje største signal siden istiden, som vi finder i en grønlandsk iskerne i år 50 f.Kr. \pm 30 år (Fig. 4). På den anden side: hvis Ætna udbruddet i år 44 f.Kr. har været så stort, skulle man måske vente klare historiske og i hvert fald geologiske tegn derpå, i stil med de geologiske tegn, vi finder på en anden voldsom vulkansk begivenhed i Middelhavet mange århundreder tidligere:

700-800 år f.Kr. beskrev Homer i *Odysseen* et blomstrende men længst forsvundet rige, grundlagt af Kong Minos, men i de følgende 2600 år blev sagnet betragtet som blot et produkt af Homers fantasi, indtil man i midten af 1800-tallet fandt resterne af Kong Minos' rige under 20-60 m vulkansk aske. En hel forhistorisk by, Akroteri, er senere blevet udgravet – fleretagers bygninger med rig kunstnerisk udsmykning men, i modsætning til Pompeii, ingen døde og ingen værdigenstande. Sandsynligvis har kraftige jordskælv fået beboerne til at forlade øen i god orden og i god tid inden det udbrud af vulkanen Thera, der sænkede halvdelen af øen i havet og begravede resten i aske.

Thera udbruddet har være meget stort, langt større end Vesuvs i AD 79, måske som Tamboras i AD 1815. Krateret er 85 km², og vanddybden er 200-400 m. Man mener, at der før udbruddet var én sammenhængende ø med en kegleformet vulkan, op til 1800 m højde, så der er forsvundet mange

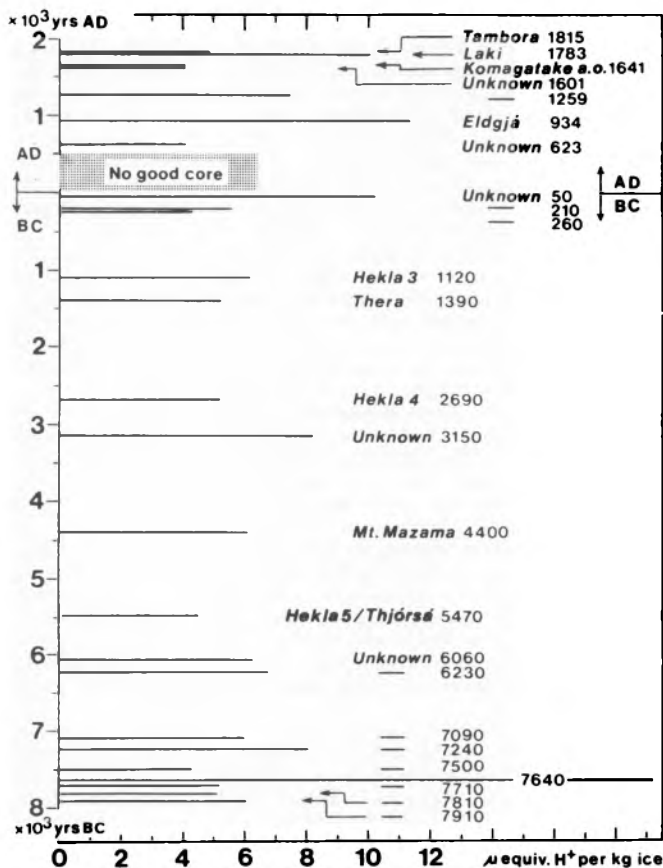

Fig. 4. De sureste årlag i Indlandsisen siden istiden. I det første og det seneste årtusind af perioden har vulkanerne være mest aktive. Størst historisk interesse har signalet 50 ± 30 år f.Kr. (B.C. = Before Christ), der måske forklarer beretningerne om svækkelse af solindstrålingen lige efter Cæsars død i 44 f.Kr., og signalet 1390 ± 50 f.Kr., der sandsynligvis skyldes udbruddet af vulkanen Thera i det Græske Øhav, hvorved en del af det Minoiske rige blev ødelagt.

km³ fast materiale. Hvor meget katastrofen bidrog til det Minoiske riges undergang diskuteres stadig hedt, og problemets løsning må søges i en datering af dels selve udbruddet, dels de historiske begivenheder.

Kulstof-14 datering af rester af oliventræer under asken tidfæster udbruddet til ca. 1700 f.Kr., men arkæologerne har stærke beviser for at det skete betydeligt senere. Meget af den keramik man har fundet, passer nemlig først ind i ægyptisk stilkronologi århundreder senere. Grunden til den gale kulstof-14 datering er nok, at træer der vokser nær en aktiv vulkan optager en del kuldioxyd, der siver ud fra krateret, og som ikke indeholder radioaktivt kulstof. Det er således blevet påvist, at træer, der i dag vokser på den stadig aktive Thera, indeholder mindre kulstof-14 end normalt, og de vil derfor ved en kulstof-14 datering fremstå som ældre end de faktisk er.

Af rent geofysiske dateringsmuligheder har vi foreløbig kun eventuelle spor i Indlandsisen, og et så stort udbrud på så høj en breddegrad som 36,5° N må med stor sandsynlighed give sig til kende ved et eller flere stærkt sure årlag. Det eneste stærke signal mellem ca. 1100 og 2700 f.Kr. er et, der er dateret til 1390 ± 50 f.Kr (Fig. 4). Vi finder det derfor rimeligt at henvise dette signal til det store Thera udbrud, men understreger at de ± 50 år ikke må opfattes som fejlgrænser, men som statistisk usikkerhed.

Man har spurgt om Thera-katastrofen kan være identisk med Atlantis' undergang? Platons' langt senere beskrivelse af den begivenhed passer i hvert fald godt med sammenbruddet af Theras krater:

»Men derefter indtrådte voldsomme jordskælv og oversvømmelser, og i løbet af én forfærdelig dag og nat sank alle våbenføre mænd i jorden, og øen Atlantis forsvandt i havets dyb«.

Man har også spekuleret over, om det kunne være v.h.j.a. havets indtrængen i krateret og den efterfølgende flodbølge, at Vorherre først skilte vandene for Moses og senere druknede de forfølgende soldater. Det er let at ryste på hovedet ad sådanne fantasier. Men Homer fik dog ret i sin!

Der er stadig megen information at hente i Indlandsisen. For eks. ville det store Thera udbrud utvivlsomt kunne dateres med en nøjagtighed på ± 10 år, hvis man rådede over en tilstrækkelig dyb iskerne fra det centrale Grønland.

Men fra et naturvidenskabeligt synspunkt er det vigtigere, at en sådan iskerne måske ville kunne give svaret på et af de allervigtigste spørgsmål i moderne klimaforskning: Kan den generelle cirkulation i atmosfæren skifte meget hurtigt – i løbet af 10 eller 50 år eller 100 år – så at klimaet på høje breddegrader vil skifte brat og drastisk fra den nuværende ligevægtstilstand til noget langt koldere, med tilhørende begyndende genopbygning af istidens store iskapper. Selve denne opbygning tager mange tusind år, så der er ingen risiko for at nogen nulevende kommer til at flytte fra hus og hjem af den grund. Men et hurtigt temperaturfald på 5-10° ville være slemt nok endda, og pollenundersøgelser i tørvelag lader formode at nogen sådant fandt sted for 120.000 år siden ved slutningen af den sidste varmeperiode, der kaldes Eem-tiden. Dog kan man ikke udelukke, at en del af tørven blev eroderet væk, hvilket ville give et stort hul i tidsfølgen – og dermed i ræsonnementet.

Meteorologerne er forståeligt nok yderst skeptiske. Der er intet i vor nuværende viden om atmosfærens funktion, der tyder på at et pludseligt klimaskift er muligt alene på grund af intern ustabilitet. En evt. hurtigt

klimaændring må derfor skyldes extern påvirkning, f.ex. voldsom vulkansk aktivitet gennem længere periode.

Hvorom alting er: det er vigtigt at konstatere hvor hurtigt Eem-tiden sluttede, og hvorfor. Vi *ved*, at denne afkøling kan detekteres ved et skift i isotopisk sammensætning dybt nede i Indlandsisen. Og mange af os mener, at passende udvikling af vore nuværende analysemetoder vil åbne mulighed for simpelthen at tælle det antal årlag, der omfattes af klimaskiftet for 120.000 år siden – erosion har der i hvert fald ikke været tale om. Men det kræver en iskerne til bunden af Indlandsisen i Centralgrønland. En sådan iskerne var da også målet for det netop afsluttede dansk-amerikansk-schweiziske samarbejde: Greenland Ice Sheet Program, forkortet til GISP, der indtil 1978 borede adskillige steder i Grønland, men kun til 400 m dybde, fordi det dybdebor, som amerikanerne brugte i sin tid ved Camp Century, gik tabt i Antarktis og var for dyrt at genfremstille – og med sine 70 tons iøvrigt også for tungt for moderne lufttransport.

Forskellige andre konstruktioner fejlede – og de tekniske og finansielle problemer *var* store, dog ikke større end at de havde være løst forlængst, hvis Indlandsisens bund i stedet for viden havde budt på oliemilliarder eller militærstrategiske fordele. Men det lykkedes for Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland at financiere en ny dansk konstruktion med en samlet vægt på kun én ton. U.S. National Science Foundation erklærede sig villig til at betale de fleste operationelle udgifter til og med 1981, dog ikke i det videnskabeligt mest attraktive Centralgrønland, men nær den amerikanske Dye 3 station i Sydgrønland. Med støtte også fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd og håndfast hjælp fra mange sider, lykkedes det August efter 3½ års arbejde, og 1 måned før fristens effektive udløb, at nå gennem Indlandsisen, der på det sted viste sig at være 2037 m tyk. Ved bunden måltes en temperatur på -12°C , hvilket er 7° lavere end man skulle forvente i tilfælde af temperaturligevægt. Forklaringen er, at opvarmningen ved istidens afslutning for 10.000 år siden endnu kun i ringe grad gør sig gældende på så store dybder. – Resultatet af boringen er en iskerne der desværre næppe rækker tilbage til Eem-tiden. Men selv om iskernen derfor ikke kan løse problemet om Eem-tidens afslutning, indeholder den en foreløbig uoverskuelig mængde af information, som vi forventer at have nogenlunde styr på om 4-5 år, hvis vi da ikke er blevet bortrationaliseret inden da.

Ejerskabsforhold i dansk landbrug, historisk belyst*

Af lektor Karsten Kyed,
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

I. Besiddelsesform og selveje.

Når udviklingen i ejerskabsforholdene i dansk landbrug skal belyses, er det nødvendigt først at omtale betegnelserne »besiddelsesform« og »selveje«, da begge ord kan være dobbelttydige.

Besiddelsesform.

Besiddelsesform kan betyde ejerform og brugsform. I ældre beskrivelser af ejerskabsforholdene kan det være uklart, hvilken betydning man tillagde ordet. I denne omtale af ejerskabsforholdene bruges ordet besiddelsesform for ejerformen, når der tales om den person (fysisk eller juridisk), der har skøde på ejendommen. Den anden betydning af ordet benyttes, når det anvendes for brugsformen, som angiver, hvordan brugsretten udnyttes.

Selvejet.

Selvejet kan også betegne to forhold. I den almindeligste anvendelse betegner det den brugsform, hvor ejer og bruger er en og samme person. Men det anvendes også som betegnelse for ejerformen, og betyder da enkeltmandseje.

II. Ejendomsforholdets opståen og udvikling i ældre tid.

Jordbesiddelse efter vor tids begreber opstår først med agerdyrkningens indførelse i Danmark i den yngre stenalder 3.000 til 2.000 år før vor tidsregning.

Jordens opdyrkning.

Agerdyrkningens indførelse var betinget af en opdyrkning af jorden. Dette skete ved rydning af skov, som dengang dækkede det meste af landet. De første agerdyrkere søgte områder, hvor der var god græsning, hvor trævæksten ikke var for kraftig, og hvor jorden ikke var for svær at bearbejde med de simple redskaber. Når et jordstykke var ryddet ved fældning og afbrænding, blev der sået korn direkte i asken. Jorden blev derefter benyttet så længe den var frugtbar. Derefter ophørte brugen og et nyt stykke opdyrkedes. Dette agerbrugssystem kaldtes *Svedjebruget*.

Midlertidig besiddelse.

Svedjebruget førte derfor kun til en midlertidig udnyttelse og besiddelse af jorden. Det betydelige arbejde med opdyrkingen foregik i fællesskab indenfor den enkelte familie, og retten til de opdyrkede agre betragtedes som familiens fællesje. De enkelte familiemedlemmer havde derfor kun brugsretten til jorden.

*) 197. fortsættelse af »Økonomiske Anmærkninger fra Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste«.

Varig besiddelse.

Først i den ældre jernalder omkring 400 år før til 400 år efter vor tidsregning ændredes den midlertidige besiddelse til en varig besiddelse. En række forhold bevirkede, at landbruget fik væsentligt ændrede vilkår, og det omformedes derefter.

Klimaet blev fugtigere, og i de kolde vintre blev det nødvendigt at kunne tage husdyrene på stald. Med stalden fulgte muligheden for at samle gødning, således at agerjordens gødningskraft kunne forbedres og derved muliggøre en mere varig dyrkning på samme sted. I jernalderen fulgte desuden nye og bedre redskaber til dyrkning af jorden.

Samtidig med, at dyrkningen knyttedes fastere til de én gang opdyrkede agre, forsvandt svedjebruget, og det afløstes af det såkaldte *Alsædsbrug*. Under dette agerbrugssystem gødedes og besåedes den jord, som var under plov, med korn hvert år. Ved at gøde det lille opdyrkede areal kunne man nogenlunde vedligeholde jordens frugtbarhed. Hvor jorden var mindre frugtbar anvendtes et andet system – *Græsmarksbruget*. Her lod man efter en række år med korndyrkning jorden hvile og tilgro med græs.

Med jernalderens kultivering og fortsatte dyrkning af jorden fik ejendomsforholdet en fastere karakter. Nu knyttedes varig besiddelse af et jordstykke til den enkelte mand, og ældre agerstykkeers deling i to eller flere lige store dele tyder på, at jord kunne ejes og gå i arv fra fader til søn.

III. Besiddelsesforholdene i Middelalderen.

I slutningen af oldtiden og op gennem hele middelalderen sker der en udvikling, som får en langvarig betydning for besiddelsesforholdene og brugsforholdene i landbruget. Det er i denne tidsperiode, at *fæstevæsenet* opstår og *jordfællesskabet* udvikles.

Fæstevæsenet.

Besiddelsesforholdene i den senere del af oldtiden har utvivlsomt først og fremmest været selveje.

Den ældste betegnelse for den selvejende bonde var *Odelbonde*. Men også fæste har eksisteret i oldtidens senere del. Hvor meget det har været udbredt er usikkert.

Fæsteforholdet var oprindeligt et frit kontraktforhold, bindende for et år ad gangen og kun omfattende leje af jorden. Selv om fæstet kun blev indgået for et år, fortsatte det dog på uforandrede betingelser, indtil det af en af parterne blev opsagt. For brugen af den overladte jord svarede fæsteren eller *Landboen* en årlig afgift (landgilde) til jordejeren. Desuden måtte fæsteren også udføre arbejde (hoveri) hos jordejeren, som en del af fæsteafgiften.

Overgang fra selveje til fæste.

Op gennem middelalderen skete der en forskydning fra selveje til fæste. Der er ikke enighed blandt vore historikere om, hvornår denne bevægelse har været kraftigst. Det oprindelige synspunkt gik på, at overgangen især fandt sted i den sidste halvdel af middelalderen, medens et nyere synspunkt hælder til den opfattelse, at fæstet allerede har haft et betydeligt omfang fra den tidligere middelalder. Derimod hersker der mere enighed om selvejets omfang ved middelalderens slutning. Omkring år 1500 var kun 15–20% af bønderne selvejere.

Årsager til fæste.

Årsagerne til denne overgang til fæste er flere. Men bagved disse årsager ligger først og fremmest to forhold: 1) at landet i begyndelsen af middelalderen kom ind i en kraftig opgangstid med stærkt stigende folketal, og 2) den stadige og bitre kamp mellem kongen og stormændene om magten.

For landbruget skabte befolkningsforøgelsen og de gode afsætningsmuligheder en stigende kamp om jordbesiddelse. Både kronen og kirken købte selvejergods for dermed at styrke deres økonomiske stilling og politiske indflydelse. Desuden tildelte kongen privilegier til bestemte grupper i befolkningen for særlige opgaver. Disse privilegier fik en helt dominerende indflydelse på landbrugets forhold, fordi de først og fremmest bestod i begunstigelser med hensyn til jordbesiddelse.

I denne forbindelse var specielt skatteprivilegiet en stadig virkende årsag til selvejergårdenes forvandling til fæstegårde. Da skattefrihedsprivilegiet ikke alene gjaldt for alle privilegerede godsbesiddere, men i lange perioder også for deres fæstebønders gårde, skred opkøbet af selvejerbøndergårde frem med rivende fart. Da det senere i middelalderen blev nedadgående tider, og det blev vanskeligere for bønderne at udrede de stigende skatter, der til tider var dobbelt så høje for selvejere som for fæstere, kunne også dette medvirke til, at bønderne frivilligt opgav deres ejendomsret.

Dertil kom, at bønderne under de urolige forhold i middelalderen havde ondt ved selv at skaffe sig værn mod de lovløse skarer, som drog hærgende rundt i landet. Under sådanne forhold søgte bønderne beskyttelse hos kirken og de større jordbesiddere. Denne beskyttelse opnåede bønderne som fæstere.

Superficiær fæste.

Samtidig med, at fæsteforholdet blev almindeligt udbredt, ændredes fæstestens økonomiske og sociale stilling. Oprindeligt omfattede fæsteforholdet kun selve jorden, medens fæsteren selv måtte forsyne ejendommen med bygninger, besætning og inventar (*superficiær fæste*). Ved fæstets ophør måtte fæsteren fjerne bygningerne eller tilbyde disse til den tiltrædende fæster eller jordejeren mod betaling.

Så længe fæstet kun omfattede jorden, var fæsteperioden et enkelt år, og fæsteren kunne opsiges med $\frac{3}{4}$ års varsel. Der svaredes som regel ikke anden afgift end det såkaldte *landgilde*. Dette var en naturalydelse, hvis erlæggelse fandt sted en gang årligt, sædvanligt den 15. august, der tillige var opsigelsesdag, medens tiltrædelses- og fraflytningsdagen var 1. maj.

Denne form for fæste holder sig op gennem middelalderen, men ved dennes slutning, er det almindelige, at bygningerne og senere tillige en del af inventaret og besætningen tilhører jordejeren. Samtidig sker den forandring, at fæstemålet kom til at gælde for en længere årrække eller for hele fæsterens levetid.

Livs fæste.

Efterhånden som fæsteperioden forlængedes, og fæsteforholdet også kom til at omfatte bygninger samt en del af inventaret og besætningen, føjedes der en ny afgift til landgildet – den såkaldte *indfæstning*. Indfæstningen, der betaltes ved fæstets overtagelse, var en kontant pengesum, som skulle tjene

som en slags garanti for bygningernes og inventarets vedligeholdelse. Indfæstningens størrelse var afhængig af fæstegårdens kvalitet.

Indfæstningen kunne friste en godsejer til at opsigte en fæster for derved at opnå en ny indfæstning. For at undgå dette misbrug, lovfæstedes *livsfæstet* i 1523. Det blev herefter ret almindeligt, at fæste fandt sted på livstid, og at fæsterens enke endda kunne indtræde i mandens rettigheder ved dennes død. Dette var en væsentlig forbedring, idet fæsteren da ikke kunne opsiges – med mindre han misligholdt sin kontrakt.

Udover livsfæstet var det også en beskyttelse for fæsteren, at fra middelalderens slutning gjorde sædvane landgildet uforanderligt. Som regel fulgtes denne sædvane, således at bønderne på dette væsentlige punkt sikredes mod vilkårlighed. I slutningen af middelalderen udgjorde landgildet antageligt mellem halvdelen og tredjedelen af den årlige udsæd.

Jordfællesskabet og besiddelsesforholdene.

Selv om jordfællesskabet ikke direkte hører under besiddelsesforholdene, så er ændringen heri kædet så stærkt sammen med udviklingen i besiddelsesforholdene under landboreformerne, at en kort omtale må være nødvendig.

I den første halvdel af middelalderen skete der en betydelig udvidelse af det dyrkede areal. Denne udvidelse skyldtes forskellige forhold, hvoraf befolkningstilvæksten er omtalt. Et andet forhold, som var med til at fremme arealudvidelsen var indførelsen af et nyt agerbrugssystem – *Trevangsbruget*. Under trevangsbruget inddeltes den dyrkede jord i tre vange: en bygvang, en rugvang og en vang med brak (med naturlig græs). Dette gav et formindsket kornareal, hvorfor det blev nødvendigt at udvide de dyrkede arealer. Baggrunden for trevangsbrugets indførelse var, at alsædsbruget efterhånden med dets fortsatte korndyrkning i for høj grad udpinte og forurenede jorden. Nu kom jorden til at hvile hvert tredje år, hvorved der var mulighed for en forøgelse af foldudbyttet.

Jordfællesskabets oprindelse.

Jordfællesskabets oprindelse havde forbindelse med fremgangsmåden ved opdyrkningen. Indenfor landsbyen var man fælles om opdyrkningen, fordi det var en fordel at være flere om dette arbejde. Det lå derfor nært, at alle gårde skulle have del i dyrkningen af de nye arealer. Dette førte efterhånden til, at landsbyens gårde fik deres jord beliggende mange forskellige steder på landsbyens mark (*bymarken*).

Oprindeligt var forholdet det, at bymarken tilhørte gårdene i fællesskab, og brugen af de enkelte jordstykker gik på omgang mellem gårdene. Senere blev det til fast brug af bestemte agre til hver gård. Nærmest gården lå desuden *toften*, som var i særeje. Og endelig fandtes uden omkring bymarken det store *overdrev*, som var fælleseje.

Jordfællesskabet med dets særlige system for jorddeling nødvendiggjorde et vist driftsfællesskab. Dette gjaldt navnlig i bymarken, hvor alle gårde indenfor landsbyen måtte følge samme drift. Det var dog ikke således, at arbejdet udførtes i fællesskab, idet hver mand stort set dyrkede sine egne agre. Jordfællesskabet bestod indtil den store udskiftning i det 18. århundrede.

IV. Ejerskabsforholdene under landboreformerne.

Godssystemet.

Overgangen fra selveje til fæste, som var begyndt i middelalderen, fortsatte frem til landboreformerne i det 18. århundrede. Flere og flere bønder gik efterhånden over til at blive fæstere, og disses stilling blev i mange henseender vanskeligere. Dette hang nøje sammen med den stærke bevægelse i retning af stordrift, som fandt sted i det 16. århundrede. Hovedgårdene tiltog i antal og størrelse, hvilket medførte forøgede krav om arbejdskraft. *Hoveriet*, der oprindeligt havde været fast og begrænset for hver enkelt gård og ikke særligt tyngende, blev udvidet ret vilkårligt, ligesom den behandling, bønderne fik på hovedgården, langt fra var så god som tidligere. Omkring 1650 var kun 6 % af bønderne selvejere.

Fra midten af det 17. århundrede afløstes den økonomiske opgang af en nedgangsperiode, og de omtrent hundrede år fra 1660 til 1750 var som helhed præget af meget slette økonomiske vilkår for landbruget. I denne periode udvikledes godssystemet fortsat, og ved dets slutning ejede adelige og borgerlige godsejere $\frac{4}{5}$ af landets jord. Kronen ejede knap $\frac{1}{5}$ af jorden, og kun få procent tilhørte bønderne.

Efter matriklen af 1688 var antallet af bøndergårde ca. 58.000. Heraf var 57.000 fæstegårde og kun 1.000 selvejergårde. Foruden bøndergårde fandtes ca. 740 hovedgårde og ca. 13.000 huse med jord.

Grundlaget for de nuværende besiddelsesforhold.

I midten af det 18. århundrede opstod en ny økonomisk bevægelse ude i Europa, som fremhævede økonomisk frihed som værende af den største betydning for erhvervenes udvikling – ikke mindst landbrugserhvervet.

For Danmarks vedkommende gjorde de nye økonomiske strømninger sig også gældende. Der var her to forskellige grupper, der kom til at præge udviklingen. Den ene gruppe hævdede, at den fri jordbesiddelse skulle danne grundlaget for udviklingen. Hertil hørte især godsejerne, der dog ikke alene ville have frihed til jordbesiddelse for godserne, men også for bondebruget. Den anden gruppe ønskede at fastholde de bånd, der begrænsede den frie disposition over jordbesiddelse. Gruppen håbede derved at kunne bevare bondebruget, som den anså for at være den bedste besiddelsesform. Man ville ikke som den første gruppe forlade sig på, at markedsmekanismen kunne sikre den enkelte bonde en betryggende stilling.

Meningsudvekslingerne var meget kraftige mellem disse to grupper. Det blev den sidste gruppes synspunkt, som vandt størst gehør og derved kom til at præge indholdet i de tekniske og økonomiske reformer på landbrugets område, som blev gennemført i sidste halvdel af det 18. århundrede. Samtidig kan siges, at disse reformer i betydelig grad kom til at danne grundlag for de nuværende besiddelsesforhold i landbruget, idet de dengang fastlagte retningslinier for en bevarelse af det selvejende bondebrug kom til at gælde langt op i nutiden.

Overgang fra fæste til selveje.

En meget væsentlig del af de ovenfor nævnte reformer var overgangen fra fæste til selveje. Overgangen skete i begyndelsen af reformperioden og mange steder på godsejernes initiativ. I Jylland slog bønderne sig sammen,

opkøbte godserne og solgte de tilliggende fæstegårde tilbage til de enkelte bønder, der ikke alle havde råd til på egen hånd at købe deres gårde. Desuden støttede kronen overgangen til selveje ved at sælge ud af krongodset.

Fra 1769 og fremefter blev gennemført en række lovforanstaltninger til fremme af fæstegårdenes overgang til selveje. Disse forordninger, som var forfattet af kongens juridiske rådgiver, generalprokurør Henrik Stampe, og derfor bærer navnet *Stampes Landbolove*, fik en afgørende betydning for besiddelsesforholdene fremover.

Den mest epokegørende af disse landbolove var: »Forordning om Selvejebønder i Danmark«, der blev grundlag for et landbopolitisk systemskifte. Målet blev nu at have så mange selvejere som muligt, og at beskytte disses interesser overfor godsejerne. Dette begrundedes i forordningen med, »at det ville tjene såvel den enkelte landmands som samfundets interesse bedst, om den enkelte landmand kunne være forvisset om, at den stærkeste indsats af arbejde, driftighed og foretagsomhed virkelig kom ham selv og hans familie til gode«.

Igennem disse forordninger støttede regeringen også på anden måde bevægelsen i retning af selvstændige bønderbrug ved at give de private godser tilladelse til bortsalg af bøndergårde uden fare for at miste deres skattefrihed, ved at forbyde nedlæggelse af fæste- og selvejergårde uden særlig bevilling samt endelig ved påbud om at både fæste- og selvejerbøndergårde skulle drives ved selvstændige brugere. Endelig begunstigedes selvejerbønderne med den særlige testationsret, hvorved gården kunne testamenteres til én person og til en af ejeren fastsat pris. Det styrkede den, der blev ved gården, og hindrede en yderligere opdeling.

Jordfællesskabet ophæves.

Sideløbende med overgangen til selveje ophævedes jordfællesskabet gennem en udskiftning af jorden og udflytning af gårdene fra landsbyen. Af særlig betydning i så henseende er hovedforordningen om udskiftning og udflytning fra 1781, der ikke alene omfattede udskiftning af den dyrkede jord, men tillige overdrevet. I sidste halvdel af det 18. århundrede indførtes *Kobbelbruget*, først på de store gårde, senere efterhånden som fællesskabet blev ophævet også på bøndergårdene. Dette agerbrugssystem gik ud på, at den enkelte gårds marker blev inddelt i flere småmarker eller skifter, som afgrænsedes med et hegn. I marken såedes kornafgrøder i 4–6 år i træk, hvorefter den lå i selvsået græs i 3–5 år, som afsluttedes med helbrak. Helbrakkens rensende og frugtbarørende virkning betød, at man både fik bedre kornmarker og græsmarker.

Fæstevæsenets afløsning.

Salget af fæstegårde i den første tid under landboreformerne skete til *arvefæste* med ret til at sælge og pantsætte. Det er en ejendomsret, som ligger tæt op af selvejet. Arvefæste uden ret til at sælge og pantsætte kaldes de fæsteforhold, hvor brugsretten ikke blot tilkom fæsteren og hans enke, men også efter dem deres børn og arvinger. Denne form (det egentlige arvefæste) er således blot en udvidelse af livsfæstet, og var allerede indført for en lang række fæsteforhold inden landboreformernes begyndelse.

Senere under afløsningen blev godsejerne mere interesserede i salg til selveje end at give bønderne arvefæste, hvorved de fik flere penge fri. Men det kneb mange steder for bønderne at skaffe den fornødne kapital, hvorfor det offentlige trådte til med lån til lav rente.

I 1786 nedsattes den store landbokommission, som kom til at præge reformarbejdet mange år frem. Dens mest kendte resultat blev ophævelsen af *stavnbandet* i 1788. Året før kom den vigtige forordning, som vedrørte retsforholdet mellem herremand og bonde. Bestemmelsen sigter ikke direkte på fæstets afløsning, men styrker fæsterens retlige stilling ved at fastslå hans ret til forbedringer på fæstegården.

I hvor høj grad selvejet trængte igennem, viser nedenstående tal:

	<i>Fæstegårde</i>	<i>Selvejergårde</i>
1750	55.000	6.000
1835	25.000	42.000
1905	4.000	71.000

I 1850 var endnu ca. $\frac{1}{3}$ af bøndergårdene og ca. $\frac{1}{2}$ af husene i fæste. Ved loven af 1861 bestemtes at give godsejerne ret til at lægge så megen jord ind under hovedgården, som svarede til $\frac{1}{9}$ af det bortsolgte fæstegods. Herefter gik salget raskt fra hånden, ikke mindst fordi en betydelig fremgang i den tekniske udvikling i denne periode skabte stordriftsfordele, som de store gårde ønskede at udnytte fuldt ud. Samtidig betød den begyndende industrialisering, at priserne steg så meget, at der var økonomisk grundlag for en intensivering af driften. *Vekselbruget* med dets gennemførte veksel mellem foderplanter (græs og roer) og korn afløste kobbelbruget og gav samtidig mulighed for et større kvæghold. I 1919, hvor fæstevæsenet for gårde blev bragt til ophør, var der 1500 fæstegårde tilbage. Med hensyn til husene blev fæstet først ophævet i 1952.

V. En »ny« besiddelsesform.

I 1919 indførtes en »ny« form for jordbesiddelse – det såkaldte *jordrentebrug*. Denne besiddelsesform mindede dog i flere henseender om det gamle fæsteforhold og kom meget nært op ad det såkaldte superficiærfæste. Jordrentebrugene fik ikke den store indvirkning på landbrugets besiddelsesforhold, men princippet må dog omtales som et af de forsøg på en anden besiddelsesform, som lykkedes for en periode.

Jordrenteprincippet.

I jordrenteloven fastslås det, at velegnede jorder i offentligt eje skal anvendes til nye brug af en størrelse tilstrækkelig til at ernære en familie ved dennes egen arbejdskraft. I stedet for en købesum for jorden måtte køberen forpligte sig til at forrente jorden efter dens værdi ved den officielle vurdering. Den halvårige jordrenteafgift var $2\frac{1}{4}$ % (senere 2 %) af den fastsatte grundværdi. Endvidere blev der mod pant efter jordrenten givet adgang til billige statslån til opførelse af bygninger. Jordrenten blev gjort uafløselig, således at ejeren ikke kunne kræve jorden frigiort for jordrentepligten.

Jordrenten kunne være tyngende i krisetider, da grundværdien ved de officielle vurderinger kun meget langsomt og ufuldkomment tilpassedes ændringer i prisniveauet. I 1933 blev det derfor tilladt at vælge mellem fast

rente og *konjunkturbestemt rente*. Den konjunkturbestemte rente skulle oprindelig fastsættes efter priserne på smør, flæsk og byg. Men da dette viste sig at være ugunstigt for de mindre landbrug, som snarere havde gavn af lavere priser på byg, blev beregningsgrundlaget i 1938 ændret til en udregnet forrentningsprocent på mindre ejendomme.

Begrænset rådighed.

Den, der fik en ejendom overdraget på jordrentevedikår, udøvede under hensyn til de begrænsninger loven fastsatte en ejers fulde rådighed over denne. De vigtigste begrænsninger i dispositionsretten over ejendommen fremkom i forbindelse med overdragelse og belåning.

Efter 1919-loven kunne *overdragelse* ske til en af Statens Jordlovsudvalg godkendt køber til en pris, der svarede til den oprindelige byggepris med tillæg af afholdte udgifter til udvidelser eller forbedringer samt værdien af de forbedringer, der var tilført ejendommen ved ejerens arbejde eller kapitalanbringelse. I praksis viste denne bestemmelse sig imidlertid svær at efterfølge, og den blev ikke gjort gældende. Bestemmelsen virkede dog indirekte ved at prisen blev holdt nede. I statshusmandsloven af 1948 blev der givet ret til at sælge til fuld værdi under hensyn til begrænsningerne. Dette betød, at man nu kunne indkassere værdistigningen for bygningerne, og det er desuden sandsynligt, at fordelene ved jordrenteordningen er blevet delvis kapitaliseret ved salg, hvilket jo var imod hensigten.

Fra lovens indførelse var der fastsat snævre grænser for adgangen til *at belåne* jordrentebrug, idet disse ikke måtte pantsættes for et større beløb, end det ved brugets oprettelse ydede byggelån. Senere blev der dog givet mulighed for yderligere pantsætning ved formål, der skønnedes af en varig værdi for brugets hele rentabilitet. Pantsætningsbegrænsningen bortfaldt i 1960, vel for at give mulighed for belåning til en teknisk udbygning også på disse brug.

Frivillig afløsning.

Ved statshusmandslovens ændring i 1967 ophævedes de gamle bestemmelser om brug af jord i statens eje på jordrentevedikår, og der indførtes almindelig adgang for ejerne af jordrenteejendomme og -arealer til en frivillig afløsning af jordrenten. I alt blev der oprettet ca. 8.000 brug med fuld jordrentepligt. Hertil kom ca. 13.500 arealer (lodder) med jordrentepligt. På langt de fleste af disse brug og arealer er jordrenten nu afløst.

Der er flere årsager til, at der efterhånden opstod utilfredshed med denne besiddelsesform. I perioder med økonomisk gode år lå jordrenten over markedsrenten, men jordrentebrugeren var afskåret fra at få jordrenten afløst og byggelånet konverteret. Dette i forbindelse med begrænsningerne i adgangen til at genbelåne brug medførte, at priserne på disse brug lå lavere end priserne på tilsvarende ejendomme. Den afgørende årsag til, at interessen for denne besiddelsesform forsvandt, var dog, at stigningen i jordværdien for den med jordrente pålagte jord fuldt ud tilfaldt staten.

VI. Ejer- og brugsforholdene i nutiden.

Landbrugslovens bestemmelser.

En omtale af udviklingen i besiddelsesforholdene i nutiden må tage sit udgangspunkt i de jordlovsmæssige bestemmelser for denne periode. Det

er især to forhold, der er af betydning. Det ene er landbrugslovens bestemmelser vedrørende erhvervelse og brug af landbrugsejendomme. Disse bestemmelser påvirker besiddelsesforholdene direkte ved at fortælle, hvad der er tilladt. Det andet er landbrugslovens bestemmelser om landbrugspligt, og her er det især bestemmelserne om opretholdelse og selvstændig drift af landbrugsejendomme, som indirekte er med til at påvirke besiddelsesforholdene gennem begrænsninger i adgangen til at råde over landbrugsejendomme.

Ejerformer i landbruget.

De lovmæssige bestemmelser om, hvilke personer som kan erhverve landbrugsejendomme, er af nyere dato. Indtil Institutionsloven af 1957 var der ingen begrænsninger i personkredsen, men fra dette tidspunkt udelukkedes selskaber, foreninger og andre sammenslutninger eller fællesskaber, legater, stiftelser og andre institutioner (juridiske personer) fra erhvervelse af landbrugsejendomme, for så vidt erhvervelsen ikke skete til særlige formål (forskning- og forsøgsvirksomhed). Begrænsningen sigtede på at forebygge en fremtidig situation, hvor landbrugsjorden via selskaber, institutioner o.s.v. blev unddraget den almindelige omsætning, hvilket specielt ville være begrænsende for udstykningspolitikken. En umiddelbar frygt for selskabers udbredelse i dansk landbrug var der ikke tale om.

Ved senere lovændringer er bestemmelserne for erhvervelse af ejendomme skærpet gennem indførelse af krav om landbrug som hovederhverv, landbrugsmæssig uddannelse samt fast bopæl på ejendomme.

Ejerforholdene i landbruget er senest belyst i landbrugsstatistikken af 1969. Kun godt 2.300 ejendomme ejedes af offentlige myndigheder, selskaber og lignende, hvilket betød, at 98 % af samtlige landbrugsejendomme var i enkeltmandseje. Dette forhold har stort set været uændret siden fæstevæsenet helt forsvandt i første halvdel af det 20. århundrede.

Brugsformer i landbruget.

De lovmæssige bestemmelser vedrørende brugsforhold (forpagtning) for landbrugsejendomme findes først og fremmest i landbrugsloven. Disse bestemmelser omfang har indtil for få år siden været meget begrænsede. Der ses her bort fra de specielle brugsforhold vedrørende huse og mindre ejendomme på landet. De få almindelige bestemmelser om forpagtning hang nøje sammen med dets begrænsede udbredelse. Som følge heraf hvilede brugsforholdet på parternes aftale (forpagtningskontrakten), som var reguleret af de almindelige kontraktsregler. De nævnte forhold er ligeledes baggrunden for, at der ikke er indført en egentlig forpagterlovgivning. En stærkere lovgivning på dette område anses desuden for at virke begrænsende på strukturtilpasningen.

Efter de oprindelige bestemmelser kunne personer og selskaber i ubegrænset omfang forpagte landbrugsejendomme til selvstændig drift. I 1978 udbyggedes og ændredes landbrugslovens bestemmelser vedrørende forpagtning væsentligt. Dette indebar, at selskabers forpagtning af landbrugsejendomme og landbrugsjord fremover var udelukket. De nye bestemmelser om forpagtning skulle hindre et eventuelt fremtidigt misbrug af de ubegrænsede forpagtningsmuligheder. Samtidig indførtes i lighed med erhvervelse af landbrugsejendomme krav om uddannelse og fast bopæl for forpagteren.

Brugsforholdene i landbruget er belyst gentagne gange i landbrugsstatistikken. Tallene viser, at det forpagtede areal har været svagt stigende frem til begyndelsen af 60'erne, hvor tilpasningen i landbrugets struktur medførte en stigning i det samlede forpagtede areal. Det er især omfanget af jordforpagtning, der er øget væsentligt i perioden, hvorimod gårdforpagtning er gået tilbage. Da forpagtningsforholdene blev opgjort i 1980 omfattede forpagtningerne ca. 16 % af arealet. Ca. 2.800 ejendomme var bortforpagtet som helhed, medens der var 28.500 tilfælde af delforpagtninger. Den omtalte udvikling betyder således en tilbagegang i antal forpagterbrug, men samtidig en stigning i det samlede forpagtede areal.

Landbrugspligten.

Som tidligere omtalt er det ikke alene landbrugslovens bestemmelser vedrørende erhvervelse og brug af landbrugsejendomme, som er af betydning for besiddelsesforholdene. Bestemmelserne om nedlæggelse og selvstændig drift af landbrugsejendomme er ligeså afgørende for antallet og størrelsen af ejendomme (ejendomsfordelingen). I hvor høj grad denne påvirker besiddelsesforholdene afhænger af de forskellige ejer- og brugsformers økonomiske styrke og muligheder under en ændret ejendomsstruktur. Udviklingen i ejendomsstrukturen hen imod større enheder har dog endnu ikke påvirket besiddelsesforholdene.

Nedlæggelse af ejendomme.

Det første forbud mod nedlæggelse af bøndergårde blev indført med »Forordning om Jordegods i 1682«. Straffen for overtrædelse af dette forbud var fortabelse af alt jordegods. Det viste sig imidlertid vanskeligt at få respekteret en så stærk bestemmelse, og det er først efter gennemførelsen af »Forordning angående Straffen for Nedlæggelse af Bøndergårde og for at indtage Bøndergårdes jorde under Hovedgårde« i 1769, at man kan tale om et effektivt forbud mod nedlægning af bøndergårde og om en deraf følgende pligt til at opretholde dem som selvstændige avlsbrug. Forbuddet mod nedlæggelse af bøndergårde omfattede dog ikke alle landbrugsejendomme, ligesom der også i tidens løb blev indført en række undtagelsesbestemmelser. Først med landbrugsloven fra 1925 kom forbuddet til at omfatte alle landbrugsejendomme, og dette blev fastholdt indtil landbrugslovens revision i 1962.

Sammenlægning.

Udviklingen indenfor landbruget i årene efter den 2. verdenskrig viste tydeligere end før, at adskillige landbrugsejendomme var for små, hvis de skulle skabe eksistensgrundlag for en familie. Ligeså bevirkede den gennemførte mekanisering og rationalisering indenfor landbruget, at en familie kunne bestride en større driftsenhed end det enfamiliebrug, som hidtil havde været betragtet som normalstørrelsen. Ved landbrugslovens ændring i 1962 blev der derefter åbnet mulighed for en forøgelse af sådanne ejendommers jordtilliggende. I landbrugsloven fra 1967 med senere ændringer indtil 1978 er adgangen til at sammenlægge landbrugsejendomme udvidet ganske betydeligt i overensstemmelse med den teknisk-økonomiske udviklings krav til større økonomiske enheder. Sammenlægning af landbrugsejendomme er fra 1978 arealmæssigt formindsket og desuden begrænset af et nedlægningsforbud for bæredygtige bedrifter.

Selvstændig drift af ejendomme.

Den selvstændige drift af landbrugsejendomme er en del af opretholdelsespligten og indførtes samtidig med »Forordning om Nedlæggelse af Bøndergårde fra 1769«. I denne krævedes »bygning, besætning og beboere« på en bondegård, for at denne kunne betragtes som opretholdt, medens der ikke blev taget stilling til gårdens drift i øvrigt.

Først i 1876 blev det fastlagt, hvilke krav der skulle stilles til selvstændig drift. For at en gård kunne anses for opretholdt og selvstændigt drevet krævedes, at »den var forsynet med avlsbygninger og besætning af folk, heste og kvæg, og at der holdtes selvstændig husholdning på gården, at hele afgrøden indavledes til gården, og at gødningen anvendtes på dennes jorde«. Denne beskrivelse af driften udtrykte antagelig den form, hvorunder datidens bøndergårde sædvanligvis blev drevet, og det var stort set denne driftsform, med en lidt ændret beskrivelse, som blev pålagt alle landbrugsejendomme ved landbrugsloven i 1925. På grund af landbrugspligtens udstrækning til de helt små brug, stillede der dog ikke mere krav om, at ejendommen skulle holdes forsynet med nogen art af besætning.

Samdrift.

I landbrugsloven fra 1949 fulgtes de samme retningslinier, selv om udviklingen havde gjort det klart, at den alsidige driftsform var under forandring. Den hyppige dyrkning af afgrøder, som leveredes direkte fra marken, gjorde, at landbrugspligtens bestemmelse om indavling til bygningerne ikke mere kunne opfyldes i praksis. Samtidig forøgedes behovet for et større areal for en effektiv udnyttelse af bedriftens tekniske hjælpemidler og arbejdskraft. For at imødekomme dette behov om en tilpasning af bedriftsstrukturen åbnede man i 1963 mulighed for samdrift af flere ejendomme.

Samdriftsbestemmelserne er ved senere ændringer af landbrugsloven blevet udvidet betydeligt og tilpasset til en fornuftig samdrift. En undtagelse er dog lovændringen i 1978.

Nye driftsformer.

Udviklingen hen imod nye driftsformer i landbruget havde baggrund i flere forhold. Den teknologiske udvikling betød en bedre produktionsmæssig effektivitet i store anlæg, og da samtidig prisrisikoen i afsætningen formindskedes igennem landbrugsordninger, og udbytterisikoen nedsattes betydeligt som resultat af nye sorter, bedre jordbehandling og bekæmpelse af ukrudt og sygdomme, var udviklingen hen imod en større specialisering klar. På grund af den mindre udbytterisiko i marken forsvandt det traditionelle vekselbrug på besætningsløse ejendomme og erstattedes med *Fri drift*.

Dyrkningspligt.

Samtidig med ændringen i landbrugets driftsforhold og benyttelsesformer forandrede landbrugspligten til at være en pligt, som i højere grad hvilede på landbrugsjorden i modsætning til tidligere, hvor pligten til landbrugs-mæssig drift påhvilede hele ejendommen. Landbrugspligten er således ændret i retning af en *dyrkningspligt*, der præciserer, at jordene til en landbrugsejendom skal udnyttes jordbrugsmæssigt i det omfang, de er egnede dertil.

VII. Afslutning.

Brugsret.

I mange århundreder var besiddelsesformen i store dele af landbruget karakteriseret af en brugsret til jorden eller hele ejendommen mod betaling af en konjunkturreguleret ydelse. Dette ophørte i princippet med fæstevæsenets opløsning, men kom dog midlertidigt tilbage for en række mindre brug under jordrenteordningen. Den for tiden løbende diskussion vedrørende konjunkturregulerede ydelser i landbruget indeholder således ikke nye tanker.

Selvejet.

Efter 1769 har det ledende træk i dansk landbrugslovgivning været en stadig udvikling hen imod øget selveje. Denne udvikling har været tilsigtet ikke alene ud fra egentlige landbrugsmæssige hensyn. Også beskæftigelses- og befolkningsmæssige forhold samt samfundsmæssige synspunkter har spillet ind.

Andre ejerformer.

Selvejet har dog også ofte været udsat for kritik. Specielt, når der er økonomiske problemer i landbruget, fremkommer der forslag om løsninger ved anvendelse af andre ejerformer end selvejet. Dette har da også ført til undersøgelser af andre ejerformers egnethed, men ikke til virkeligt seriøse forslag om disses anvendelse. Der er heller intet, der taler for, at nye ejerformer umiddelbart ville hjælpe erhvervet i en krisesituation. De tilbagevendende økonomiske problemer er næppe særegne for selvejet, men en følge af de særlige vilkår et primært erhverv som landbruget er underkastet i et samfund med økonomisk vækst.

Andre ejerformer ville eventuelt kunne løse visse problemer f.eks. i forbindelse med generationsskiftet, men en mere generel løsning af de fundamentale økonomiske problemer vil nye ejerformer ikke indebære.

Stordriftsøkonomiske fordele.

Selv om den politiske målsætning har været selvejet, er der vel næppe tvivl om, at havde der været store økonomiske fordele ved andre ejerformer, ville målsætningen også være blevet modereret. Når der tilsyneladende ikke har kunnet spores virkelige økonomiske incitamenter til overgang til andre ejerformer, hænger det igen sammen med, at landbrugsproduktionen hidtil har været karakteriseret af nogle særlige forhold, hvor her blot skal peges på den biologiske produktion, der er underkastet klimatiske variationer, og jordens centrale betydning som direkte produktionsfaktor med deraf afledt afstandsvirkning. Som følge af disse forhold har der hidtil ikke kunnet konstateres reelle størrelsesøkonomiske fordele udover den bedriftsstørrelse, der gav fuld beskæftigelse til en familie. Incitamenter til virkelig industriel produktion med kapitalkoncentration og arbejdsorganisatoriske problemer har således ikke været til stede.

Hertil skal endelig nævnes, at når ejer og bruger er samme person, opstår der ikke vanskelige administrative problemer ved regulering af forholdet mellem disse. Desuden opnås herved en handlekraftig ledelse, og man

ndgår den konflikt mellem driftsledelse og kapitalinteresser, som kan opstå under andre besiddelsesformer.

Fremtiden.

Der er således flere og afgørende grunde til, at selvejet er blevet en så dominerende besiddelsesform i Danmark, og at der lægges stor vægt på at sikre dets fremtid. Denne fremtid vil i højere grad blive bestemt af den økonomiske og især den biologisk-tekniske udvikling end af i øvrigt velmenende ideologisk fremsatte forslag.

Kilder:

- 1. Arup: Danmarks ældste landbrug. Tidssk.f.Landøk., 1916: 400–437.
- 2. Hansen: Det danske landbrugshistorie bd. I, 1925.
- 3. Kyed og C. Thomsen: Noter til forelæsninger i landbrugspolitik I, bd.I, 1982.
- 4. H. Larsen: Landbrugets historie og statistik, 1929.
- 5. Referat af prof. A. Milthers forelæsninger over Det Danske landbrugs historie og statistik, bd. I, 1956.
- 6. Tolstrup: Landbrugsejendomme – landbrugspligten, 1958.
- 7. Betænkninger afgivet af Landbokommissionen af 1960, 1. del (bet.nr. 306/1962), 3. del (bet.nr. 403/1966) og 8. bet.nr. 556/1970.
- 8. Betænkning fra Udvalget for den fremtidige landbrugspolitik (bet.nr. 795/1977).
- 9. Betænkning fra Udvalget om alternative besiddelsesformer i jordbruget (bet.nr. 873/1979).

I kommission hos
Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck

J. H.